

Raport roczny 2017

Wyniki Grupy Deutsche Bank AG w ciągu minionych dwóch lat

w mln EUR		
Kluczowe informacje finansowe	2017	2016
Zwrot po opodatkowaniu na przeciętnym kapitale akcyjnym	(1,2) %	(2,3) %
Zwrot po opodatkowaniu na przeciętnym kapitale rzeczowym	(1,4) %	(2,7) %
Wskaźnik koszty/przychody ¹	93,4 %	98,1 %
Wskaźnik kosztów osobowych ²	46,3 %	39,6 %
Wskaźnik kosztów pozaosobowych ³	47,0 %	58,5 %
Przychody netto	26 447	30 014
Rezerwy na straty kredytowe	525	1 383
Koszty pozaodsetkowe ogółem	24 695	29 442
Koszty skorygowane	23 891	24 734
Zysk(strata) przed opodatkowaniem	1 228	(810)
Wynik finansowy netto	(735)	(1 356)
Podstawowy zysk na jedną akcję	€ (0,53)	€ (1,08)
Rozwodniony zysk na jedną akcję	€ (0,53)	€ (1,08)
Cena akcji na koniec okresu	€ 15,88	€ 15,40
Najwyższa cena akcji	€ 17,82	€ 19,72
Najniższa cena akcji	€ 13,11	€ 8,83
	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Wskaźnik dźwigni (CRR/CRD 4 pełna definicja)	3,8 %	3,5 %
Wskaźnik dźwigni (CRR/CRD 4 definicja przejściowa)	4,1 %	4,1 %
CRR/CRD 4 Ekspozycje wskaźnika dźwigni (w pełni wprowadzona definicja)	1 395	1 348
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (w pełni wprowadzona definicja)	14,0 %	11,8 %
Wskaźnik kapitału podstawowego Tier 1 (definicja przejściowa)	14,8 %	13,4 %
Aktywa ważone ryzykiem w mld €	344,00	358
Aktywa ogółem w mld €	1 475	1 591
Kapitał własny ogółem w mld €	63,0	60
Wartość księgowa jednej akcji podstawowej	€ 30,16	€ 38,14
Faktyczna wartość księgowa jednej akcji podstawowej	€ 25,94	€ 35,42
Pozostałe informacje		
Oddziały	2 425	2 656
w tym w Niemczech	1 570	1 776
Pracownicy (w przeliczeniu na pełen etat)	97 535	99 744
w tym w Niemczech	42 526	44 600
Rating długoterminowy dla długu uprzywilejowanego		
Moody's Investors Service	A3	A3
Standard & Poor's	A-	-
Fitch Ratings	A-	A
Rating długoterminowy dla długu nieuprzywilejowanego		
Moody's Investors Service	Baa2	Baa2
Standard & Poor's	BBB-	BBB+
Fitch Ratings	BBB+	A-
DBRS Ratings	A (niski)	A (niski)

¹ Całkowite koszty pozaodsetkowe jako procent całkowitego dochodu odsetkowego bez rezerw na straty kredytowe powiększonego o wynik pozaodsetkowy.

² Koszty wynagrodzeń i świadczeń jako procent całkowitego dochodu odsetkowego bez rezerw na straty kredytowe powiększonego o wynik pozaodsetkowy.

³ Pozaosobowe koszty pozaodsetkowe, które są zdefiniowane jako koszty pozaodsetkowe ogółem pomniejszone o koszty wynagrodzeń i świadczeń na rzecz pracowników, jako procent całkowitego dochodu odsetkowego bez rezerw na straty kredytowe powiększonego o wynik pozaodsetkowy.

Ze względu na zaokrąglenia, dane prezentowane w niniejszym dokumencie mogą się nie sumować dokładnie do kwot ogółem, a procenty mogą nie odzwierciedlać dokładnie kwot bezwzględnych.

01 –

Grupa Deutsche Bank AG

Wyniki Grupy Deutsche Bank AG – 2
w ciągu minionych dwóch lat

Nasze wartości – 4

Władze Deutsche Bank Polska S.A. – 5

02 –

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Deutsche Bank Polska S.A. w roku 2017

Podstawowe informacje o działalności Grupy w 2017 roku – 7

Zewnętrzne warunki działania Grupy – 8

Sytuacja finansowa – 11

Organizacja i technologie – 15

Działalność biznesowa – 17

Kierunki rozwoju Grupy – 23

Perspektywy rozwoju – 24

Zagadnienia związane z ryzykiem w Grupie – 25

Kadry i Oświadczenie na temat informacji niefinansowych – 54

Struktura własnościowa – 73

03 –

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Skonsolidowany rachunek zysków i strat – 77

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów – 77

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – 78

Zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym – 79

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych – 80

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego – 81

04 –

Pozostałe informacje

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania – 189

Nasze wartości

Wiarygodność

Postępujemy zgodnie z najwyższymi standardami we wszystkim, co mówimy i co robimy. Działając zgodnie z tym, co dozwolone, działamy przede wszystkim właściwie. Komunikujemy się otwarcie – zachęcamy do dyskusji, dzielimy się opiniami i respektujemy odmienne stanowiska.

Zrównoważony rozwój

Tworzymy wartość dla Udziałowców, przedkładając długoterminowe sukcesy nad krótkoterminowe zyski. Wspieramy przedsiębiorczość, która odpowiedzialnie równoważy ryzyko i dochody. Osiągamy stabilne wyniki, rozwijając, wspierając, inwestując w najlepsze talenty oraz poprzez zarządzanie oparte na wartości.

Klient w centrum zainteresowania

Wzbudzamy zaufanie wśród naszych Klientów, stawiając ich w centrum naszych działań. Dostarczamy prawdziwą wartość naszym Klientom poprzez zrozumienie ich potrzeb i poszukiwanie najlepszych rozwiązań dla każdego z nich. Dokładamy wszelkich starań, aby relacja z Klientem opierała się na wzajemnych korzyściach, a wytworzona wartość dzielona była sprawiedliwie.

Innowacja

Rozwijamy innowacje, wspierając ciekawość intelektualną naszych Pracowników. Umożliwiamy naszym Klientom sukces poprzez ciągłe poszukiwanie odpowiednich rozwiązań ich problemów. Stale usprawniamy nasze systemy i procesy, korzystając z nowych, lepszych metod realizacji zadań.

Dyscyplina

Chronimy zasoby organizacji, myśląc i zachowując się jak właściciele firmy. Działamy odpowiedzialnie i według ustalonych zasad, dotrzymując obietnic. Osiągamy najwyższy poziom operacyjny, dokładając wszelkich starań, aby realizować wszystkie działania w sposób właściwy już za pierwszym razem.

Partnerstwo

Tworzymy zespoły oparte na różnorodności, aby generować lepsze pomysły i podejmować bardziej pragmatyczne decyzje. Wspólne cele całej firmy stawiamy nad celami poszczególnych jednostek organizacyjnych dzięki wzajemnemu zaufaniu, szacunkowi i współpracy. Jesteśmy odpowiedzialnym Partnerem dla wszystkich naszych Udziałowców oraz Instytucji, a także służymy szerszemu interesowi społeczeństwa.

Władze Deutsche Bank Polska S.A.

RADA NADZORCZA

Peter Tils

Przewodniczący
Deutsche Bank AG
Frankfurt n. Menem

dr Hubert A. Janiszewski

Wiceprzewodniczący
Deutsche Bank Polska S.A.
Warszawa

Mary Campbell

Członek Rady Nadzorczej
Deutsche Bank AG
Londyn

Philipp Gossow

Członek Rady Nadzorczej
Deutsche Bank AG
Frankfurt n. Menem

dr Tobiasz Kampmann

Członek Rady Nadzorczej
Deutsche Bank AG
Frankfurt n. Menem

Lothar Meenen

Członek Rady Nadzorczej
Deutsche Bank AG
Frankfurt n. Menem

Hubert Pandza

Niezależny Członek Rady Nadzorczej
(Członek Rady Nadzorczej od 23 maja 2017 r.)

Rainer Rauleder

Członek Rady Nadzorczej
(Członek Rady Nadzorczej do 23 maja 2018 r.)
Deutsche Bank AG
Frankfurt n. Menem

Wiesław Thor

Niezależny Członek Rady Nadzorczej
(Członek Rady Nadzorczej od 19 października 2017 r.)

ZARZĄD

dr hab. Krzysztof Kalicki

Prezes Zarządu
Departament Audytu Grupy, Departament Prawny, Departament Komunikacji Korporacyjnej, Departament Rozwoju Kadr, Departament Zgodności i Spraw Regulacyjnych, Biuro Zarządu, Główny Ekonomista

Leszek Niemycki

Wiceprezes Zarządu
Departament Analiz i Strategii, Departament Klienta Biznesowego, Departament Marketingu, Departament Produktów Detalicznych i Inwestycyjnych, Departament Produktów Kredytowych, Departament Rynków Finansowych, Departament Sprzedaży Regionalnej Południe, Departament Sprzedaży Regionalnej Północ, Departament Wspierania Sprzedaży Klienta Biznesowego, Departament Zarządzania Jakością, Departament Zdalnej Sprzedaży, Biuro Sprzedaży Bezpośredniej, Stanowisko ds. Projektów Regulacyjnych

Zbigniew Bętkowski

Departament Analiz Finansowych, Departament Podatkowy, Departament Rachunkowości i Księgowości, Departament Ryzyka Finansowego, Departament Sprawozdawczości Finansowej, Biuro ds. Sprawozdawczości Wewnętrznej, Biuro Finansów Bankowości Korporacyjnej i Inwestycyjnej, Biuro Zakupów i Zarządzania Dostawcami

Piotr Gemra

Departament Windykacji Należności, Departament Zarządzania Portfelem Kredytowym, Departament Restrukturyzacji, Departament Zarządzania Ryzykiem Kredytowym, Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, Departament Ryzyka Kredytowego Klientów Indywidualnych i Biznesowych, Biuro Wspierania i Optymalizacji Procesów Kredytowych

Tomasz Kowalski

Departament Obsługi i Rozwoju Procesów, Departament CRES, Departament Informatyki, Departament Operacji Bankowych, Departament Obsługi Klienta, Departament Zarządzania Relacją z Klientem, Departament Wspierania Operacyjnego i Zarządzania Kosztami, Departament Zarządzania Outsourcingiem i Bezpieczeństwem Informacji, Biuro ds. Ochrony, Zespół ds. BHP

Kamil Kuźmiński

Departament Dystrybucji Pośredniej, Departament Private Banking, Departament Rozwoju i Wspierania Sprzedaży, Departament Klienta Firmowego, Biuro Analiz Kredytowych Klientów Detalicznych, Departament Dystrybucji Oddziałowej Makroregion Północno-Wschodni, Departament Dystrybucji Oddziałowej Makroregion Południowo-Zachodni

Piotr Olendski

Departament Bankowości Inwestycyjnej i Korporacyjnej, (Członek Zarządu do dnia 27 czerwca 2018 r.)

Magdalena Rogalska

Departament Bankowości Korporacji Międzynarodowych, Departament Powierniczy, Departament Wdrożeń i Obsługi Klientów, Departament Sprzedaży Produktów Skarbowych, Biuro Rozwoju Produktów

Piotr Pawłowski

Biuro Zarządzania Płynnością, Biuro ds. Stawek Referencyjnych

02 -

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Deutsche Bank Polska S.A. w roku 2017

Podstawowe informacje o działalności Grupy w 2017 roku – 7

Zewnętrzne warunki działania Grupy – 8

Sytuacja finansowa – 11

Organizacja i technologie – 15

Rozwój organizacji – 15

Nakłady inwestycyjne i rozwój technologii – 16

Działalność biznesowa – 17

Bankowość detaliczna – 17

Bankowość korporacyjna i inwestycyjna – 21

Bankowość na rynkach finansowych – 23

Kierunki rozwoju Grupy – 23

Strategia działania – 23

Główne kierunki rozwoju biznesu przyjęte w strategii – 23

Perspektywy rozwoju Grupy w 2018 roku – 24

Zagadnienia związane z ryzykiem w Grupie – 25

Ryzyko kredytowe – 25

Ryzyko rynkowe i płynności – 27

Ryzyko operacyjne – 33

Optymalizacja ryzyka kredytowego – 36

Limity koncentracji przewidziane w CRR i ustawie Prawo bankowe – 40

Zarządzanie kapitałem własnym – 41

Kadry i Oświadczenie na temat informacji niefinansowych – 54

Zarządzanie zasobami ludzkimi – 54

Polityka w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń – 58

Oświadczenie na temat informacji niefinansowych – 64

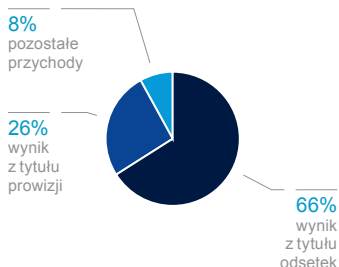
Struktura własnościowa – 73

Struktura własnościowa – 73

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Deutsche Bank Polska S.A. w roku 2017

Wynik z działalności bankowej

%

Podstawowe informacje o działalności Grupy w 2017 roku

Grupa osiągnęła następujące podstawowe wyniki w 2017 roku:

- zysk netto w kwocie 5,6 mln zł, co oznacza spadek o 94% w stosunku do roku ubiegłego,
- wynik z tytułu odsetek w kwocie 703 mln zł, tj. o 0,6% więcej niż w 2016 roku,
- wynik z tytułu prowizji w kwocie 278 mln zł, tj. o 1,2% więcej niż w poprzednim roku,
- koszty działania wyniosły 816 mln zł i były o 3,2% wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem,
- koszty z tytułu utraty wartości wyniosły 59 mln zł w porównaniu ze 167 mln zł w 2016 roku,
- suma bilansowa Banku na koniec 2017 roku wyniosła 39 994 mln zł i była o 1% wyższa w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego.

Względem wielkości sumy bilansowej plasowało to Grupę na 12¹ miejscu w sektorze bankowym w Polsce, z niemal 3-proc. udziałem w rynku.

Istotny wpływ na wyniki minionego roku miały skutki podpisanej 14 grudnia 2017 roku umowy transakcyjnej planowanego nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. przez Bank BZWBK S.A. Wiązało się to z koniecznością poniesienia znacznych kosztów przygotowania Banku do podziału, a także kosztów przeszacowania wartości posiadanego majątku trwałego w związku z planowanym podziałem Banku. Nie bez znaczenia na finalnie osiągnięty wynik finansowy w 2017 roku miały też wprowadzone w 2016 roku zmiany fiskalne, które spowodowały znaczny wzrost opodatkowania działalności operacyjnej Jednostki Dominującej na przestrzeni ostatniego roku.

W 2017 roku produkty i usługi Deutsche Bank Polska S.A. były wielokrotnie nagradzane i oceniane w rankingach. W ogłoszonym na początku 2018 roku rankingu „Forbesa” dotyczącego usług private banking Deutsche Bank Polska S.A. po raz kolejny otrzymał najwyższą notę – 5 gwiazdek, dowodząc, że oferta bankowości prywatnej Deutsche Bank Polska S.A. i jakość oferowanych usług w segmencie private banking jest jedną z najlepszych w Polsce. W uzasadnieniu tak wysokiej oceny w ratingu redakcja „Forbesa” podkreśliła fakt, że: „Deutsche Bank przez lata stworzył jedną z najpełniejszych ofert private banking. Przejęcie banku przez BZ WBK nie powinno mieć negatywnego wpływu na jakość propozycji”. Doceniono między innymi bezpłatne rekomendacje inwestycyjne, otwartą architekturę produktową, atrakcyjne produkty ubezpieczeniowe i polisy lokacyjne, pakiety assistance i concierge, limit w koncie, private placement, indywidualnego maklera, planowanie spadkowe i podatkowe oraz oferowany Klientom udział w prestiżowych imprezach (takich jak „cykl doskonałych merytorycznie spotkań w ramach ‘Nauki Mistrzów’ czy patronat nad serią wydarzeń artystycznych ‘Deutsche Bank Invites’”).

Jednostka Dominująca została też uhonorowana tytułem Instytucja Roku 2017. Otrzymała statuetkę w kategorii „Najlepsza jakość obsługi w kanałach zdalnych”. Ranking Instytucja Roku 2017 powstał na podstawie badania ekspertów portalu mojebankowanie.pl. Zweryfikowana została dostępność i łatwość kontaktu, w tym umożliwienie Klientom uzyskania informacji poprzez preferowany przez nich kanał. Oceniano zarówno stronę www, dostępne kanały kontaktu, kontakt e-mailowy, jak również kontakt z infolinią.

¹ Uwzględniając na liście Bank BGK – DB Polska zajmuje miejsce 13 pod względem wielkości aktywów. Zawężenie listy wyłącznie do banków komercyjnych powoduje przesunięcie DB Polska na pozycję 12. Dane z raportu knf.gov.pl

W 2017 produkty Jednostki Dominującej wielokrotnie plasowały się w czołówce niezależnych rankingów. Konto db Makler okazało się najlepszym kontem maklerskim według rankingów rachunków maklerskich redakcji Bankier.pl, Kontomaniak.pl (dwukrotnie) i eKontoBankowe.pl. Rachunek dbNET Premium zwyciężył w rankingach redakcji Bankier.pl i TotalMoney.pl. Doceniono również rachunek dla firm – dbNET Biznes (drugie miejsce w rankingach Kontomaniak.pl) oraz db Konto Oszczędnościowe Plus (trzecie miejsce w rankingach Bankier.pl).

Zewnętrzne warunki działania Grupy

W 2017 roku dynamika PKB przyspieszyła do 4,6% z 2,9% w 2016 roku. W 2017 roku popyt krajowy był głównym motorem wzrostu PKB, wygenerował 4,8 punktu procentowego wzrostu PKB, przy ujemnej kontrybucji eksportu netto do PKB. W 2017 roku spożycie w sektorze gospodarstw domowych generowało 2,8 pkt. proc. wzrostu PKB (o 0,5 pkt. proc. więcej niż w 2016 roku), głównie z powodu silnego wzrostu dochodów z pracy (wynikającego z dynamicznego wzrostu zatrudnienia i istotnego wzrostu realnych wynagrodzeń) oraz transferów do gospodarstw domowych (m.in. w ramach programu 500+). W 2017 roku również zwiększyła się kontrybucja spożycia publicznego do PKB, które generowało 0,5 pkt. proc. wzrostu PKB. Nakłady brutto na środki trwałe w 2017 roku generowały 1,0 pkt. proc. PKB (w 2016 roku kontrybucja inwestycji w środki trwałe była ujemna i wynosiła -1,6 p.p.), a inwestycje w zapasy generowały 0,5 pkt. proc. wzrostu PKB. Poprawa struktury PKB, wynikająca z silnego ożywienia inwestycji (głównie publicznych), była wyraźnie widoczna w IV kwartale 2017 roku. Poprawa struktury wzrostu PKB powinna być kontynuowana w I połowie 2018 roku ze względu na oczekiwane dalsze ożywienie inwestycji, także prywatnych.

W 2017 roku inflacja stabilizowała się w okolicach 2% – inflacja średnioroczna wyniosła 2,0% w porównaniu ze średnioroczną deflacją -0,6% w 2016 roku. W 2017 roku inflacja nie spadała poniżej dolnej granicy celu inflacyjnego (1,5%) i nie przekraczała środka celu inflacyjnego (2,5%). Spadek inflacji do 1,3% r/r w marcu br. powoduje obniżenie ścieżki inflacji w 2018 roku i najprawdopodobniej inflacja w bieżącym roku będzie powoli wzrastać, do 2% w III kwartale br.

W 2017 roku inflacja bazowa (z wyłączeniem cen żywności i energii) w kolejnych miesiącach wzrastała – z 0,2% r/r w styczniu ubiegłego roku do 0,9% r/r w grudniu ubiegłego roku – i była bardzo niska, co sugeruje brak wewnętrznej presji inflacyjnej w gospodarce Polski w nadchodzących kwartałach.

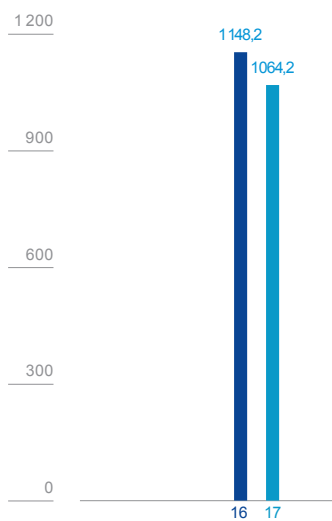
W 2017 roku średni kurs złotego¹ wobec euro wyniósł 4,2576 PLN za EUR, co oznaczało umocnienie o 2,4% w stosunku do średniego kursu wobec euro w 2016 roku. Średni kurs złotego wobec dolara w 2017 roku wyniósł 3,7777 PLN za USD, co oznaczało umocnienie złotego o 4,2% w stosunku do średniego kursu wobec USD w 2016 roku. Średni kurs złotego wobec franka szwajcarskiego wyniósł 3,8349 PLN za CHF w 2017 roku, co oznaczało umocnienie złotego wobec CHF również o 4,2%.

W 2017 roku rynkowy kurs złotego wobec EUR umacniał się z poziomu 4,40 na początku roku do 4,1750 w maju oraz 4,18 w grudniu. Kurs złotego wobec euro wahał się w przedzia-

¹ Kurs średni NBP.

Przychody

w mln PLN

le 4,1750–4,40 PLN za EUR, którego szerokość odpowiada ok. 5% średniego poziomu kursu walutowego w 2017 roku. Wahania kursu złotego wobec USD były znacznie większe i w 2017 roku wyniosły 19,5% średniego poziomu kursu PLN wobec USD, co wynikało z systematycznego osłabiania się USD w ciągu pierwszych trzech kwartałów 2017 roku oraz umocnienia złotego pod koniec roku. Wahania kursu złotego wobec CHF w 2017 roku wyniosły 14,5% średniego kursu PLN wobec CHF.

Deficyt budżetowy w 2017 roku wyniósł -25,4 mld zł (42,7% planu na rok 2017) w porównaniu z deficytem -46,2 mld zł (84,3% planu) w 2016 roku. Według wstępnych szacunków deficyt sektora rządowego i samorządowego w 2017 roku w ujęciu ESA2010 wyniósł -1,5% PKB wobec deficytu -2,3% PKB w 2016 roku. W 2017 roku relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB wyniosła 50,6% w porównaniu z 54,2% w 2016 roku.

W 2017 roku Rada Polityki Pieniężnej nie zmieniła stóp procentowych, utrzymując główną stopę referencyjną w wysokości 1,5%, podobnie jak w 2016 roku. W 2017 roku w związku ze wzrostem inflacji do lub powyżej 1,5% i utrzymaniem przez RPP stóp bez zmian realny poziom stóp procentowych był ujemny lub wynosił zero – taka sytuacja miała miejsce po raz pierwszy od 2009 roku (kiedy to poziom realnych stóp procentowych wynosił zero) oraz po raz pierwszy od krótkich okresów ujemnych realnych stóp procentowych w 2011 i 2012 roku.

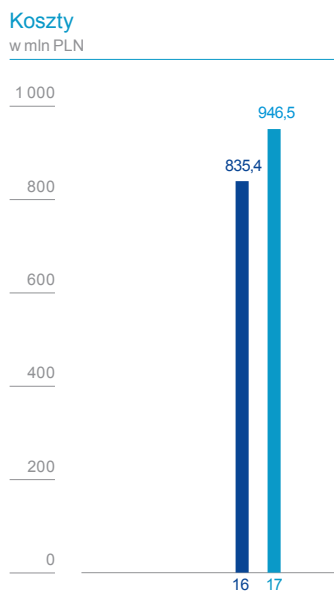
W związku z utrzymywaniem się realnych stóp procentowych na zerze lub poniżej zera w 2017 roku RPP prowadziła zdecydowanie luźną politykę pieniężną. Spadek inflacji do 1,3% w marcu 2018 roku oraz brak wewnętrznej presji inflacyjnej w gospodarce Polski skłaniają obecnie RPP do utrzymania stóp procentowych bez zmian w 2018 oraz – być może – w 2019 roku.

W 2017 roku wystąpiła nadwyżka obrotów bieżących – wyniosła 1,443 mld EUR w porównaniu z deficytem obrotów bieżących w wysokości -1,253 mld EUR w 2016 roku. W 2017 roku Polska trzeci rok z rzędu osiągnęła nadwyżkę handlową (w ujęciu płatniczym) w wysokości 799 mln EUR (0,2% PKB) w porównaniu z nadwyżką w wysokości 2,9 mld EUR (0,7% PKB) w 2016 roku. Wyrażony w euro eksport towarów w 2017 roku wzrósł o 12,0% r/r – do 198,8 mld EUR – a import towarów zwiększył się o 13,4% r/r – do 198,0 mld EUR. Nadwyżka w handlu usługami w 2017 roku wyniosła 18,6 mld EUR (4,0% PKB) wobec 14,1 mld EUR (3,3% PKB) w 2016 roku, co wynikało ze wzrostu eksportu usług o 16,2% r/r – do 52,3 mld EUR – oraz wzrostu importu usług o 8,9% r/r – do 33,7 mld EUR. Nadwyżka obrotów bieżących wyniosła 0,3% PKB w 2017 roku wobec deficytu -0,3% PKB w 2016 roku.

Rok 2017 był kolejnym rokiem szybkiego spadku stopy bezrobocia. Stopa bezrobocia spadła w 2017 roku z 8,5% w styczniu do 6,6% w grudniu.

W grudniu 2017 roku podaż pieniądza (M3) wyniosła 1 324,4 mld zł (wzrost o 4,6% r/r) w porównaniu ze wzrostem o 9,6% r/r w grudniu 2016 roku. Relacja podaży pieniądza (M3) do PKB w 2017 roku wyniosła 66,8% wobec 68,1% w 2016 roku.

W grudniu 2017 roku depozyty gospodarstw domowych ogółem w monetarnych instytucjach finansowych wyniosły 753,8 mld zł (wzrost o 4,0% r/r), z czego depozyty złotowe

wyniosły 682,4 mld zł (wzrost o 2,6% r/r), a depozyty walutowe wyniosły 71,3 mld zł (wzrost o 19,2% r/r). W grudniu 2017 roku depozyty bieżące gospodarstw domowych w monetarnych instytucjach finansowych wzrosły o 12,7% r/r (do 453,2 mld zł), przy czym depozyty bieżące w PLN wzrosły o 11,3% r/r – do 400,9 mld zł, a depozyty bieżące w walutach obcych wzrosły o 15,7% r/r – do 52,3 mld zł. Na koniec 2017 roku depozyty terminowe gospodarstw domowych spadły o 6,9% r/r – do 300,6 mld zł, depozyty terminowe gospodarstw domowych w złotych spadły o 7,6% r/r – do 281,5 mld zł, a depozyty terminowe gospodarstw domowych w walutach obcych wzrosły o 4,5% r/r – do 19,1 mld zł. Niski poziom stóp procentowych w PLN nadal powodował, że zmniejszyła się relatywna atrakcyjność lokat terminowych i gospodarstwa domowe preferowały rachunki bieżące w 2017 roku.

W grudniu 2017 roku wartość depozytów przedsiębiorstw ogółem w monetarnych instytucjach finansowych wyniosła 276,2 mld zł (wzrost o 2,4% r/r), z czego depozyty złotowe wyniosły 217,4 mld zł (spadek o 1,4% r/r), a depozyty walutowe – 58,8 mld zł (wzrost o 19,4% r/r). W grudniu 2017 roku depozyty bieżące przedsiębiorstw w monetarnych instytucjach finansowych wzrosły o 10,2% r/r – do 187,2 mld zł – z czego depozyty bieżące w PLN wzrosły o 3,8% r/r – do 135,6 mld zł, a depozyty bieżące w walutach obcych wzrosły o 31,5% r/r – do 51,5 mld zł. W grudniu 2017 roku depozyty terminowe przedsiębiorstw spadły o 11,0% r/r – do 89,1 mld zł, z czego depozyty terminowe w PLN spadły o 9,1% r/r – do 81,8 mld zł, a depozyty terminowe walutowe spadły o 27,5% r/r – do 7,3 mld zł.

W grudniu 2017 roku wartość kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych od monetarnych instytucji finansowych wyniosła 667,6 mld zł (wzrost o 1,8% r/r), z czego kredyty złotowe miały wartość 528,3 mld zł (wzrost o 9,1% r/r), a kredyty walutowe – wartość 139,3 mld zł (spadek o 18,8% r/r). W grudniu 2017 roku kredyty konsumpcyjne wzrosły o 6,3% r/r – do 174,1 mld zł. Na koniec 2017 roku wartość kredytów mieszkaniowych spadła o 1,6% r/r – do 388,9 mld zł, z czego 257,9 mld zł stanowiły kredyty w PLN (wzrost o 10,4% r/r), a 131,1 mld zł stanowiły kredyty w walutach obcych (spadek o 18,9% r/r). W grudniu 2017 roku wartość kredytów dla przedsiębiorstw od monetarnych instytucji finansowych wzrosła o 6,0% r/r – do 313,2 mld zł, z czego 236,2 mld zł stanowiły kredyty w PLN (wzrost o 11,3% r/r), a 77,0 mld zł stanowiły kredyty w walutach obcych (spadek o 7,6% r/r).

Głównymi czynnikami ryzyka w 2017 roku były: (1) konflikt polityczny wokół reformy sądów, skutkujący wzrostem napięcia politycznego pomiędzy Polską a UE na skutek uruchomionej procedury Rule of Law Framework, (2) obciążenia podatkowe sektora bankowego wynikające z podatku bankowego, (3) długookresowe ryzyka gospodarcze związane z Brexitem. W 2018 roku konflikt wokół reformy sądów zaczął wygasać, natomiast pojawiło się nowe ryzyko wzrostu protekcjonizmu w skali globalnej zapoczątkowane przez konflikt handlowy pomiędzy USA a Chinami i Rosją oraz w mniejszym stopniu UE.

Spodziewamy się, że w 2018 roku Grupa Deutsche Bank Polska S.A. będzie działała w otoczeniu makroekonomicznym charakteryzującym się silnym wzrostem gospodarczym w Polsce przy niskiej inflacji – nie przewyższającej 2% r/r. Popyt krajowy powinien nadal być silny, podtrzymywany przez wzrost zatrudnienia i wynagrodzeń oraz utrzymanie wysokiego poziomu transferów do gospodarstw domowych. W 2018 roku spodziewamy się wzrostu PKB o 4,2% oraz inflacji na poziomie 1,7% średniorocznie. W 2018 roku stopa bezrobocia powinna obniżyć się do 5,9% na koniec roku.

Główne czynniki ryzyka w 2018 roku to: (1) możliwość wprowadzenia złagodzonej wersji ustawy o restrukturyzacji kredytów w walutach obcych, (2) ryzyko wolniejszego od oczekiwań wzrostu gospodarczego w strefie euro, (3) zwiększone ryzyko zmian regulacyjnych i instytucjonalnych w Polsce oraz (4) ryzyka geopolityczne, związane m.in. ze wzrostem protekcjonizmu.

Rada Polityki Pieniężnej utrzymała preferencję dla stałych stóp procentowych w 2018 roku i prawdopodobnie w 2019 roku, co będzie oznaczało utrzymanie realnych stóp procentowych w pobliżu zera w 2018 roku. Polityka pieniężna EBC w 2018 roku powinna być neutralna dla gospodarki Polski, a wpływ podwyżek stóp w USA na gospodarkę Polski w 2018 roku, podobnie jak w 2017 roku, powinien być umiarkowany.

Strefa euro w 2018 roku prawdopodobnie będzie rozwijać się w tempie 2,4%, a gospodarka Niemiec w tempie 2,2%. Dynamika realna PKB w 2018 roku w USA wyniesie prawdopodobnie 2,8%, a w Chinach 6,2%. Wzrost gospodarczy na rynkach wschodzących w Europie, Afryce i na Bliskim Wschodzie będzie w 2018 roku zbliżony do odnotowanego w 2017 roku i wyniesie 3,0%. Spodziewamy się, że złoty w 2018 roku umocni się o ok. 3,5% wobec koszyka EUR–USD.

Sytuacja finansowa

W 2017 roku Grupa wygenerowała wynik finansowy brutto w wysokości 59,6 mln zł, co stanowi 59-proc. spadek względem roku ubiegłego.

Rachunek zysków i strat za rok 2017 i 2016

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.	Dynamika %
Wynik z tytułu odsetek	703 424	698 972	0,6%
Odpisy na utratę wartości	(58 932)	(167 244)	(64,8)%
Wynik z tytułu prowizji	278 459	275 087	1,2%
Wynik handlowy	76 048	116 298	(34,6)%
Wynik na działalności podstawowej	906 235	970 235	(6,6)%
Koszty działania Banku i koszty ogólnego zarządu	(816 377)	(791 068)	3,2%
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(30 298)	(33 647)	(10,0)%
Zysk brutto*	59 560	145 520	(59,1)%
Podatek dochodowy	(53 911)	(53 464)	0,8%
Zysk netto	5 649	92 056	(93,9)%

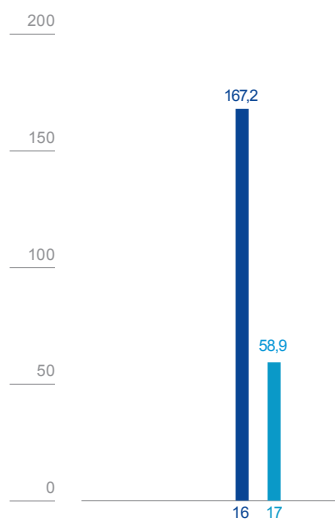
* W tym jednorazowe koszty związane z transakcją z dn. 14 grudnia 2017 r. w kwocie 110 mln zł.

Wynik z działalności bankowej

- Wynik odsetkowy w 2017 roku zwiększył się w porównaniu z rokiem ubiegłym o 4,4 mln zł, tj. o ok. 0,6%.
- Wzrost wyniku z tytułu prowizji w 2017 roku wyniósł ok. 1,2%, tj. 3,4 mln zł, w porównaniu z rokiem 2016.
- Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji wyniósł w 2017 roku 76 mln zł i był niższy o 40 mln zł od wyniku za rok 2016.

Odpisy

w mln PLN

Głównym wyzwaniem Grupy w 2017 roku było osiągnięcie planu przychodowego poprzez rozwój nowej sprzedaży oraz optymalizację wydajności posiadanych portfeli aktywów i pasywów. Wykonanie budżetu przychodowego było niższe o 7% w porównaniu z rokiem 2016 i stanowiło 93% planu na rok 2016.

W obszarze Klienta indywidualnego główne wyzwania w realizacji przychodów zgodnie z budżetem wynikały z otoczenia makroekonomicznego, spadających stóp procentowych oraz rosnącej konkurencji na rynku kredytów i pożyczek gotówkowych dla Klientów indywidualnych. Jednostka Dominująca uzyskała całościowe wykonanie planów dla grupy produktów finansowania osobistego i konsumpcyjnego na poziomie 86%, co jest uznane za wynik dobry w świetle wysokiej aktywności konkurencji oraz związanej z nią presji na obniżanie marży odsetkowej. W zakresie kredytów hipotecznych wykonano budżet w 99%, dzięki utrzymaniu wysokiego udziału w rynku nowej sprzedaży (efekty cross-sell wynikające z pakietyzacji produktowej) oraz intensywnej pracy nad kontrolą marży i warunków kontraktowych uzasadniających jej modyfikację (zwyżki/zniżki).

Poziom realizacji planów przychodowych w obszarze Klienta biznesowego osiągnął 90% założeń. Głównym celem w tym segmencie było poszerzenie oferty produktowej oraz zwiększenie dochodowości przy zachowaniu stabilnego wzrostu salda kredytowego.

W produktach depozytowych zanotowano wykonanie planu na poziomie 95%, przy wzroście przychodów z tego tytułu o 14% rok do roku.

Przychody z produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych w 2017 roku były wyższe od wyniku roku 2016 o 36%, a założenia planowe zostały zrealizowane w 89%. Wzrost był spowodowany głównie przez poprawę nastrojów na rynku finansowym i przepływ środków z nierentownych lokat.

Wykonanie budżetu przychodowego w obszarze bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej było na poziomie 111,8%, przy równoczesnym wzroście przychodów wobec poprzedniego roku (realizacja na poziomie 105,1%, czyli wzrost o ponad 5%). Główną przyczyną tego wzrostu jest zwiększony przychód z transakcji pośrednictwa i doradztwa w ramach bankowości inwestycyjnej, gdzie odnotowaliśmy wzrost przychodów o ponad 312% (z kwoty 2,06 mln PLN do kwoty ponad 8,51 mln PLN w 2017 roku). Ponadto część bankowości transakcyjnej również odnotowała wzrost przychodów przekraczający zarówno budżet, jak i wykonanie poprzedniego roku o ponad 24% i zmianie nominalnej o kwotę niemal 36,5 mln PLN. Wzrost w części bankowości transakcyjnej jest związany głównie z wyższym wynikiem z tytułu transakcji wymiany walut, realizowanych zarówno na platformach Autobahn, FX4Cash, jak i telefonicznie – częściowo zwiększone przychody w części bankowości transakcyjnej są rezultatem zamknięcia linii biznesowej Global Market i transferem części biznesu do pozostałych dywizji, jednak zauważalny był również wzrost przychodów (rok do roku o ponad 23%). Dodatkowo zwiększyły się przychody odsetkowe – z tytułu premii – za stabilną bazę depozytową Klientów. Przychody prowizyjne pozostały na podobnym poziomie (nieznaczny wzrost przychodów), przy czym widać spadek przychodów prowizyjnych od udzielanych kredytów, gwarancji, akredytyw czy płatności, za to większe przychody prowizyjne były realizowane w działalności powierniczej czy obsłudze instytucji finansowych.

Na skutek przyjętej strategii Jednostki Dominującej w 2017 roku modyfikacji uległ również sposób obsługi instytucji finansowych, w szczególności banków trzecich. Rezultatem tych zmian było zamknięcie relacji z częścią Klientów i utrata przychodów, głównie odsetkowych i prowizyjnych.

W 2017 roku koszty rezerw kredytowych były niższe od planowych o 108,3 mln PLN oraz o 64,8% niższe niż w roku ubiegłym. Ten korzystny trend świadczy o wysokiej jakości portfela kredytowego Jednostki Dominującej.

Koszty Grupy w 2017 roku były wyższe o 20% względem planu i o 13% wyższe niż w roku 2016.

Aktywa pracujące

- Rozwój akcji kredytowej – w stosunku do stanu na 31 grudnia 2016 roku kredyty i pożyczki udzielone Klientom wykazały spadek o 275,4 mln zł, tj. o 1%. Spadek działalności kredytowej nastąpił głównie przez ograniczenie sprzedaży produktów hipotecznych. W porównywanych okresach udział kredytów w strukturze aktywów utrzymał się na podobnym poziomie i wynosił 75,6%.
- Wzrost portfela inwestycyjnych papierów wartościowych – na przestrzeni roku zaangażowanie w tej pozycji aktywów zwiększyło się o 825,0 mln zł, a jej udział w strukturze aktywów zwiększył się z poziomu 17,1% na 31 grudnia 2016 roku do poziomu 19,1% na 31 grudnia 2017 roku.
- Spadek zaangażowania na rynku międzybankowym – o 78,8 mln zł, udział tej pozycji w strukturze aktywów spadł z poziomu 2,7% na 31 grudnia 2016 roku do poziomu 2,4% na 31 grudnia 2017 roku.

Pozyskanie zasobów

- W głównej pozycji zasobowej (depozytach Klientów) na przestrzeni 2017 roku zanotowano wzrost o 2 543 mln zł. Udział tej pozycji w sumie bilansowej zmienił się z 44,8% w roku 2016 do 50,9% w roku 2017.
- Depozyty z rynku międzybankowego spadły w 2016 roku o 2 295 mln zł. Udział tej pozycji w sumie bilansowej zmniejszył się z 39,4% w roku 2016 do 33,3% w roku 2017.

Aktywa

	31.12.2017 r.		31.12.2016 r.		Dynamika %
	w tys. PLN	Struktura %	w tys. PLN	Struktura %	
Kasa, środki z Bankiem Centralnym	974 588	2,4%	1 053 417	2,7%	(7)%
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	820 379	2,1%	851 847	2,1%	(4)%
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	30 236 599	75,6%	30 512 017	76,9%	(1)%
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom	67 203	0,2%	138 674	0,3%	(52)%
Inwestycyjne aktywa finansowe	7 624 159	19,1%	6 799 137	17,1%	12%
Rzeczowe aktywa trwale	16 090	0,0%	35 912	0,1%	(55)%
Wartości niematerialne	60 481	0,2%	105 198	0,3%	(43)%
Aktywa z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 231	0,0%	9 333	0,0%	(87)%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	25 267	0,1%	18 764	0,0%	35%
Inne aktywa	167 946	0,4%	163 467	0,4%	3%
Aktywa razem	39 993 943	100%	39 687 766	100%	1%

Zobowiązania i kapitały

	31.12.2017 r.		31.12.2016 r.		Dynamika %
	w tys. PLN	Struktura %	w tys. PLN	Struktura %	
Zobowiązania wobec innych banków	13 327 508	33,3%	15 622 115	39,4%	(15)%
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	20 340 663	50,9%	17 797 700	44,8%	14%
Zobowiązania wobec Klientów	112 227	0,3%	89 532	0,2%	25%
Rezerwy	25 463	0,1%	25 750	0,1%	(1)%
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	30 779	0,1%	-	0,0%	nd
Zobowiązania podporządkowane	1 493 155	3,7%	1 583 873	4,0%	(6)%
Inne zobowiązania	455 248	1,1%	358 019	0,9%	27%
Zobowiązania razem	35 785 043	89,5%	35 476 989	89,4%	1%
Kapitał akcyjny	2 651 449	6,6%	2 651 449	6,7%	0%
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	525 366	1,3%	525 366	1,3%	0%
Kapitał z aktualizacji wyceny	10 624	0,0%	(2 031)	0,0%	n/a
Zyski zatrzymane	1 021 461	2,6%	1 035 993	2,6%	(1)%
Kapitał własny razem	4 208 900	10,5%	4 210 777	10,6%	0%
Zobowiązania i kapitały razem	39 993 943	100%	39 687 766	100%	1%

Wynik finansowy – uwarunkowania

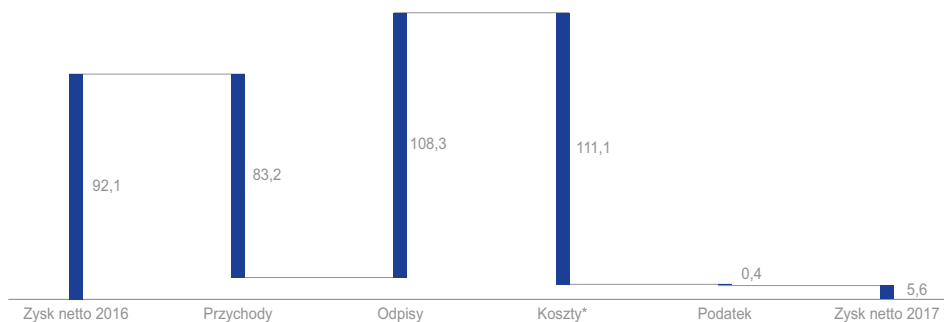
W 2017 roku Grupa wygenerowała zysk netto w wysokości 5,6 mln zł. Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie niższym niż w roku poprzednim. Na osiągnięty wynik netto miał wpływ uzyskany wynik z działalności bankowej, wzrost kosztów dotyczących obowiązków regulacyjnych Banku oraz jednorazowy koszt związany z planowanym procesem podziału Banku.

Jak wspomniano w preambule, Deutsche Bank Polska S.A. będzie podlegał procesowi podziału w trakcie 2018 roku, co jest rezultatem umowy zawartej 14 grudnia 2017 roku, na bazie której jedyny akcjonariusz Deutsche Bank Polska S.A., tj. DB AG, oraz Bank Zachodni WBK S.A. i jego akcjonariusz strategiczny, tj. Banco Santander S.A., uzgodnili nabycie części działalności Deutsche Bank Polska S.A., obejmującej bankowość detaliczną, w tym bankowość prywatną, oraz bankowość biznesową Deutsche Bank Polska S.A., obejmującą małe i średnie przedsiębiorstwa, a także sieć placówek, agentów, pośredników i partnerów Deutsche Bank Polska S.A., a także akcje podmiotu zależnego, tj. DB Securities S.A. W wyniku transakcji sieć oddziałów wraz z zewnętrznymi kanałami sprzedaży (agentami i pośrednikami) Deutsche Bank Polska S.A. zostanie włączona w obecną strukturę Banku

Przejmującego. W związku z tym, w celu doprowadzenia do podziału i uwzględnienia konsekwencji zawartej umowy, Deutsche Bank Polska S.A. poniósł w 2017 roku jednorazowy koszt w wysokości 110 mln zł.

Wpływ przychodów i kosztów na zmiany wyniku netto

w mln PLN

* W tym jednorazowe koszty związane z transakcją z 14 grudnia 2017 r. w kwocie 110 mln zł.

Podstawowe wskaźniki

	2017	2016
ROE netto	0,1%	2,3%
ROA netto	0,0%	0,2%
CIR	87,7%	72,5%
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	17,15%	19,19%

Organizacja i technologie

Rozwój organizacji

Organizacja Grupy w 2017 roku była stabilna i funkcjonowała prawidłowo w odniesieniu do rozwoju sytuacji rynkowej i regulacyjnej. Ze względu na trwający w 2017 roku proces due dilligence, a następnie negocjacje związane ze sprzedażą zorganizowanej części przedsiębiorstwa w linii bankowości detalicznej nie podejmowano znaczących działań w zakresie zmiany organizacji Jednostki Dominującej.

W ramach procesu oceny rocznej Jednostki Dominującej po raz kolejny znacząco poszerzono grupę menadżerów, których kwalifikacje są potwierdzane tytułem korporacyjnym DB. Wśród 65 promowanych osób były 2 osoby z tytułem Director (Dyrektor Biura Rozwoju Produktów w Linii Biznesowej CIB oraz Dyrektor ds. Usług Korporacyjnych), 4 osoby z tytułem Vice President, 41 osób z tytułem Assistant Vice President oraz 18 osób ze stanowiskiem Associate. Ponowna znacząca liczba promocji potwierdza jakość kadr pracujących

w Banku oraz wynikający z tego potencjał organizacji do realizowania przyszłych celów biznesowych i regulacyjnych.

Funkcjonująca w Grupie Rada Pracownicza w 2017 roku koncentrowała się na aspektach poprawy jakości warunków pracy oraz budowaniu pozytywnych relacji między pracodawcą i pracownikiem. Rada posiada bezpośredni i poufny interfejs dla pracowników, którzy mogą w bezpieczny sposób przekazywać sugestie odnośnie do wymaganych zmian organizacyjnych. Szczególna aktywność Rady była widoczna w ostatnim kwartale roku, po podpisaniu przez Deutsche Bank AG oraz Bank Zachodni BZWBK S.A. i Banco Santander umowy nabycia przez BZWBK zorganizowanej części przedsiębiorstwa Deutsche Bank Polska S.A., obejmującej działalność detaliczną Banku (linię biznesową PCC), z pominięciem detalicznych kredytów walutowych. W tym okresie Rada była zorientowana na zapewnianie prawidłowej komunikacji o transakcji do pracowników Grupy oraz na wypracowaniu rozwiązań osłonowych dla pracowników, zarówno w trakcie realizacji transakcji, jak i po jej sfinalizowaniu w IV kwartale 2018 roku.

Nakłady inwestycyjne i rozwój technologii

W 2017 roku kontynuowano zadania maksymalizacji wykorzystania istniejących zasobów infrastrukturalnych, ludzkich i kapitałowych do osiągania celów finansowych i pozafinansowych. Szczególną uwagę poświęcono zgodności regulacyjnej i wypełnianiu zaleceń audytu zewnętrznego oraz wewnętrznego. Jednocześnie utrzymano inwestycje w dalszą automatyzację procesów i optymalizację kosztowe.

Projekty informatyczne

Obszarem rozwoju, który tradycyjnie ma bardzo szeroki wpływ na działalność Grupy, są projekty informatyczne związane z uruchamianiem i/lub aktualizacją produktów i usług. W 2017 roku Jednostka Dominująca prowadziła ponad 50 projektów rozwojowych oraz zapewniania zgodności regulacyjnej. Kluczowe projekty wymieniono poniżej:

1. Projekty biznesowe:
 - a. Automatyczny Monitoring Obrotów zgodnie z postanowieniami umownymi w bankowości przedsiębiorstw,
 - b. „soft token” do bankowości elektronicznej dla przedsiębiorców: token aplikacyjny do wykorzystania na urządzeniach mobilnych,
 - c. nowe funkcjonalności sprzedaży kredytów gotówkowych,
 - d. platforma dealingowa do operacji walutowych today.
2. Zgodność regulacyjna (obsługa):
 - a. rozporządzenia dotyczące Ochrony Danych Osobowych (RODO),
 - b. dyrektywy MIFID¹ – modyfikacje systemów transakcyjnych i rozliczeniowych w celu prezentacji kosztów i prowizji, nowa ankieta oceny ryzyka i adekwatności, zmiany w dokumentacji,
 - c. dyrektywy EMIR² – clearing oraz margining, zarządzanie zabezpieczeniami, nowe wzorce dokumentacyjne,
 - d. ustawy o BFG – procedury przeglądu dokumentacji, gromadzenie i przekazywanie danych i raportów kontrolnych do BFG,
 - e. dyrektywy PSD³ II – dostosowanie procesów, procedur i systemów do obsługi relacji z podmiotami trzecimi (TPP),

¹ Markets in Financial Instruments Directive (MIFID).

² European Market Infrastructure Regulation (EMIR).

³ Payment Services Directive (PSD).

- f. dyrektywy PRIIPS¹ – standaryzacja informacji dla Klientów zgodnie ze standardami technicznymi,
 - g. rekomendacji H i Z,
 - h. dzielone płatności VAT – tzw. split payments,
 - i. wytycznych FATCA², w tym wspólnego standardu raportowania (CRS) EURO-FATCA.
- 3. Digitalizacja.
 - a. dalsze usprawnienia nowej platformy bankowości elektronicznej dla Klientów indywidualnych i przedsiębiorstw.
 - 4. Usprawnienia procesowe.
 - a. interfejs automatyczny w obsłudze księgowania transakcji factoringu,
 - 5. Usprawnienia technologiczne:
 - a. Up-grade platformy workflow do obsługi kredytów.
 - 6. Zarządzanie danymi i raportowanie:
 - a. rozszerzenia funkcjonalne do data mart finance (DMF),
 - b. dalsze zwiększenie wydajności i stabilności środowiska raportowania SAS.

W 2017 roku Bank dokonał priorytetyzacji działań projektowych ze względu na decyzję o sprzedaży wydzielonej części przedsiębiorstwa. Plan projektów na kolejne lata zakłada koncentrację na następujących zadaniach:

- 1. ZGODNOŚĆ REGULACYJNA,
- 2. PORTLAND/OPE – wydzielenie zorganizowanej części przedsiębiorstwa (ZORG),
- 3. PORTLAND – przygotowanie przeniesienia ZORG do nabywcy, w formie migracji w momencie przeniesienia własności,
- 4. PORTFEL FX – obsługa portfela walutowych kredytów hipotecznych, które pozostają w Deutsche Bank Polska S.A.

Infrastruktura oddziałowa i centralna

W 2017 roku Grupa utrzymała stabilny stan zasobów oddziałowych i infrastrukturalnych, dokonując jedynie wybranych optymalizacji, w szczególności związanych z upływem terminów umów wynajmu powierzchni oraz konsolidacją wybranych centrów doradztwa dla firm. W ramach takich działań otwarto w Poznaniu nowy oddział flagowy, w biurowcu Andersia Business Center), w którym w jednej lokalizacji skoncentrowano obsługę wszystkich segmentów detalicznej linii biznesowej (Klienci indywidualni, private banking oraz business banking).

Działalność biznesowa

Bankowość detaliczna

Bankowość dla Klientów indywidualnych i biznesowych

W 2017 roku działalność w zakresie bankowości detalicznej koncentrowała się na aktywności w obszarze produktów o wyższych marżach (niezabezpieczone produkty gotówkowe, kredyty dla przedsiębiorstw) i z wyższym potencjałem do budowania szerokiej i długoterminowej relacji z Klientami (depozyty i inwestycje).

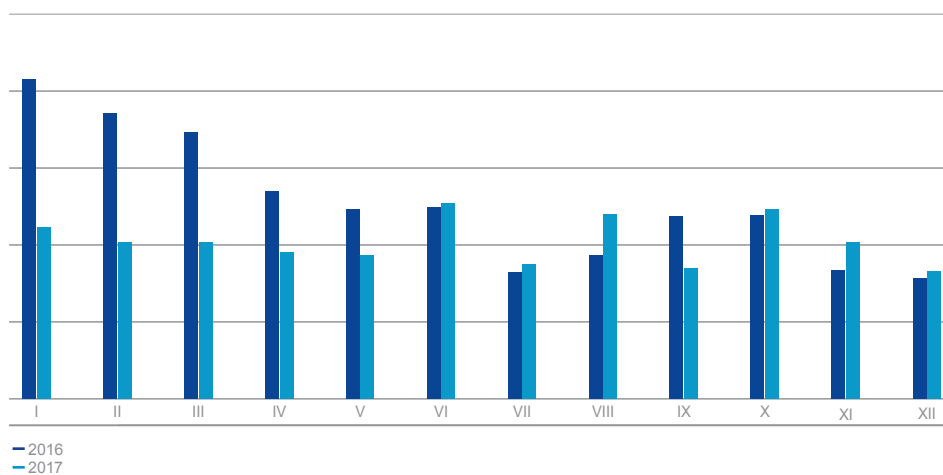
¹ Packaged retail investment and insurance products (PRIIPs).

² Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA).

PBC – aktywność komercyjna w 2017 roku – produkty kredytowe

W obszarze produktów kredytowych dla Klientów indywidualnych w 2017 roku Jednostka Dominująca utrzymała strategię zmniejszania udziału kredytów hipotecznych w nowej produkcji. W porównaniu z rokiem 2016 widoczne jest znaczące obniżenie produkcji w I i II kwartale 2017 roku, a następnie jej stabilizacja w kolejnych kwartałach (diagram PBC1). Wyższe poziomy produkcji w wybranych miesiącach drugiej połowy roku były związane z wysokim popytem na produkty hipoteczne i koniecznością odpowiedzi na potrzeby Klientów budujących szerokie relacje z Bankiem.

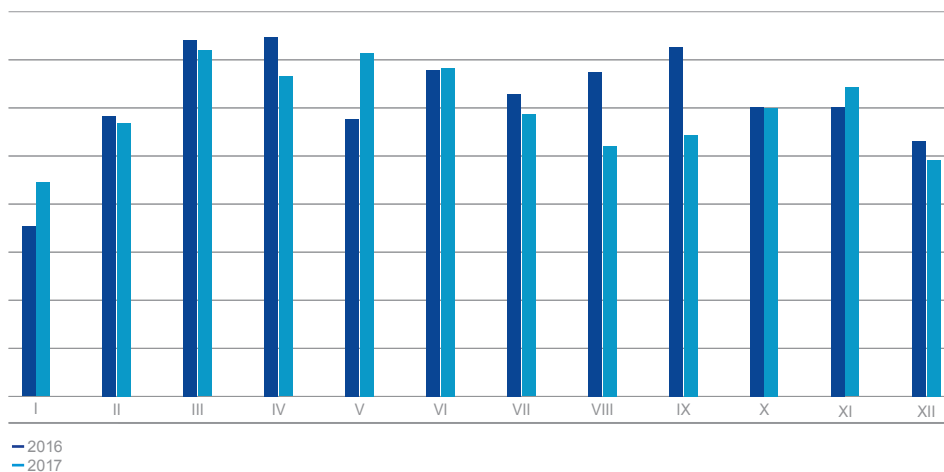
Diagram PBC 1. Miesięczna sprzedaż produktów hipotecznych – porównanie roku 2016 i 2017

Uwaga: Skala wartościowa celowo nie jest elementem publikacji.

W 2017 roku PBC prowadziło dalsze intensywne działania akwizycyjne w oferowaniu niezabezpieczonych kredytów konsumpcyjnych dla Klientów zamożnych i profesjonalistów. Efektem przyjętej strategii było utrzymanie wysokich miesięcznych poziomów sprzedaży, które wypracowano w 2016 roku (diagram PBC 2).

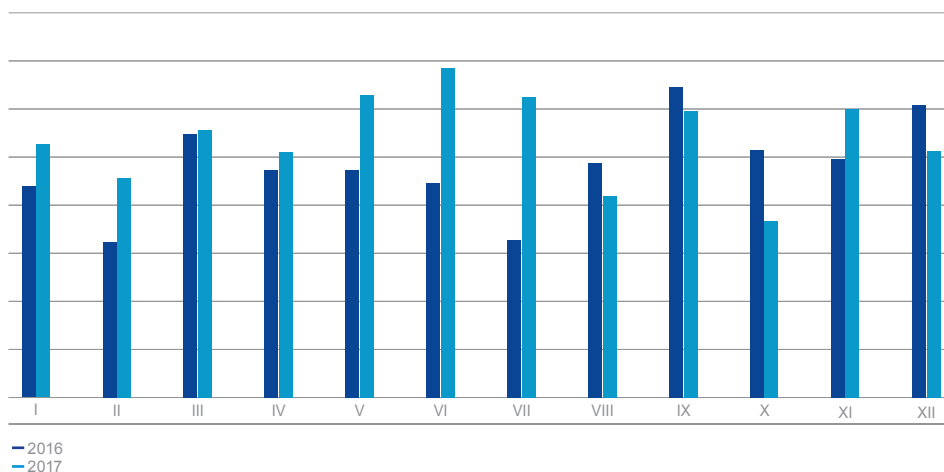
Diagram PBC 2. Miesięczna sprzedaż kredytów i pożyczek konsumpcyjnych – porównanie roku 2016 i 2017

Uwaga: Skala wartościowa celowo nie jest elementem publikacji.

Wysokim sukcesem PBC w obszarze produktów kredytowych był dalszy rozwój bankowości dla firm, z koncentracją na sektorze małych i średnich przedsiębiorstw oraz obsługą rosnącej liczby firm z segmentu mid-cap. W czerwcu osiągnięto rekordowy w ostatnich latach poziom nowej produkcji (diagram PBC.3), a w 8 miesiącach roku wykonanie było wyższe niż w roku 2016.

Diagram PBC 3. Miesięczna sprzedaż kredytów dla przedsiębiorstw – porównanie roku 2016 i 2017

Uwaga: Skala wartościowa celowo nie jest elementem publikacji.

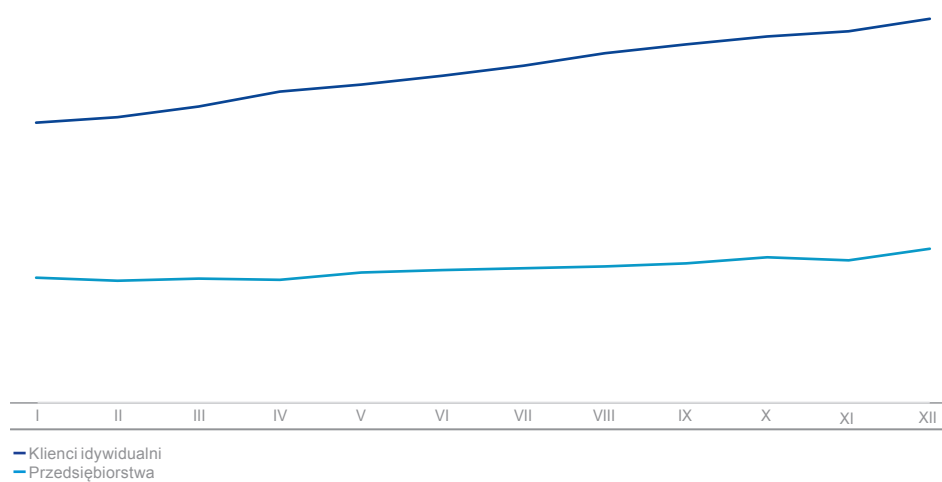
Produkty kredytowe dla przedsiębiorstw były konsekwentnie rozwijane w podejściu doradczym, gdzie w polityce cenowej poza głównym kryterium oceny relacji, jakim jest wiarygodność kredytowa, uwzględniano całość aktywności komercyjnej z Klientem, w szczególności aktywność transakcyjną oraz depozytową.

PBC – aktywność komercyjna w 2017 roku – produkty depozytowe i inwestycyjne

W 2017 roku Jednostka Dominująca zwiększyła salda depozytowe, głównie w ramach działań akwizycji nowych Klientów i rozwoju relacji z Klientami obecnymi zainteresowanymi budowaniem zdywersyfikowanych portfeli oszczędnościowo-inwestycyjnych (diagram PBC.4).

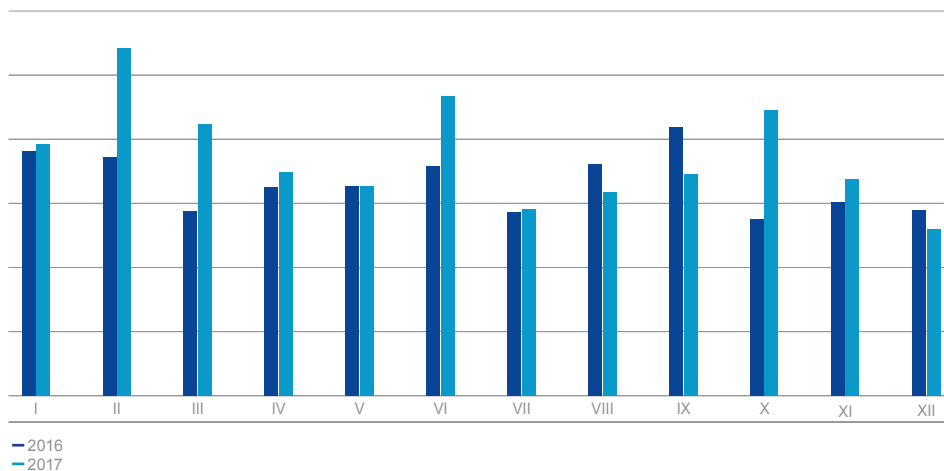
Diagram PBC 4. Rozwój bazy depozytowej w 2017 roku

w mln PLN

W 2017 roku PBC kontynuowało intensywne działania sprzedażowe w zakresie produktów inwestycyjnych (diagram PBC.5), w szczególności kierowanych do Klientów bankowości prywatnej. Z wyjątkiem sierpnia i września uzyskane poziomy sprzedaży były wyższe niż w roku ubiegłym. Dużym powodzeniem w ofercie Banku cieszyły się produkty strukturyzowane, w tym zorientowane na dynamicznie rozwijające się technologie cyfrowe.

Diagram PBC 5. Miesięczna sprzedaż produktów inwestycyjnych – porównanie roku 2016 i 2017

Uwaga: Skala wartościowa celowo nie jest elementem publikacji.

Bankowość korporacyjna i inwestycyjna

Zarządzanie środkami finansowymi przedsiębiorstw i finansowanie handlu

Przychody bankowości transakcyjnej w 2017 roku przekroczyły poziom 186 mln PLN i były wyższe w porównaniu z rokiem ubiegłym o 24%. Zysk netto wyniósł niemal 115 mln PLN przy zatrudnieniu na poziomie 23 osób.

Linia bankowości transakcyjnej w dalszym ciągu koncentrowała się na obsłudze Klientów korporacyjnych, w tym w głównej mierze spółkach córkach Klientów Deutsche Bank AG. W zakresie instytucji finansowych została podjęta decyzja o wycofaniu z oferty produktowej zakresu produktów związanych z bankowością korespondencyjną, tym samym obsługa instytucji finansowych została ograniczona do produktów departamentu powierniczego.

Wzrost przychodów rok do roku był związany w głównej mierze ze wzrostem organicznym po stronie naszych Klientów

Dla spółek córek wśród najbardziej ciekawych transakcji należy wymienić rozpoczęcie relacji ze znaczącą grupą z branży odzieżowej z Hiszpanii oraz Klientem FinTech ze Szwecji. W dalszym ciągu procentowo najbardziej znaczącą grupą Klientów pozostały spółki córki grup niemieckich oraz amerykańskich.

Jedynym segmentem bankowości transakcyjnej, który nie zanotował wzrostu, była linia Finansowania Produktów Handlu Zagranicznego, co wiązało się z zaprzestaniem transakcji z wieloma bankami krajów wysokiego ryzyka. W zakresie obsługi Klientów korporacyjnych uzyskano znaczący mandat na linię gwarancyjną dla dwóch Klientów z kapitałem amerykańskim.

kańskim. Dla spółek z kapitałem polskim kontynuowano wsparcie ich ekspansji za granicą poprzez zarówno proste, jak i bardziej strukturyzowane produkty.

Transakcja sprzedaży części detalicznej nie miała bezpośredniego wpływu na rozwój biznesu w części korporacyjnej, natomiast natłok informacji prasowych dotyczących DB w Polsce spowodował mniejszą skłonność potencjalnych Klientów do zmiany obecnego banku. W celu podkreślenia wagi polskiego rynku dla biznesu korporacyjnego została zorganizowana konferencja dla Klientów z udziałem zarówno przedstawicieli zarządu, jak i Rady Nadzorczej.

Działalność powiernicza

Przychody związane z działalnością Departamentu Powierniczego wzrosły rok do roku o 27%, co wynikało z większej aktywności Klientów, nowych relacji biznesowych oraz przejęcia obsługi rachunków bankowych dla instytucji finansowych.

W 2017 roku Jednostka Dominująca zainwestowała w dalszy rozwój usług dla zdalnych uczestników giełdy, wprowadzając możliwość rozliczenia i rozrachunku zagregowanych transakcji. Dodatkowo utrzymała wiodącą pozycję na rynku obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Wartość aktywów Klientów przechowywanych w Departamencie Powierniczym wzrosła rok do roku o 8%. Na koniec 2017 roku Jednostka Dominująca przechowywała ca. 69 miliardów PLN aktywów, obejmujących polskie oraz zagraniczne aktywa.

Przedstawiciele Departamentu zostali wybrani do Prezydium Rady Banków Depozytariuszy przy Związku Banków Polskich (ZBP) oraz do Komitetu Doradczego przy Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych (KDPW). Pracownicy Banku aktywnie brali udział w wielu grupach roboczych utworzonych pod auspicjami ZBP oraz KDPW.

Działalność inwestycyjna

Grupa Kapitałowa Deutsche Bank Polska S.A. umacniała swoją pozycję w Polsce, rozwijając działalność w zakresie obsługi dużych transakcji fuzji i przejęć ('M&A'), organizacji krajowych i międzynarodowych ofert publicznych, transakcji na rynku akcji, kredytów bankowych i obligacji oraz doradztwa finansowego przy realizacji dużych projektów inwestycyjnych. W 2017 roku Grupa uczestniczyła w realizacji największych oraz najbardziej prestiżowych transakcji na polskim rynku.

Jedną z ważniejszych transakcji na polskim rynku była emisja obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego. Transakcja o wartości 750 milionów euro została przeprowadzona w październiku 2017 roku. Jednostka Dominująca pełniła rolę Wiodącego Współzarządzającego Ofertą oraz Współprowadzącego Księgę Popytu.

Kolejną istotną transakcją na polskim rynku było refinansowanie dla spółki Autostrada Wielkopolska S.A. (część autostrady A2 na odcinku Nowy Tomyśl – Konin). Transakcja o wartości 230 milionów euro została przeprowadzona w czerwcu 2017 roku.

W 2017 roku Grupa Kapitałowa Deutsche Bank Polska S.A. była zaangażowana w transakcję zabezpieczenia finansowania przejęcia spółki Uniwheels przez Superior Industries

International Germany. Transakcja o wartości blisko 550 milionów euro została przeprowadzona w maju 2017 roku.

Bankowość na rynkach finansowych

W 2017 roku proces zarządzania księgą bankową nie uległ większym zmianom, w dalszym ciągu Biuro Zarządzania Płynnością zarządzało księgą bankową i utrzymywało wysokie wskaźniki płynności. Grupa lokowała nadwyżki środków głównie w skarbowe papiery wartościowe oraz bony NBP. Przez cały rok Jednostka Dominująca utrzymywała status Dealera Rynku Pieniężnego nadanego przez NBP.

Kierunki rozwoju Grupy

Strategia działania

W dniu 6 grudnia 2016 roku Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej przyjęła strategię na lata 2017–2020. Główne założenia strategii obejmują kontynuację stabilnego wzrostu organicznego przy utrzymaniu obecnej segmentacji Klientów, architektury kanałów oraz zestawu produktów i usług. W 2017 roku Jednostka Dominująca realizowała założenia strategii 2017–2020. Model biznesowy funkcjonował stabilnie we wszystkich wymiarach:

- segmentów – koncentracja na korporacjach międzynarodowych i polskich, instytucjach finansowych, małych i średnich przedsiębiorstwach oraz zamożnych Klientach indywidualnych; dalsze ograniczanie relacji z Klientami o niskim poziomie aktywów oraz ograniczonej transakcyjności;
- produktów – utrzymanie szerokiej oferty produktów transakcyjnych, depozytowych, kredytowych, ubezpieczeniowych i inwestycyjnych; w ryzyku kredytowym nawiązywanie relacji z Klientami o wysokim poziomie bezpieczeństwa;
- kanałów – działanie w oparciu o zbilansowany model czterech filarów dystrybucji: 1. oddziałów i doradców, 2. sprzedaży centralnej, 3. kanałów zdalnych (Internet, call center) oraz 4. sieci zewnętrznych – pośredników i agentów.

Głównym elementem zmian strategicznych, które nastąpiły w 2017 roku, było podjęcie przez Deutsche Bank AG, jako właściciela Jednostki Dominującej, decyzji o sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa, zawierającej linię biznesową bankowości detalicznej oraz biuro maklerskie DB Securities. Z przedmiotu nabycia zostały wyłączone kredyty walutowe zabezpieczone hipoteką. Efektem decyzji było podjęcie działań związanych z poszukiwaniem potencjalnego nabywcy, a następnie przeprowadzenie procesu due diligence i wybór finalnego oferenta. W wyniku przeprowadzonych prac i negocjacji Deutsche Bank AG podpisał 14 grudnia 2017 roku umowę transakcyjną planowanego nabycia wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. przez Bank BZWBK S.A. Zamknięcie transakcji planowane jest na IV kwartał 2018 roku.

Główne kierunki rozwoju biznesu przyjęte w strategii

Strategia na lata 2017–2020 stanowi kontynuację wcześniejszych założeń i zakłada dalszy organiczny wzrost biznesu, przy jednoczesnej maksymalizacji poziomów marż uzyskiwanych z całościowej relacji z Klientami, szczególnie absorbującymi zasoby kapitałowe Banku. Oczekiwany efekt prowadzonych działań jest poprawa głównych wskaźników efektywności: ROE, ROA, współczynnika dźwigni finansowej (leverage ratio) oraz CIR,

przy zachowaniu niezachwianej pozycji kapitałowej, płynnościowej oraz wysokiej jakości portfeli kredytowych.

Perspektywy rozwoju Grupy w 2018 roku

Pomimo podpisania umowy transakcyjnej sprzedaży wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. do czasu finalizacji transakcji w IV kwartale 2018 roku Jednostka Dominująca będzie prowadzić działalność biznesową zgodnie z wytyczoną strategią na lata 2017–2020. Jednocześnie w ciągu 2018 roku będzie przygotowywana aktualizacja strategii, wymagana do wskazania kierunków działań po zakończeniu sprzedaży, w szczególności w zakresie pozostałego w Deutsche Bank Polska S.A. portfela hipotecznych kredytów walutowych.

Warunki działania Jednostki Dominującej w 2018 roku będą obejmowały wysoką aktywność konkurencji, szczególnie w zakresie wysokomarżowych produktów bankowych. Rozwój biznesu Jednostki Dominującej będzie wspierany przez następujące czynniki:

- utrzymana pozytywna perspektywa ekonomiczna dla Polski;
- trwała siła marki DB, za którą przemawia globalna pozycja Deutsche Bank A.G., jak również lokalna opinia najlepszego banku inwestycyjnego i wiodącego banku dla Klientów zamożnych i private banking, szczególnie ze względu na szeroką i otwartą ofertę produktów inwestycyjnych;
- utrzymujące się środowisko niskich stóp procentowych, w których Klienci poszukują produktów inwestycyjnych oraz zwiększają swoje zainteresowanie modelem bankowości doradczej;
- duże możliwości optymalizacji procesów biznesowych (automatyzacja, digitalizacja, archiwizowanie) skoncentrowane na zwiększeniu efektywności działań sprzedażowych oraz obsługi posprzedażowej.

Jednocześnie zwiększanie udziału w rynku będzie ograniczone przez:

- wysoki poziom walki konkurencyjnej (w tym cenowej) na rynku głównych obszarów koncentracji działalności Grupy, w szczególności w zakresie:
 - zmniejszającej się aktywności przedsiębiorstw i instytucji finansowych w zakresie dużych transakcji inwestycyjnych,
 - bankowości przedsiębiorstw,
 - kredytowaniu indywidualnych potrzeb finansowych (w formie niezabezpieczonej);
- trudności w pozyskiwaniu nowych Klientów;
- silny wpływ regulacji kredytowych, ubezpieczeniowych i finansowo-księgowych na zdolność do kontynuacji dotychczasowych modeli produktowych;
- rosnące obciążenia fiskalne i regulacyjne;
- niepewność sytuacji gospodarczej i politycznej.

Jednostka Dominująca będzie w 2018 roku intensyfikować prace nad następującymi aspektami działania:

- rozwój bazy przychodowej, szczególnie w odniesieniu do bankowości przedsiębiorstw, produktów gotówkowych oraz inwestycyjnych;
- pobudzanie innowacyjności we wszystkich jednostkach organizacji i w komunikacji ze światem zewnętrznym: Klientami, partnerami, organizacjami rządowymi;
- ulepszanie jakości obsługi;

- wzrost wielkości i dywersyfikacji aktywów produktów inwestycyjnych sprzedanych i obsługiwanych z uczestnictwem Banku;
- finansowanie indywidualnych potrzeb kredytowych (pozahipotecznych);
- pozyskiwanie nowych Klientów i nowych środków;
- działalność sprzedaży krzyżowej (cross-sell) i kampanie do bazy Klientów i prospektów.

Istotnym wyzwaniem w 2018 roku będzie prowadzenie bieżącej działalności, przy jednoczesnym realizowaniu projektów wydzielenia zorganizowanej części przedsiębiorstwa oraz przygotowywaniu migracji tej części do Banku BZWBK S.A.

Zagadnienia związane z ryzykiem w Grupie

Działalność Grupy jest związana z następującymi rodzajami ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko rynkowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko operacyjne.

Ryzyko kredytowe

Głównym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ochrona kapitału Grupy poprzez utrzymanie jakości portfela kredytowego zgodnej z apetytem na ryzyko, przy zapewnieniu odpowiedniej dochodowości i optymalnej alokacji kapitału. W podejmowanych działaniach Grupa uwzględnia zarówno rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego, jak i wymogi regulatora Grupy Deutsche Bank – Europejskiego Nadzoru Skonsolidowanego, funkcjonującego przy Europejskim Banku Centralnym – korzystając z bogatego doświadczenia i know-how Grupy DB.

Zarządzaniu ryzykiem kredytowym służą m.in. przejrzysty proces kredytowy, narzędzia identyfikacji, pomiaru, kontroli oraz akceptacji ryzyka, system kompetencji kredytowych oparty na zasadzie „dwóch par oczu”, z jednoczesnym skoncentrowaniem większości kompetencji kredytowych w jednostkach ryzyka kredytowego, oddzielenie funkcji sprzedażowych od funkcji analizy i oceny ryzyka kredytowego, wewnętrzne limity koncentracji wierzycelności oraz bieżący monitoring portfela kredytowego i efektywne zarządzanie ekspozycjami kredytowymi o podwyższonym ryzyku. Zarządzanie ekspozycjami na etapie udzielania nowych zaangażowań oraz zmian istniejących ekspozycjach jest wspierane w zakresie Klientów indywidualnych oraz biznesowych poprzez wdrożoną w Banku aplikację IRBA SMOK, której sposób działania w zakresie parametrów ryzyka, algorytmów, zasad wyceny zabezpieczeń oraz zarządzania kompetencjami do podejmowania decyzji kredytowych jest nadzorowany przez jednostki ryzyka kredytowego.

Portfelowe Zarządzanie ryzykiem kredytowym odbywa się poprzez kształtowanie procedur związanych z działalnością kredytową, w tym określanie dopuszczalnych parametrów ryzyka dla poszczególnych Klientów, produktów i ekspozycji kredytowych, zasad oceny wiarygodności Klientów zarówno przed udzieleniem finansowania, jak i w trakcie kredytowania. Właściwa ocena kredytowa jest również pochodną przypisania ekspozycji do właściwej klasy ryzyka oraz ustalanie limitów koncentracji wierzycelności i przeprowadzanie stress testów portfela ekspozycji kredytowych.

W Jednostce Dominującej dla większości portfeli wdrożono proces ratingowy oceniający wiarygodność Klienta, zdolność do spłaty oraz parametry transakcji w celu wsparcia procesu podejmowania decyzji kredytowych i oceny ryzyka w przypadku akceptacji nowej transakcji, weryfikacji istniejącego zaangażowania.

Zarządzanie portfelem kredytowym jest uzależnione zarówno od profilu ryzyka, sposobu wyceny, jak również od wielkości ekspozycji kredytowej. W zakresie wyceny ekspozycji kredytowych w Jednostce Dominującej funkcjonuje podział na ekspozycje wyceniane kolektywnie, tzw. portfel homogeniczny, oraz wyceniany indywidualnie, tzw. portfel niehomogeniczny. Portfel ekspozycji homogenicznych oraz niehomogenicznych bez utraty wartości wyceniany jest pod kątem wielkości poziomu odpisów aktualizacyjnych za pomocą modeli statystycznych. Indywidualnie istotne ekspozycje kredytowe (portfel niehomogeniczny) z przesłankami utraty wartości podlegają indywidualnej wycenie, dokonywanej co najmniej w okresach kwartalnych przy użyciu metody zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w zakresie indywidualnych ekspozycji kredytowych odbywa się w drodze akceptacji jedynie tych zaangażowań, dla których wskaźniki ryzyka kształtują się w zdefiniowanych przedziałach oraz poprzez monitoring poszczególnych zaangażowań i ich przeglądy wewnętrzne w trakcie okresu kredytowania. W Jednostce Dominującej w zakresie zdefiniowanych zaangażowań wobec Klientów indywidualnych i biznesowych wdrożono proces automatycznych przeglądów ekspozycji kredytowych, korzystający m.in. z wyników procesu re-ratingowego, umożliwiającego cykliczną aktualizację oceny ratingowej w oparciu o zgromadzone w systemach informacje. Celem monitorowania jest wczesna identyfikacja zagrożeń w celu podjęcia działań zapobiegawczych oraz minimalizowanie następstw ryzyka kredytowego.

W 2017 roku Grupa konsekwentnie realizowała przyjętą strategię kredytową, koncentrując się w zakresie Klienta detalicznego na Kredytobiorcach o ponadprzeciętnych dochodach i stabilnej sytuacji finansowej. Reagując na niestabilność otoczenia makroekonomicznego, Jednostka Dominująca optymalizowała akceptowalne ryzyko kredytowe, dostosowując akceptowany poziom apetytu na ryzyko oraz dokonując odpowiednich modyfikacji procesów i procedur w zakresie adekwatnych aspektów. W ramach poszczególnych portfeli produktowych Jednostka Dominująca utrzymała strategię organicznego wzrostu w ramach poszczególnych segmentów:

- W zakresie finansowania hipotecznego Grupa koncentrowała selektywną działalność kredytową w PLN.
- W zakresie finansowania udzielanego Klientom MSP Grupa kontynuowała rozwój portfela oparty na typie i branżach Klientów finansowanych w latach ubiegłych. Dodatkowo znaczny procentowo przyrost nastąpił także wśród Klientów segmentu Small Business Banking, tj. o poziomie obrotów rocznych pomiędzy 0–5 mln zł.
- W zakresie pozostałego finansowania detalicznego Grupa utrzymała strategię rozwoju organicznego głównie przy użyciu zwiększonego poziomu udzielonego finansowania konsumpcyjnego (consumer finance) i kart kredytowych.
- W zakresie finansowania Klientów korporacyjnych i instytucji finansowych Grupa kontynuowała indywidualne podejście w zakresie dopasowania struktury i okresu finansowania do konkretnych potrzeb poszczególnych Klientów oraz celu finansowania.

- Z perspektywy jakości istniejącego portfela kredytowego i zarządzania ekspozycjami dla Klientów indywidualnych oraz Klientów Small Business Banking Grupa prowadziła konsekwentną politykę ścisłego monitoringu portfela windykacji należności, skutkującą utrzymaniem stabilnego portfela kredytowego oraz profilu ryzyka zgodnego z założonym apetytem na ryzyko. Działania w tym zakresie były prowadzone głównie przez specjalistyczną jednostkę, jaką jest Departament Windykacji Należności. Jednostka ta jest wyposażona w narzędzia, systemy i pracowników, którzy dbają o terminową obsługę zadłużenia przez Klientów indywidualnych oraz Klientów Small Business Banking. W przypadku bardziej skomplikowanych aspektów procesów restrukturyzacji i windykacji Klientów indywidualnych oraz Klientów biznesowych prowadzone są one przez Departament Restrukturyzacji. Zgodnie z przypisanymi przez Zarząd kompetencjami jednostka ta koncentruje się na Klientach, których łączne zaangażowanie kredytowe z uwagi na kwotę lub charakter finansowania generują wyższy poziom ryzyka, przez co wymaga zindywidualizowanego podejścia.
- W zakresie portfela kredytowego i finansowania udzielonego Klientom biznesowym (za wyjątkiem Small Business Banking), Klientom korporacyjnym, instytucjom finansowych oraz Klientom z sektora publicznego Grupa kontynuowała indywidualne podejście do Klienta, mające na celu wczesne zidentyfikowanie zagrożeń i restrukturyzację ekspozycji Klienta w przypadku wystąpienia zdarzeń negatywnych. Powyższe działania znajdują się w całości w kompetencjach Departamentu Restrukturyzacji, funkcjonującego w strukturach ryzyka kredytowego Jednostki Dominującej.

W 2017 roku dokonano również corocznego kompleksowego przeglądu i aktualizacji polityk oraz procedur kredytowych. Dostosowano je zarówno do zmian zachodzących w otoczeniu regulacyjnym, jak i wdrożonych w Banku zmian w procesach i metodach szacowania ryzyka kredytowego.

W trakcie 2017 roku Grupa prowadziła również prace dostosowawcze w obszarze zarządzania ryzykiem modeli zgodnie z wymogami Rekomendacji W KNF.

Ryzyko rynkowe i płynności

Celem zarządzania płynnością w Grupie jest utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się z przyjętych zobowiązań. Aby ten cel osiągnąć, niezbędne jest utrzymywanie odpowiedniego zasobu aktywów płynnych oraz odpowiedniego profilu płynnościowego Grupy, który zapewnia bezpieczne zarządzanie płynnością w normalnej sytuacji rynkowej. Aby zapewnić niezakłócone funkcjonowanie Grupy w okresie turbulencji, Grupa regularnie przeprowadza stress testy płynnościowe.

Prawie cała działalność prowadzona przez Grupę generuje ryzyko rynkowe, definiowane jako potencjalna zmiana wyniku wynikająca ze zmian parametrów rynkowych. W zakresie ryzyka rynkowego w Grupie wyróżnia się ryzyko kursów walutowych oraz ryzyko stopy procentowej.

W przypadku obu rodzajów ryzyka ramy profilu ryzyka są określone przez Radę Nadzorczą za pomocą zarówno apetytu na ryzyko, jak i przez regulacyjne oraz wewnętrzne limity ryzyka rynkowego. Ustanowiony w Grupie proces zarządzania oraz kontroli ryzyka płynności i rynkowego oparty jest na istniejących regulacjach oraz praktyce rynkowej. W procesie tym najważniejszą funkcję pełni Rada Nadzorczą oraz Zarząd Jednostki Dominującej,

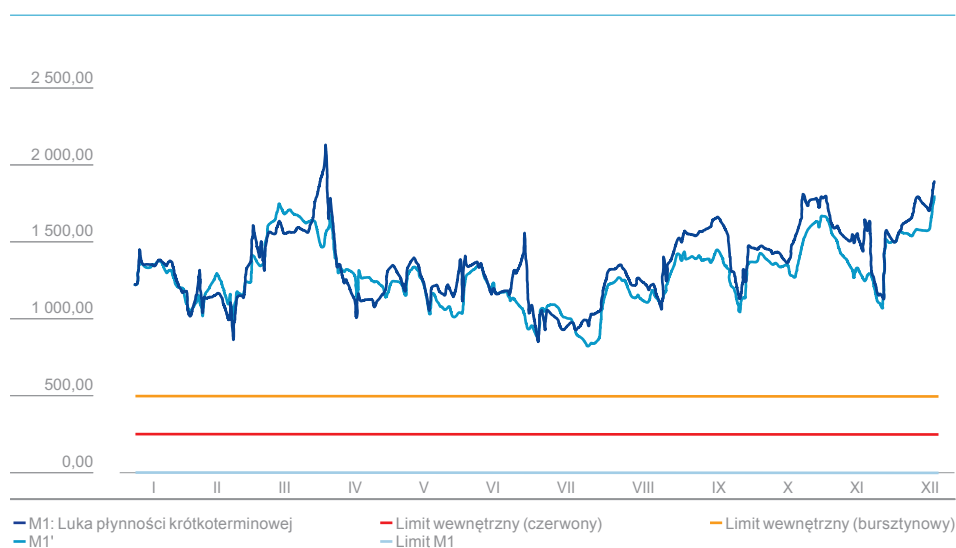
natomiast bezpośredni nadzór jest sprawowany przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku (ALCO). Operacyjnym zarządzaniem aktywami i pasywami zajmuje się Biuro Zarządzania Płynnością. Jednostką odpowiedzialną za pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka jest Departament Ryzyka Finansowego. Struktura organizacyjna zapewnia całkowitą niezależność jednostek kontrolnych od jednostki biznesowej.

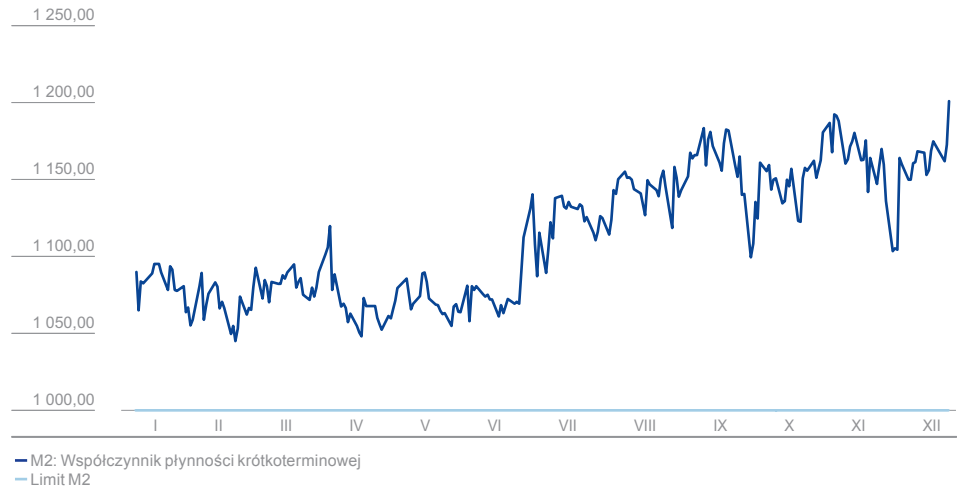
Ryzyko płynności

W celu zapewnienia nieprzerwanej zdolności Grupy do regulowania swoich zobowiązań Grupa m.in. analizuje zapotrzebowanie na środki pieniężne oraz źródła jego pokrycia, w odpowiedni sposób kształtuje strukturę terminową pozycji Banku, utrzymuje odpowiednią ilość aktywów płynnych oraz posiada zdywersyfikowaną bazę depozytową. Na wypadek wystąpienia niespodziewanych problemów z płynnością Grupa ma opracowane plany awaryjne oraz na bieżąco przeprowadza analizy scenariuszowe sytuacji kryzysowych. Dodatkowo Grupa posiada deklarację wsparcia (Declaration of Backing) ze strony głównego akcjonariusza – Deutsche Bank AG. Deklaracja ta jest opublikowana w raporcie rocznym Deutsche Bank AG.

Oprócz nadzorczych miar płynności, które są najważniejszymi miarami ryzyka płynności, w Grupie obowiązują wewnętrzne miary ryzyka oraz limity ograniczające poziom ryzyka w różnych horyzontach czasowych. Wprowadzone limity korespondują z apetytem na ryzyko określonym przez Radę Nadzorczą Grupy.

Poniżej na wykresach przedstawiono kształtowanie się nadzorczych miar płynności w Jednostce Dominującej w 2017 roku.

Ryzyko rynkowe

Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Grupie obejmuje zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym ekspozycji księgi handlowej oraz księgi bankowej.

Podobnie jak w ostatnich latach ryzyko rynkowe w 2017 roku było utrzymywane na niskim poziomie. Ryzyko to było głównie generowane przez pozycje stopy procentowej. Ryzyko walutowe występowało w Grupie w ograniczonym zakresie.

Księga handlowa

Podobnie jak w 2016 roku księga handlowa Jednostki Dominującej ograniczała się do działalności sprzedażowej w zakresie produktów FX (FX spot, FX forward, FX swap, FX opcje) oraz IRS. Ryzyko rynkowe pozycji wynikających z transakcji z Klientami Grupy było zamykane transakcjami odwrotnymi z podmiotami Grupy DBAG.

Księga bankowa

Pozycja ryzyka księgi bankowej jest głównie kształtowana przez bilans wynikający z działania linii PCB. Głównymi produktami oferowanymi przez tę linię są kredyty hipoteczne, kredyty gotówkowe, kredyty dla firm, rachunki bieżące, depozyty terminowe oraz konta oszczędnościowe.

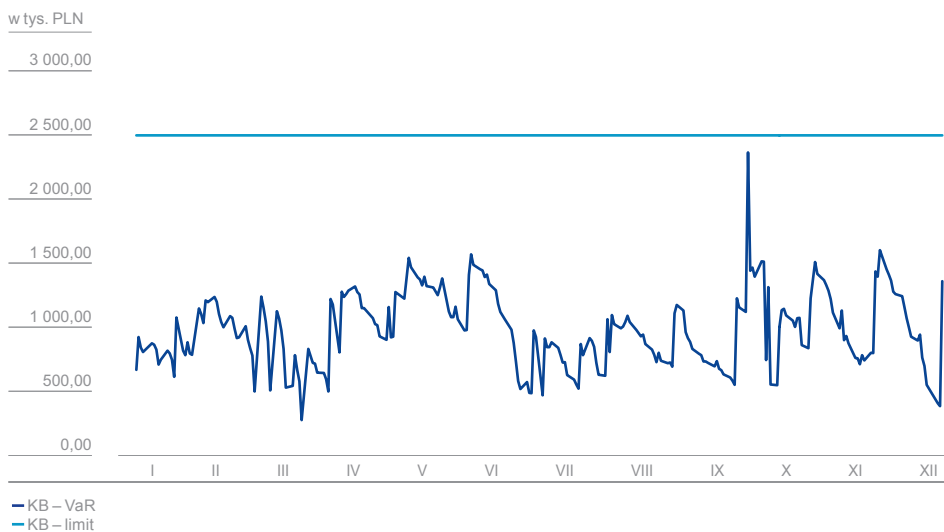
Drugim kontrybutorem ekspozycji księgi bankowej jest linia GTB. Linia ta generuje głównie depozyty Klientów i tylko w nieznacznym stopniu generuje produkty wpływające na aktywa Banku.

Ryzyko rynkowe księgi bankowej jest zarządzane centralnie przez Biuro Zarządzania Płynnością (BZP). BZP zarządza płynnością oraz ryzykiem rynkowym pozostałych linii biznesowych, które nie prowadzą działalności handlowej w Banku.

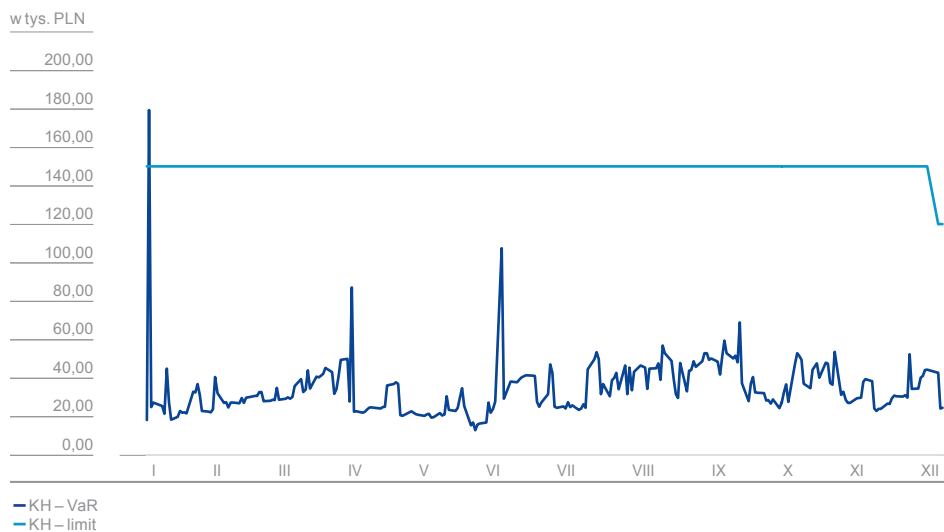
Znaczącą częścią bilansu Grupy klasyfikowaną do księgi bankowej jest portfel obligacji Skarbu Państwa, stanowiący zabezpieczenie płynności Grupy. Portfel ten jest zarządzany przez BZP i składa się z obligacji zerokuponowych, kuponowych, bonów skarbowych oraz bonów pieniężnych. Zgodnie z ustaleniami Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) portfel ten nie generuje ryzyka stopy procentowej dłuższego niż 2 lata.

Ekspozycja na ryzyko rynkowe Grupy jest ograniczona apetytem na ryzyko akceptowanym przez Radę Nadzorczą Jednostki Dominującej oraz systemem limitów zatwierdzanym przez Zarząd. Limity są kalibrowane przez Departament Ryzyka Finansowego. Wykorzystanie poszczególnych limitów jest monitorowane w trybie dziennym, a rezultaty tych analiz są poddawane ocenie ALCO. Analiza ryzyka rynkowego jest prowadzona w Grupie w oparciu o metodę wartości zagrożonej Value At Risk (VaR) oraz symulację wyniku odsetkowego netto (Net Interest Income – NII). Poniższe wykresy przedstawiają kształtowanie się VaR w Jednostce Dominującej w 2017 roku oddzielnie dla księgi handlowej i księgi bankowej.

VaR Księga bankowa w 2017 r.

VaR Księga handlowa w 2017 r.

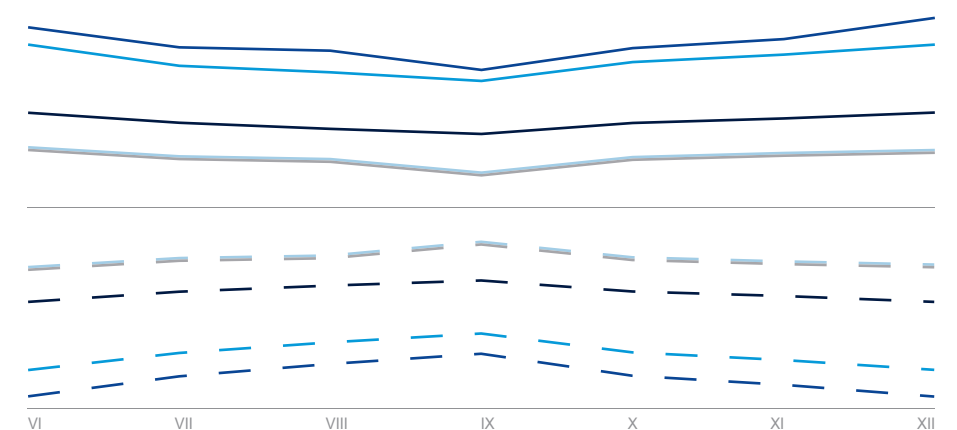

Limity VaR są niższe niż zaakceptowany przez Radę Nadzorczą Jednostki Dominującej apetyt na ryzyko rynkowe Jednostki Dominującej.

W IV kwartale 2017 roku Zarząd Jednostki Dominującej zaakceptował wdrożenie miary NII dla monitorowania ryzyka stopy procentowej księgi bankowej. Wykres poniżej przedstawia kształtowanie się miary NII w różnych scenariuszach zmian stóp procentowych. Limit na miarę NII w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o 100 bps został zatwierdzony przez Zarząd Jednostki Dominującej na poziomie 80 mPLN. Wykorzystanie limitu w 2017 roku kształtowało się na poziomie 60%.

NII według różnych scenariuszy zmian stóp procentowych

w mln PLN

	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
100 pkt. bazowych w górę	46,51	41,56	38,52	36,00	41,42	43,67	46,55
100 pkt. bazowych w dół	(46,51)	(41,56)	(38,52)	(36,00)	(41,42)	(43,67)	(46,55)
200 pkt. bazowych w górę	88,51	78,62	77,03	67,50	78,24	82,68	93,10
200 pkt. bazowych w dół	(93,03)	(83,13)	(77,03)	(71,99)	(82,84)	(87,34)	(93,10)
równoległe przesunięcie w górę	80,01	69,53	66,41	62,08	71,35	75,11	79,99
równoległe przesunięcie w dół	(80,01)	(71,62)	(66,41)	(62,08)	(71,35)	(75,11)	(79,99)
wystromienie krzywej	(29,47)	(25,03)	(23,70)	(17,03)	(24,62)	(26,64)	(28,17)
wypłaszczenie krzywej	29,47	25,03	23,70	17,03	24,62	26,64	28,17
krótki koniec krzywej w górę	29,47	25,03	23,70	17,03	24,62	26,64	28,17
krótki koniec krzywej w dół	(29,47)	(25,03)	(23,70)	(17,03)	(24,62)	(26,64)	(28,17)

Ryzyko operacyjne

Strategia i proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując także ryzyko prawne. Definicja ryzyka operacyjnego nie obejmuje ryzyka biznesowego i ryzyka reputacji.

Przyjęta w Grupie Strategia w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym określa podstawowe procesy niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym. Stopień formalizacji i złożoności Strategii jest dostosowany do specyfiki działania Grupy i do aktualnego i docelowego profilu ryzyka.

W kwestiach zarządzania tym ryzykiem Grupa kieruje się zapisami odpowiednich obowiązujących regulacji, w tym uchwał oraz rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego.

W celu dopasowania zarządzania ryzykiem do rodzaju oraz skali prowadzonej działalności w Grupie został wdrożony zintegrowany proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, obejmujący:

- identyfikację ryzyka,
- analizę i ocenę ryzyka, która umożliwia wycenę ekspozycji na ryzyko,
- reakcję na ryzyko, czyli wybór i realizację odpowiednich działań dostosowanych do ekspozycji na ryzyko (ograniczenie, transfer, akceptacja, unikanie),
- monitorowanie ryzyka,
- raportowanie wyników analizy i oceny ryzyka w usystematyzowany sposób,
- określenie uczestników procesu i ich ról, obowiązków i zakresu odpowiedzialności.

Na podstawie odpowiednich procedur jest przeprowadzana identyfikacja oraz szacowanie ryzyka operacyjnego w produktach, procesach bankowych oraz czynnościach zlecanych na zewnątrz zarówno przed ich wdrożeniem, jak i w ciągu cyklu ich funkcjonowania.

W ramach identyfikacji obszarów podwyższonego ryzyka operacyjnego Grupa gromadzi informacje o występujących stratach operacyjnych, monitoruje poziom zdefiniowanych kluczowych wskaźników ryzyka stanowiących instrument wczesnego ostrzegania, a także stosuje inne elementy procesu (pozwalające na sprawne zarządzanie tym ryzykiem), takie jak: prowadzenie regularnych kontroli z zakresu ryzyka operacyjnego (przede wszystkim w terenowych jednostkach sieci dystrybucji Banku), samoocena ryzyka, analiza scenariuszy.

Struktura i organizacja jednostek zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie

Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym została zatwierdzona przez Zarząd Banku. Została wdrożona w całej organizacji i pozwoliła na uświadomienie wszystkim pracownikom (na różnych szczeblach organizacyjnych) ich obowiązków w odniesieniu do ryzyka operacyjnego. Zgodnie z procesem każda jednostka operacyjna Grupy odpowiada za aktywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym pojawiającym się w powierzonym jej obszarze działalności Grupy.

W Grupie obowiązuje podział obowiązków pracowników oraz zasada „dwóch par oczu”, zaimplementowana zarówno w procedurach, jak i systemach informatycznych, do których dostęp jest uzależniony od zakresu obowiązków wykonywanych przez danego pracownika.

Grupa, w celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym, powołała Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym jako wydzieloną jednostkę odpowiedzialną za realizację przyjętej strategii w tym obszarze.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

W Grupie zostały określone zasady eskalacji, raportowania i monitorowania ryzyka operacyjnego. Zidentyfikowane działania ograniczające podlegają monitoringowi do momentu całkowitego wdrożenia.

Wszystkie obszary działalności Grupy są objęte identyfikacją ryzyk operacyjnych, które następnie są szacowane pod względem potencjalnej wysokości straty i częstości jej występowania. Wyniki identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego są monitorowane na bieżąco i analizowane w czasie oraz podlegają cyklicznemu raportowaniu do naczelnych organów Jednostki Dominującej.

Ponadto Grupa wylicza corocznie (na bieżący rok) apetyt na ryzyko operacyjne, stanowiący wielkość ryzyka, która może być przez Grupę zaakceptowana, biorąc pod uwagę jego strukturę. Na podstawie skalkulowanego apetytu na ryzyko operacyjne określone są limity, których przestrzeganie podlega okresowemu monitoringowi i kwartalnemu raportowaniu.

Stosowane metody wyliczenia kapitału na pokrycie ryzyka operacyjnego

Grupa Deutsche Bank Polska S.A. stosuje standardową (TSA – Standardized Approach) metodę wyliczenia wymogu regulacyjnego z tytułu ryzyka operacyjnego.

Straty z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowane w latach 2017–2016 w procentowym podziale na rodzaj i kategorii zdarzeń

Rozkład strat operacyjnych brutto odnotowanych przez Jednostkę Dominującą w latach 2017–2016 w podziale na poszczególne kategorie zdarzeń operacyjnych prezentuje poniższa tabela.

Kategoria zdarzeń operacyjnych

	2017	2016
Oszustwa wewnętrzne	1,2%	0,0%
Oszustwa zewnętrzne	9,4%	23,4%
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1,8%	37,7%
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	80,9%	9,8%
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,7%	7,4%
Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	0,1%	9,0%
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	5,9%	12,7%

Zasady ograniczania ryzyka operacyjnego oraz strategie i procesy monitorowania skuteczności metod ograniczania ryzyka operacyjnego

Zgodnie z przyjętą strukturą zarządzania ryzykiem operacyjnym Grupa realizuje model zarządzania ryzykiem operacyjnym, w którym odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem spoczywa na wszystkich pracownikach Grupy, zgodnie z zakresem odpowiedzialności i przypisanymi zadaniami, a w szczególności na kierujących komórkami organizacyjnymi. W toku bieżącej działalności pracownicy podejmują czynności ograniczające zidentyfikowane ryzyka operacyjne w swoich obszarach.

W Grupie zidentyfikowane istotne ryzyka są objęte działaniami ograniczającymi z odpowiednimi terminami wdrożenia z uwzględnieniem ryzyka pozostałego po wprowadzeniu działań ograniczających.

Optymalizacja ryzyka kredytowego

Zdolność kredytowa Kredytobiorcy oraz prawdopodobieństwo braku wywiązania się przez niego ze zobowiązań w określonym horyzoncie czasu jest głównym czynnikiem uwzględnianym w procesie decyzyjnym. Ponadto zawarcie transakcji kredytowej może być uzależnione od ustanowienia zabezpieczenia kredytu zgodnego z parametrami i definicjami oferowanych przez Grupę produktów kredytowych. Poza produktami z definicji niezabezpieczonymi ocena ryzyka kredytowego Klienta i wnioskowanej transakcji determinuje potrzebę ustanowienia zabezpieczenia na rzecz Grupy. Grupa, przyjmując adekwatne zabezpieczenia, ocenia je obiektywnie i stosownie do konserwatywnych kryteriów wewnętrznych.

Zabezpieczenie wierzytelności kredytowych Grupy jest bardzo ważnym elementem minimalizowania nieprzewidywalnych ryzyk mogących wystąpić w przyszłości w procesie kredytowania Klientów Grupy. Jego zasadniczym celem jest ograniczenie ryzyka straty Grupy w przypadku niewypłacalności Kredytobiorcy. Z zasady zabezpieczenie musi zostać skutecznie ustanowione na rzecz Grupy przed dokonaniem pierwszej wypłaty środków z tytułu kredytu. Skuteczność ta musi być zachowana przez cały okres trwania kredytu.

Na etapie analizy kredytowej Grupa zawsze zakłada, że ewentualna sprzedaż zabezpieczenia jest zasadniczo równoznaczna z likwidacją przedmiotu zabezpieczenia, dlatego jest ono wyceniane a priori wyłącznie z punktu widzenia tzw. wartości likwidacyjnej lub korekty LGD.

W rozumieniu Grupy wartość likwidacyjna jest równa średnim oczekiwany przychodom z wymuszonej sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia. Jest ona szacowana za pomocą minimalnych standardowych obniżek wartości rynkowej, adekwatnych dla danego typu zabezpieczenia i wyznaczana w decyzji kredytowej. Poziom stosowanych obniżek jest weryfikowany na bazie rocznej.

Zabezpieczenie kredytowe może przybrać postać różnych instrumentów prawnych. Mogą je stanowić zarówno składniki majątku, jak i osobista odpowiedzialność zabezpieczającego za spłatę długu, które mają na celu zmniejszenie ryzyka strat z tytułu udzielonych kredytów w sytuacji, gdy dojdzie do windykacji danego zaangażowania.

Podstawowymi kryteriami oceny jakości prawnego zabezpieczenia wierzytelności Grupy są jego wartość rynkowa, stopień płynności oraz szybkość, skuteczność i kosztowność ewentualnych działań windykacyjnych. Zabezpieczenie określone w decyzji kredytowej dla danej ekspozycji musi być możliwe do rejestracji i monitoringu zgodnie z przyjętymi w Grupie odrębnymi procedurami.

W procesie zatwierdzania ekspozycji kredytowych Grupa określiła katalog akceptowalnych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych. Jedynie część z nich może stanowić technikę redukcji ryzyka kredytowego.

Do zabezpieczeń akceptowanych przez Grupę należą:

- Zabezpieczenia osobiste, charakteryzujące się odpowiedzialnością osobistą podmiotu udzielającego zabezpieczenia:
 - poręczenie według prawa cywilnego,
 - weksel,

- poręczenie wekslowe,
 - przelew wierzytelności,
 - przystąpienie do długu,
 - przejęcie długu,
 - gwarancja bankowa,
 - ubezpieczenie kredytu,
 - pełnomocnictwo do rachunku,
 - oświadczenie o poddaniu się egzekucji.
- Zabezpieczenia rzeczowe, ograniczające odpowiedzialność podmiotu do poszczególnych składników jego majątku:
- przewłaszczenie na zabezpieczenie,
 - zastaw kodeksowy na prawach,
 - zastaw rejestrowy,
 - zastaw finansowy,
 - blokada papierów wartościowych na rachunku papierów wartościowych oraz blokada jednostek uczestnictwa w rejestrze uczestnika funduszu,
 - blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym,
 - kaucja,
 - hipoteka.

Dokonując wyboru określonej formy zabezpieczenia wierzytelności, Grupa uwzględni m.in. następujące czynniki: okres spłaty kredytu, status prawny Kredytobiorcy, sytuację finansową Kredytobiorcy oraz realną możliwość zbycia.

W przypadku zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomości Grupa preferuje wpis na pierwszym miejscu.

Grupa na bieżąco prowadzi monitoring ustanowionych zabezpieczeń (wartość, relacja w stosunku do poziomu zadłużenia itp.). W zależności od rodzaju finansowania i formy przyjętego zabezpieczenia monitoring jest prowadzony nawet w okresach dziennych. Powzięcie informacji o nieadekwatności poziomu zabezpieczeń w stosunku do poziomu zaangażowania kredytowego skutkuje koniecznością zwiększenia zabezpieczenia kredytu przez Klienta lub koniecznością spłaty części zaangażowania.

W zakresie kalkulacji wymogów kapitałowych Grupa korzysta z zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez poniższe uznane zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (agencje ratingowe) w celu ustalenia wagi ryzyka ekspozycji oraz zabezpieczeń zgodnie z zasadami przyjętymi dla metody standardowej.

1. Fitch Ratings,
2. Moody's Investors Service,
3. Standard and Poor's Ratings Services.

W tym celu porównywane są oceny ratingowe kraju z trzech agencji ratingowych i do oceny wybierany jest najniższy z trzech ratingów.

W procesie kalkulacji wymogów kapitałowych Grupa wykorzystuje długoterminowe ratingi dłużnika (w tym ratingi krajów), stanowiące bieżącą ocenę ogólnej zdolności finansowej (wiarygodności kredytowej) dłużnika do spłaty zobowiązań finansowych. Ratingi dłużni-

ka są stosowane wobec ekspozycji wobec instytucji. Stosując zewnętrzne oceny wiarygodności kredytowej, Grupa kieruje się zapisami art. 138 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (dalej CRR).

W zakresie stosowania technik redukcji ryzyka na potrzeby kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z CRR, uznane zabezpieczenia dzielone są przez Grupę na:

1. rzeczywistą ochronę kredytową oraz
2. nierzeczywistą ochronę kredytową.

Dodatkowo na potrzeby wyznaczania wartości zabezpieczeń oraz ich uwzględnienia w kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową Grupa stosuje kompleksową metodę uznawania zabezpieczeń finansowych.

W przypadku rzeczywistej ochrony kredytowej stosowanej w Grupie aktywa stanowiące technikę redukcji ryzyka są odpowiednio płynne (tzn. w przypadku ich sprzedaży można uzyskać cenę netto nieodlegającą od ceny rynkowej), zaś ich wartość długookresowa na tyle stabilna, by dać pewność skuteczności zastosowanej ochrony kredytowej.

Stopień korelacji, rozumiany jako wpływ pogorszenia oceny wiarygodności kredytowej dłużnika na jakość zabezpieczenia, pomiędzy wartością aktywów wykorzystanych do ochrony a wiarygodnością kredytową dłużnika nie jest w ocenie Grupie istotny.

Grupa, stosując metodę standardową dla celów wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, traktuje jako rzeczywistą ochronę kredytową, w zgodności z art. 197 CRR, następujące zabezpieczenia finansowe:

1. środki pieniężne zdeponowane w Grupie,
2. środki pieniężne deponowane w banku będącym stroną trzecią (uwzględniane w procesie kalkulacji jak nierzeczywista ochrona kredytowa),
3. dłużne papiery wartościowe,
4. akcje,
5. jednostki uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania.

Grupa nie stosuje innych zabezpieczeń finansowych określonych w art. 197 CRR.

Wśród zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomości Grupa wyróżnia:

1. hipoteki na nieruchomości mieszkalnej,
2. hipoteki na nieruchomości komercyjnej.

Ekspozycje zabezpieczone hipoteką na nieruchomości są klasyfikowane w ramach metody standardowej do odrębnej klasy ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach – niezależnie od tego, czy zabezpieczenie na nieruchomości jest efektywne (zgodnie z Rozdziałem 2 Tytuł II CRR). W związku z tym zabezpieczenie w postaci hipoteki na nieruchomości nie jest sensu stricto techniką ograniczania ryzyka kredytowego.

W przypadku nierzeczywistej ochrony ryzyka kredytowego warunkiem uznania strony podejmującej zobowiązanie jest jej wiarygodność, zaś umowy o ochronie kredytowej – jej skuteczność prawna w stosownych jurysdykcjach.

Grupa, stosując metodę standardową dla celów wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, traktuje jako nierzeczywistą ochronę kredytową gwarancje i poręczenia w zgodności z art. 203 CRR.

Grupa nie stosuje innych form nierzeczywistej ochrony kredytowej określonych w Rozdziale 4 Tytuł II CRR.

Zgodnie z art. 501 CRR Grupa stosuje współczynnik wsparcia wobec ekspozycji spełniających łącznie poniższe kryteria:

1. Ekspozycja należy do kategorii detalicznej lub kategorii dotyczącej przedsiębiorstw bądź kategorii ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach.
2. Ekspozycja jest ekspozycją wobec przedsiębiorstwa, którego obroty roczne nie przekraczają 50 mln EUR.
3. Łączna kwota zobowiązań Klienta będącego dłużnikiem lub grupy powiązanych Klientów wobec Banku i Jednostek Dominujących oraz ich jednostek zależnych, w tym wszelkich ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, jednak z wyjątkiem należności lub należności warunkowych z zabezpieczeniem w formie nieruchomości mieszkalnych, nie przekracza – zgodnie z wiedzą Banku – kwoty 1,5 mln EUR.

Współczynnik wsparcia jest stosowany dla ekspozycji należących do klas ekspozycji „Ekspozycje detaliczne”, „Ekspozycje wobec przedsiębiorców” lub „Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach”; wykluczone są ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania.

Poniższa tabela przedstawia wartość ekspozycji kredytowych przed i po zastosowaniu technik redukcji ryzyka w podziale na klasy ekspozycji.

Klasa ekspozycji

	Wartość ekspozycji przed zastosowaniem technik redukcji ryzyka	Wartość ekspozycji po zastosowaniu technik redukcji ryzyka
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	8 578 286	8 481 838
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	33 812	33 759
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	326	160
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	1 883 406	1 169 158
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	6 540 362	6 441 051
Ekspozycje lub warunkowe ekspozycje detaliczne	10 083 084	10 000 636
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec zabezpieczone na nieruchomościach	17 607 308	17 564 134
Ekspozycje przeterminowane	841 664	426 641
Ekspozycje kapitałowe	9 723	9 723
Inne pozycje	435 292	253 605
Razem	46 013 263	44 380 705

Limity koncentracji przewidziane w CRR i ustawie Prawo bankowe

Limity dużych ekspozycji wynikające z CRR, zgodnie z artykułem 395 CRR:

Wartość ekspozycji Grupy wobec Klienta lub grupy powiązanych Klientów po uwzględnieniu skutku ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art. 387-403 CRR nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału Grupy.

Wartość ekspozycji Grupy wobec Klienta, który jest instytucją lub grupy powiązanych Klientów, jeśli do grupy należy co najmniej jedna instytucja, po uwzględnieniu skutku ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art. 399-403 CRR nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału Grupy lub kwoty 150 mln EUR, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa, pod warunkiem że suma wartości ekspozycji wobec wszystkich powiązanych Klientów, niebędących instytucjami, po uwzględnieniu skutku ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art. 387-403 CRR, nie przekracza 25% uznanego kapitału instytucji.

Wartości dopuszczalnych limitów kształtowały się na dzień:

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Limit dużych ekspozycji zgodnie z art. 395 CRR (wobec Klientów niebędących instytucjami)	1 351 858	1 351 551
Limit dużych ekspozycji zgodnie z art. 395 CRR (wobec Klientów będących instytucjami)	1 351 858	1 351 551

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2017 roku Grupa nie przekroczyła limitów wynikających z art. 395 CRR.

Art. 79a ust. 4 ustawy Prawo bankowe

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2017 roku Grupa nie przekroczyła limitów wynikających z art. 79a ust. 4 Prawa bankowego, stanowiących, że suma kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń udzielonych członkom organów i osobom zajmującym kierownicze stanowiska w banku lub podmiotowi powiązanemu kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem organów banku lub osobą zajmującą stanowisko kierownicze w banku, nie może przekroczyć 10% sumy funduszy podstawowych.

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Fundusze podstawowe Grupy	4 132 920	4 005 713
10% funduszy podstawowych Grupy	413 292	400 571

Wewnętrzne limity koncentracji

Ponadto w celu zarządzania detalicznym portfelem kredytowym Grupa stosuje następujące wewnętrzne limity koncentracji:

- Limity branżowe – w celu zarządzania ryzykiem związanym z nadmierną koncentracją portfela kredytowego w danej branży/grupie branż.
- Limity geograficzne – w celu zarządzania ryzykiem związanym z nadmierną koncentracją portfela kredytowego Klientów indywidualnych w danym województwie.

- Limity walutowe – celu zarządzania ryzykiem związanym z nadmierną koncentracją portfela kredytów udzielonych w walucie obcej.
- Limity produktowe – w celu ograniczenia ryzyka związanego z nadmierną koncentracją w portfelu kredytowym niektórych produktów (np. kredytów na finansowanie nieruchomości komercyjnych).
- Limity dotyczące jakości portfela kredytowego (np. limit poziomu przeterminowanych ekspozycji kredytowych, limit migracji między klasami (okresami) przeterminowania, limit dla wczesnych opóźnień w spłacie).
- Limity dotyczące niestandardowych transakcji – w celu zarządzania ryzykiem związanym z zawieraniem transakcji na niestandardowych warunkach.
- Limity dotyczące portfela detalicznych ekspozycji kredytowych.
- Limity dotyczące portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
- Limity dotyczące portfela ekspozycji kredytowych finansujących nieruchomości.
- Limity na produkty skarbowe.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku stwierdzono następujące przekroczenia limitów wewnętrznych:

- Limit odstępstw dla portfela ekspozycji kredytowych Klientów biznesowych – wykorzystanie limitu na 31 grudnia wynosi 47,81%, co stanowi 191% limitu.
- Limit dla branży Wynajem i zarządzanie nieruchomościami – wykorzystanie limitu na 31 grudnia wynosi 11,06%, co stanowi 111% limitu.

Zarządzanie kapitałem własnym

Zgodnie z obowiązującym prawem Grupa jest zobowiązana do utrzymywania funduszy własnych w wielkości adekwatnej do ponoszonego ryzyka oraz dostosowanej do rozmiaru prowadzonej działalności. Miarą służącą do określenia adekwatności kapitałowej jest łączny współczynnik adekwatności kapitałowej (wypłacalności).

Zgodnie z decyzjami kapitałowymi dla Grupy Deutsche Bank Komisja Nadzoru Finansowego oczekuje, że Grupa będzie spełniała wymóg w zakresie łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) – przy uwzględnieniu bufora zabezpieczającego (w wysokości 1,25%) i bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (w wysokości 0,25%) – na poziomie minimum 13,50% oraz współczynnika kapitału Tier I (T1) – przy uwzględnieniu bufora zabezpieczającego (w wysokości 1,25%) i bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (w wysokości 0,25%) – na poziomie co najmniej 10,50%. Ponadto Grupa została zobowiązana do utrzymywania dodatkowego wymogu w zakresie funduszy własnych ponad wartość wynikającą z wymogów obliczonych zgodnie z przepisami CRR w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych na poziomie 1,62% dla łącznego współczynnika kapitałowego (TCR), 1,22% dla współczynnika kapitału Tier I (T1) oraz 0,91% dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I (CET1).

Grupa zarządza ryzykiem i kapitałem w ramach zbioru zasad, określonej struktury organizacyjnej oraz procesów pomiaru, kontroli i alokacji dostosowanych do profilu swojej działalności.

Podejście Grupy do zarządzania ryzykiem i kapitałem opiera się na następujących ogólnych zasadach:

- Zarząd Banku zapewnia całościowy nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem i kapitałem.
- Grupa zarządza poszczególnymi ryzykami oraz kapitałem w ramach skoordynowanych procesów, wdrożonych we właściwych jednostkach organizacyjnych.
- Jednostki biorące udział w procesie kontroli ryzyka mają zapewnioną organizacyjną i funkcjonalną niezależność od jednostek biznesowych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku współczynnik kapitałowy był obliczany według zasad określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych zmieniającym Rozporządzenie (UE) nr 648/2012 z późn. zmianami (dalej CRR) oraz w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/1702 z dnia 18 sierpnia 2016 roku zmieniającym Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 680/2014 ustanawiające wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej ITS).

W Grupie obowiązuje podział operacji na portfel handlowy i bankowy, dokonany na podstawie zapisów CRR, w szczególności art. 4 CRR oraz Rozdziału 3 Tytułu I Części 3 CRR.

Skala działalności handlowej Grupy jest znacząca, tym samym nie ma zastosowania zgodnie z art. 94 CRR odstępstwo w odniesieniu do działalności zaliczanej do portfela handlowego prowadzonej na małą skalę.

Z uwagi na powyższe łączna kwota ekspozycji na ryzyko zgodnie z zapisami art. 92 CRR stanowi sumę:

1. kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem dla ryzyka kredytowego, obliczane zgodnie z Rozdziałem 2 Tytułem II Części 3 CRR, w odniesieniu do całej działalności gospodarczej Banku, z wyjątkiem kwot ekspozycji ważonej ryzykiem pochodzących z działalności zaliczanej do portfela handlowego danej instytucji;
2. wymogów w zakresie funduszy własnych pomnożonych przez 12,5, obliczonych zgodnie z Tytułem IV Części 3 CRR, w odniesieniu do działalności zaliczanej do portfela handlowego danej instytucji dla następujących elementów:
 - ryzyka pozycji,
 - dużych ekspozycji przekraczających limity określone w art. 395–401 w zakresie, w jakim zezwala się instytucji na przekroczenie tych limitów;
3. wymogów w zakresie funduszy własnych pomnożonych przez 12,5, określonych zgodnie z przepisami, odpowiednio, Tytułu IV lub Tytułu V, z wyjątkiem art. 379, w odniesieniu do następujących elementów:
 - ryzyka walutowego (w tym ryzyka innego niż delta dla transakcji opcyjnych) – obliczony zgodnie z Rozdziałem 3 Tytułu IV Części 3 CRR,
 - ryzyka cen towarów (w tym ryzyka innego niż delta dla transakcji opcyjnych) – obliczony zgodnie z Rozdziałem 4 Tytułu IV Części 3 CRR,
 - ryzyka rozliczenia, dostawy – obliczony zgodnie z Tytułem V Części 3 CRR;
4. wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej instrumentów pochodnych pomnożonych przez 12,5 – obliczony zgodnie z tytułem VI Części 3 CRR;

5. wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego pomnożonych przez 12,5 – obliczonych zgodnie z Tytułem III Części 3 CRR;
6. kwot ekspozycji ważonych ryzykiem z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta – obliczonych zgodnie z Rozdziałem 6 Tytułu II Części 3 CRR – wynikającego z działalności zaliczanej do portfela handlowego Banku w odniesieniu do następujących rodzajów transakcji i umów:
 - kontraktów wymienionych w załączniku II do CRR i kredytowych instrumentów pochodnych,
 - transakcji odkupu, transakcji udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów opartych na papierach wartościowych lub na towarach,
 - transakcji z obowiązkiem uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego opartych na papierach wartościowych lub na towarach,
 - transakcji z długim terminem rozliczenia.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku łączna kwota ekspozycji na ryzyko wyniosła 31 535 526 tys. PLN i składała się z następujących pozycji:

- kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem w odniesieniu do ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia 29 580 927 tys. PLN,
- kwoty ekspozycji na ryzyko rozliczenia/dostawy 0 PLN,
- kwoty ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego i ryzyka cen towarów 32 700 tys. PLN,
- kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka operacyjnego 1 921 324 tys. PLN,
- dodatkowa kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu stałych kosztów pośrednich 0 PLN,
- kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu korekty wyceny kredytowej 575 tys. PLN,
- kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu dłużnych ekspozycji w portfelu handlowym 0 PLN,
- kwot innych ekspozycji na ryzyko 0 PLN.

Fundusze własne Grupy

Zasady wyliczania funduszy własnych

Zgodnie z postanowieniami Prawa bankowego oraz Rozporządzenia 575/2013 fundusze własne Grupy obejmują:

- kapitał podstawowy Tier I,
- kapitał dodatkowy Tier I,
- kapitał Tier II.

Kapitał podstawowy Tier I Banku składa się z:

1. instrumentów kapitałowych, o ile spełnione zostały warunki określone w art. 28 CRR, oraz powiązanych z nimi aż do emisyjnych;
2. zysków zatrzymanych;
Zyski z bieżącego okresu lub zyski roczne ujmują się w kapitale podstawowym Tier I wyłącznie gdy:
 - zysk został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku lub
 - Bank uzyskał zgodę KNF na włączenie zysku do funduszy własnych po spełnieniu warunków określonych w art. 26 ust. 2 CRR.

3. skumulowanych innych całkowitych dochodów, w tym niezrealizowanych zysków i strat z przeszacowania portfela instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży (AFS) wycenianego według wartości godziwej;
4. kapitału rezerwowego;
5. funduszy ogólnego ryzyka bankowego.

Kapitał dodatkowy Tier I Grupy obejmuje:

- instrumenty kapitałowe, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 52 ust. 1 CRR, wraz z azio emisyjnym związanym z tymi instrumentami, po zastosowaniu odliczeń wymaganych przez art. 56 CRR oraz po zastosowaniu art. 79 CRR. Instrumenty te nie kwalifikują się jako pozycja kapitału podstawowego Tier I (CET1) lub Tier II.

Obecnie Grupa nie posiada instrumentów kwalifikujących się jako pozycje dodatkowe Tier I (AT1).

Kapitał Tier II Grupy składa się z:

- instrumentów kapitałowych i pożyczek podporządkowanych wraz z azio emisyjnym związanym z tymi instrumentami, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 63 CRR.

Zakres, w jakim instrumenty w Tier II kwalifikują się jako pozycje w Tier II w trakcie ostatnich pięciu lat okresu zapadalności danych instrumentów, oblicza się na podstawie art. 64 CRR, mnożąc wynik obliczenia określonego w lit. a) przez kwotę, o której mowa w lit. b):

- a) kwota nominalna instrumentów lub pożyczek podporządkowanych w pierwszym dniu ostatniego pięcioletniego okresu ich umownego terminu zapadalności podzielona przez liczbę dni kalendarzowych w tym okresie,
- b) liczba pozostałych dni kalendarzowych umownego terminu zapadalności instrumentów lub pożyczek podporządkowanych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa wykorzystywała pożyczki podporządkowane, która spełniają wszystkie kryteria określone w art. 63 CRR oraz których termin zapadalności wynosi mniej niż 5 lat kalendarzowych. W konsekwencji pożyczki te kwalifikują się jako instrumenty w kapitale Tier II w kwotach określonych na podstawie postanowień art. 64 CRR.

w tys. PLN	Kwota w dniu ujawnienia	(B) Odniesienie do artykułu Rozporządzenia (UE) nr 575/2013
Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		
1 Instrumenty kapitałowe i związane z nim azio emisyjne	3 176 815	art. 26 ust. 1, art. 27, 28 i 29, wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust.3
w tym: instrument typu 1	3 176 815	art. 26 ust. 1, art. 27, 28 i 29, wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust.3
2 Zyski zatrzymane	-	art. 26 ust. 1 lit. c)
3 Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	967 955	art. 26 ust. 1
3a Fundusze ogólne ryzyka bankowego	56 419	art. 26 ust. 1 lit. f)
6 Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	4 201 189	
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne		
7 Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	(7 614)	
8 Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	(60 481)	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 371 art. 472 ust. 4
18 Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-	
26a Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków I strat zgodnie z art. 467 i 468;	(174)	art. 467 i 468
w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty 1		
w tym: ...filtr dla niezrealizowanej straty 2		
w tym: ...filtr dla niezrealizowanego zysku 1		
w tym: ...filtr dla niezrealizowanego zysku 2		
28 Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	(68 270)	
29 Kapitał podstawowy Tier I	4 132 920	
Kapitał dodatkowy Tier I: instrumenty		
Kapitał dodatkowy Tier I: korekty regulacyjne		
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy		
46 Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	1 274 511	art. 62-65
51 Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	1 274 511	
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne		
57 Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II		
58 Kapitał Tier II	1 274 511	
59 Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	5 407 431	
59a Aktywa wazone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym, przeznaczonych do wycofania zgodnie z Rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)	31 535 526	
60 Aktywa wazone ryzykiem razem	31 535 526	
Współczynniki i bufory kapitałowe		
61 Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,11%	art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62 Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,11%	art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63 Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,15%	art. 92 ust. 2 lit. c)
Współczynniki i bufory kapitałowe		
Kwoty poniżej progów odliczeń		
72 Bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	9 723	
73 Posiadane przez Instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	-	art. 36 ust. 1 lit. i), art. 45, 48, 470, art. 472 ust. 11
75 Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10%, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	25 267	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, 48, 470, art. 472 ust. 5
Pułapy stosowane do uwzględniania rezerw w kapitale Tier II		
Instrumenty kapitałowe będące przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania (mających zastosowanie wyłącznie od 1 stycznia 2014 do 1 stycznia 2022 r.)	-	

	Instrument I Akcje składające się na kapitał CET1	Instrument II Pożyczka podporządkowana	Instrument III Pożyczka podporządkowana
1 Emitent	Deutsche Bank Polska S.A.	Deutsche Bank AG	Deutsche Bank AG
2 Unikatowy identyfikator (np. CUSIP, ISIN lub identyfikator Bloomberg dla ofert na rynku niepublicznym)	Akcje serii I – XXI	Umowa pożyczki podporządkowanej	Umowa pożyczki podporządkowanej
3 Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Polskie	Polskie	Polskie
Ujmowanie w kapitale regulacyjnym	Tak	Tak	Tak
4 Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Kapitał podstawowy Tier I Częściowo przekwalifikowanie emisji do niższych kategorii kapitału – nie dotyczy.	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II
5 Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące po okresie przejściowym	Kapitał podstawowy Tier I	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II
6 Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym lub (sub-)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub-)skonsolidowanym	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym	Kwalifikowalne na poziomie jednostkowym i skonsolidowanym
7 Rodzaj instrumentu (rodzaje określone zgodnie z systemem prawnym)	Akcje zwykłe. Klasyfikacja – instrument w kapitale podstawowym Tier I zgodnie z art. 28 rozporządzenia (UE) nr 575/2013.	Pożyczka podporządkowana	Pożyczka podporządkowana
8 Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (w tys. PLN, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	3 176 815 tys. PLN	23 241 tys. PLN	1 251 270 tys. PLN
9 Wartość nominalna instrumentu	2 651 449 tys. PLN	55 000 tys. EUR	300 000 tys. EUR
9a Cena emisyjna	3 176 815 tys. PLN	nie dotyczy	nie dotyczy
9b Cena wykupu	Nie dotyczy	55 000 tys. EUR	300 000 tys. EUR
10 Klasyfikacja księgową	Kapitał własny	Pożyczka podporządkowana	Pożyczka podporządkowana
11 Pierwotna data emisji	4.11.1991 r.	4.07.2008 r.	29.04.2016 r.
12 Wieczyste czy terminowe	Wieczyste	Terminowe	Terminowe
13 Pierwotny termin zapadalności	Brak terminu zapadalności	4.07.2018 r.	29.04.2026 r.
14 Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Nie	Nie	Nie
Kupony/dywidendy	Dywidendy	Kupon	Kupon
17 Stała lub zmienna dywidenda/stały lub zmienny kupon	Zmienna	Zmienny	Zmienny
18 Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
19 Istnienie zapisanych praw do niewypłacania dywidendy	Tak	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20a W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	Częściowo uznaniowe; przyczyny: – decyzje Akcjonariusza; – poziom wyników; – decyzje administracyjne	Nie dotyczy	Nie dotyczy
20b W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	Częściowo uznaniowe; przyczyny: – decyzje Akcjonariusza; – poziom wyników; – decyzje administracyjne	Nie dotyczy	Nie dotyczy
23 Zamienne lub niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne
30 Odpisy obniżające wartość	Nie	Nie	Nie
36 Niezgodne cechy przejściowe	Nie	Nie	Nie

Adekwatność kapitałowa 2017 i 2016

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Kapitał Tier I (T1)	4 132 920	4 131 690
Kapitał podstawowy Tier I (CET1)	4 132 920	4 131 690
Kapitał dodatkowy Tier I (AT1)	-	-
Kapitał Tier II	1 274 511	1 274 511
Fundusze własne ogółem	5 407 431	5 406 202
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia	2 366 474	2 092 844
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rozliczenia/dostawy	-	-
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego i ryzyka cen towarów	2 616	5 432
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego	153 706	155 056
Wymogi kapitałowe z tytułu stałych kosztów pośrednich	-	-
Wymogi kapitałowe z tytułu korekty wyceny kredytowej	46	235
Wymogi kapitałowe z tytułu dłużnych ekspozycji w portfelu handlowym	-	-
Wymogi z tytułu innych ekspozycji na ryzyko	-	-
Całkowity wymóg kapitałowy	2 522 842	2 253 568
Współczynnik kapitałowy CET1	13,11%	14,67%
Współczynnik kapitałowy T1	13,11%	14,67%
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	17,15%	19,19%

Łączny współczynnik kapitałowy według stanu na 31.12.2016 r. oraz na 31.12.2017 r. został obliczony zgodnie z wytycznymi zawartymi w CRR.

Na poziom współczynnika wypłacalności na dzień 31 grudnia 2017 roku istotny wpływ miało zaliczenie do funduszy własnych pożyczki podporządkowanej, którą Jednostka Dominująca otrzymała na podstawie umowy z dnia 27 kwietnia 2016 roku (zgodnie z decyzją KNF o wyrażeniu zgody na zakwalifikowanie pożyczki podporządkowanej jako instrumentu Tier II), zysku netto za rok 2016 (zgodnie z odpowiednią decyzją WZA) oraz zmiany w sposobie kalkulacji RWA dla kredytów zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach mieszkalnych – w tym wprowadzenie wagi ryzyka 150% dla ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości mieszkalnej, w przypadku których wysokość raty kapitałowej lub odsetkowej jest uzależniona od zmian kursu waluty lub walut innych niż waluty przychodów osiąganych przez dłużnika.

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego

Grupa w wyliczaniu wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego na 31 grudnia 2017 roku stosowała metodę standardową.

Klasa ekspozycji

w tys. PLN	Całkowita kwota ekspozycji	Średnia kwota ekspozycji
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	8 578 286	8 119 184
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	33 812	36 624
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej	326	304
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	1 883 406	1 796 068
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	6 525 009	6 110 124
Ekspozycje lub warunkowe ekspozycje detaliczne	10 083 084	13 885 386
Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec zabezpieczone na nieruchomościach	17 607 308	14 167 479
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	857 017	874 846
Ekspozycje kapitałowe	9 723	8 981
Inne pozycje	435 292	410 148
Razem	46 013 263	45 409 144

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego (*) według stanu na 31.12.2017 r.

Ekspozycje w podziale na klasy: w tys. PLN	Waga ryzyka odpowiadająca klasie ekspozycji	Kwota ważona ryzykiem	Wymóg kapitałowy
I Rządy i banki centralne	250%	63 167	5 053
II Samorządy terytorialne i władze lokalne	20%	6 239	499
III Organy administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	50%	40	3
	100%	40	3
IV Banki wielostronnego rozwoju		-	-
V Organizacje międzynarodowe		-	-
VI Instytucje – banki		389 488	31 159
	2%	154	12
	20%	105 051	8 404
	50%	143 104	11 448
	100%	141 097	11 288
	150%	82	7
	250%	-	-
VII Przedsiębiorstwa		4 867 027	389 362
	100%	4 867 027	389 362
	150%	-	-
VIII Detaliczne		4 056 827	324 546
	75%	4 056 827	324 546
	100%	-	-
IX Zabezpieczenie na nieruchomościach		19 502 743	1 560 219
	20%	-	-
	35%	3 123 619	249 889
	75%	-	-
	100%	1 586 407	126 913
	150%	14 792 718	1 183 417
X Przeteterminowane		514 016	41 121
	75%	-	-
	100%	209 126	16 730
	150%	304 890	24 391
XI Ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka		-	-
XII Obligacje zabezpieczone		-	-
XIII Ekspozycje krótkoterminowe wobec banków i przedsiębiorstw		-	-
XIV Z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania		-	-
XV Ekspozycje kapitałowe		9 722	778
	100%	9 722	778
	250%	-	-
XVI Inne ekspozycje		113 134	9 051
	0%	-	-
	20%	87	7
	100%	112 751	9 020
	150%	297	24
Razem		29 522 404	2 361 792

* Kwoty nie zawierają aktywów ważonych ryzykiem oraz wymogów z tytułu ryzyka kredytowego Kontrahenta.

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego (*) według stanu na 31.12.2016 r.

Ekspozycje w podziale na klasy: w tys. PLN	Waga ryzyka odpowiadająca klasie ekspozycji	Kwota zważona ryzykiem	Wymóg kapitałowy
I Rządy i banki centralne	250%	46 911	3 753
II Samorządy terytorialne i władze lokalne	20%	5 964	477
III Podmioty sektora publicznego		100	8
	20%	60	5
	50%	40	3
	100%	-	-
IV Banki wielostronnego rozwoju		-	-
V Organizacje międzynarodowe		-	-
VI Instytucje – banki		354 054	28 324
	2%	659	53
	20%	91 671	7 334
	50%	114 343	9 147
	100%	147 294	11 784
	150%	87	7
	250%	-	-
VII Przedsiębiorstwa	100%	3 643 295	291 464
VIII Detaliczne		12 520 217	1 001 617
	75%	5 761 263	460 901
	100%	6 758 954	540 716
IX Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach		8 765 829	701 266
	20%	-	-
	35%	2 148 046	171 844
	75%	-	-
	100%	6 617 783	529 423
X Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania		613 591	49 087
	75%	-	-
	100%	245 294	19 624
	150%	368 297	29 464
XI Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem		-	-
XII Obligacje zabezpieczone		-	-
XIII Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową		-	-
XIV Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania		-	-
XV Ekspozycje kapitałowe		6 877	550
	100%	6 877	550
	250%	-	-
XVI Inne ekspozycje		108 829	8 706
	20%	106	8
	100%	108 607	8 689
	150%	115	9
Razem		26 065 667	2 085 253

* Kwoty nie zawierają aktywów ważonych ryzykiem oraz wymogów z tytułu ryzyka kredytowego Kontrahenta.

Informacje ilościowe dotyczące rozkładów pierwotnych ekspozycji brutto
na dzień 31.12.2017 r.

Rozkład geograficzny ekspozycji brutto na dzień 31.12.2017 r.

Klasa ekspozycji

w tys. PLN	PL	DE	GB	IT	CH	Inne	Razem
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	8 578 286	-	-	-	-	-	8 578 286
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	33 812	-	-	-	-	-	33 812
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	326	-	-	-	-	-	326
Ekspozycje wobec instytucji	300 005	1 020 381	164 459	121 182	6 531	270 849	1 883 407
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	6 331 619	33 875	49 013	-	20 003	90 499	6 525 009
Ekspozycje detaliczne	10 038 671	12 133	8 171	756	5 917	17 436	10 083 084
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	17 515 780	32 681	14 893	2 760	6 594	34 600	17 607 308
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	855 281	212	239	7	-	1 277	857 016
Inne pozycje	435 292	-	-	-	-	-	435 292
Ekspozycje kapitałowe	329	-	-	-	-	9 394	9 723
Razem	44 089 401	1 099 282	236 776	124 705	39 045	424 055	46 013 263

Struktura ekspozycji według podziału na typ Klienta na dzień 31.12.2017 r.

Klasa ekspozycji

w tys. PLN	Osoby prywatne	Przedsiębiorcy	Banki	Banki centralne	Inne	Razem
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	96 573	-	-	2 590 229	5 891 484	8 578 286
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	-	-	-	-	33 812	33 812
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	-	-	-	-	326	326
Ekspozycje wobec instytucji	2 569	11	1 823 464	-	57 363	1 883 407
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	560 989	5 941 819	404	-	21 797	6 525 009
Ekspozycje detaliczne	8 318 141	1 764 705	-	-	238	10 083 084
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	15 925 979	1 674 397	-	-	6 932	17 607 308
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	515 769	341 247	-	-	-	857 016
Inne pozycje	-	-	35	-	435 257	435 292
Ekspozycje kapitałowe	-	-	-	-	9 723	9 723
Razem	25 420 020	9 722 179	1 823 903	2 590 229	6 456 932	46 013 263

Rezydualne terminy zapadalności dla poszczególnych klas ekspozycji na dzień 31.12.2017 r.

Klasa ekspozycji

w tys. PLN	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L	Razem
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	3 010 737	-	1 315 480	2 193 153	2 058 916	-	8 578 286
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	-	-	-	2 556	7 629	23 627	33 812
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	166	-	-	-	160	-	326
Ekspozycje wobec instytucji	967 479	271 537	95 704	192 187	241 382	115 118	1 883 407
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	142 142	477 174	1 184 351	1 380 697	1 121 455	2 219 190	6 525 009
Ekspozycje detaliczne	153 802	186 515	282 430	547 344	1 693 683	7 219 310	10 083 084
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	37 537	76 713	169 884	202 851	539 518	16 580 805	17 607 308
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	546 280	18 560	19 569	25 212	86 116	161 279	857 016
Inne pozycje	435 292	-	-	-	-	-	435 292
Ekspozycje kapitałowe	-	-	-	-	-	9 723	9 723
Razem	5 293 435	1 030 499	3 067 418	4 544 000	5 748 859	26 329 052	46 013 263

Ekspozycje o utraconej wartości i ekspozycje przeterminowane w podziale na typ Klienta na dzień 31.12.2017 r.

Typ Klienta/branże

w tys. PLN	Osoby fizyczne	Przedsiębiorstwa	Banki	Razem
Ekspozycje o utraconej wartości	451 755	359 604	-	811 359
Ekspozycje przeterminowane	873 059	400 636	9	1 273 704
Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	301 676	285 621	516	587 813

Rozkład geograficzny ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych w podziale na kraje na dzień 31.12.2017 r.

Kraj

w tys. PLN	Polska	Niemcy	Holandia	Wielka Brytania	Francja	Inne	Razem
Ekspozycje o utraconej wartości	810 152	207	697	239	-	64	811 359
Ekspozycje przeterminowane	1 270 776	272	697	763	819	377	1 273 704
Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	599 150	633	422	243	70	192	600 710

Uzgodnienie zmian stanu odpisów dla ekspozycji o utraconej wartości

w tys. PLN	Stan na 31.12.2016 r.	Utworzenie odpisów	Zwiększenia		Zmniejszenia		Stan na 31.12.2017 r.	Zmiana w okresie
			Inne	Spisania aktywów z bilansu	Rozwiązania odpisów	Inne		
Należności od banków	574	2 409	-	-	(2 466)	-	516	(57)
Kredyty i pożyczki udzielone przedsiębiorstwom	606 070	759 029	-	(61 617)	(702 127)	(1 162)	600 193	(5 877)
Razem	606 644	761 438	-	(61 617)	(704 593)	(1 162)	600 710	(5 934)

Bufory kapitałowe

Na dzień 31 grudnia 2017 roku bufory kapitałowe były obliczane według zasad określonych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV), Ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym oraz w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr 1152/2014 z dnia 4 czerwca 2014 roku uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ustalania lokalizacji geograficznej odnośnych ekspozycji kredytowych na potrzeby obliczania specyficznych dla instytucji wskaźników bufora antycyklicznego.

W grudniu 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego, na podstawie art. 39 Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, po zasięgnięciu opinii Komitetu Stabilności Finansowej, zidentyfikowała Deutsche Bank Polska S.A. jako inną instytucję o znaczeniu systemowym i nałożyła na Bank bufor (na zasadzie indywidualnej i skonsolidowanej) innej instytucji o znaczeniu systemowym.

Zgodnie z ww. regulacjami i decyzją KNF na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa była zobowiązana utrzymywać:

1. bufor zabezpieczający na poziomie 1,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 CRR. Na dzień 31 grudnia 2017 kwota ta wyniosła 394 194 tys. PLN;
2. bufor antycykliczny, który na dzień 31 grudnia 2017 wyniósł 0 PLN – z uwagi na to, że na dzień 31 grudnia 2017 roku ekspozycje zagraniczne Grupy nie przekraczały 2% łącznych ogólnych ekspozycji kredytowych, ekspozycji zaliczonych do portfela handlowego i ekspozycji sekurytyzacyjnych, ekspozycje te zostały przypisane do państwa pochodzenia instytucji (Polska), otrzymując tym samym wskaźnik bufora antycyklicznego obowiązujący w 2017 roku dla ekspozycji kredytowych zlokalizowanych na terytorium RP, tj. 0%;
3. bufor innej instytucji systemowo ważnej w wysokości równoważnej 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 CRR. Na dzień 31 grudnia 2017 roku kwota ta wynosiła 78 839 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa spełniała wymóg połączonego bufora.

Dźwignia finansowa

Grupa wyznacza wskaźnik dźwigni finansowej (LR) zgodnie z definicją przedstawioną w Części 7 CRR jako stosunek miary kapitału instytucji do miary ekspozycji całkowitej tej instytucji wyrażony w wartości procentowej.

Zgodnie z zapisami art. 429 ust. 3 CRR miarę kapitału na potrzeby kalkulacji wskaźnika dźwigni stanowi kapitał Tier I Banku, zdefiniowany w art. 25 CRR.

W okresie przejściowym od 1 stycznia 2014 do 31 grudnia 2021 roku, zgodnie z odstępstwem określonym w art. 499 ust. 1 CRR, Grupa oblicza i raportuje wskaźnik dźwigni, wykorzystując obie wymienione poniżej miary kapitału:

- kapitał Tier I – w pełni wprowadzona definicja,
- kapitał Tier I – definicja przejściowa (obliczony z uwzględnieniem okresów przejściowych opisanych w Rozdziale 1 i Rozdziale 2 Tytułu I Części 10 CRR).

Zgodnie z zapisami art. 429 ust. 4 CRR miarę ekspozycji całkowitej na potrzeby kalkulacji wskaźnika dźwigni stanowi suma wartości:

- aktywów (z wyłączeniem pozycji stanowiących pomniejszenie kapitału Tier 1 Banku),
- instrumentów pochodnych,
- narzutów w związku z ryzykiem kapitałowym kontrahenta z tytułu transakcji odkupu, transakcji udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów, transakcji z długim terminem rozliczenia i transakcji z obowiązkiem uzupełnienia zabezpieczenia kredytowego,
- pozycji pozabilansowych.

CRR nie wprowadza minimalnego dopuszczalnego poziomu wskaźnika dźwigni finansowej. Do momentu wprowadzenia oficjalnych wytycznych w tym zakresie Bank przyjmuje wewnętrzny limit dla wskaźnika dźwigni. Limit ten jest nie mniejszy niż poziom 3% zaproponowany dla wskaźnika dźwigni przez Komitet Bazylejski.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku wskaźnik dźwigni finansowej, obliczony zgodnie z powyższymi zasadami, wyniósł:

- przy zastosowaniu w pełni wprowadzonej definicji kapitału Tier I: 9,74%,
- przy zastosowaniu definicji przejściowej kapitału Tier I: 9,73%.

Zasady wyliczania kapitału wewnętrznego

Grupa definiuje kapitał wewnętrzny (ekonomiczny) jako oszacowaną przez Bank kwotę niezbędną do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka (mierzonych ilościowo i jakościowo) występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniającą przewidywany poziom ryzyka.

Dlatego też Grupa – zgodnie z przyjętym procesem oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, tzw. ICAAP (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process) – identyfikuje corocznie wszystkie rodzaje ryzyk, na które jest narażony, a następnie określa ich istotność.

W Grupie – ze względu na profil prowadzonej działalności – kapitał wewnętrzny stanowi sumę wymogów na pokrycie mierzonych ilościowo rodzajów ryzyka uwzględnianych w procesie kalkulacji kapitału ekonomicznego obejmującego ryzyka:

- kredytowe, rynkowe (oba przy wykorzystaniu metod wewnętrznych uzupełnianych przez składowe tych ryzyk nieobjęte modelami kwotami minimalnego regulacyjnego wymogu kapitałowego, o ile występują),
- operacyjne (przy wykorzystaniu metody regulacyjnej).

Jednocześnie – obok procesów zarządzania poziomem ryzyka istotnych ryzyk jakościowych poprzez jego pomiar i monitoring – w celu uwzględnienia w ogólnej pozycji kapitałowej Banku pozostałych ryzyk mierzonych jakościowo kwota kapitału wewnętrznego jest dodatkowo uzupełniana o łączny wymóg na pokrycie tych ryzyk w wysokości iloczynu średniej ważonej wag ryzyka dla wszystkich linii biznesowych wykorzystywanych

przy wyliczeniu wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne i kwoty wymogu na ryzyko operacyjne.

W ciągu 2017 roku poziom funduszy własnych kształtował się na poziomie znacząco powyżej kapitału wewnętrznego, zapewniając istotny margines bezpieczeństwa. Na dzień 31 grudnia 2017 roku relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego wynosiła 214%.

Kadry i Oświadczenie na temat informacji niefinansowych

Zarządzanie zasobami ludzkimi

Liczba pracowników Grupy Kapitałowej Deutsche Bank Polska S.A. według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła 2302 (z uwzględnieniem pracowników na urloпах macierzyńskich, wychowawczych i innych usprawiedliwionych nieobecnościach).

Liczba pracowników zatrudnionych w Deutsche Bank Polska S.A. w podziale na obszary biznesowe według stanu na dzień 31.12.2017 r.

Liczba pracowników wg stanu na dzień 31.12.2017 r.

Obszary biznesowe	31.12.2017 r.
Obszar Klienta korporacyjnego i rynków finansowych	50
Obszar Klienta detalicznego i biznesowego	1 827
Pozostałe obszary Banku	425
Razem	2 302

Rekrutacja i pozyskiwanie talentów

Grupa Kapitałowa Deutsche Bank Polska S.A. prowadzi aktywną politykę rekrutacyjną, która ma na celu pozyskiwanie wykwalifikowanej kadry menadżerskiej i specjalistycznej, niezbędnej do realizacji założonych celów biznesowych. Pracownicy pozyskiwani są do pracy drogą rekrutacji wewnętrznej i zewnętrznej. Poprzez rekrutację wewnętrzną stwarzamy naszym pracownikom możliwość rozwoju zarówno poprzez awans pionowy, jak i poziomy.

W przypadku kandydatów na stanowiska specjalistyczne lub menadżerskie w pierwszej kolejności brany jest pod uwagę potencjał, jaki posiadamy wewnątrz organizacji. W 2017 roku 12,5% prowadzonych procesów rekrutacyjnych zostało zamkniętych w ramach wewnętrznych rekrutacji. Proces rekrutacyjny jest realizowany w sposób transparentny. W rekrutacjach wykorzystujemy różne narzędzia w zależności od potrzeby (interview, mini AC, testy, zadania). Szukamy osób identyfikujących się z wartościami naszego Banku. Cały czas kładziemy nacisk na networking w obszarze pozyskiwania kandydatów (polecenia, rekomendacje, portale społecznościowe).

Polityka wynagradzania

Grupa Kapitałowa Deutsche Bank Polska S.A. realizuje racjonalną, zrównoważoną i podlegającą kontroli politykę wynagradzania, zapewniając jej zgodność ze strategią, akcep-

towanym poziomem ryzyka oraz standardami i kluczowymi wartościami Grupy. Polityka wynagradzania odzwierciedla zorientowanie Grupy na Klienta, a jednocześnie uwzględnia realizację długoterminowych celów organizacji.

Podstawę wynagradzania pracowników w Grupie Kapitałowej Deutsche Bank Polska S.A. stanowi wynagrodzenie zasadnicze. Wynagrodzenia zasadnicze są kształtowane w szczególności w odniesieniu do zakresu zadań na zajmowanym stanowisku, rodzaju wykonywanej pracy, posiadanych kwalifikacji z uwzględnieniem ilości i jakości świadczonej pracy, zakresu odpowiedzialności oraz budżetu jednostki organizacyjnej, w której zatrudniony jest pracownik. Departament Rozwoju Kadr wraz z szefami danych funkcji dokonują wartościowania poszczególnych stanowisk, dbając o utrzymanie konkurencyjnego poziomu wynagrodzeń w oparciu o najlepsze praktyki rynkowe.

Wynagrodzenie zasadnicze pracownika wynika z jego osobistego zaszczerowania określonego stawką miesięczną, w oparciu o tabelę stanowisk pracy, wymaganych kwalifikacji i stawek wynagrodzeń zasadniczych określonych w załączniku do regulaminu wynagradzania.

Dodatkowym narzędziem motywacyjnym podnoszącym wydajność i jakość pracy są indywidualne nagrody uznaniowe przyznawane pracownikom uzyskującym wyróżniające się wyniki w pracy zawodowej, realizującym zadania zgodnie z wartościami korporacyjnymi Grupy Kapitałowej Deutsche Bank Polska S.A., obowiązującymi w Grupie zasadami etycznymi oraz politykami.

Istotnym elementem zarządzania wynagrodzeniami jest polityka wynagradzania z uwzględnieniem stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu. W Jednostce Dominującej zatwierdzona przez Radę Nadzorczą w grudniu 2017 roku, będąca dostosowaniem wcześniej istniejącej w Banku polityki stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A. do Rozporządzenia Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Ponadto Jednostka Dominująca, działając zgodnie z artykułem 94 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi zmieniającej dyrektywę 202/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE stosuje maksymalny stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych dla osób objętych polityką wynagradzania na poziomie nieprzekraczającym 200%, z wyłączeniem funkcji kontrolnych, dla których stosunek składników zmiennych nie może przekroczyć 100%.

Jednostka Dominująca stosuje również 4-letni okres odroczenia wypłat wynagrodzenia zmiennego, wypłacanego osobom objętym polityką o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Jednostki Dominującej.

Polityka stosowana w Jednostce Dominującej jest zgodna również ze zmianami wprowadzonymi do ustawy Prawo bankowe przez Ustawę o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

Polityka wspiera ostrożne i stabilne zarządzania ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz w sposób szczególny dba o długoterminowe dobro Jednostki Dominującej, interes akcjonariuszy, inwestorów i jego udziałowców. Adresatami polityki są członkowie kadry kierowniczej, którzy mają szczególnie istotny oraz istotny wpływ na profil ryzyka Jednostki Dominującej.

Wysokość zmiennej części wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze jest zależna od wyników ich oceny indywidualnej, wyników jednostki organizacyjnej i wyników Jednostki Dominującej. Indywidualna ocena jest dokonywana w oparciu o obowiązujący w Jednostce Dominującej proces oceny pracowniczej. Wysokość części zmiennej wynagrodzenia corocznie jest przedmiotem analizy Komitetu ds. Wynagrodzeń, pełniącego funkcję konsultacyjno-doradczą dla Rady Nadzorczej.

Szkolenia i programy rozwojowe

W 2017 roku Grupa Kapitałowa Deutsche Bank Polska S.A. prowadziła politykę szkoleniowo-rozwojową, która wspierała realizację celów strategicznych Grupy. Wdrażana polityka szkoleniowa i rozwojowa miała zapewnić:

1. adaptację nowych pracowników do kultury organizacyjnej Grupy oraz szybkie nabycie przez nich sprawności w posługiwaniu się wiedzą i umiejętnościami wymaganymi w codziennej pracy,
2. stały rozwój kompetencji pracowników Sieci Sprzedaży, wspierający realizację planów przychodowych oraz kształtowanie zachowań zgodnych z wartościami Grupy oraz obowiązującymi regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi,
3. wysoki poziom umiejętności zarządzających w Sieci Sprzedaży i Centrali, przekładający się na efektywne zarządzanie pracownikami i zespołami oraz zgodność postaw i zachowań z wartościami Grupy,
4. rozwój kompetencji specjalistycznych i profesjonalnych pracowników Centrali Grupy.

Działania szkoleniowo-rozwojowe były realizowane zgodnie z przyjętym w Grupie modelem rozwoju 70:20:10.

W 2017 roku zorganizowano 165 grupowych sesji szkoleniowych, w których wzięło udział 1716 osób (4387 osobodni), a dalsze 247 osób uczestniczyło w szkoleniach indywidualnych (473 osobodni). Średnia liczba godzin przeznaczonych na szkolenie i rozwój w formule stacjonarnej, która przypadła na jeden etat, to 18,5 godziny. Prawie połowę szkoleń grupowych prowadzili trenerzy wewnętrzni – pracownicy Departamentu Rozwoju Kadr oraz przedstawiciele jednostek wsparcia i biznesu. Pozostałe szkolenia były prowadzone przez firmy zewnętrzne: przede wszystkim szkolenia indywidualne oraz kursy językowe. Programy charakteryzowała wysoka jakość i bardzo dobra ocena ze strony uczestników – zbadana średnia ogólna ocena szkoleń wyniosła 5,33, podobnie jak w 2016 roku (w skali 1–6, gdzie 1 jest oceną najniższą, a 6 najwyższą).

Zgodnie z założeniami działania rozwojowe były realizowane w czterech kluczowych obszarach:

1. szkolenia wdrożeniowe,
2. Akademia Sprzedaży dla pracowników i zarządzających Sieci Sprzedaży,
3. rozwój kompetencji menadżerskich w Centrali Banku,
4. rozwój kompetencji specjalistycznych i profesjonalnych pracowników Centrali Banku.

W 2017 roku zostało zorganizowanych 27 szkoleń wdrożeniowych, w których wzięło udział 396 pracowników, poświęcając w sumie na doskonalenie 2027,5 osobodni. Szkolenia były dedykowane pracownikom Sieci Sprzedaży OKB, OKD i Centrali – każda z grup brała udział w dopasowanym do jej potrzeb programie. Średnia ocena szkoleń wdrożeniowych w 2017 roku wyniosła 5,05 w skali 1–6.

W ramach Akademii Sprzedaży w 2017 roku zostały zorganizowane 53 sesje szkoleniowe, w których wzięło udział 565 pracowników. Czas przeznaczony przez te osoby na rozwój i doskonalenie to 1088 osobodni. Tematyka szkoleń Akademii Sprzedaży zrealizowanych w 2017 roku była dopasowana do wymagań rynkowych oraz biznesowych i obejmowała przede wszystkim następujące programy:

1. Dla OKB: Analiza finansowa, Zaawansowanie negocjacje sprzedażowe.
2. Dla OKD: Budowanie strategii, Coaching w sprzedaży, Doradca Private Banking jako Partner dla Klienta. Menadżerowie i dyrektorzy z obszaru Private Banking uczestniczyli również w prestiżowym programie EFA EFPA.

W ramach Akademii Sprzedaży dla OKD został także uruchomiony pilotaż programu rozwoju menadżerskiego przygotowującego do roli dyrektora oddziału. Program był realizowany wewnętrznie i obejmował mentoring przełożonych, szkolenia w jednostkach centrali, warsztaty rozwijające umiejętności zarządzania ludźmi, samokształcenie oraz liczne zadania wdrożeniowe. W pilotażu udział wzięło sześć osób, z czego już trzy osoby w tym samym roku awansowały na stanowisko dyrektora oddziału. W związku z wysoką skutecznością programu podjęto decyzję o jego kontynuacji w kolejnym roku.

Szkolenia w ramach Akademii Sprzedaży zostały oceniane bardzo wysoko – średnia ocena w zebranych ankietach wyniosła 5,6 w skali 1–6.

W szkoleniach menadżerskich dla kierujących zespołami w centrali Jednostki Dominującej w 2017 roku wzięły udział kolejne 54 osoby. W ramach wdrażania globalnych standardów i dobrych praktyk zostały uruchomione dwie grupy szkoleniowe „Management Fundamentals” – wspólnego dla całej Grupy DB programu rozwojowego dla nowych i nowo mianowanych menadżerów. Średnia ocena tego programu w 2017 roku wyniosła 4,5 w skali 1–5. Dodatkowo kolejne trzy grupy doświadczonych menadżerów Centrali wzięły udział w programie „Wzmacnianie partnerstwa poprzez coachingowy styl zarządzania”. Program uzyskał średnią ocen 5,3 w skali 1–6.

Pracownicy Centrali Jednostki Dominującej w 2017 roku uczestniczyli przede wszystkim w szkoleniach i konferencjach rozwijających ich kompetencje specjalistyczne, głównie w zakresie aktualizacji wiedzy prawnej i rynkowej oraz z zakresu doskonalenia kompetencji technicznych, w tym informatycznych. W szkoleniach specjalistycznych łącznie wzięły

udziały 283 osoby. Pracownicy Centrali Jednostki Dominującej zostali także zapraszani do udziału w programie Akademia Umiejętności, który umożliwił rozwój kompetencji profesjonalnych z zakresu zarządzania sobą w czasie oraz radzenia sobie ze stresem (kontynuacja działania z roku poprzedniego). W 2017 roku w tym programie wzięły udział 184 osoby. Akademia Umiejętności uzyskała ocenę 5,1 w skali 1–6. Pracownicy Centrali – łącznie 63 osoby – uczestniczyli ponadto w kursach języka angielskiego, które rozwijały ich kompetencje posługiwania się językiem biznesowym.

Wzbogaceniem działań szkoleniowych realizowanych w formie osobistej były webinaria i szkolenia e-learningowe. Niezwłocznie po ogłoszeniu zawarcia umowy sprzedaży na rzecz Banku Zachodniego WBK S.A. części pionu detalicznego i business banking w Polsce wszyscy zarządzający zespołami w Banku oraz doradcy HR zostali zaproszeni do udziału w webinarium pt. „Zarządzanie zmianą. Praktyczne wskazówki dla Zarządzających”. Celem szkolenia było wsparcie kadry zarządzającej w realizacji stojących przed nią wyzwań menadżerskich, które pojawiły się w związku z planowaną transakcją. W 2017 roku odbyło się 7 sesji tego szkolenia, w których udział wzięło łącznie 100 osób. Działanie było kontynuowane w styczniu 2018 roku.

W 2017 roku pracownicy Jednostki Dominującej wzięli udział w 28 283 szkoleniach e-learningowych (średnio 13,5 szkolenia na 1 etat), które dotyczyły przede wszystkim takich obszarów, jak:

- kredyt hipoteczny i usługi dodatkowe – szkolenie wprowadzone w związku z Ustawą o kredycie hipotecznym o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami, która weszła w życie w dniu 22 lipca 2017 roku,
- compliance, BHP, bezpieczeństwo informacji, przeciwdziałanie praniu pieniędzy, świadomość w obszarze ryzyka, produkty i procesy DB,
- MiFID II proces sprzedażowy – szkolenie zorganizowane w ramach wdrażania w Banku wytycznych m.in. Dyrektywy MiFID II i Wytycznych ESMA.

Polityka w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń

Informacje jakościowe

Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, a także liczby posiedzeń organizowanych w danym roku obrachunkowym przez organ zarządzający pełniący nadzór nad wynagrodzeniami, w tym – w stosownych przypadkach – informacje na temat składu i zakresu zadań Komisji ds. Wynagrodzeń, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron.

Zgodnie z Uchwałą nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku w 2012 roku Deutsche Bank Polska S.A. (dalej zwany „Bankiem”) wdrożył – przy współpracy zewnętrznego konsultanta, a Rada Nadzorcza zatwierdziła – Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Deutsche Bank Polska S.A. (dalej zwaną „Polityką”), które kształtują i mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Wszystkie stanowiska w Banku zostały przeanalizowane pod kątem głównych ryzyk podlegających zarządzaniu w Banku i na tej podstawie zostały wyłonione stanowiska kierow-

nicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Wykaz stanowisk kierowniczych, które mają istotny wpływ na profil ryzyka, został zaakceptowany przez Radę Nadzorczą i stanowi załącznik nr 3 do ww. Polityki.

W 2012 roku na podstawie §6 Uchwały nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego został powołany w Banku Komitet ds. Wynagrodzeń. Komitet ds. Wynagrodzeń jest ciałem doradczym Rady Nadzorczej, a członkowie Komitetu wykonują swoje kompetencje na podstawie art. 390 Kodeksu spółek handlowych.

W 2015 roku dokonano aktualizacji Polityki w związku z koniecznością spełnienia wymogów regulacyjnych będących następstwem:

a) wdrożenia w Banku Zasad Ładu Korporacyjnego;

W wyniku wdrożenia Zasad Ładu Korporacyjnego zostały wprowadzone do Polityki zapisy dotyczące:

- wynagrodzenia za pracę oraz innych świadczeń,
- źródeł finansowania wypłat wynagrodzenia zmiennego,
- zdefiniowania zakresu odpowiedzialności organów sprawujących nadzór nad polityką wynagradzania w Banku.

W konsekwencji wprowadzenia ww. zmian Polityka zmiennych składników wynagrodzeń została przekształcona w Politykę stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A.

b) zmian wprowadzonych do ustawy Prawo bankowe przez Ustawę o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

W zakresie polityki wynagradzania ustawa stanowi między innymi, że stosowana przez Bank polityka wynagradzania obejmuje także jego podmioty zależne oraz uwzględnia politykę wynagrodzeń podmiotu dominującego w stosunku do Banku.

Ponadto Bank, działając zgodnie z artykułem 94 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi zmieniającej Dyrektywę 202/87/WE i uchylającej Dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE wprowadził do stosowania w Banku maksymalny stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych dla osób objętych Polityką stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A. na poziomie nieprzekraczającym 200%, z wyłączeniem funkcji kontrolnych, dla których stosunek składników zmiennych nie może przekroczyć 100%. Wydłużeniu też uległ okres odroczenia wypłat wynagrodzenia zmiennego z 3 do 4 lat, wypłacanego osobom objętym Polityką, o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Banku.

W 2017 roku – w związku z koniecznością dostosowania wewnętrznych regulacji do Rozporządzenia Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach – dotychczasowo-

wa Polityka stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A. została przekształcona w Politykę wynagradzania z uwzględnieniem stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A.

W 2017 roku w skład Komitetu ds. Wynagrodzeń wchodził:

— w okresie od 1.01.2017 do 13.06.2017 roku:

- 1) Pan Peter Tils,
- 2) Pan Hubert A. Janiszewski,
- 3) Pan Filip Gossow.

— w okresie od 14.06.2017 do 31.12.2017 roku:

- 1) Pan Peter Tils,
- 2) Pan Hubert A. Janiszewski,
- 3) Pan Filip Gossow.

Do zadań Komitetu należy:

- ustalanie warunków zatrudnienia członków Zarządu określonych w umowie o pracę, kontrakcie menadżerskim lub innej umowie;
- wydawanie opinii na temat obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń, w tym w szczególności monitorowanie wysokości i składników wynagrodzeń;
- monitorowanie i wydawanie opinii na temat polityki zmiennych składników wynagrodzeń, w tym wysokości i składników wynagrodzeń, osób zajmujących stanowiska kierownicze w Deutsche Bank Polska S.A., kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku oraz interes udziałowców Banku;
- opiniowanie i monitorowanie wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku związane z zarządzaniem ryzykiem oraz zachowaniem zgodności działania Deutsche Bank Polska S.A. z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Posiedzenia Komitetu ds. Wynagrodzeń odbywają się nie rzadziej niż raz w roku. Posiedzenia Komitetu mogą być zwołane przez przewodniczącego Komitetu lub z inicjatywy członka Rady Nadzorczej oraz na wniosek Zarządu Banku. W 2017 roku odbyło się sześć posiedzeń Komitetu ds. Wynagrodzeń.

Informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem a wynikami

Deutsche Bank Polska S.A. realizuje lokalną politykę wynagradzania z uwzględnieniem oraz w połączeniu z polityką wynagrodzeń Grupy DB celem spójnego zarządzania ryzykiem Grupy DB i ograniczeniem konfliktu interesów.

Polityka wynagradzania z uwzględnieniem stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu Deutsche Bank Polska S.A., wspiera ostrożne i stabilne zarządzania ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz w sposób szczególny dba o długoterminowe dobro Banku, interes akcjonariuszy, inwestorów i jego udziałowców.

Całkowite wynagrodzenie jest podzielone na składniki stałe i zmienne. Stałe składniki winny stanowić na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia.

Podstawą do określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy każdej osoby objętej Polityką oraz danej jednostki organizacyjnej z uwzględnieniem 3-letniego horyzontu oraz wyników Banku. Do oceny indywidualnych efektów pracy stosuje się kryteria finansowe oraz niefinansowe z uwzględnieniem poziomu ryzyka związanego z tymi efektami. Kryteria te powinny być obiektywne i uwzględniać jakość zarządzania Bankiem oraz długoterminowe aspekty działania i sposób realizacji celów strategicznych. Przy czym wynagrodzenie zmienne kierowników komórki audytu wewnętrznego, komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem i sprawy kadrowe jest niezależne od wyników gospodarczych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.

Wypłata wynagrodzenia zmiennego jest finansowana i wypłacana ze środków Banku i jest niezależna od wyników podmiotu dominującego Banku lub grupy, do której należy Bank.

Najważniejsze informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń

Wysokość zmiennej części wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze jest zależna od wyników ich oceny indywidualnej, wyników jednostki organizacyjnej i wyników całego Banku. Indywidualna ocena jest dokonywana w oparciu o obowiązujący w Banku proces ocen pracowniczej. Wysokość części zmiennej wynagrodzenia corocznie jest przedmiotem analizy Komitetu ds. Wynagrodzeń, pełniącego funkcję konsultacyjno-doradczą dla Rady Nadzorczej.

Co najmniej 50% wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze wymienione w załączniku nr 3 pkt. 1 do Polityki, o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Banku, stanowi zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku i wypłacane jest w instrumentach finansowych, przy czym osoby objęte Polityką nie mogą zbyć tych instrumentów wcześniej, niż wynika to z zasad określonych przez Bank.

Co najmniej 40% wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze wymienione w załączniku nr 3 pkt. 1 do Polityki, o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Banku, jest wypłacane po zakończeniu okresu oceny, za jaki to wynagrodzenie przysługuje, przy czym wypłata jest odroczone w czterech równych transzach przez cztery kolejne lata następujące rok po przypisaniu nagrody uznaniowej.

Możliwość realizacji odroczonej płatności w danym roku jest uzależniona od spełnienia między innymi następujących kryteriów:

- osiągnięcia przez Bank zysku za poprzedni rok,
- pozytywnej oceny efektów pracy danej osoby zajmującej stanowisko kierownicze uwzględniającej 3-letni horyzont.

Informacje ilościowe

Zbiorcza informacja ilościowa dotycząca wynagrodzenia pracowników Deutsche Bank Polska S.A. objętych polityką zmiennych składników wynagrodzeń wypłaconego w 2017 i 2016 roku, z podziałem na linie biznesowe

Linia biznesowa w tys. PLN	2017		2016	
	wynagrodzenie		wynagrodzenie	
	całkowite (stałe* + zmienne**)	całkowite (stałe* + zmienne**)	całkowite (stałe* + zmienne**)	całkowite (stałe* + zmienne**)
Bankowość detaliczna i biznesowa	6 332		4 453	
Bankowość korporacyjna	6 344		9 178	
Zarządzanie Bankiem	15 275		12 605	
Razem	27 951		26 236	

- * Wynagrodzenie stałe uwzględnia wypłacony ekwiwalent z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, nie uwzględnia natomiast dodatkowych korzyści.
- ** Dotyczy roku 2017 – część wynagrodzenia zmiennego przyznanego za rok 2016 i wypłaconego w 2017 roku w formie gotówki oraz:
— część wynagrodzenia zmiennego przyznanego za 2015 w formie instrumentów finansowych i wypłaconego w roku 2017,
— pierwsza transza odroczonej gotówki i pierwsza transza odroczonego wynagrodzenia w formie instrumentów finansowych za rok 2015 wypłaconego w roku 2017,
— druga transza odroczonej gotówki i druga transza odroczonego wynagrodzenia w formie instrumentów finansowych za rok 2014 wypłaconego w roku 2017,
— trzecia transza odroczonej gotówki i trzecia transza odroczonego wynagrodzenia w formie instrumentów finansowych za rok 2013 wypłaconego w 2017 roku.
- ** Dotyczy roku 2016 – część wynagrodzenia zmiennego przyznanego za rok 2015 i wypłaconego w 2016 roku w formie gotówki oraz:
— pierwsza transza odroczonej gotówki i pierwsza transza odroczonego wynagrodzenia w formie instrumentów finansowych za rok 2014 wypłaconego w roku 2016,
— druga transza odroczonej gotówki i druga transza odroczonego wynagrodzenia w formie instrumentów finansowych za rok 2013 wypłaconego w roku 2016,
— trzecia transza odroczonej gotówki i trzecia transza odroczonego wynagrodzenia w formie instrumentów finansowych za rok 2012 wypłaconego w 2016 roku.

Zbiorcza informacja ilościowa dotycząca wynagrodzenia pracowników Deutsche Bank Polska S.A. objętych polityką zmiennych składników wynagrodzeń wypłaconego w roku 2017 i 2016

w tys. PLN	2017		2016	
	Pozostałe		Pozostałe	
	Zarząd Banku	osoby zajmujące stanowiska kierownicze	Zarząd Banku	osoby zajmujące stanowiska kierownicze
Liczba osób (liczba etatów)	11*	44	11**	29
Wynagrodzenie stałe***	8 315	15 928	8 321	10 519
Wynagrodzenie zmienne****	4 172	839	4 767	2 629
Razem	12 487	16 767	13 088	13 148

- * W tym pracownicy pełniący funkcję Członków Zarządu w latach ubiegłych oraz pracownicy na stanowiskach zatwierdzonych jako stanowiska kierownicze w trakcie 2017 roku.
- ** W tym jeden pracownik pełniący funkcję Członka Zarządu do 4.04.2016 r., jeden pracownik pełniący funkcję Członka Zarządu w okresie 4.04.2016 – 6.12.2016 r. oraz jeden pracownik pełniący funkcję Członka Zarządu od 1.07.2016 r.
- *** Wynagrodzenie stałe uwzględnia wypłacony ekwiwalent z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, nie uwzględnia natomiast dodatkowych korzyści.
- **** Dotyczy roku 2017 – część wynagrodzenia zmiennego przyznanego za rok 2016 i wypłaconego w 2017 roku w formie gotówki oraz:
— część wynagrodzenia zmiennego przyznanego za rok 2015 w formie instrumentów finansowych i wypłaconego w roku 2017,
— pierwsza transza odroczonej gotówki i pierwsza transza odroczonego wynagrodzenia w formie instrumentów finansowych za rok 2015 wypłaconego w roku 2017,
— druga transza odroczonej gotówki i druga transza odroczonego wynagrodzenia w formie instrumentów finansowych za rok 2014 wypłaconego w roku 2017,
— trzecia transza odroczonej gotówki i trzecia transza odroczonego wynagrodzenia w formie instrumentów finansowych za rok 2013 wypłaconego w 2017 roku.
- **** Dotyczy roku 2016 – część wynagrodzenia zmiennego przyznanego za rok 2015 i wypłaconego w 2016 roku w formie gotówki oraz:
— pierwsza transza odroczonej gotówki i pierwsza transza odroczonego wynagrodzenia w formie instrumentów finansowych za rok 2014 wypłaconego w roku 2016,
— druga transza odroczonej gotówki i druga transza odroczonego wynagrodzenia w formie instrumentów finansowych za rok 2013 wypłaconego w roku 2016,
— trzecia transza odroczonej gotówki i trzecia transza odroczonego wynagrodzenia w formie instrumentów finansowych za rok 2012 wypłaconego w 2016 roku.

Zbiorcza informacja ilościowa dotycząca wynagrodzenia zmiennego pracowników Deutsche Bank Polska S.A. objętych polityką zmiennych składników wynagrodzeń, przyznanego za rok 2017 i 2016, w podziale na świadczenia pieniężne oraz instrumenty finansowe

w tys. PLN	2017		2016	
	Zarząd Banku	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze	Zarząd Banku	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze
Wynagrodzenie zmienne w formie gotówki*	2 162	6	333	552
Wynagrodzenie zmienne w formie instrumentów finansowych**	1 562	0	317	27
Razem	3 724	6	650	579

* Część wynagrodzenia zmiennego za dany rok przyznanego w formie gotówki.

** Część wynagrodzenia zmiennego za dany rok przyznanego w formie instrumentów finansowych.

Wartość jednostek odroczonej jest szacowana w dniu przypisania (wyliczone na dzień 31 grudnia 2017 roku), natomiast ostateczna ich wartość na potrzeby realizacji transz z tego tytułu jest obliczana na podstawie zatwierdzonego sprawozdania finansowego w roku, w którym realizowana jest transza. Decyzję w sprawie obliczania wartości jednostek odroczonej podejmuje Komitet ds. Wynagrodzeń.

Zbiorcza informacja ilościowa dotycząca wynagrodzenia pracowników Deutsche Bank Polska S.A. objętych polityką zmiennych składników wynagrodzeń z odroczonej wypłatą, z podziałem na część już przysługującą i jeszcze nieprzysługującą

w tys. PLN	2017		2016	
	Zarząd Banku	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze	Zarząd Banku	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze
Wynagrodzenie zmienne odroczone – przysługujące*	2 698	39	3 453	46
Wynagrodzenie zmienne odroczone – jeszcze nieprzysługujące**	2 680	86	6 142	122
Razem	5 378	125	9 595	168

* W skład pozycji wchodzi:

Dotyczy roku 2017

- część wynagrodzenia zmiennego przyznana za rok 2015 (pierwsza transza odroczonej gotówki oraz pierwsza transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych za rok 2015 wypłacone w 2017 roku),
- część wynagrodzenia zmiennego przyznana za rok 2014 (druga transza odroczonej gotówki oraz druga transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych za rok 2014 wypłacone w 2017 roku),
- część wynagrodzenia zmiennego przyznana za rok 2013 (trzecia transza odroczonej gotówki oraz trzecia transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych za rok 2013 wypłacone w 2017 roku).

Dotyczy roku 2016

- część wynagrodzenia zmiennego przyznana za rok 2014 (pierwsza transza odroczonej gotówki oraz pierwsza transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych za rok 2014 wypłacone w 2016 roku),
- część wynagrodzenia zmiennego przyznana za rok 2013 (druga transza odroczonej gotówki oraz druga transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych za rok 2013 wypłacone w 2016 roku),
- część wynagrodzenia zmiennego przyznana za rok 2012 (trzecia transza odroczonej gotówki oraz trzecia transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych za rok 2012 wypłacone w 2016 roku).

** W skład pozycji wchodzi:

Dotyczy roku 2017

- część wynagrodzenia zmiennego nieprzyznana za rok 2016 (cztery transze odroczonej gotówki, cztery transze odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych oraz część wynagrodzenia zmiennego przyznana za rok 2016 w formie instrumentów finansowych),
- część wynagrodzenia zmiennego nieprzyznana za rok 2015 (druga, trzecia i czwarta transza odroczonej gotówki oraz druga, trzecia i czwarta transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych),
- część wynagrodzenia zmiennego nieprzyznana za rok 2014 (trzecia transza odroczonej gotówki oraz trzecia transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych).

Dotyczy roku 2016

- część wynagrodzenia zmiennego nieprzyznana za rok 2015 (cztery transze odroczonej gotówki, cztery transze odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych oraz część wynagrodzenia zmiennego przyznana za rok 2015 w formie instrumentów finansowych),
- część wynagrodzenia zmiennego nieprzyznana za rok 2014 (druga i trzecia transza odroczonej gotówki oraz druga i trzecia transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych),
- część wynagrodzenia zmiennego nieprzyznana za rok 2013 (trzecia transza odroczonej gotówki oraz trzecia transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych).

Zbiorcza informacja ilościowa dotycząca wynagrodzenia pracowników Deutsche Bank Polska S.A. objętych polityką zmiennych składników wynagrodzeń z odroczoną wypłatą wypłacone w 2017 i 2016 roku

w tys. PLN	2017		2016	
	Zarząd Banku	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze	Zarząd Banku	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze
Wynagrodzenie zmienne odroczone za 2012, 2013 oraz 2014 rok**	-	-	3 453	46
Wynagrodzenie zmienne odroczone za 2013, 2014 oraz 2015 rok**	2 698	39		
Razem	2 698	39	3 453	46

* W skład pozycji wchodzi:

- pierwsza transza odroczonej gotówki oraz pierwsza transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych za rok 2015 wypłacona w 2017 roku,
- druga transza odroczonej gotówki oraz druga transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych za rok 2014 wypłacona w 2017 roku,
- trzecia transza odroczonej gotówki oraz trzecia transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych za rok 2013 wypłacona w 2017 roku.

** W skład pozycji wchodzi:

- pierwsza transza odroczonej gotówki oraz pierwsza transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych za rok 2014 wypłacona w 2016 roku,
- druga transza odroczonej gotówki oraz druga transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych za rok 2013 wypłacona w 2016 roku,
- trzecia transza odroczonej gotówki oraz trzecia transza odroczonego wynagrodzenia zmiennego w formie instrumentów finansowych za rok 2012 wypłacona w 2016 roku.

Zbiorcza informacja ilościowa dotycząca wynagrodzenia z odroczoną wypłatą przyznanego w 2017 roku w ramach programów retencyjnych

w tys. PLN	Zarząd Banku	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze
Liczba osób (liczba etatów)	5	25
Wynagrodzenie zmienne przyznane w formie programów retencyjnych	9 549	8,471
Razem	9 549	8 471

W 2017 roku w Deutsche Bank Polska S.A. zostały zrealizowane płatności związane z zakończeniem stosunku pracy przez osoby objęte Polityką w wysokości 1 583 tys. zł.

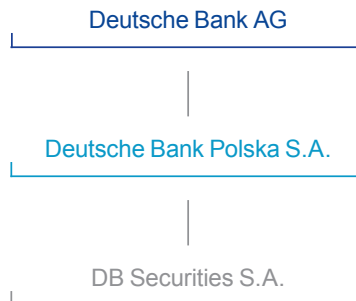
W 2017 roku w Deutsche Bank Polska S.A. nie było płatności związanych z podjęciem zatrudnienia przez osoby objęte Polityką.

W 2017 roku łączne wynagrodzenie żadnej z osób zatrudnionych w Deutsche Bank Polska S.A. nie przekroczyło kwoty 1 mln EUR.

Oświadczenie na temat informacji niefinansowych

Model biznesowy

Deutsche Bank Polska S.A. stanowi część grupy kapitałowej Deutsche Bank („Grupa”), na czele z Deutsche Bank AG („DB AG”) jako jego jedynym akcjonariuszem. W przypadku Polski lokalna grupa kapitałowa składa się z Banku oraz domu maklerskiego DB Securities S.A.

Deutsche Bank Polska S.A.

Deutsche Bank Polska S.A. stanowi w całości własność jedyne go akcjonariusza, którym jest DB AG, prowadząc działalność bankową na podstawie Prawa bankowego oraz Kodeksu spółek handlowych, pod nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego („Komisja” lub „KNF”). W swojej działalności Deutsche Bank Polska S.A. kieruje się Zasadami ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, wydanymi przez KNF w lipcu 2014 roku.

Zakres działalności Deutsche Bank Polska S.A. obejmuje szeroką gamę produktów i usług dla Klientów korporacyjnych oraz detalicznych, w tym w zakresie usług inwestycyjnych. Deutsche Bank Polska S.A. zapewnia Klientom dostęp do blisko 113 oddziałów oraz lokalnych centrów biznesowych zlokalizowanych na terenie całego kraju, a także poprzez kanały komunikacji elektronicznej, jak Internet czy usługa Teleserwisu. Na dzień sporządzenia niniejszej informacji Deutsche Bank Polska S.A. zatrudniał około 2 tysiące pracowników.

W Polsce obecne są dwie główne linie biznesowej, tj.:

- linia biznesowa Private and Commercial Banking („PCB”), oferująca w głównej mierze produkty oraz usługi bankowości dla Klientów detalicznych, w tym osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz małych i średnich spółek; w zakresie działalności tejże linii zawiera się również działalność inwestycyjna;
- linia biznesowa Commercial and Investment Banking („CIB”), oferująca w głównej mierze produkty oraz usługi bankowości dla dużych korporacji o międzynarodowej skali działalności; w zakresie działalności tejże linii zawiera się również działalność banku powiernika.

Deutsche Bank Polska S.A. w swojej działalności kieruje się zasadami stawiającymi Klienta w centrum zainteresowania. Dlatego też stara się służyć swoim udziałowcom najlepiej, stawiając potrzeby Klientów na pierwszym miejscu, a także tworząc sieć zrównoważonych biznesów, których podstawą są silna baza kapitałowa i płynność. Ogromną wagę przywiązuje się w Banku do wspólnych wartości, tworząc kulturę, która równoważy ryzyko i korzyści, przyciąga i rozwija utalentowanych ludzi, sprzyja pracy zespołowej i partnerstwu oraz wspiera społeczności, w których prowadzona jest działalność. Wartościami tymi są: wiarygodność, zrównoważony rozwój, innowacja, dyscyplina oraz partnerstwo.

Jedną z kluczowych wartości jest zrównoważony rozwój, który dla Deutsche Bank Polska S.A. oznacza: zrównoważoną wydajność biznesową, równoważącą sukces gospodarczy z odpowiedzialnością środowiskową i społeczną. Wartości i przekonania, w tym właściwe

rozumienie zrównoważonego rozwoju zawarte są między innymi w „Kodeksie postępowania i zasad etycznych w Grupie Deutsche Bank”, a także w innych politykach i procesach wewnętrznych. Grupa podejmuje również zobowiązania zawarte w uznanych międzynarodowych zbiorach norm i zasad. Są to w szczególności:

- Ten Principles of the United Nations (UN) Global Compact (Dziesięć zasad Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) Global Compact),
- UN Principles for Responsible Investment (Zasady ONZ dotyczące odpowiedzialnego inwestowania),
- UN Guiding Principles on Business and Human Rights (Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka),
- G20/OECD Principles of Corporate Governance (Zasady G20 / OECD dotyczące ładu korporacyjnego),
- OECD Guidelines for Multinational Enterprises (Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych).

Aby kontynuować dotychczasowe Milenijne Cele Rozwoju, ONZ ustanowiła nowy program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju na rok 2030. Zawarte w nim wskazówki mają również wpływ na działania i rozumienie wartości w Grupie.

Grupa od wielu lat prowadzi liczne inicjatywy i projekty z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu. Mają one na celu zwiększenie percepcji Banku jako aktywnego społecznie i wiarygodnego partnera. Pomagają również budować zaufanie, lojalność pracowników i Klientów oraz wzmacniać pozytywną reputację. W ostatnim dziesięcioleciu Grupa konsekwentnie wzmacniała inicjatywy ukierunkowane przede wszystkim na edukację, rozwój przedsiębiorstw i małych społeczności. Wskaźniki na rok 2017 pokazują, że w ramach projektów udało się dotrzeć do prawie 5,2 miliona osób, 2,1 miliona w programach społecznej odpowiedzialności biznesu, 3,1 miliona w innych projektach artystycznych, kulturalnych i sportowych. Grupa zainwestowała w te inicjatywy 64,2 miliona euro. W charakterze wolontariuszy na całym świecie wzięło w nich udział 17 177 pracowników (22% pracowników Grupy).

W Polsce w zakresie działalności na rzecz społecznej odpowiedzialności biznesu w 2017 roku Grupa Kapitałowa Deutsche Bank Polska S.A. kontynuowała swoje zaangażowanie w promocję sztuki i muzyki, wspierając szereg inicjatyw kulturalnych. Spośród działań w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu warto wspomnieć o projekcie bankowej pasieki, mającym na celu wsparcie ekosystemu, którego pszczoły miodne stanowią kluczową część. Ule umieszczone z inicjatywy pracowników Deutsche Bank Polska S.A. na dachu biurowca Focus, będącego siedzibą Banku, to jedna z najwyższej położonych pasiek w Warszawie – dach budynku odpowiada 13. kondygnacji. Dwa sezony miodobrania przyniosły łącznie niemal 300 kg miodu.

Deutsche Bank Polska S.A. kontynuował w 2017 roku współpracę z Warszawskim Instytutem Bankowości przy projekcie „Bakcyli”, w ramach którego wolontariusze z banków uczą finansów w praktyce gimnazjalistów z wybranych szkół. Założenia projektu są oparte na współdziałaniu całego sektora bankowego w celu wzmocnienia wizerunku banków jako instytucji zaufania publicznego, wspierających ideę zrównoważonego rozwoju oraz mających swój wkład w podnoszenie poziomu wiedzy finansowej młodego pokolenia.

W 2017 roku odbyła się dziesiąta edycja akcji „Świąteczna Paczka dla Domu Dziecka”, w ramach której pracownicy Deutsche Bank Polska S.A. przygotowują co roku prezenty dla ponad 200 dzieci z 7 domów dziecka. Deutsche Bank Polska S.A. kontynuował również wsparcie finansowe Fundacji „Malwa” w budowie Warszawskiego Ośrodka dla Osób Upośledzonych Umysłowo.

Grupa kontynuowała w Polsce także wieloletnie zaangażowanie na rzecz promocji sztuki i muzyki, wspierając wiele inicjatyw kulturalnych. W ramach realizowanego od dziesięciu lat przez Deutsche Bank Polska S.A. cyklu koncertów pod nazwą Deutsche Bank Invites w 2017 roku odbyły się trzy koncerty. Pierwsze dwa w maju: z udziałem Suzanne Vega, która zaśpiewała dla warszawskiej publiczności w Palladium, oraz Ive Mendes, której koncert można było zobaczyć w katowickiej sali NOSPR. W październiku w warszawskiej Filharmonii zagrał zespół Raz Dwa Trzy, który wystąpił z materiałem z kultowego albumu „Raz Dwa Trzy – Młynarski”, upamiętniając zmarłego niedawno Wojciecha Młynarskiego. W ubiegłych latach pod szyldem Deutsche Bank Invites wystąpili m.in. Branford Marsalis, Chick Corea, Herbie Hancock, Marcus Miller, Chris Botti, Michał Buble, Leonard Cohen, Joe Cocker, Ana Moura czy Mariza. Do tej pory przez dziesięć lat odbyło się niemal 50 koncertów w ramach cyklu Deutsche Bank Invites.

W 2017 roku w Zachęcie – Narodowej Galerii Sztuki po raz ósmy przyznano jedną z najważniejszych nagród na scenie polskiej sztuki współczesnej. Laureatką konkursu Spojrzenia 2017 – Nagroda Deutsche Bank została Honorata Martin. Drugą nagrodę otrzymał Przemek Branas. Projekt, którego mecenasem od 2003 roku jest Bank, wspiera rozwój młodej sztuki polskiej, wyłaniając najciekawsze postawy artystyczne i promując najlepszych twórców młodego pokolenia w Polsce i za granicą.

W 2017 roku Grupa Kapitałowa Deutsche Bank Polska S.A. zainaugurowała nowy cykl spotkań pod nazwą Deutsche Bank Nauki Mistrzów, którego ideą są rozmowy z wybitnymi przedstawicielami świata nauki, kultury, sportu i polityki. Dwa spotkania poświęcone „Młodości” i „Sukcesowi” zgromadziły niemal 600 Klientów i partnerów Banku. Gośćmi spotkań byli m.in. prof. Magdalena Środa, dr Ewa Woydyłło, Czesław Lang, Robert Biedroń i Jerzy Owsiak. Partnerem medialnym wydarzenia był magazyn „Forbes”.

W 2017 roku Grupa Kapitałowa Deutsche Bank Polska S.A. kontynuowała zaangażowanie w patronat nad cyklem turniejów golfowych, który jest realizowany od 2004 roku. Początkowo cykl turniejów był organizowany pod nazwą Deutsche Bank Pro-Am Tour; w 2012 roku zyskał międzynarodowy wymiar w oparciu o ligę Pro Golf Tour. W latach 2013–2014 rozgrywki Deutsche Bank Polish Masters były finałowym turniejem europejskiego cyklu i zgromadziły najlepszych zawodników ligi Pro Golf Tour w Europie. W 2015 roku Deutsche Bank Polska S.A. powrócił do koncepcji rywalizacji najlepszych polskich amatorów, którzy walczą o zaproszenie na zagraniczny turniej. 10 turniejów eliminacyjnych, ponad 1200 zawodników, 500 kibiców finałowego turnieju, transmisje w Golf Channel i Polsat News – to bilans zeszłorocznego cyklu Deutsche Bank Polish Masters. Deutsche Bank Polska S.A. był też partnerem wielu prestiżowych wydarzeń biznesowych. Po raz piąty Bank został partnerem konkursu „Dziennika Gazety Prawnej” Wizjonerzy, w ramach którego nagradzane są wiodące postaci polskiego i międzynarodowego biznesu, które z odwagą realizują innowacyjne pomysły. Uroczysta gala wręczenia statuetek Wizjonerzy odbywa się podczas Europejskiego Forum Gospodarczego w Katowicach.

W 2017 roku Deutsche Bank Polska S.A. był zaangażowany w projekt Akademii wspierania rozwoju MSP. Zrealizował go wspólnie z partnerem medialnym (Puls Biznesu) oraz partnerami merytorycznymi (BGK, BIG, NCBiR). W ramach cyklu odbyły się konferencje w różnych miastach Polski. Celem projektu było przedstawienie przedsiębiorcom kompendium wiedzy na temat możliwości finansowania wzrostu oraz instrumentów umożliwiających optymalizację procesów zachodzących wewnątrz firmy w różnych obszarach.

DB Securities S.A.

DB Securities S.A. jest domem maklerskim, stanowiącym w całości własność jedyne go akcjonariusza, którym jest Deutsche Bank Polska S.A., prowadzi działalność na podstawie Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, pod nadzorem Komisji. DB Securities S.A. jest członkiem Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., jak również członkiem Izby Domów Maklerskich, który to podmiot reprezentuje interesy zrzeszonych w niej domów oraz biur maklerskich wobec różnych grup interesariuszy, jak również tworzy standardy etyczne w postaci Kodeksu dobrej praktyki domów maklerskich.

Zakres działalności DB Securities S.A. obejmuje m.in:

- przyjmowanie oraz przekazywanie zleceń kupna lub sprzedaży instrumentów finansowych, jak również ich wykonywanie w imieniu i na rachunek dającego zlecenie,
- prowadzenie rachunków papierów wartościowych oraz przypisanych do nich rachunków pieniężnych,
- oferowanie instrumentów finansowych.

Zgodnie z komunikatem opublikowanym przez Deutsche Bank Polska S.A. w dniu 14 grudnia 2017 roku, DB AG ogłosił zawarcie umowy sprzedaży na rzecz Banku Zachodniego WBK S.A. („BZ WBK”) części pionu detalicznego i business banking w Polsce wraz z DB Securities S.A. Z transakcji wyłączony jest portfel kredytów mieszkaniowych oraz pożyczek hipotecznych denominowanych w walutach obcych. Celem transakcji jest dalsza koncentracja Banku na wybranych obszarach działalności i ograniczanie złożoności organizacyjnej. BZ WBK jest częścią Grupy Santander, której strategicznym udziałowcem jest Banco Santander S.A. Transakcja jest uzależniona od uzyskania zgód KNF, innych zgód regulacyjnych, zgód korporacyjnych, a także spełnienia innych warunków. Strony planują jej zakończenie w IV kwartale 2018 roku.

Deutsche Bank Polska S.A. będzie kontynuować w Polsce działalność poza pionem PCB, tj. w ramach CIB. Tym samym Bank będzie nadal świadczył usługi bankowe na rzecz polskich i zagranicznych korporacyjnych, instytucji finansowych i organów rządowych. Kontynuowana będzie również obsługa Klientów posiadających kredyty mieszkaniowe oraz pożyczki hipoteczne denominowane w walutach obcych.

Deutsche Bank Polska S.A. będzie współpracował z Klientami, organami nadzoru, pracownikami i innymi interesariuszami nad sprawną realizacją transakcji.

Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności związane z działalnością Grupy Kapitałowej Deutsche Bank Polska S.A.

Poniżej został zaprezentowany zestaw kluczowych niefinansowych wskaźników efektywności związanych z bieżącą działalnością Grupy. Podziału dokonano w zestawieniu z rodzajami ryzyk, które zostały uznane w jej działalności za istotne.

Ryzyko	Opis wskaźnika efektywności
ryzyko kredytowe	zdefiniowane kryteria oceny ryzyka kontrahenta
ryzyko kredytowe	identyfikacja ekspozycji zagrożonych utratą wartości
ryzyko kredytowe	regularny przegląd oraz akceptacja tzw. apetytu na ryzyko instytucji
ryzyko kredytowe	cykliczne monitorowanie portfela w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu dywersyfikacji, ze szczególnym uwzględnieniem dużych ekspozycji
ryzyko kredytowe	regularny przegląd oraz walidacja limitów koncentracji wobec kontrahenta lub grupy powiązanych kontrahentów
ryzyko kredytowe	regularny przegląd oraz akceptacja planów awaryjnych oraz stosowanych scenariuszy testów warunków skrajnych
ryzyko kredytowe	regularny przegląd oraz akceptacja metodologii szacowania kapitału wewnętrznego
ryzyko operacyjne	zapewnienie regularnego raportowania do właściwych organów Banku, w zakresie zidentyfikowanych nieprawidłowości
ryzyko operacyjne	regularny przegląd oraz akceptacja procesu rejestrowania zdarzeń mogących stanowić źródło potencjalnych strat finansowych
ryzyko operacyjne	przegląd oraz akceptacja nowych inicjatyw produktowych
ryzyko operacyjne	regularny przegląd oraz ocena posiadanych mechanizmów kontrolnych, w szczególności w zakresie weryfikacji bieżącej oraz testowania
ryzyko operacyjne	zapewnienie funkcjonowania Banku w modelu tzw. trzech linii obrony
ryzyko operacyjne	regularny przegląd oraz akceptacja tzw. apetytu na ryzyko instytucji, w odniesieniu do ryzyka operacyjnego
ryzyko operacyjne	posiadanie wystandaryzowanego rejestru zdarzeń operacyjnych, wraz ze sposobem ich rozwiązania oraz wnioskami na przyszłość (z ang. lessons learned)
ryzyko operacyjne	regularny przegląd oraz weryfikacja tzw. kluczowych wskaźników ryzyka (KRI, z ang. key risk indicators) oraz kluczowych wskaźników wydajności (KPI, z ang. key performance indicators)
ryzyko operacyjne	regularny proces tzw. samooceny ryzyka
ryzyko rynkowe	regularna ocena oraz walidacja modelu wartości zagrożonej (VaR, z ang. value at risk) w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej oraz ryzyka kursowego
ryzyko rynkowe	regularny przegląd oraz akceptacja stosowanych scenariuszy testów warunków skrajnych, w odniesieniu do ryzyka stopy procentowej oraz ryzyka kursowego
ryzyko rynkowe	regularny przegląd oraz walidacja procesu analizy ryzyka stopy procentowej ekspozycji widniejących w księdze bankowej
ryzyko płynności	regularny przegląd oraz akceptacja stosowanych scenariuszy testów warunków skrajnych w odniesieniu do ryzyka płynności
ryzyko płynności	regularny przegląd oraz ocena źródeł finansowania w celu zapewnienia właściwej struktury terminowej przepływów pieniężnych
ryzyko płynności	utrzymywanie aktywów płynnych na stabilnym poziomie, dostosowanym do sytuacji rynkowej oraz finansowej Banku

ryzyko płynności	utrzymywanie płynności na poziomie pozwalającym Bankowi na bieżące, terminowe regulowanie zobowiązań
ryzyko płynności	regularny przegląd oraz akceptacja tzw. apetytu na ryzyko instytucji, w odniesieniu do ryzyka płynności
ryzyko płynności	regularny przegląd oraz walidacja systemów raportowania pozycji, limitów monitorujących, tzw. testów warunków skrajnych w odniesieniu do ryzyka płynności oraz wskaźników wczesnego ostrzegania
ryzyko płynności	regularny przegląd oraz akceptacja awaryjnego planu płynności
ryzyko reputacyjne	weryfikacja rozwiązań proponowanych Klientom, tak aby były one akceptowalne przez obie strony relacji
ryzyko reputacyjne	analiza zasadności stosowania rozwiązań wspierających Kredytobiorców walutowych
ryzyko reputacyjne	analiza oraz regularne raportowanie skarg oraz reklamacji Klientów, w szczególności w zakresie ustalenia obszarów najbardziej problematycznych, wraz z propozycjami rozwiązań
ryzyko reputacyjne	zapewnienie bieżącego, niezwłocznego informowania Klientów oraz interesariuszy na temat ważnych wydarzeń związanych z Bankiem
ryzyko reputacyjne	regularna, terminowa publikacja sprawozdań finansowych na stronie internetowej Banku
ryzyko reputacyjne	zapewnienie, że komunikacja korporacyjna odbywa się za pośrednictwem dedykowanej jednostki Banku
ryzyko reputacyjne	rejestrowanie zgód, udzielanych przez dedykowaną jednostkę Banku, na występy publiczne jako mówca bądź panelista
ryzyko strategiczne i biznesowe	regularny przegląd oraz ocena informacji makroekonomicznych za pośrednictwem dedykowanej funkcji w Banku
ryzyko strategiczne i biznesowe	zapewnienie regularnego raportowania do właściwych organów Banku, w zakresie najważniejszych informacji makroekonomicznych
ryzyko strategiczne i biznesowe	zapewnienie regularnego raportowania oraz monitorowania wyników działalności bankowej przez właściwe organy Banku, w szczególności Zarząd oraz Radę Nadzorczą
ryzyko strategiczne i biznesowe	regularny przegląd oraz akceptacja stosowanych scenariuszy testów warunków skrajnych, w szczególności z uwzględnieniem wariantów zmiennych warunków makroekonomicznych
ryzyko strategiczne i biznesowe	przegląd oraz akceptacja nowych inicjatyw produktowych
ryzyko strategiczne i biznesowe	monitorowanie oraz regularna ocena zasobów osobowych, w celu zdefiniowania zapotrzebowania kadrowego Banku
ryzyko strategiczne i biznesowe	monitorowanie oraz ocena środowiska informatycznego Banku, w celu określenia zapotrzebowania na zmiany oraz aktualizacje systemowe
ryzyko modeli	regularny przegląd oraz walidacja modeli stosowanych przez poszczególne jednostki Banku
ryzyko modeli	zapewnienie przeglądu oraz oceny modeli przez wyspecjalizowany komitet Banku
ryzyko rezydualne zabezpieczeń	regularny przegląd oraz ocena wzorców umownych, stosowanych przy ustanawianiu zabezpieczeń
ryzyko rezydualne zabezpieczeń	zapewnienie akceptacji właściwych jednostek (w tym prawnej) na zastosowanie niestandardowego wzoru umowy w celu ustanowienia zabezpieczenia
ryzyko rezydualne zabezpieczeń	zapewnienie procesu regularnego monitorowania oraz wyceny posiadanych zabezpieczeń
ryzyko bancassurance	regularna weryfikacja oraz ocena stopnia zgodności z wytycznymi KNF w zakresie produktów ubezpieczeniowych
ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	zapewnienie procesu regularnego raportowania poziomu dźwigni finansowej Banku

Opis polityk stosowanych przez Grupę w odniesieniu do zagadnień społecznych, pracowniczych, środowiska naturalnego, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji, a także opis rezultatów stosowania tych polityk

Grupa Kapitałowa Deutsche Bank Polska S.A. zarządza różnymi rodzajami ryzyka, w szczególności tymi, które zostały uznane w jego działalności za istotne. Ocena istotności ryzyk jest procesem sformalizowanym, który jest przeprowadzany przy udziale właściwych jednostek merytorycznych Banku nie rzadziej niż raz do roku. Przy uwzględnianiu stopnia istotności danego ryzyka pod uwagę są brane różne czynniki, w tym między innymi wpływ tegoż ryzyka na działalność Grupy.

W działalności Grupy następujące rodzaje ryzyka zostały zidentyfikowane jako istotne: kredytowe, operacyjne, rynkowe, biznesowe, płynności, modeli, reputacji, bancassurance, nadmiernej dźwigni finansowej oraz rezydualne zabezpieczeń.

Grupa zarządza wyżej wymienionymi ryzykami z uwzględnieniem zarówno aspektów społecznych, jak i środowiskowych. Kluczowe ryzyka związane z tymi aspektami obejmują:

- niezgodność produktów lub usług oferowanych przez Bank z obowiązującymi przepisami prawa, w tym dokonywanie ich niewłaściwej sprzedaży lub dystrybucji (tzw. misselling),
- niewłaściwe ich oznakowanie,
- nieuprawniony dostęp do środków Klientów za pośrednictwem systemu bankowości elektronicznej,
- outsourcingu, tj. zlecenia wykonywania określonych czynności do podmiotów zewnętrznych.

Wykonana analiza potwierdziła jednak, że wpływ Grupy na środowisko jest znikomy, co jest głównie spowodowane faktem przedmiotu prowadzonej działalności.

W odniesieniu natomiast do aspektów społecznych Grupa dysponuje już na chwilę obecną rozwiązaniami, które pozwalają uwzględnić je w sposób bieżący w prowadzonej działalności, głównie poprzez:

- Posiadanie transparentnego oraz przejrzystego procesu reklamacyjnego – każda osoba niezadowolona ze sposobu działania Deutsche Bank Polska S.A. uprawniona jest do złożenia reklamacji poprzez różne dostępne kanały komunikacji, w tym między innymi poprzez stronę internetową Deutsche Bank Polska S.A. czy telefonicznie. Bank przykłada ogromną wagę do udzielania Klientom pełnej, wyczerpującej informacji, która jest przesyłana w terminach przepisanych ustawowo. Dodatkowo Klient ma możliwość skorzystania z opcji pozasądowego rozstrzygnięcia sporów.

Zarówno identyfikacja głównych wątków poruszanych w reklamacjach, jak i sposób ich załatwienia stanowią przedmiot regularnego omawiania na właściwych komitetach Deutsche Bank Polska S.A.

Statystyki dotyczące reklamacji za rok 2017 przedstawia poniższa tabela.

Liczba reklamacji ogółem	13 730
Liczba odwołań od odpowiedzi na reklamacje	1 433
Liczba wystąpień do organów regulacyjnych (w tym w szczególności: Komisja Nadzoru Finansowego, Rzecznik Finansowy, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów)	144
Odsetek reklamacji uznanych (28,72%)	3 943

- Przykładanie wagi do etyki pracowniczej – Deutsche Bank Polska S.A. wdrożył i stosuje dokument „Kodeks postępowania i zasad etycznych w Grupie Deutsche Bank”. Regulacja ta wskazuje w pierwszej kolejności na naczelną zasadę, jaką powinien kierować się Deutsche Bank Polska S.A. i wszyscy jego pracownicy, to jest stawianiem Klienta w centrum zainteresowania. W dalszej kolejności poruszane są wszystkie wartości i przekonania mające kluczowe znaczenie dla etycznego postępowania: wiarygodność, zrównoważony rozwój, innowacja, dyscyplina oraz partnerstwo. Każda z tych zasad podlega szczegółowemu opisaniu wraz z opisem obowiązków zeń wynikających. Jako że zasady te są z natury swej bardzo ogólne, dodatkowo regulacja zawiera zestaw pytań, które każdy pracownik powinien sobie zadać, aby stwierdzić, czy jego działanie bądź zaniechanie przypadkiem nie łamie tych zasad.

Aby stosowanie tych zasad było możliwie pełne i skuteczne, Jednostka Dominująca wdrożyła dodatkowe rozwiązania i mechanizmy, takie jak:

- zgłaszanie naruszeń – Deutsche Bank Polska S.A. posiada regulację, zgodnie z którą pracownik w sytuacji dostrzeżenia naruszenia wskazanego wyżej kodeksu, ale również obowiązujących przepisów prawa, zasad o charakterze regulacyjnym czy też polityk i procedur Deutsche Bank Polska S.A., ma możliwość dokonania anonimowego zgłoszenia nieprawidłowości za pośrednictwem specjalnego, niezależnego i autonomicznego kanału komunikacji,
- proces atestacyjny – Deutsche Bank Polska S.A. wdrożył dedykowane narzędzie, w którym pracownik przynajmniej raz do roku (a w przypadku nowych pracowników – w momencie podjęcia zatrudnienia) musi potwierdzić zapoznanie się z obowiązkami oraz ograniczeniami związanymi z transakcjami osobistymi oraz działalnościami (aktywnościami) dodatkowymi,
- szkolenia – Deutsche Bank Polska S.A. przykładą ogromną wagę do stałego podnoszenia świadomości pracowników, co wyraża się zintensyfikowanymi działaniami na polu szkoleń. Pracownicy w sposób regularny są zapisywani na szkolenia z zakresu etyki oraz szeroko pojętej zgodności, prowadzone głównie w formie elektronicznej (e-learning). Każde szkolenie kończy się testem umiejętności, potwierdzającym zrozumienie treści oraz przyswojenia przekazanej wiedzy.
- Działania antykorupcyjne – kwestie przeciwdziałania korupcji zostały powierzone dedykowanej jednostce, podlegającej bezpośrednio pod Prezesa Zarządu Banku. W ramach swoich kompetencji jednostka ta tworzy stosowne regulacje, jak również dysponuje stosownym narzędziem informatycznym wspomagającym ten proces. Jedno z tych narzędzi koncentruje się na tematyce podarunków, wydarzeń biznesowych oraz wydarzeń o charakterze reprezentacyjnym. Każdy pracownik, zanim weźmie udział w takich wydarzeniach, jak również przed wręczeniem lub otrzymaniem podarunku, obowiązany

jest dokonać stosownego zgłoszenia, które następnie podlega analizie oraz akceptacji. Procedura ta pozwala zapewnić, że żadne działanie Deutsche Bank Polska S.A. nie jest nakierowane na osiągnięcie bezpośredniej, krótkotrwałej korzyści majątkowej, a jego działalność nie jest wykorzystywana przez osoby trzecie do zachowań, które mogłyby narazić Deutsche Bank Polska S.A. na ryzyko regulacyjne oraz reputacyjne.

Istotną zmianą na polu przeciwdziałaniu korupcji będzie ustawa o jawności życia publicznego, która na chwilę obecną jest w fazie projektów. Deutsche Bank Polska S.A. na bieżąco śledzi postępy jej wdrażania oraz przygotowuje się na jej zapisy, w szczególności w zakresie ochrony sygnalistów oraz implementacji stosownych klauzul antykorupcyjnych w umowach ze swoimi kontrahentami, tak obecnymi, jak i przyszłymi.

Struktura własnościowa

Struktura własnościowa

Na dzień 31 grudnia 2017 roku jedynym akcjonariuszem Grupy był Deutsche Bank AG z siedzibą we Frankfurcie nad Menem, który zgodnie z posiadanymi przez Bank informacjami posiadał 100% udziału w kapitale zakładowym i głosach na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Właściciel akcji	Liczba posiadanych akcji	Udział posiadanych akcji w kapitale zakładowym	Liczba głosów na WZ	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ
Deutsche Bank AG	2 651 449 384	100%	2 651 449 384	100%

W dniu 20 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy KRS, dokonał wpisu dotyczącego podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 40 mln PLN w wyniku XXII emisji 40 000 000 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, po cenie emisyjnej 5 zł za sztukę. Akcje zostały objęte przez dotychczasowego akcjonariusza, tj. Deutsche Bank AG.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

(podpis)

Krzysztof Kalicki
Prezes Zarządu

(podpis)

Leszek Niemycki
Wiceprezes Zarządu

(podpis)

Zbigniew Bętkowski
Członek Zarządu

(podpis)

Piotr Gemra
Członek Zarządu

(podpis)

Tomasz Kowalski
Członek Zarządu

(podpis)

Kamil Kuźmiński
Członek Zarządu

(podpis)

Piotr Olendski
Członek Zarządu

(podpis)

Piotr Pawłowski
Członek Zarządu

(podpis)

Magdalena Rogalska
Członek Zarządu

Warszawa, dnia 15 czerwca 2018 roku

03 -

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Skonsolidowany rachunek zysków i strat – 77

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów – 77

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej – 78

Zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym – 79

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych – 80

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego – 81

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok 2017 i 2016

w tys. PLN		01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
	Nota		
Przychody z tytułu odsetek	[4]	994 637	944 320
Koszty z tytułu odsetek	[5]	(291 213)	(245 348)
Wynik z tytułu odsetek		703 424	698 972
Przychody z tytułu prowizji	[6]	333 217	342 092
Koszty z tytułu prowizji	[7]	(54 758)	(67 005)
Wynik z tytułu prowizji		278 459	275 087
Przychody z dywidend		12	13
Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji	[8]	76 048	116 298
Wynik na sprzedaży instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	[9]	-	44 395
Pozostałe przychody operacyjne	[10]	7 038	13 405
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	[11]	(58 932)	(167 244)
Ogólne koszty administracyjne	[12]	(816 377)	(791 068)
Amortyzacja	[13]	(30 298)	(33 647)
Pozostałe koszty operacyjne	[14]	(99 814)	(10 691)
Wynik na działalności operacyjnej		59 560	145 520
Zysk przed opodatkowaniem		59 560	145 520
Podatek dochodowy	[15]	(53 911)	(53 464)
Zysk za okres		5 649	92 056
- przypadające na akcjonariuszy Banku		5 649	92 056
- przypadający na udziały niekontrolujące		-	-

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok 2017 i 2016

w tys. PLN		01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Zysk netto za okres		5 649	92 056
Inne całkowite dochody, w tym:		12 655	(32 227)
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do wyniku finansowego		-	-
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do wyniku finansowego w późniejszym terminie:		12 655	(32 227)
Wynik z tytułu wyceny papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży		15 623	(39 786)
Podatek odroczone od papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży		(2 968)	7 559
Inne składniki całkowitych dochodów		-	-
Całkowite dochody ogółem		18 304	59 829
- przypadające na akcjonariuszy Banku		18 304	59 829
- przypadający na udziały niekontrolujące		-	-

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa

w tys. PLN	Nota	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Kasa, środki w Banku Centralnym	[17]	974 588	1 053 417
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	[18]	820 379	851 847
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom	[19]	30 236 599	30 512 017
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	[20]	67 203	138 674
Inwestycyjne aktywa finansowe	[21]	7 624 159	6 799 137
Rzeczowe aktywa trwałe	[22]	16 090	35 912
Wartości niematerialne	[23]	60 481	105 198
Należności z tytułu podatku dochodowego	[24]	1 231	9 333
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	[25]	25 267	18 764
Inne aktywa	[26]	167 946	163 467
Aktywa razem		39 993 943	39 687 766

Zobowiązania

w tys. PLN	Nota	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Zobowiązania wobec innych banków	[27]	13 327 508	15 622 115
Zobowiązania wobec Klientów	[28]	20 340 663	17 797 700
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	[29]	112 227	89 532
Rezerwy	[30]	25 463	25 750
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	[31]	30 779	-
Inne zobowiązania	[32]	455 248	358 019
Zobowiązania podporządkowane	[33]	1 493 155	1 583 873
Zobowiązania razem		35 785 043	35 476 989

Kapitał własny

w tys. PLN	Nota	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Kapitał akcyjny	[34]	2 651 449	2 651 449
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	[35]	525 366	525 366
Kapitał z aktualizacji wyceny	[35]	10 624	(2 031)
Zyski zatrzymane	[35]	1 021 461	1 035 993
Kapitał własny razem		4 208 900	4 210 777
Zobowiązania i kapitał własny razem		39 993 943	39 687 766

Zestawienie zmian w skonsolidowanym kapitale własnym

Zmiany w okresie od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 roku

w tys. PLN	Kapitał akcyjny	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Stan na 1 stycznia 2017 roku	2 651 449	525 366	(2 031)	1 035 993	4 210 777
Emisja akcji	-	-	-	-	-
Inne zwiększenia	-	-	-	-	-
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży netto	-	-	12 655	-	12 655
Pozostałe kapitały z aktualizacji wyceny	-	-	-	-	-
Wynik roku bieżącego	-	-	-	5 649	5 649
Dywidendy wypłacone	-	-	-	(20 181)	(20 181)
Inne zmiany	-	-	-	-	-
Saldo na 31 grudnia 2017 roku	2 651 449	525 366	10 624	1 021 461	4 208 900

Zmiany w okresie od 1 stycznia 2016 do 31 grudnia 2016 roku

w tys. PLN	Kapitał akcyjny	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
Stan na 1 stycznia 2016 roku	2 651 449	525 366	30 196	1 023 122	4 230 133
Emisja akcji	-	-	-	-	-
Eliminacja kapitałów przejętego banku na dzień połączenia	-	-	-	-	-
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży netto	-	-	(32 227)	-	(32 227)
Pozostałe kapitały z aktualizacji wyceny	-	-	-	-	-
Wynik roku bieżącego	-	-	-	92 056	92 056
Dywidendy wypłacone	-	-	-	(78 842)	(78 842)
Inne zmiany	-	-	-	(343)	(343)
Saldo na 31 grudnia 2016 roku	2 651 449	525 366	(2 031)	1 035 993	4 210 777

Zmiana w kolumnie Kapitał z aktualizacji wyceny wynika z rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc.

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

w tys. PLN	Nota	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Działalność operacyjna			
Zysk netto		5 649	92 056
Korekty		792 775	16 981
Amortyzacja		30 298	33 647
Odsetki od kredytów/pożyczek od innych banków		54 020	22 845
Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej		(86 185)	(171 962)
Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)		53 911	53 464
Podatek dochodowy zapłacony		(32 602)	(70 272)
Zmiana stanu lokat oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom		5 391	300 911
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		71 471	201 547
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych		40 622	(147 663)
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych Klientom		275 418	(851 810)
Zmiana stanu innych aktywów		3 623	7 214
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków		(2 285 791)	(293 964)
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		22 695	(27 058)
Zmiana stanu zobowiązań wobec Klientów		2 542 963	918 077
Zmiana stanu rezerw		(287)	(9 036)
Zmiana stanu innych zobowiązań		97 228	67 406
Inne korekty		-	894
Przeplwy pieniężne netto z działalności operacyjnej		798 424	109 037
Działalność inwestycyjna			
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(41 573)	(47 017)
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		213	269
Otrzymane dywidendy		12	13
Inne wydatki inwestycyjne		(59 443 835)	(73 671 673)
Wykup i wpływy odsetek z aktywów inwestycyjnych		58 755 588	72 923 910
Przeplwy netto związane z działalnością inwestycyjną		(729 595)	(794 498)
Działalność finansowa			
Zaciągnięte kredyty		-	1 581 800
Zapłacone odsetki		(54 020)	(22 845)
Dywidendy wypłacone		(20 181)	(78 842)
Splaty kredytów		(99 534)	(505 466)
Przeplwy pieniężne netto z działalności finansowej		(173 735)	991 906
Przeplwy pieniężne netto		(104 906)	306 445
Różnice kursowe z przeliczenia środków pieniężnych		(34 826)	13 014
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		(104 906)	306 445
Środki pieniężne na początek okresu	[40]	1 899 873	1 593 428
Środki pieniężne na koniec okresu	[40]	1 794 967	1 899 873
Dodatkowe ujawnienia na temat przepływów operacyjnych			
Otrzymane dochody odsetkowe		1 041 293	843 391
Koszty odsetkowe zapłacone		(253 350)	(228 266)

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

- [1] Informacje ogólne o Grupie Kapitałowej – 82
- [2] Zawarcie umowy transakcyjnej dotyczącej nabycia przez Bank Zachodni WBK S.A. wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. oraz akcji DB Securities S.A. – 83
- [3] Znaczące zasady rachunkowości – 85
- [4] Przychody z tytułu odsetek – 111
- [5] Koszty z tytułu odsetek – 111
- [6] Przychody z tytułu prowizji – 112
- [7] Koszty z tytułu prowizji – 112
- [8] Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji – 112
- [9] Wynik na sprzedaży instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży – 113
- [10] Pozostałe przychody operacyjne – 113
- [11] Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych – 113
- [12] Ogólne koszty administracyjne – 114
- [13] Amortyzacja – 114
- [14] Pozostałe koszty operacyjne – 114
- [15] Podatek dochodowy – 115
- [16] Zysk na jedną akcję – 116
- [17] Kasa, operacje z Bankiem Centralnym – 116
- [18] Należności od banków – 116
- [19] Kredyty i pożyczki udzielone Klientom – 117
- [20] Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – 118
- [21] Inwestycyjne aktywa finansowe – 119
- [22] Rzeczowe aktywa trwałe – 120
- [23] Wartości niematerialne – 121
- [24] Należności z tytułu podatku dochodowego – 122
- [25] Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego – 122
- [26] Inne aktywa – 123
- [27] Zobowiązania wobec innych banków – 124
- [28] Zobowiązania wobec Klientów – 125
- [29] Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – 125
- [30] Rezerwy – 126
- [31] Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych – 127
- [32] Inne zobowiązania – 127
- [33] Zobowiązania podporządkowane – 127
- [34] Kapitał akcyjny Jednostki Dominującej – 128
- [35] Pozostałe kapitały – 130
- [36] Wartość godziwa – 130
- [37] Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe – 134
- [38] Aktywa stanowiące zabezpieczenie – 135
- [39] Leasing operacyjny – 136
- [40] Gotówka i jej ekwiwalenty – 136
- [41] Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej – 136
- [42] Transakcje z jednostkami powiązanymi – 137
- [43] Zdarzenia po dacie bilansowej – 139
- [44] Ryzyko kredytowe – 140
- [45] Zarządzanie ryzykiem rynkowym oraz płynności – 164
- [46] Zarządzanie kapitałem własnym – 179
- [47] Polityka w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń – 184
- [48] Działalność maklerska – 186

1. Informacje ogólne o Grupie Kapitałowej

W skład Grupy Kapitałowej Deutsche Bank Polska S.A. (Grupa) wchodzi Deutsche Bank Polska S.A. (Bank), jako Jednostka Dominująca, oraz DB Securities S.A., jako podmiot zależny o znaczeniu strategicznym dla Banku, którego działalność jest komplementarna w stosunku do statutowego zakresu działania Banku. Jednostką Dominującą oraz Jednostką Dominującą Najwyższego Szczebla dla Banku jest Deutsche Bank AG, który sporządza sprawozdanie skonsolidowane na poziomie Grupy DB AG (Grupa DB AG).

Deutsche Bank Polska S.A. – podmiot dominujący

Nazwa banku: Deutsche Bank Polska S.A. (dawniej Deutsche Bank PBC S.A.)
Siedziba: ul. Lecha Kaczyńskiego 26, 00-609 Warszawa
PKD: 6419 Z
Rejestracja: Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy, XII Wydział Gospodarczy,
KRS 0000022493

Deutsche Bank PBC S.A. (Bank) został utworzony Decyzją Nr 62 Prezesa Narodowego Banku Polskiego w sprawie utworzenia Banku Współpracy Regionalnej Spółka Akcyjna w Krakowie z dnia 26 lipca 1991 roku. Bank został zarejestrowany w KRS 23 czerwca 2001 roku w Krakowie przez Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego jako Bank Współpracy Regionalnej S.A. w Krakowie.

W dniu 31 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy dokonał wpisu połączenia Deutsche Bank Polska S.A. oraz Deutsche Bank PBC S.A. Od dnia 1 lutego 2014 roku Bank kontynuuje działalność w ramach połączonej struktury jako Deutsche Bank Polska S.A. (dawniej Deutsche Bank PBC S.A., dalej „Bank”).

Na dzień 31 grudnia 2017 roku, jak i na koniec roku poprzedniego Jednostką Dominującą dla Jednostki Dominującej był Deutsche Bank AG z siedzibą we Frankfurcie nad Menem, który jest Jednostką Dominującą Najwyższego Szczebla.

W okresie objętym sprawozdaniem i do dnia podpisania sprawozdania w skład Zarządu Jednostki Dominującej wchodził:

- Krzysztof Kalicki – Prezes Zarządu,
- Leszek Niemycki – Wiceprezes Zarządu,
- Zbigniew Bętkowski – Członek Zarządu,
- Piotr Gemra – Członek Zarządu,
- Tomasz Kowalski – Członek Zarządu,
- Kamil Kuźmiński – Członek Zarządu,
- Magdalena Rogalska – Członek Zarządu,
- Piotr Olendski – Członek Zarządu,
- Piotr Pawłowski – Członek Zarządu.

Przedmiotem działalności Banku zgodnie ze statutem jest wykonywanie – w obrocie krajowym i zagranicznym – czynności bankowych oraz – w granicach dopuszczalnych prawem – innych czynności dla osób fizycznych i prawnych, a także dla spółek i innych organizacji gospodarczych nieposiadających osobowości prawnej oraz organizacji międzynarodowych. Bank prowadzi działalność również w zakresie bankowości inwestycyjnej.

Czas trwania Banku jest nieoznaczony.

Do zakresu działania Banku zgodnie ze statutem należy w szczególności:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,

- wydawanie kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych,
- wykonywanie operacji czekowych i wekslowych,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- udzielanie poręczeń i gwarancji bankowych,
- wykonywanie czynności obrotu dewizowego,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- emitowanie bankowych papierów wartościowych oraz dokonywanie obrotu bankowymi papierami wartościowymi,
- wykonywanie czynności zleconych związanych z emisją papierów wartościowych,
- wykonywanie terminowych operacji finansowych,
- wykonywanie czynności bankowych na zlecenie innych banków.

Deutsche Bank Polska S.A. prowadzi także działalność maklerską w ramach wyodrębnionej jednostki organizacyjnej Biura Maklerskiego oraz jako agent firmy inwestycyjnej DB SECURITIES S.A. Działalność maklerska Deutsche Bank Polska S.A. polega w szczególności na przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń nabycia oraz zbycia instrumentów finansowych, oferowaniu instrumentów finansowych, doradztwie inwestycyjnym w zakresie obrotu papierami wartościowymi oraz zarządzaniu portfelami instrumentów finansowych na zlecenie.

DB Securities S.A. – podmiot zależny

Na dzień bilansowy Bank posiadał 100% udziałów w spółce zależnej – DB Securities S.A. – i obejmuje ją konsolidacją według metody pełnej.

Przedmiotem działalności DB Securities S.A., zgodnie z udzielonym zezwoleniem Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (zezwolenie otrzymano 7 sierpnia 2001 roku), jest w szczególności:

- oferowanie papierów wartościowych w obrocie pierwotnym lub pierwszej ofercie publicznej,
- nabywanie lub zbywanie papierów wartościowych na cudzy rachunek,
- prowadzenie rachunków papierów wartościowych oraz rachunków pieniężnych służących do ich obsługi,
- pośrednictwo w nabywaniu lub zbywaniu papierów wartościowych będących w obrocie na zagranicznych rynkach regulowanych,
- podejmowanie czynności faktycznych i prawnych związanych z obsługą towarzystw funduszy inwestycyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw emerytalnych i funduszy emerytalnych,
- dokonywanie czynności związanych z obrotem prawami majątkowymi.

2. Zawarcie umowy transakcyjnej dotyczącej nabycia przez Bank Zachodni WBK S.A. wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. oraz akcji DB Securities S.A.

W dniu 14 grudnia 2017 roku Deutsche Bank AG (DB AG) podpisał z Bankiem Zachodnim WBK S.A. oraz z Banco Santander S.A. umowę transakcyjną dotyczącą nabycia przez Bank Zachodni WBK S.A. wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. (DBPL), złożonej z bankowości detalicznej, private banking, business banking, MŚP oraz akcji DB Securities S.A. Z zakresu transakcji została wyłączona bankowość korporacyjna i inwestycyjna oraz walutowe kredyty hipoteczne, które pozostaną w DBPL (część niewydzielona).

W tym samym dniu Deutsche Bank AG (DB AG) razem z DBPL zawarł z Bankiem Zachodnim WBK S.A. oraz z Banco Santander S.A. wstępną umowę podziału (umowę pre-demerger), określającą zasady współpracy pomiędzy BZ WBK a DBPL w celu realizacji transakcji.

Przed dokonaniem podziału Bank Zachodni WBK S.A. nabędzie od DB AG akcje DBPL reprezentujące 10% głosów na WZ DBPL. Po nabyciu akcji BZWBK i DBPL złożą w odpowiednich sądach rejestrowych wnioski o rejestrację podziału.

Podział zostanie przeprowadzany w oparciu o następujące zasady:

- DBPL będzie spółką dzieloną, a BZ WBK spółką przejmującą.
- Kapitał zakładowy DBPL zostanie obniżony o kwotę równą co najmniej całkowitej wartości nominalnej akcji nabytych przez Bank Zachodni WBK S.A. W dniu rejestracji ww. obniżenia kapitału zakładowego wszystkie nabyte przez BZ WBK akcje przestaną istnieć, a DB AG stanie się jedynym akcjonariuszem DBPL.
- W zamian za przeniesienie na Bank Zachodni WBK S.A. biznesu wydzielonego w drodze podziału DB AG otrzyma określoną liczbę akcji Banku (akcje z podziału) na dzień podziału, obliczoną zgodnie z ustalonym wzorem, który będzie podstawą określenia parytetu w planie podziału. Dniem podziału będzie dzień rejestracji podwyższenia kapitału Banku poprzez emisję akcji z podziału.
- W dniu podziału wydzielony biznes zostanie przeniesiony na BZ WBK, a niewydzielony biznes pozostanie w DBPL. Aktywa i pasywa DBPL zostaną odpowiednio alokowane pomiędzy wydzielony i niewydzielony biznes w oparciu o zasady podziału określone w umowie transakcyjnej i planie podziału.

Wstępna cena za część wydzieloną wynosi 1 289 799 000 zł. Określono ją w odniesieniu do wymogu kapitałowego dla wartości ważonych ryzykiem aktywów wydzielonego biznesu (z wyłączeniem akcji DB Securities S.A.), ustalonych na podstawie prognoz finansowych na dzień zbliżony do daty podpisania umowy transakcyjnej. Cena za akcje DB Securities S.A. (ujęta w ww. kwocie) została określona w odniesieniu do wartości aktywów netto spółki.

Zapłata ceny z tytułu transakcji zostanie dokonana częściowo:

- w formie gotówkowej poprzez zapłatę ceny za nabyte akcje (ekwiwalent 20% wstępnej ceny za wydzielony biznes);
- w formie nowo wyemitowanych akcji BZWBK w ramach podziału reprezentujących około 2,7% kapitału zakładowego BZWBK (ekwiwalent 80% wstępnej ceny za wydzielony biznes).

Po podpisaniu umowy transakcyjnej ww. wstępna cena nabycia zostanie skorygowana w oparciu o zmiany wartości odpowiednich aktywów i pasywów powstałe między dniem podpisania umowy transakcyjnej a dniem podziału.

Przeprowadzenie transakcji jest uzależnione od uzyskania wymaganych zgód regulacyjnych (m.in. Komisji Nadzoru Finansowego i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów) oraz podjęcia stosownych uchwał przez WZ Banku oraz DBPL, podpisania Planu Podziału oraz spełnienia określonych warunków operacyjnych. Zakłada się, że transakcja zostanie zakończona w IV kwartale 2018 roku. Migracja systemów IT spodziewana jest natychmiast po zamknięciu transakcji.

Zawarcie umowy nie powoduje przejęcia kontroli ani wywierania znaczącego wpływu na Deutsche Bank Polska S.A., nie rodzi również zobowiązań, które wymagałyby ujawnienia.

Szacunkowe wartości głównych pozycji bilansu wydzielanej części Jednostki Dominującej w układzie pro forma przedstawiają się następująco:

w mln PLN	
Należności od Klientów	19 304,10
Zobowiązania	12 024,10
Kapitał własny	2 011,50
Finasowanie od Jednostki Dominującej	5 268,40

3. Znaczące zasady rachunkowości

a) Oświadczenie o zgodności

Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Deutsche Bank Polska S.A. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, i innymi obowiązującymi przepisami.

Rok obrotowy obejmuje okres 12 miesięcy, kończących się 31 grudnia.

Niniejsze sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 15 czerwca 2018 roku. Ostateczne zatwierdzenie sprawozdania zostanie dokonane przez Walne Zgromadzenie.

b) Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności w niezmniejszonym istotnie zakresie w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Po rozliczeniu transakcji, o której mowa w Nocie 2, Jednostka Dominująca będzie kontynuowała działalność w obszarze bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej oraz obsłudze pozostałego portfela walutowych kredytów hipotecznych.

c) Podstawy sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za okres od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017 roku zostało sporządzone w złotych polskich (PLN) w zaokrągleniu do tysiąca złotych.

W sprawozdaniu finansowym zastosowano koncepcję wartości godziwej dla aktywów finansowych i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym instrumentów pochodnych oraz aktywów finansowych klasyfikowanych, jako dostępne do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej. Pozostałe składniki aktywów finansowych i zobowiązań finansowych (w tym kredyty i pożyczki) wykazywane są w wartości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej (pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości) lub cenie nabycia (pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości).

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym Grupa nie dokonała istotnych zmian zasad rachunkowości w stosunku do zasad przyjętych w poprzednim okresie. Polityka rachunkowości Banku uwzględnia wymogi wszystkich obowiązujących na dzień bilansowy Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji.

Sprawozdanie finansowe nie uwzględnia zmian standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym. Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania tych standardów i interpretacji.

Zamieszczone poniżej nowe standardy, zmiany do standardów i interpretacje nie są jeszcze obowiązujące dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2017 roku i nie zostały zastosowane w sprawozdaniu finansowym. Grupa ma zamiar zastosować je dla okresów, dla których są obowiązujące po raz pierwszy.

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez UE

Zastosowane nowe i zmienione standardy i interpretacje:

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące nowe i zmienione standardy i interpretacje, które weszły w życie od 1 stycznia 2017 roku:

1. Zmiany do MSR 7: Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji

Zmiana do MSR 7 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 roku i wprowadza obowiązek ujawnienia uzgodnienia zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej.

Uzgodnienie zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej zostały zaprezentowane w Notach 27 i 33.

2. Zmiany do MSR 12 dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat

Zmiana do MSR 12 wyjaśnia wymogi dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat związanych z instrumentami dłużnymi. Jednostka jest zobligowana ująć aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat w sytuacji, gdy są one rezultatem dyskontowania przepływów pieniężnych związanych z instrumentem dłużnym z zastosowaniem rynkowej stopy procentowej; także wówczas, gdy zamierza utrzymywać dane instrumenty dłużne do terminu wymagalności, a w momencie otrzymania kwoty nominalnej nie będzie obowiązku zapłaty podatków. Korzyści ekonomiczne odzwierciedlone w aktywie z tytułu podatku odroczonego wynikają z możliwości uzyskania przez posiadacza ww. instrumentów przyszłych zysków (odwracając efekt dyskontowania) bez konieczności zapłaty podatków.

Zmiana nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

3. Roczne zmiany do MSSF 2014–2016

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2016 r. „Roczne zmiany MSSF 2014–2016”, które zmieniają m.in. MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”. Poprawki zawierają wyjaśnienia dotyczące zakresu ujawnień i obowiązują do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 roku.

Zmiana nie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

1. MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

MSSF 9 zastępuje MSR 39. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Standard wprowadza jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane w wartości godziwej i wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona jest od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów.

MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.

Większość wymogów MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych została przeniesiona do MSSF 9 w niezmienionym kształcie. Kluczową zmianą jest nałożony na jednostki wymóg prezentowania w innych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy.

W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślej dopasować rachunkowość zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

Grupa zastosowała MSSF 9 od 1 stycznia 2018 roku.

Obszar zmian

Standard MSSF 9, zatwierdzony Rozporządzeniem Komisji Europejskiej nr 2016/2067/EU z 22 listopada 2016 roku, ma obligatoryjne zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy obrotowe rozpoczynające się w dniu oraz po 1 stycznia 2018 roku, za wyjątkiem zakładów ubezpieczeń, które mogą zastosować standard, począwszy od 1 stycznia 2021 roku. MSSF 9 zastępuje MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”, dając jednak podmiotom sprawozdawczym możliwość pozostania przy przepisach dotyczących rachunkowości zabezpieczeń wynikających z MSR 39.

Głównymi obszarami nowego standardu zmieniającymi dotychczas stosowane zasady rachunkowości są:

- klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych,
- rozpoznawanie i kalkulacja utraty wartości oraz
- rachunkowość zabezpieczeń.

O ile dwa pierwsze mają zastosowanie do Deutsche Banku Polska S.A., o tyle rachunkowość zabezpieczeń nie jest przedmiotem polityki Banku i nie ma wpływu na politykę rachunkowości czy metody raportowania.

W Grupie projekt zapewniający zgodność ze standardem MSSF 9 został powołany w lutym 2016 roku. Projekt ze strony Jednostki Dominującej angażował departamenty odpowiedzialne za politykę rachunkowości, politykę ryzyka kredytowego, sprawozdawczość, informację zarządczą, podatki, odpisy aktualizujące wartość instrumentów finansowych oraz systemy informatyczne. Ponadto w projekcie brały też udział departamenty sprzedażowe i operacyjne oraz departamenty wsparcia procesu kredytowego czy też monitorujące sytuację kredytową Klienta, włączając departamenty restrukturyzacyjne i windykacyjne.

Klasyfikacja i wycena instrumentów finansowych

MSSF 9 zmienia kategorie występujące w MSR 39 do końca 2017 roku, w szczególności usuwa kategorie instrumentów utrzymywanych do terminu wymagalności oraz dostępnych do sprzedaży i zastępuje je nowymi.

Klasyfikacja aktywów finansowych, zgodnie ze standardem MSSF 9, jest uzależniona od modelu biznesowego zarządzania aktywami finansowymi oraz wyniku testu kontraktowych przepływów pieniężnych SPPI (ang. test Solely Payments of Principle and Interest). Zgodnie ze standardem instrumenty finansowe klasyfikowane są – na podstawie powyższych badań – do trzech grup:

- aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (FVPL),
- aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (FVOCI) lub
- aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu (AC).

Model biznesowy określa przyjętą strategię Jednostki Dominującej, opisującą, w jaki sposób Deutsche Bank Polska S.A. zarządza swoimi aktywami finansowymi, w szczególności, jaka jest intencja Banku podczas zakupu tych aktywów czy sprzedaży produktów kredytowych. Podział przyjęty zgodnie ze standardem MSSF 9 może być następujący:

- aktywa utrzymywane do sprzedaży (held-to-sale),
- aktywa utrzymywane w celu otrzymania i sprzedaży (held-to-collect & sell),
- aktywa utrzymywane w celu otrzymania (held-to-collect).

Ponieważ kategoria wyceny zależy od modelu biznesowego, model biznesowy held-to-sale skutkuje klasyfikacją aktywów do kategorii FVPL. Za to model mieszany, kiedy Bank zamierza zarówno otrzymywać umowne przepływy pieniężne z danego aktywa, jak i dokonywać jego sprzedaży, prowadzi do klasyfikacji aktywów do kategorii FVOCI. W końcu aktywa utrzymywane w celu otrzymania umownych przepływów pieniężnych mogą być wyceniane według zamortyzowanego kosztu (AC), o ile sprzedaż takich aktywów są incydentalne i nie jest to głównym zamierzeniem oraz aktywa przechodzą test SPPI.

Dlatego też Grupa dokonała analizy swoich produktów pod kątem testu przepływowości pieniężnych (SPPI) na moment zastosowania standardu MSSF 9 po raz pierwszy. Test ten zakłada szereg pytań o zapisy umowne czy stosowane praktyki w odniesieniu do takich kwestii, jak: kształtowanie oprocentowania, pobieranych prowizji, wykorzystania zabezpieczenia. Test przeprowadzany jest tylko w przypadku aktywów pierwotnie zaklasyfikowanych do modelu biznesowego held-to-collect, a pozytywny wynik testu uprawnia do klasyfikacji aktywa wycenianego według zamortyzowanego kosztu.

W Deutsche Bank Polska S.A. większość aktywów została zaklasyfikowana jako aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Analiza sprzedaży pokazała, że jest ona incydentalna i o małych wolumenach, a dokonywana w celach optymalnego zarządzania ryzykiem i jako element polityki windykacyjnej. Strategia Banku zakłada utrzymywanie aktywów do zapadalności i otrzymywanie korzyści z przepływów pieniężnych.

Wyjątkiem są tu papiery dłużne i bony skarbowe, które zostały zaklasyfikowane przez Bank do grupy aktywów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody (FVOCI).

Aktywa w portfelu Deutsche Bank Polska przeszły też pozytywnie test SPPI, nie wykazując zapisów przeczących zamiarowi uzyskiwania z tych aktywów jedynie przychodów z przepływów pieniężnych.

Wyjątkiem są tu dwa produkty, które ze względu na posiadane mnożniki w konstrukcji oprocentowania nie zdały testu: karta kredytowa oraz kredyt w rachunku bieżącym. Bank jednak uwzględnia te aktywa w zamortyzowanym koszcie. Ze względu na ciągły proces kształtowania się praktyki rynkowej co do interpretacji standardu w zakresie produktów z zapisami mnożnikowymi powyższe podejście może w przyszłości ulec zmianie, co może wiązać się z koniecznością wyceny portfeli kart kredytowych oraz limitów w rachunku bieżącym oferowanych Klientom bankowości detalicznej w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Standard MSSF 9 wprowadza również nowe podejście do liczenia wartości ekspozycji – tak zwana Wartość Bilansowa Brutto (WBB). Zgodnie ze standardem jest to suma kapitału (wymaganego/niewymaganego) oraz odsetek (naliczonych/należnych) wraz z korektą efektywnej stopy procentowej. Istotne jest to, że WBB uwzględnia w swojej wartości odsetki bez względu na to, czy ekspozycja ma zidentyfikowaną utratę wartości, czy też nie, podczas gdy w standardzie MSR 39 do końca 2017 roku odsetki były włączane do wartości ekspozycji tylko do momentu, kiedy ekspozycja miała zidentyfikowaną utratę wartości, a po tym okresie naliczane przez Bank odsetki nie stanowiły ani przychodu Banku, ani też nie powiększały samej ekspozycji.

Rozpoznawanie i kalkulacja utraty ich wartości

Standard MSSF 9 wprowadził nowe podejście do szacowania strat z tytułu ekspozycji kredytowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Podejście to bazuje na wyznaczaniu strat oczekiwanych (expected loss) w odróżnieniu od dotychczas stosowanego modelu wynikającego z MSR 39, który bazuje na koncepcji strat poniesionych (incurred loss).

Ponadto nowy standard uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych od zmiany poziomu ryzyka, licząc od momentu rozpoznania ekspozycji. Utrata wartości jest mierzona jako 12-miesięczne lub dożywotnie oczekiwane straty, a horyzont pomiaru oczekiwanej straty zależy od tego czy nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego. I tak standard wymienia trzy etapy (ang. stage), w których może znaleźć się ekspozycja:

- 1) Aktywa, których ryzyko kredytowe nie wzrosło istotnie od dnia początkowego ujęcia – straty kredytowe liczone są w horyzoncie 12 miesięcy (tzw. Stage 1).
- 2) Aktywa, dla których od momentu rozpoznania nastąpił istotny wzrost ryzyka, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie niewywiązania się ze zobowiązania. Dla takich ekspozycji straty oczekiwane są rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji (Stage 2).
- 3) Aktywa z przesłanką utraty wartości – aktywa, dla których zmaterializowały się zdarzenia niewykonania zobowiązania (zaistniały przesłanki utraty wartości); straty kredytowe liczone są w horyzoncie całego pozostałego czasu życia ekspozycji (Stage 3).

W celu identyfikacji pozostałych przesłanek istotnego wzrostu ryzyka kredytowego Deutsche Bank Polska S.A. sprawdza, czy nastąpiło jedno z poniższych:

- działania restrukturyzacyjne wprowadzające dla dłużnika udogodnienia wymuszone jego trudną sytuacją finansową (ang. forbearance),
- opóźnienie w spłacie kwoty kapitału lub odsetek dłuższe niż 30 dni,
- zidentyfikowane sygnały wczesnego ostrzegania w ramach procesu monitoringu świadczące o istotnym wzroście ryzyka kredytowego (tzw. Watchlist),
- istotny wzrost ryzyka dla danej ekspozycji w oparciu o porównanie krzywych prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w horyzoncie trwania ekspozycji na datę początkowego ujęcia oraz na datę raportową.

Przesłanką utraty wartości ekspozycji kredytowej jest w szczególności:

- opóźnienie w spłacie materialnie istotnej kwoty kapitału lub odsetek dłuższe niż 90 dni,
- pogorszenie się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, wyrażające się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej lub klasy ryzyka wskazującej na istotne zagrożenie dla spłaty zadłużenia,
- zawarcie umowy restrukturyzacyjnej lub zastosowanie ulgi w spłacie wierzytelności wymuszone względami ekonomicznymi lub prawnymi wynikającymi z trudności finansowych Klienta (do czasu uznania wierzytelności za uzdrowioną),
- wnioskowanie o ogłoszenie upadłości dłużnika, postawienie go w stan likwidacji lub wszczęcie wobec niego postępowania egzekucyjnego.

Deutsche Bank Polska S.A. na potrzeby szacowania odpisów z tytułu strat oczekiwanych kontynuuje wykorzystywanie własnych oszacowań parametrów ryzyka bazujących na modelach wewnętrznych, jednak dokonał ich modyfikacji niezbędnych do uwzględnienia wymogów MSSF 9 (takich jak oszacowanie parametrów w horyzoncie czasu życia ekspozycji czy uwzględnienie przyszłych warunków makroekonomicznych). Oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD (oczekiwana wartość ekspozycji na moment utraty wartości, uwzględniająca parametr CCF, tj. konwersję zaangażowania pozabilansowego na bilans), a finalna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w horyzoncie 12 miesięcy lub czasu życia) zdyskontowanych efektywną stopą procentową.

Wpływ MSSF 9 na sytuację finansową

Poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF 9 na klasyfikację i wycenę aktywów finansowych wg stanu na 1 stycznia 2018 roku:

Aktywa

w tys. PLN	Kategoria wyceny – MSR 39	Kategoria wyceny – MSSF 9	Wartość bilansowa netto wg MSR 39	Wpływ wdrożenia MSSF 9* Klasyfikacja i wycena	Wpływ wdrożenia MSSF 9* Utrata wartości – odpisy dotyczące odsetek od ekspozycji z utratą wartości	Wpływ wdrożenia MSSF 9* Utrata wartości – pozostały wpływ	Wartość bilansowa netto wg MSSF 9
Kasa, środki w Banku Centralnym	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	974 588	-	-	(127)	974 461
Należności od banków	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	820 379	-	-	163	820 542
Należności od Klientów	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	30 236 599	197 611	(165 597)	(72 468)	30 196 145
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Wartość godziwa przez inne całko- wite dochody	Wartość godziwa przez rachunek zysków i strat	9 394	-	-	-	9 394
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Wartość godziwa przez inne całko- wite dochody	Wartość godziwa przez inne całko- wite dochody	329	-	-	-	329
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Wartość godziwa przez inne całko- wite dochody	Wartość godziwa przez inne całko- wite dochody	7 614 436	-	-	(542)	7 613 894
Aktywa razem			39 655 725	197 611	(165 597)	(72 974)	39 614 764

* Bez wpływu podatku odroczonego.

Wartość pozostałych pozycji aktywów finansowych zaprezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie uległa istotnej zmianie w wyniku wdrożenia MSSF 9.

Poniżej przedstawiono wpływ wdrożenia MSSF 9 na wartość zobowiązań według stanu na 1 stycznia 2018 roku:

Zobowiązania

Pozycja w tys. PLN	Kategoria wyceny	Kategoria wyceny	Wartość bilansowa wg	Wpływ wdrożenia MSSF	Wpływ wdrożenia MSSF	Wartość bilansowa wg
			MSR 37	9* Klasyfikacja i wycena	9* Utrata wartości	MSSF 9
Rezerwy	MSR 37	MSSF 9	18 102		2 718	20 820
Zobowiązania razem			18 102	-	2 718	20 820

* Bez wpływu podatku odroczonego.

Wartość pozostałych pozycji zobowiązań finansowych zaprezentowanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie uległa istotnej zmianie w wyniku wdrożenia MSSF 9.

Jak wskazano w części dotyczącej klasyfikacji i wyceny, zaprezentowany wpływ zmiany zasad klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych należy traktować poglądowo z uwagi na istniejące na chwilę publikacji niniejszego sprawozdania rozbieżności interpretacyjne w zakresie wpływu konstrukcji mnożnika większego od jedności na klasyfikację i wycenę aktywów finansowych innych niż instrumenty przeznaczone do obrotu. W przypadku wyceny portfeli aktywów finansowych zawierających mnożnik skumulowany wpływ mógłby się różnić od wpływu zaprezentowanego powyżej.

Wpływ MSSF 9 na sytuację finansową i adekwatność kapitałową

Na podstawie dokonanej przez Deutsche Bank Polska S.A. klasyfikacji aktywów, zmiany sposobu liczenia podstawy ekspozycji (WBB), a także modyfikacji modelu liczenia oczekiwanych strat kredytowych wysokość odpisów wzrosła z poziomu 600,7 mln PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku do poziomu 839,3 mln PLN na dzień 1 stycznia 2018 roku, z czego sam efekt obrezerwowania odsetek (zmiana sposobu wyliczenia podstawy – WBB) odpowiada kwocie 165,6 mln PLN. Pozostałe zmiany stanowią zmiany spowodowane zmianą standardu, liczeniem oczekiwanych strat w horyzoncie 12-miesięcznym lub dożywotnim i uwzględnienia przy kalibracji prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania przyszłych warunków makroekonomicznych.

Grupa zdecydowała, że dla potrzeb oceny adekwatności kapitałowej, w oparciu o artykuł 1 paragraf 9 Rozporządzenia (UE) 2017/2395 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2017 roku zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr 575/2013, nie będzie stosowała okresu przejściowego i ujmie jednorazowo wpływ na kapitał związany z wdrożeniem MSSF 9.

2. Zmiany do MSSF 9: Prawo wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem

Zmiana do MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie, z możliwością jej wcześniejszego zastosowania. Na skutek zmiany do MSSF 9 jednostki będą mogły wyceniać aktywa finansowe z tak zwanym prawem do wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody, jeżeli spełniony jest określony warunek – zamiast dokonywania wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 roku.

Grupa jest w trakcie analizy zmiany standardu oraz oceny wpływu zmiany.

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

3. MSSF 15 „Przychody z umów z Klientami”

MSSF 15 „Przychody z umów z Klientami” obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Zasady przewidziane w MSSF 15 będą dotyczyć wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu kontroli nad towarami lub usługami na rzecz Klienta w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto zgodnie z MSSF 15 koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z Klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Grupa zastosowała MSSF 15 od 1 stycznia 2018 roku.

Wpływ wdrożenia MSSF 15 na sytuację finansową i fundusze własne Grupy nie jest istotny z uwagi na fakt, że oferuje ona przede wszystkim instrumenty finansowe w postaci kredytów, pożyczek, od których przychód jest rozpoznawany na podstawie efektywnej stopy procentowej, a sposób ujęcia i rozpoznania rodzajów przychodów objętych zakresem MSSF 15 i korespondujących z nimi kosztów, z uwagi na stosowane zapisy umowne z Klientami, nie uległy zmianie.

4. Objasnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z Klientami”

Objasnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z Klientami” zostały opublikowane 12 kwietnia 2016 roku i mają zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzanych po 1 stycznia 2018 roku.

Objasnienia dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m.in. na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji.

Oprócz dodatkowych objaśnień wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.

Grupa zastosowała Objasnienia do MSSF 15 od 1 stycznia 2018 roku.

5. MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 „Leasing” obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników.

MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe.

Grupa stosuje MSSF 16 od 1 stycznia 2019 roku.

6. **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”**

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 roku i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie.

Nowy MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. MSSF 17 zasadniczo zmieni rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi.

Grupa zastosuje MSSF 17 po jego zatwierdzeniu przez Unię Europejską.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

7. **Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach**

Zmiana do MSSF 2 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie. Zmiana wprowadza m.in. wytyczne w zakresie wyceny w wartości godziwej zobowiązania z tytułu transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych, wytyczne dotyczące zmiany klasyfikacji z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych na transakcje oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych, a także wytyczne na temat ujęcia zobowiązania podatkowego pracownika z tytułu transakcji opartych na akcjach.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 roku.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

8. **Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”**

Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” adresują kwestię zastosowania nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Opublikowane zmiany do MSSF 4 uzupełniają opcje istniejące już w standardach i mają na celu zapobieganie tymczasowym wahaniom wyników jednostek sektora ubezpieczeniowego w związku z wdrożeniem MSSF 9.

Grupa zastosowała powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 roku.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

9. **Roczne zmiany do MSSF 2014–2016**

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2016 roku „Roczne zmiany MSSF 2014-2016”, które zmieniają trzy standardy: MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”, MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”.

Poprawki zawierają wyjaśnienia i zmiany dotyczące zakresu standardów, ujmowania oraz wyceny, a także zmiany terminologiczne i edycyjne.

Zmiany do MSSF 12 obowiązują do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 roku. Natomiast pozostałe zmiany są obligatoryjne od 1 stycznia 2018 roku.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

10. **Zmiany do MSR 40: Reklasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych**

Zmiany do MSR 40 precyzują wymogi związane z przeklasyfikowaniem do nieruchomości inwestycyjnych oraz z nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Grupa zastosowała powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 roku.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

11. Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” wyjaśniają, że w odniesieniu do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, spółki stosują MSSF 9. Dodatkowo Rada opublikowała również przykład ilustrujący zastosowanie wymogów MSSF 9 i MSR 28 do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 roku.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

12. KIMSF 22: Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe

KIMSF 22 wyjaśnia zasady rachunkowości dotyczące transakcji, w ramach których jednostka otrzymuje lub przekazuje zaliczki w walucie obcej. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie.

Grupa zastosowała powyższe zmiany od 1 stycznia 2018 roku.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

13. KIMSF 23: Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego

KIMSF 23 wyjaśnia wymogi w zakresie rozpoznania i wyceny zawarte w MSR 12 w sytuacji niepewności związanej z ujęciem podatku dochodowego. Wytyczne obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 roku.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

14. Roczne zmiany do MSSF 2015–2017

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała w grudniu 2017 roku „Roczne zmiany MSSF 2015–2017”, które wprowadzają zmiany do czterech standardów: MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”.

Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 roku.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

15. MSR 19 „Świadczenia pracownicze”

Zmiany do MSR 19 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Poprawki do standardu określają wymogi związane z ujęciem księgowym modyfikacji, ograniczenia lub rozliczenia programu określonych świadczeń.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 roku.

Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

16. MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), na ujmowanie kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności z jednostkami, które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

17. Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykaże pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z wyłączeniem części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 roku. Data obowiązywania zmienionych przepisów nie została ustalona przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

d) Konsolidacja

Jednostką zależną jest podmiot, nad którym Grupa posiada kontrolę, tj. w stosunku do którego Grupa ma zdolność kierowania jego polityką finansową i operacyjną poprzez posiadanie wszystkich praw do głosu na Walnym Zgromadzeniu, co w praktyce daje możliwość realnego wpływania na kluczowe decyzje dotyczące działalności podmiotu zależnego.

Jednostka zależna podlega pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nią kontroli przez Grupę. Grupa przestaje konsolidować spółki zależne wraz z dniem ustania nad nimi kontroli. Przejęcie jednostek zależnych przez Grupę rozlicza się metodą nabycia.

Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszości. Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Wszelkie rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane w procesie konsolidacji. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przekazanego składnika aktywów.

e) Połączenia jednostek gospodarczych

W okresie objętym sprawozdaniem nie wystąpiło połączenie jednostek.

f) Wartości szacunkowe

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów. Szacunki i założenia są dokonywane w oparciu o dostępne dane historyczne oraz wiele innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach. Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie co do wartości bilansowych aktywów i pasywów, których nie da się określić w jednoznaczny sposób na podstawie innych źródeł. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych.

Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku, pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący, jak i przyszłe okresy.

Główne założenia/subiektywne oceny przyjęte przy dokonywaniu szacunków przez Grupę dotyczą przede wszystkim:

Utrata wartości aktywów finansowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy na datę bilansową istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Aktywa finansowe lub grupa aktywów finansowych utraciła wartość, a straty z tytułu utraty wartości zostały poniesione wtedy i tylko wtedy, gdy istnieje obiektywny dowód utraty wartości jako następstwo jednego lub większej ilości zdarzeń, które pojawiły się po początkowym rozpoznaniu aktywa („zdarzenie powodujące stratę”) i owo zdarzenie (lub zdarzenia) ma wpływ na szacowane przyszłe przepływy finansowe związane z pojedynczym składnikiem aktywa finansowego lub grupy aktywów finansowych. Przy czym nie jest konieczne zidentyfikowanie pojedynczego zdarzenia, które spowodowało utratę wartości. Raczej łączny efekt kilku zdarzeń może spowodować utratę wartości. Grupa osądza, czy istnieją oznaki obiektywnego dowodu utraty wartości jako rezultat jednego lub większej ilości zdarzeń, które wystąpiły po początkowym ujęciu aktywów.

W sytuacji, gdy istnieje obiektywny dowód, że strata z tytułu utraty wartości kredytów i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu została poniesiona, wielkość straty ustalana jest, jako różnica między wartością księgową aktywów a bieżącą wartością oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych według efektywnej stopy zwrotu z aktywów finan-

sowych w początkowym ujęciu. Metodologia i założenie wykorzystywane przy szacowaniu zarówno wysokości jak i momentów przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie przeglądane i uaktualniane w razie potrzeby. Ponadto dokonuje się testowania na danych historycznych celem porównania wartości rzeczywistych z szacunkami utraty wartości kredytów.

Zmiany wartości odpisów przy założeniu dwóch scenariuszy przedstawiają poniższe tabele:

Nazwa scenariusza Czynniki	Kursy walut	Wartość zabezpieczeń	Jakość portfela	Wpływy
TWS_1 zakłócenie na rynku finansowym	wzrost kursów walut wobec PLN o 30%	spadek wartości zabezpieczeń: → o 5% nieruchomości → o 20% papierów wartościowych	bez zmian	
TWS_2 zakłócenie gospodarki i rynku pracy	wzrost kursów walut wobec PLN o 10%	spadek wartości zabezpieczeń: → o 20% nieruchomości → o 5% papierów wartościowych	ekspozycje z opóźnieniem w spłacie w przedziale 60–90 dni traktowane są jako przeterminowane powyżej 90 dni	maksymalne wykorzystanie przez Klientów dostępnego pozabilansu – bezwarunkowych wolnych linii kredytowych i gwarancji

Scenariusz 1 – zakłócenie na rynku finansowym

Portfel w mln PLN	Przyrost poziomu odpisów i rezerw	zmiana kursu walutowego			w tym:	
		zmiana PD	zmiana LGD	zmiana CCF	zmiana CCF	
Wszystkie portfele łącznie	147,28	62,62	64,95	19,72		
Portfel						
Rekomendacja S, w tym:	137,68	59,26	58,73	19,69		
Klienci indywidualni	136,03	57,61	58,75	19,67		
Klienci biznesowi	1,65	1,65	0,00	0,00		
Rekomendacja T	6,32	0,11	6,21	0,00		
Pozostali Klienci biznesowi	2,23	2,23	0,00	0,00		
Klienci korporacyjni	1,05				Portfel oceniany indywidualnie	

Scenariusz 2 – zakłócenie gospodarki i rynku pracy

Portfel w mln PLN	Przyrost poziomu odpisów i rezerw	zmiana kursu walutowego			w tym:	
		zmiana PD	zmiana LGD	zmiana CCF	zmiana CCF	
Wszystkie portfele łącznie	76,57	20,86	28,14	16,19	10,96	
Portfel						
Rekomendacja S, w tym:	63,73	19,76	25,11	16,22	2,52	
Klienci indywidualni	55,78	19,21	20,27	16,25	0,00	
Klienci biznesowi	7,95	0,56	4,82	0,00	2,53	
Rekomendacja T	4,06	0,03	2,37	0,00	1,51	
Pozostali Klienci biznesowi	8,43	0,75	0,64	0,00	6,94	
Klienci korporacyjni	0,35				Portfel oceniany indywidualnie	

Utrata wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

W oparciu o zapisy MSR 36 na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia istnienie przesłanek (zewnętrznych lub wewnętrznych), które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości któregoś ze składników aktywów trwałych (lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne). W przypadku istnienia takiej przesłanki Grupa dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. Oszacowanie wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne) wymaga przyjęcia założeń dotyczących m.in. przyszłych przepływów pieniężnych, które Grupa może uzyskać z tytułu danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne), ewentualnych zmian kwot lub terminów wystąpienia tych przepływów pieniężnych, innych czynników, jak np. brak płynności. Utrata wartości zachodzi w przypadku, gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest nadwyżką wartości bilansowej danego składnika aktywów nad jego wartością odzyskiwalną. Wyznaczony w ten sposób

odpis aktualizujący jest ujmowany w rachunku zysków i strat. Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny mogłoby mieć wpływ na wartość bilansową niektórych składników aktywów trwałych.

W 2017 roku Jednostka Dominująca dokonała istotnej aktualizacji wartości aktywów niefinansowych. Szczegóły zostały podane w Nocie 14.

Klasyfikacja aktywów i zobowiązań jako przeznaczonych do dystrybucji do właścicieli

Zgodnie z wymogami MSSF 5 Grupa przeprowadziła analizę pod kątem klasyfikacji aktywów i zobowiązań przeznaczonych do wydzielenia jako przeznaczone do dystrybucji do właścicieli. Na podstawie umowy transakcyjnej wydzielenie działalności detalicznej oraz jej sprzedaż przez akcjonariusza Jednostki Dominującej nastąpi jedynie w przypadku spełnienia warunków umownych, w tym w szczególności:

- pozyskania zgód regulacyjnych,
- pozyskania przez Bank Zachodni WBK S.A. zgody określonej proporcji akcjonariuszy,
- osiągnięcia gotowości operacyjnej,
- spełnienia innych warunków przewidzianych umową.

W ocenie Grupy według stanu wiedzy na dzień 31 grudnia 2017 roku spełnienie powyższych warunków w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego było prawdopodobne, ale nie wysoce prawdopodobne. Dlatego też zgodnie z MSSF 5 Grupa nie zaklasyfikowała aktywów i zobowiązań objętych planowaną transakcją jako przeznaczonych do dystrybucji do właścicieli.

g) Waluty obce

Transakcje w walutach obcych

Walutą funkcjonalną (wyceny) i walutą prezentacji sprawozdania finansowego Grupy jest polski złoty (PLN).

Transakcje wyrażone w walutach obcych są początkowo ujmowane według kursu waluty funkcjonalnej, obowiązującego na dzień zawarcia transakcji. Wynikające z tych transakcji aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych, prezentowane według kosztu historycznego, przeliczane są po kursie obowiązującym na dzień bilansowy. Różnice kursowe powstające z przeliczenia są rozpoznawane w rachunku zysków i strat. Niepieniężne aktywa i zobowiązania denominowane w walutach obcych, prezentowane według kosztu historycznego, są przeliczane po kursie obowiązującym w dniu transakcji.

Grupa jako kurs zamknięcia przyjęła kurs średni NBP obowiązujący na dzień bilansowy.

h) Aktywa i zobowiązania finansowe

Klasyfikacja

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- kredyty i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży,
- aktywa utrzymywane do terminu zapadalności,
- składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Kredyty i należności

Kredyty i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są notowane na aktywnym rynku. Kredyty i należności powstają w sytuacji, gdy Grupa udziela finansowania Klientowi w celu innym niż wygenerowanie krótkoterminowych zysków. Do kategorii kredytów i należności należą kredyty i pożyczki udzielone innym bankom oraz Klientom, włączając skupione wierzytelności. Wycena pożyczek i należności odbywa się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące (a) pożyczkami i należnościami, (b) inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności ani (c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży stanowią bony skarbowe, obligacje skarbowe oraz akcje. Instrumenty te są wyceniane na ostatni dzień każdego miesiąca. Wycena jest dokonywana w oparciu o stawki rynkowe (BID). Różnice z tytułu aktualizacji wyceny są odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny, którego zmiany prezentowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, za wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych dotyczących aktywów finansowych, do momentu wyłączenia składnika aktywów finansowych z bilansu, kiedy skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny ujmują się w rachunku zysków i strat.

Aktywa utrzymywane do terminu zapadalności

Są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których Grupa ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności. Aktywa te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. W przypadku sprzedaży lub przekwalifikowania aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności o wartości większej niż nieznaczną w stosunku do całkowitej kwoty aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności przed terminem wymagalności cała kategoria aktywów podlega przeklasyfikowaniu do kategorii aktywów dostępnych do sprzedaży. W takim przypadku przez okres 2 lat Grupa nie może kwalifikować do kategorii aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności żadnych aktywów finansowych. Nie dotyczy to sytuacji, gdy zdarzenie sprzedaży lub reklasyfikacji, o którym mowa powyżej, nastąpiło na tyle blisko terminu wymagalności (wykupu), że zmiany rynkowych stóp procentowych nie miałyby wpływu na wartość godziwą składnika aktywów finansowych lub zdarzenie nastąpiło w efekcie niemożliwego do przewidzenia przez Grupę jednostkowego, niepowtarzalnego, niepoddającego się kontroli Grupy zdarzenia.

Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Są to składniki aktywów lub zobowiązań finansowych spełniające jeden z poniższych warunków:

a) Są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu.

- Składniki aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli:
- są nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie,
 - są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków.

Instrumenty pochodne klasyfikuje się jako przeznaczone do obrotu, z wyjątkiem instrumentów pochodnych będącymi gwarancjami finansowymi wyznaczonych i będących efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi. Do tej kategorii Grupa zalicza transakcje FX forward, FX swap, IRS oraz opcje walutowe.

Przez transakcje forward rozumiemy transakcje kupna lub sprzedaży określonej waluty, realizowane w terminie w przyszłości według kursu wymiany ustalonego przez Grupę w dniu zawarcia transakcji. Transakcje forward zawierane są na okres od 3 dni do 1 roku, licząc od dnia zawarcia transakcji do dnia ich rozliczenia, zawarcie transakcji na okres dłuższy niż 1 rok wymaga indywidualnej decyzji Grupy.

Transakcje swap są transakcjami o charakterze bieżąco-terminowym. Jedna noga stanowi transakcję typu spot, a druga noga swap ma charakter transakcji terminowej (forward). Transakcje swap są zawierane na rynku międzybankowym.

Do tej kategorii Grupa zalicza również transakcje terminowe w postaci opcji walutowych. Grupa nie prowadzi portfela opcji na swój własny rachunek. Transakcje zawierane z Klientami są zamykane back-to-back na rynku międzybankowym.

Swap stopy procentowej (interest rate swap IRS) polegają na wzajemnej wypłacie odsetek naliczanych według odmiennych stóp procentowych. Najczęściej jest to wymiana przepływów uzależnionych od stopy stałej i zmiennej. Kontrakty Currency Interest Rate Swap są transakcje IRS, gdzie płatności dokonywane są w dwóch różnych walutach.

Kontrakty FRA to kontrakty negocjowane indywidualnie i wymagające gotówkowego rozliczenia w określonym terminie w przyszłości różnicy pomiędzy określoną w umowie stopą procentową a aktualną stopą rynkową, na bazie nominału transakcji.

b) Przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez Grupę jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Grupa nie wyznaczyła przy początkowym ujęciu instrumentów finansowych jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązanie finansowe są wykazywane w bilansie w kwotach wymagających zapłaty wycenianych według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem metodologii efektywnej stopy procentowej. Do tej kategorii zaliczane są zobowiązania wobec banków i Klientów oraz pożyczki otrzymane.

Ujmowanie

Standaryzowaną transakcję kupna lub sprzedaży składnika aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się na dzień zawarcia transakcji pozabilansowo, a następnie w bilansie na datę waluty (tj. na dzień rozliczenia). Nie dotyczy to instrumentów pochodnych, które w odróżnieniu od pozostałych instrumentów są ujmowane w bilansie w dacie zawarcia, a nie w dacie rozliczenia.

Metoda ta jest stosowana w sposób jednolity w stosunku do wszystkich transakcji kupna i sprzedaży aktywów finansowych.

Kredyty i pożyczki są rozpoznawane w momencie wypłaty środków pieniężnych Kredytobiorcom.

Wyłączenia

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych w transakcji, w której Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych lub w której Grupa nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych ze składnikiem aktywów finansowych oraz nie zachowuje kontroli nad składnikiem aktywów finansowych.

Standaryzowaną transakcję sprzedaży składnika aktywów finansowych wyłącza się ze sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień rozliczenia transakcji sprzedaży. Metoda ta jest stosowana w sposób jednolity w stosunku do wszystkich transakcji kupna i sprzedaży aktywów finansowych. Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe (lub część zobowiązania finansowego) wtedy i tylko wtedy, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

Wycena

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nieklasyfikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

Po początkowym ujęciu Grupa wycenia aktywa finansowe w wartości godziwej, nie dokonując pomniejszenia o koszty transakcji, jakie mogą być poniesione przy sprzedaży lub innym sposobie zbycia aktywów, za wyjątkiem:

- kredytów i należności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej,
- inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, które wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej,
- inwestycji w instrumenty kapitałowe nieposiadające notowań cen rynkowych z aktywnego rynku i których wartość godziwa nie może być wiarygodnie zmierzona.

Jeżeli cena rynkowa nie jest dostępna, wartość godziwa instrumentu jest szacowana z wykorzystaniem modeli wyceny lub technik dyskontowania przepływów pieniężnych.

Zobowiązania finansowe wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Wartość godziwa inwestycji, dla których istnieje aktywny rynek wynika z bieżących cen kupna.

Wartość godziwa instrumentów finansowych nienotowanych na aktywnych rynkach określana jest przy zastosowaniu modeli wyceny. Modele wyceny opcji stosowane są dla instrumentów finansowych o charakterze opcyjnym. Natomiast wyceny instrumentów o charakterze nieopcyjnym oraz dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na aktywnych rynkach dokonuje się, bazując na modelach zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Głównym parametrem szacunkowym stosowanym do wyceny instrumentów finansowych jest korekta z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Transakcje FX forward, FX swap, IRS i FRA są wyceniane z wykorzystaniem metody dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych (metoda DCF).

Do wyceny transakcji opcyjnych jest stosowany model DBXSV (DBX Stochastic Volatility, model stosowany w Grupie DB). Model opiera się na symulacji Monte Carlo przy założeniu stochastycznej zmienności kursu FX z tendencją powrotu do średniej wartości (mean-reverting).

Kompensowanie finansowych instrumentów

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Grupa posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty, a rozliczenie ma zostać przeprowadzone w kwocie netto lub realizacja składnika aktywów i zobowiązań następuje jednocześnie. Grupa posiada umowy typu ISDA (International Swap Dealer Association), które umożliwiają kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych (z wyłączeniem papierów wartościowych), jeśli są spełnione określone warunki (data i waluta rozliczenia jest taka sama). W 2017 roku i odpowiednio w 2016 roku nie wystąpiły przypadki umożliwiające wykonanie kompensaty.

Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika aktywa finansowego lub grupy aktywów finansowych. Składnik aktywa finansowego lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wtedy i tylko wtedy, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów ('zdarzenie powodujące stratę'), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Wskazanie pojedynczego zdarzenia powodującego utratę wartości może nie być możliwe. Utratę wartości może raczej spowodować złożony efekt kilku zdarzeń. Nie ujmuje się

strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia. Do obiektywnych dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów zalicza się uzyskane przez posiadacza składnika aktywów informacje dotyczące następujących zdarzeń powodujących stratę:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika,
- niedotrzymanie warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłaceniem odsetek lub należności głównej,
- wysoce prawdopodobna upadłość pożyczkobiorcy lub inna reorganizacja finansowa pożyczkobiorcy,
- zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe.

Najczęściej występującym dowodem utraty wartości jest zdarzenie polegające na niedotrzymaniu warunków umowy, np. niespłacenia albo zalegania ze spłaceniem odsetek lub należności głównej. Jeśli istnieją obiektywne dowody, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez dokonanie odpisu. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tego tytułu odwraca się poprzez skorygowanie rachunku rezerw. Kwotę odwróconej straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Poziom odpisów utrzymywanych przez Grupę składa się z odpisów wynikających z indywidualnej oceny pojedynczych aktywów i z odpisów powstałych na skutek oceny ryzyka homogenicznych grup ekspozycji.

W zakresie indywidualnej oceny pojedynczych aktywów Grupa ustala, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości pojedynczych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące lub które ze względu na specyfikę produktu są traktowane jako niehomogeniczne. Grupa do oceny indywidualnej klasyfikuje te ekspozycje kredytowe, których wartość przekracza równowartość 1 mln EURO, oraz kredyty udzielane na zakup papierów wartościowych lub lombardowe, gwarancje, linie marżowe oraz linie wielozadaniowe, kredyty udzielone jednostkom samorządu terytorialnego oraz obsługiwane przez obszar Klientów korporacyjnych i instytucji finansowych oraz sektora publicznego.

Dla celów łącznej oceny utraty wartości, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego, które wskazują na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy (np. na podstawie oceny ryzyka kredytowego stosowanego przez Grupę lub procesu oceniania według przyjętej skali z uwzględnieniem typu składnika aktywów, branży, położenia geograficznego, rodzaju zabezpieczenia, opóźnienia w spłacie i innych istotnych czynników). Wybrane cechy charakterystyczne są istotne z punktu widzenia oceny przyszłych przepływów pieniężnych dla grup takich aktywów, gdyż wskazują, jaka jest zdolność dłużników do spłaty wszystkich dłużnych kwot zgodnie z warunkami umowy dotyczącej składnika aktywów będącego przedmiotem oceny.

Portfel ekspozycji homogenicznych jest wyceniany za pomocą modeli statystycznych.

Indywidualnie istotne ekspozycje kredytowe (portfel niehomogeniczny) z przesłankami utraty wartości podlegają indywidualnej wycenie, dokonywanej co najmniej w okresach kwartalnych przy użyciu metody zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

W celu odzwierciedlenia realnych warunków we wszystkich istotnych parametrach modelu Grupa przeprowadza okresową weryfikację metodologii i założeń przyjętych do oszacowania wszystkich elementów stanowiących istotne czynniki wpływające na wysokość aktualnych wskaźników utraty wartości.

Dla ekspozycji kredytowych, dla których nie wystąpiły przesłanki utraty wartości, Grupa przeprowadza analizę utraty wartości na podstawie koncepcji strat już poniesionych, ale jeszcze nie zaraportowanych, związanych z utratą wartości kredytów (IBNR/GVA), która jest szacowana na podstawie doświadczeń historycznych strat dla

kredytów o podobnym charakterze ryzyka. Rezerwa GVA (General Value Adjustment) jest szacowana dla wszystkich kredytów niehomogenicznych (pozycje bilansowe), dla których nie wystąpiły przesłanki utraty wartości i dla których nie były ustalone rezerwy wg oceny indywidualnej. Ponadto w ustaleniu rezerwy GVA są brane pod uwagę pozycje pozabilansowe, takie jak: udzielone gwarancje czy akredytywy. Ekspozycje kredytowe w ramach portfeli homogenicznych, dla których przeterminowanie jest mniejsze niż 90 dni, traktowane są jako ekspozycje, dla których nie wystąpiły przesłanki utraty wartości i w związku z tym Grupa uwzględnia je w analizie utraty wartości na podstawie koncepcji strat poniesionych, ale nie zaraportowanych.

Szczegóły dotyczące metodologii szacowania utraty wartości w zakresie ryzyka kredytowego zostały zaprezentowane w Nocie 44.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, jeśli zmniejszenie wartości godziwej tych aktywów ujmowane było bezpośrednio w kapitale własnym i występują obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości tego składnika, to skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat, chociaż składnik aktywów finansowych nie został wyłączony z bilansu. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat, stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą (pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat). Strat z tytułu utraty wartości inwestycji w instrument kapitałowy kwalifikowany jako dostępny do sprzedaży nie poddaje się odwróceniu przez rachunek zysków i strat. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej

Grupa przy identyfikacji utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej kieruje się analogicznymi przesłankami do tych stosowanych w przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, a ponadto identyfikuje zdarzenia, które wskazują na długotrwałą utratę płynności danego aktywa na rynku lub załamanie się (zanik) rynku, który był polem obrotu danym aktywem finansowym.

Dla instrumentów finansowych, których wartość bilansowa oparta jest na obowiązujących cenach lub modelach wyceny, w uzasadnionych przypadkach Grupa bierze pod uwagę konieczność rozpoznania dodatkowej korekty do wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

i) Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Amortyzacja jest odnoszona do rachunku zysków i strat metodą liniową. Stawki amortyzacji uwzględniają szacunkowy okres ekonomicznej użyteczności składników majątku trwałego. Gruntów oraz środków trwałych w budowie się nie amortyzuje.

Szacunkowe okresy ekonomicznej użyteczności dla podstawowych składników majątku trwałego wynoszą:

Inwestycje w obcych środkach trwałych	10 lat
Budynki	40 lat
Sprzęt komputerowy	3-4 lata
Pojazdy samochodowe	5 lat
Pozostałe środki trwałe	5-10 lat

Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Grupa ujmuje w wartości bilansowej, pozycje rzeczowych aktywów trwałych, koszty wymiany części tych pozycji w momencie ich poniesienia, jeśli istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem aktywów, a cenę nabycia lub koszt wytworzenia można wycenić w wiarygodny sposób. Pozostałe koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

j) Wartości niematerialne

Wartości niematerialne, w tym wytworzone przez Grupę, mające ekonomiczny okres użyteczności są amortyzowane w rachunku zysków i strat metodą liniową i prezentowane według kosztu nabycia/wytworzenia pomniejszonego o umorzenie. Stawki amortyzacji uwzględniają szacunkowy okres ekonomicznej użyteczności składników wartości niematerialnych, który wynosi od 2–10 lat.

Nakłady na wartości niematerialne

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu nabytego składnika wartości niematerialnych są aktywowane tylko w przypadku, gdy te nakłady zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. W pozostałych przypadkach nakłady te są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

k) Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Grupa klasyfikuje składniki aktywów trwałych jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Składniki aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Działalność zaniechana to element działalności Grupy, który został zbyty lub jest zakwalifikowany jako przeznaczony do sprzedaży oraz stanowi odrębną, ważną dziedzinę działalności Grupy lub jej geograficzny obszar działalności lub też jest jednostką zależną nabytą wyłącznie z zamiarem jej odsprzedaży. Kwalifikacja do działalności zaniechanej następuje w momencie, w którym spełnia kryteria działalności przeznaczonej do sprzedaży lub gdy została zbyta.

Zgodnie z MSSF 5 Grupa nie zaklasyfikowała aktywów i zobowiązań objętych planowaną transakcją (Nota 2) jako przeznaczonych do dystrybucji do właścicieli. Opis przesłanek zawiera Nota 2d.

l) Pozostałe składniki bilansu

Pozostałe należności handlowe i inne należności

Należności handlowe i inne należności są ujmowane w kwocie wymaganej zapłaty pomniejszonej o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Zobowiązania

Zobowiązania inne niż zobowiązania finansowe są ujmowane w kwocie wymagającej zapłaty.

Inne zobowiązania

W pozycji innych zobowiązań ujmowane są m.in. rozrachunki międzybankowe, rozrachunki publicznoprawne oraz przychody do rozliczenia w czasie (np. prowizje za wykonane usługi, które są rozliczane do rachunku zysków i strat proporcjonalnie do stopnia wykonania usługi).

m) Środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych

Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych, środki pieniężne i ekwiwalent środków pieniężnych obejmują pozycje wymagalne w ciągu trzech miesięcy od dnia nabycia, w tym kasę i środki w Banku Centralnym o nieograniczonych możliwościach dysponowania, kredyty i pożyczki udzielone innym bankom, należności od innych banków oraz krótkoterminowe papiery wartościowe Skarbu Państwa, za wyjątkiem tych, które są wykorzystywane do działalności inwestycyjnej.

n) Utrata wartości aktywów innych niż aktywa finansowe

Aktywa Grupy z wyjątkiem aktywów podatkowych są przedmiotem analiz dotyczących utraty wartości w celu określenia, czy zaistniały przesłanki wskazujące na utratę wartości. Jeżeli stwierdzona zostaje obecność takich przesłanek, Grupa dokonuje pomiaru utraty wartości okresowo, co najmniej raz w roku. Utrata wartości zachodzi w przypadku, gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wyznaczony w ten sposób odpis aktualizujący jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Kalkulacja wartości odzyskiwalnej

Wartość odzyskiwalna w przypadku innych aktywów jest wyższą z dwóch wartości – ceny sprzedaży netto pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Wartość sprzedaży netto jest wyznaczona między innymi w oparciu o wyceny przygotowane przez niezależnych rzeczoznawców.

Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości

Odpis aktualizujący podlega rozwiązaniu, jeżeli nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może być odwrócony tylko do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywa nie przekracza wartości księgowej, która pomniejszona o kwotę amortyzacji zostałaaby wyznaczona, jeżeli nie zostałyby ujęte odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

o) Działalność maklerska

Grupa prowadzi działalność maklerską, w szczególności w zakresie oferowania papierów wartościowych w obrocie pierwotnym lub pierwszej ofercie publicznej, nabywania lub zbywania papierów wartościowych na cudzy rachunek, pośrednictwa w nabywaniu lub zbywaniu papierów wartościowych będących w obrocie na zagranicznych rynkach regulowanych oraz obsługi towarzystw funduszy inwestycyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw emerytalnych i funduszy emerytalnych.

p) Działalność powiernicza

Grupa prowadzi działalność powierniczą w zakresie krajowych i zagranicznych papierów wartościowych oraz obsługi funduszy inwestycyjnych i emerytalnych.

Aktywa te nie zostały wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, ponieważ Grupa nie ma nad nimi kontroli.

q) Kapitał własny

Kapitały własne stanowią kapitał akcyjny Jednostki Dominującej oraz pozostałe kapitały i fundusze tworzone przez jednostki wchodzące w skład Grupy kapitałowej zgodnie z obowiązującym prawem i statutami.

Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy obejmuje jedynie kapitał Jednostki Dominującej, który wykazywany jest w wysokości zgodnej ze statutem Jednostki Dominującej oraz wpisem do rejestru handlowego według wartości nominalnej.

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej (nadwyżka ceny emisyjnej nad ceną nominalną) jest tworzony z premii emisyjnej uzyskanej z emisji akcji Jednostki Dominującej pomniejszonej o bezpośrednie poniesione koszty z nią związane.

Kapitał z aktualizacji wyceny

Na kapitał z aktualizacji wyceny odnosi się różnice z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży pomniejszone odpowiednio o odpisy z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tym związane. Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane obejmują zatrzymane zyski lat poprzednich (w tym część przeniesiona na fundusz ryzyka ogólnego) i/lub zyski niepodzielone z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto bieżącego okresu.

Fundusz ogólnego ryzyka bankowego jest tworzony zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku z późniejszymi zmianami z zysku po opodatkowaniu.

Wynik finansowy netto bieżącego okresu stanowi wynik z rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowany obciążeniem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

r) Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze Grupy zawierają wynagrodzenia, nagrody uznaniowe, świadczenia urlopowe, świadczenia z tytułu opieki medycznej i są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty w okresie, którego dotyczą.

Długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania Grupy z tytułu długoterminowych świadczeń pracowniczych są kwotą przyszłych korzyści, które pracownik otrzyma w zamian za świadczenie swoich usług w bieżącym i wcześniejszych okresach. Do tych świadczeń Grupa zalicza między innymi rezerwy na odprawy emerytalne, które są oszacowane metodą aktuarialną. Wycena aktuarialna tych rezerw jest aktualizowana corocznie. Wycena aktuarialna jest świadczona przez podmiot zewnętrzny.

Polityka zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w Jednostce Dominującej

Zgodnie z Uchwałą nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku Jednostka Dominująca wdrożyła Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Deutsche Bank Polska S.A., które kształtują i mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

W 2015 roku Jednostka Dominująca wdrożyła Zasady Ładu Korporacyjnego wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 22 lipca 2014 roku. Zasady Ładu Korporacyjnego (§27) nakładają na Jednostkę Dominującą obowiązek prowadzenia przejrzystej polityki wynagradzania członków Zarządu oraz kluczowych menedżerów. W konsekwencji Polityka zmiennych składników wynagrodzeń została przekształcona w Politykę stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A. (dalej zwana: „Polityką”). Do Polityki zostały wprowadzone między innymi zapisy dotyczące zasad określania wynagrodzenia za pracę oraz innych świadczeń dla osób objętych Polityką.

W 2017 roku – w związku z koniecznością dostosowania wewnętrznych regulacji do Rozporządzenia Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach – dotychczasowa Polityka stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A. została przekształcona w Politykę wynagradzania

z uwzględnieniem stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A.

Ponadto Polityka została dostosowana do zmian wprowadzonych do ustawy Prawo bankowe przez Ustawę o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

Podstawą do określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy każdej osoby objętej Polityką oraz danej jednostki organizacyjnej z uwzględnieniem 3-letniego horyzontu oraz wyników Jednostki Dominującej. Do oceny indywidualnych efektów pracy stosuje się kryteria finansowe i niefinansowe z uwzględnieniem poziomu ryzyka związanego z tymi efektami. Ww. kryteria spełniają wymóg obiektywizmu oraz uwzględniają jakość zarządzania Jednostką Dominującą, a także długoterminowe aspekty działania i sposób realizacji celów strategicznych. Przy czym wynagrodzenie zmiennie kierowników komórki audytu wewnętrznego, komórki ds. zgodności, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem i sprawy kadrowe jest niezależne od wyników gospodarczych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Jednostki Dominującej.

Co najmniej 50% wynagrodzenia zmiennego osób objętych Polityką, o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Jednostki Dominującej, stanowi zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Jednostki Dominującej i jest wypłacane w formie instrumentów finansowych, przy czym osoby objęte Polityką nie mogą zbyć tych instrumentów wcześniej niż wynika to z zasad określonych przez Jednostkę Dominującą. Określenie wartości tych instrumentów finansowych następuje na bazie przede wszystkim wartości aktywów netto Jednostki Dominującej na 31 grudnia danego roku.

Co najmniej 40% wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze wymienione w załączniku nr 3 pkt. 1 do Polityki, o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Banku, wypłacane jest po zakończeniu okresu oceny, za jaki to wynagrodzenie przysługuje, przy czym wypłata jest odroczone w czterech równych transzach przez cztery kolejne lata następujące rok po przypisaniu nagrody uznaniowej.

Wypłata wynagrodzenia, o którym mowa powyżej, jest uzależniona od wyników pracy danej osoby objętej Polityką w okresie oceny oraz uwzględnia ryzyko Banku. Wypłata wynagrodzenia zmiennego jest finansowana i wypłacana ze środków Banku i jest niezależna od wyników podmiotu dominującego Banku lub grupy, do której należy Bank.

Rezerwa na zmienne składniki wynagrodzeń jest ujmowana w rachunku zysków i strat, w pozycji „Koszty administracyjne”.

Nadzór nad polityką wynagradzania członków Zarządu Banku sprawuje Rada Nadzorcza oraz Komitet ds. Wynagrodzeń, natomiast nadzór nad polityką wynagradzania, w tym polityką dotyczącą osób zajmujących stanowiska kierownicze, sprawuje Zarząd Jednostki Dominującej.

s) Rezerwy

Grupa tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować, a także na zobowiązania warunkowe.

Rezerwy są ujmowane w bilansie, jeżeli na Grupie ciąży obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Jeżeli skutek jest istotny, kwotę rezerwy wyznacza się za pomocą zdyskontowanych oczekiwanych przepływów pieniężnych według stopy przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie co do wartości pieniądza w czasie oraz – tam, gdzie to dotyczy – ryzyka związane z danym składnikiem zobowiązań.

Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione są ogólne kryteria ujmowania rezerw, jak również szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37. W szczególności zwyczajowo oczekiwany obowiązek przeprowadzenia restrukturyzacji powstaje tylko

wówczas, gdy Grupa posiada szczegółowy formalny plan restrukturyzacji oraz wzbudził uzasadnione oczekiwania u stron, których plan dotyczy, że przeprowadzi działania restrukturyzacyjne poprzez rozpoczęcie wdrażania planu lub ogłoszenie głównych elementów planu tymże stronom.

Szczegółowy plan restrukturyzacji określa co najmniej działalność lub część działalności, której ten plan dotyczy, podstawowe lokalizacje, które zostaną nim objęte, miejsce zatrudnienia, funkcje i przybliżoną liczbę pracowników, którzy mają uzyskać odszkodowania w zamian za zakończenie stosunku pracy, kwotę nakładów, które będą poniesione, oraz termin, w jakim plan zostanie wdrożony.

Rezerwa na restrukturyzację obejmuje tylko takie bezpośrednie nakłady powstające w wyniku restrukturyzacji, które jednocześnie a) w sposób nieodrzeczny wynikają z restrukturyzacji oraz b) nie są związane z bieżącą działalnością jednostki gospodarczej. Rezerwa na restrukturyzację nie obejmuje także przyszłych kosztów operacyjnych.

t) Wynik z tytułu odsetek

Przychody i koszty odsetkowe są ujmowane na zasadzie memoriałowej według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem zapisów MSR 39, w tym także w zakresie należności zagrożonych utratą wartości. Przychody odsetkowe są naliczane tak długo, jak ich uzyskanie jest prawdopodobne. Naliczone odsetki do otrzymania i do zapłacenia są prezentowane w pozycjach bilansu, których odpowiednio dotyczą.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego (albo grupy aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych) oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów. Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego. Przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej Grupa dokonuje oszacowania przepływów pieniężnych, uwzględniając wszelkie postanowienia umowy instrumentu finansowego, jednakże nie uwzględnia potencjalnych przyszłych strat związanych z nieściągalnością kredytów. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta.

u) Przychody i koszty z tytułu opłat i prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w związku ze świadczeniem usług finansowych oferowanych przez Grupę i klasyfikowane są do następujących kategorii:

- prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej,
- prowizje za wykonanie usług bankowych i maklerskich,
- prowizje za wykonanie znaczących czynności.

Prowizje stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej są rozliczane w ramach wyniku z tytułu odsetek.

Prowizje za wykonanie usług bankowych są zaliczane do wyniku z tytułu prowizji proporcjonalnie do stopnia wykonania usługi. W przypadku kredytów i pożyczek o niestalonych terminach płatności rat, np. kredytów w rachunkach bieżących, kart kredytowych, kredytów rewolwingowych, linii factoringowych oraz zobowiązań pozabilansowych prowizje są rozliczane liniowo w okresie życia produktów (okres ważności limitu kredytowego).

Jednorazowo, w momencie wykonania czynności, Grupa rozpoznaje przychody z tytułu dystrybucji jednostek funduszy inwestycyjnych, produktów inwestycyjno-ubezpieczeniowych, papierów wartościowych oraz pozostałe prowizje i opłaty za czynności bankowe, np. za realizację przelewów, zleceń zagranicznych, transakcji kartami płatniczymi i inne o charakterze jednorazowym. Grupa zalicza i rozpoznaje w wyniku z tytułu prowizji koszty dotyczące pośrednictwa w sprzedaży produktów bankowych, pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń, kosztów

ubezpieczeń produktów kredytowych ponoszonych przez Grupę oraz kosztów bezpośrednich dotyczących realizacji usług i czynności bankowych.

Przychody z tytułu bancassurance

Grupa oferuje produkty „bancassurance”, tj. sprzedawane poprzez kanały dystrybucji Grupy produkty ubezpieczeniowe w postaci ubezpieczeń indywidualnych i grupowych oraz produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych.

Grupa może występować zarówno w roli ubezpieczającego, jak i pośrednika ubezpieczeniowego, jakkolwiek nigdy nie występuje w obu rolach równocześnie przy jednej umowie ubezpieczenia.

Polityka rachunkowości dotycząca ujmowania i rozliczania przychodów i kosztów oferowanych produktów ubezpieczeniowych wynika bezpośrednio z treści ekonomicznej tych produktów i odnosi się do otrzymywanych przez Grupę opłat stanowiących:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego dodatkowo instrumentu finansowego,
- wynagrodzenie za usługę pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Opłaty uzyskiwane przez Grupę z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w części bądź w całości zalicza się wynagrodzenia z tytułu oferowanego instrumentu finansowego, gdy transakcja sprzedaży produktu ubezpieczeniowego jest bezpośrednio powiązana z transakcją sprzedaży instrumentu finansowego. Grupa każdorazowo dokonuje analizy warunków transakcji sprzedaży instrumentu finansowego i ubezpieczenia pod kątem spełnienia przez nie kryteriów powiązania. Grupa uznaje dwie lub większą liczbę transakcji za powiązane, mając na uwadze w szczególności następujące kryteria:

- Instrument finansowy jest oferowany przez Grupę zawsze z produktem ubezpieczeniowym.
- Produkt ubezpieczeniowy jest oferowany przez Grupę wyłącznie z instrumentem finansowym, tj. nie ma możliwości zakupu w Grupie produktu ubezpieczeniowego identycznego co do formy prawnej, warunków i treści ekonomicznej bez zakupu produktu łączonego z instrumentem finansowym.
- Grupa dokonuje również analizy powiązania produktów w sytuacji, w której zawarcie umowy ubezpieczenia może być warunkowe i być zależne od zakupu innego instrumentu finansowego odzwierciedlonego w bilansie. W sytuacji jeżeli kryteria podstawowe wymienione w powyższym akapicie nie dają jednoznacznej odpowiedzi, Grupa weryfikuje dodatkowe aspekty, takie jak: poziom penetracji produktów ubezpieczeniowych w portfelach kredytowych, poziom oprocentowania kredytów oferowanych z ubezpieczeniem i bez ubezpieczenia, liczbę rezygnacji z ubezpieczenia etc.

W przypadku wykazania powiązania dwu lub większej liczby transakcji w oparciu o powyższe kryteria Grupa dokonuje alokacji łącznej wartości należnej z ich tytułu do poszczególnych elementów transakcji, po uprzednim pomniejszeniu o szacunek rezerwy dotyczącej części wynagrodzenia, która może podlegać zwrotowi, np. w wyniku rezygnacji przez Klienta z ubezpieczenia, przedpłat lub innych tytułów. Szacunek rezerwy jest oparty na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach w przeszłości oraz przewidywaniach co do trendu zwrotów w przyszłości.

Alokacja wynagrodzenia, o której mowa w poprzednim paragrafie, jest oparta na metodzie „względnej wartości godziwej”, polegającej na podziale łącznego wynagrodzenia w proporcji, odpowiednio, wartości godziwej wynagrodzenia z tytułu instrumentu finansowego, wartości godziwej usługi pośrednictwa, w stosunku do sumy tych wartości. Ustalenie powyższych wartości godziwych jest oparte w jak największym stopniu na danych rynkowych, w szczególności dla:

- usługi pośrednictwa – na podejściu rynkowym polegającym na wykorzystaniu cen i innych danych rynkowych dla najbardziej zbliżonych transakcji rynkowych,
- wynagrodzenia z instrumentu finansowego – na podejściu dochodowym opartym na przeliczeniu przyszłych kwot na wartość bieżącą z wykorzystaniem informacji na temat oprocentowania i innych opłat dla identycznych lub najbardziej zbliżonych instrumentów finansowych oferowanych niezależnie od produktu ubezpieczeniowego.

Poszczególne wyodrębnione elementy danej transakcji bądź kilku transakcji rozpatrywanych łącznie podlegają następującym zasadom ujmowania przychodu:

- prowizje agencji ubezpieczeniowych – w części dotyczącej opłaty za wykonanie ważnej czynności, ujmowane w przychodach prowizyjnych w dniu rozpoczęcia bądź odnowienia polisy ubezpieczeniowej. Gdy istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa będzie zobowiązana do świadczenia dalszych usług w okresie ważności polisy, prowizja lub jej część jest odraczana i ujmowana jako przychód przez okres ważności polisy.
- prowizje/opłaty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego – traktowane jako korekta efektywnej stopy procentowej i ujmowane w przychodach odsetkowych.

W efekcie zastosowania powyższej zasady (polityki) rachunkowości w roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2017 roku Grupa ujmowała w przypadku produktów powiązanych jako przychód rozpoznawany jednorazowo, w charakterze prowizji za wykonanie istotnej czynności, 12% przychodów z działalności bancassurance związanej z kredytami gotówkowymi. Pozostała część pobranych prowizji z bancassurance, w tym przede wszystkim dla ubezpieczeń powiązanych z kredytami hipotecznymi, stanowiła w powyższym okresie co do zasady element przychodu odsetkowego, a w uzasadnionych przypadkach jej część była rozliczana jako przychód prowizyjny w okresie obowiązywania polisy ubezpieczeniowej.

Grupa na bieżąco dokonuje oszacowania rezerwy na zwroty pobranych prowizji, wyrażoną jako procentowy wskaźnik zwrotów do wysokości prowizji brutto. W ramach kalkulacji tego wskaźnika Grupa bierze pod uwagę wszelkie odstąpienia, rezygnacje z ubezpieczenia i wcześniejsze spłaty lub wypowiedzenia umów kredytowych skutkujące zamknięciem umowy ubezpieczeniowej. Dane w zakresie zwrotów są regularnie gromadzone, weryfikowane oraz finalnie wpływają na poziom tworzenia przedmiotowych rezerw. W przypadku wprowadzenia do oferty nowych produktów, dla których nie występuje odpowiednio długa historia w zakresie zwrotów, Grupa stosuje stawki rezerw oszacowane dla produktów najbardziej zbliżonych w zakresie oferty i procesów sprzedażowych.

v) Przychody z dywidend

Przychody z tytułu dywidend są rozpoznawane w momencie otrzymania praw do dywidend.

w) Wynik na sprzedaży instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży

Wynik operacji finansowych zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

x) Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji

Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji zawiera:

- zyski i straty powstałe z rewaluacji aktywów i pasywów w walutach obcych w odniesieniu do kursu średniego NBP dla poszczególnych walut (różnice niezrealizowane),
- zrealizowany wynik na transakcjach walutowych,
- wynik z tytułu zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat,
- zrealizowany wynik z instrumentów pochodnych.

y) Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych są zaliczane koszty i przychody operacyjne niezwiązane bezpośrednio z działalnością statutową Grupy. Są to w szczególności przychody i koszty z tytułu:

- sprzedaży i likwidacji składników majątku trwałego i aktywów do zbycia,
- aktualizacji majątku trwałego i aktywów do zbycia,
- sprzedaży pozostałych usług,
- otrzymanych i zapłaconych odszkodowań, kar i grzywien,
- kosztów opłat sądowych, notarialnych i windykacji.

z) Płatności z tytułu leasingu operacyjnego

Płatności dokonane z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane metodą liniową jako koszty w rachunku zysków i strat przez okres trwania leasingu.

aa) Podatek dochodowy

Podatek dochodowy od osób prawnych obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Podatek bieżący jest obliczany w oparciu o wynik księgowy brutto skorygowany o przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do dochodu do opodatkowania oraz o koszty nieuznawane przez przepisy podatkowe za koszty uzyskania przychodu. Ponadto dla celów podatkowych wynik księgowy brutto koryguje się o przychody i koszty z lat ubiegłych zrealizowane dla celów podatkowych w danym okresie sprawozdawczym oraz odliczenia od dochodu. Grupa tworzy rezerwę na podatek odroczony w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, że osiągnięty zostanie przychód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych i wykorzystanie nierozliczonych strat podatkowych.

Kwoty podatku odroczonego oblicza się poprzez zastosowanie stawki podatkowej zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi. Wartość bilansowa aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i pomniejszana w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne zrealizowanie związanych z tymi aktywami korzyści podatkowych.

bb) Udzielone i otrzymane zobowiązania pozabilansowe

Udzielone zobowiązania pozabilansowe

W ramach działalności operacyjnej Grupa zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w bilansie jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych.

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy;
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w bilansie, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Najistotniejsze pozycje udzielonych zobowiązań pozabilansowych stanowią przyznane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje.

Zobowiązania udzielone z tytułu przyznanych przez Grupę linii kredytowych, w kwocie niewykorzystanej przez Klientów, oraz zobowiązania udzielone z tytułu gwarancji wystawionych przez Grupę na rzecz Klientów są ujmowane w zobowiązaniach pozabilansowych w wysokości wynikającej z umów.

Rezerwy na oszacowane ryzyko są prezentowane w bilansie Grupy, w pozycji „Rezerwy”. Ryzyko kredytowe wynikające z zobowiązań pozabilansowych jest szacowane w oparciu o wymogi zawarte w MSR 37 oraz MSR 39.

Otrzymane zobowiązania pozabilansowe

W ramach działalności operacyjnej Grupa otrzymuje też zabezpieczenia na pokrycie ekspozycji kredytowych. Najczęściej są to otrzymane gwarancje lub poręczenia innych banków lub podmiotów niebankowych. Ujmowane są w otrzymanych zobowiązaniach pozabilansowych w wysokości wynikającej z umów.

Operacje na instrumentach pochodnych

Grupa zawiera operacje na pochodnych instrumentach finansowych – transakcje dotyczące walut (typu spot, forward, swap walutowy, opcje walutowe, CIRS), transakcje na stopę procentową (FRA, IRS, CAP), transakcje pochodne dotyczące papierów wartościowych. Wartość nominalna wynikająca z zawartych kontraktów do czasu rozliczenia jest księgowana pozabilansowo i prezentowana w niniejszym sprawozdaniu.

cc) Papiery wartościowe Klientów w ramach prowadzonej działalności maklerskiej

Instrumenty finansowe Klientów, zapisane na rachunkach papierów wartościowych prowadzonych przez Grupę bądź przechowywanych przez Grupę w formie dokumentu, są wykazywane w pozycjach pozabilansowych, w ujęciu wartościowym i ilościowym.

Wyceny instrumentów finansowych zapisanych na rachunkach papierów wartościowych Klientów prowadzonych w ramach działalności maklerskiej, znajdujących się we wtórnym obrocie na rynku regulowanym, dokonuje się na każdy dzień roboczy według bieżących cen rynkowych. W przypadku, gdy nie jest możliwa wycena instrumentów finansowych Klientów według bieżących cen rynkowych, instrumenty te wycenia się według wartości godziwej, pozwalającej na rzetelne odzwierciedlenie ich wartości.

4. Przychody z tytułu odsetek

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	37 091	41 397
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom	854 488	812 579
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	103 058	90 344
– przeznaczone do obrotu	-	208
– dostępne do sprzedaży	103 058	90 136
Razem	994 637	944 320

Przychody odsetkowe za rok 2017 zawierają kwotę przychodów związaną z aktywami finansowymi, dla których rozpoznano utratę wartości w wysokości 1 764 tys. PLN (w 2016 roku 9 221 tys. PLN).

5. Koszty z tytułu odsetek

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Koszty zobowiązań wobec banków,	(142 554)	(125 469)
w tym od zobowiązań podporządkowanych	(53 152)	(34 660)
Koszty zobowiązań wobec Klientów	(148 659)	(119 879)
Razem	(291 213)	(245 348)

6. Przychody z tytułu prowizji

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Przychody z tytułu:		
Otwarcia i prowadzenia rachunków oraz operacji rozliczeniowych	69 236	71 060
Dystrybucji jednostek funduszy inwestycyjnych	44 885	48 775
Pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń	19 424	44 798
Kredytów i pożyczek	83 012	60 338
Prowizje maklerskie	17 616	22 698
Doradztwa/zarządzania majątkiem osób trzecich	31 291	24 136
Udzielonych zobowiązań gwarancyjnych	13 192	13 656
Kart kredytowych i płatniczych	13 191	13 193
Pośrednictwa w sprzedaży papierów wartościowych	17 535	7 252
Dystrybucji opcji	-	5 706
Pozostałe,	23 835	30 480
w tym przychody od podmiotów z Grupy DB AG	21 938	21 880
Razem	333 217	342 092

Przychody z tytułu prowizji dotyczące kredytów i pożyczek wynikają z takich produktów kredytowych, jak: kredyty w rachunku bieżącym, kredyty inwestycyjne oraz factoring z regresem.

7. Koszty z tytułu prowizji

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Koszty z tytułu:		
Pośrednictwo w sprzedaży produktów bankowych i ubezpieczeniowych	(21 849)	(21 810)
Pozostałe koszty pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	(9 100)	(14 624)
Usługi brokerskie	(5 778)	(5 959)
Zleceń płatniczych	(4 683)	(4 838)
Koszty KDPW	(950)	(1 412)
Koszty transakcyjne pozostałych rynków	(164)	(772)
Koszty GPW	(2 580)	(6 030)
Kart kredytowych i płatniczych	(3 194)	(5 379)
Transakcji Private Placement	(2 028)	-
Pozostałe	(4 432)	(6 181)
Razem	(54 758)	(67 005)

8. Wynik z instrumentów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz z rewaluacji

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Wynik z pozycji wymiany	321 990	(41 751)
Wynik na instrumentach dłużnych przeznaczonych do obrotu	-	836
Wynik z instrumentów pochodnych, w tym:	(263 635)	145 832
Opcji walutowych	710	2 288
Terminowych kontraktów walutowych, w tym:	(266 368)	134 848
Transakcji FX Forward	(9 866)	43 895
Transakcji FX Swap	(256 502)	90 953
Transakcje IRS, FRA	2 023	8 696
Inne	17 693	11 381
Razem	76 048	116 298

9. Wynik na sprzedaży instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Zysk na sprzedaży portfela dostępnego do sprzedaży,	-	44 395
w tym zysk na sprzedaży akcji VISA	-	44 395
Razem	-	44 395

Opis rozliczenia transakcji jest zawarty w Nocie 21.

10. Pozostałe przychody operacyjne

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Przychody z tytułu usług	2 807	2 030
Wynik na sprzedaży/likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	68	-
Pozostałe	4 163	11 375
Razem	7 038	13 405

11. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

Zwiększenie odpisów z tytułu utraty wartości

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Utrata wartości kredytów i pożyczek udzielonych Klientom, w tym:	(763 528)	(654 851)
na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	(436 682)	(366 649)
na ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości (straty poniesione, niezidentyfikowane (IBNR))	(324 756)	(277 671)
koszty windykacji	(2 090)	(10 531)
Inne odpisy	(30 588)	(16 528)
Razem zwiększenia odpisów	(794 116)	(671 379)

Zmniejszenie odpisów z tytułu utraty wartości

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Odwroćenie straty z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych Klientom, w tym:	710 604	491 627
na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	375 692	223 611
na ekspozycje bez rozpoznanej utraty wartości (straty poniesione, niezidentyfikowane (IBNR))	328 901	264 941
przychody z tytułu odzyskania należ nieściągalnych	6 011	3 075
Inne odpisy	24 580	12 508
Razem zmniejszenia odpisów	735 184	504 135
Koszty netto z tytułu utraty wartości	(58 932)	(167 244)

W odpisach z tytułu utraty wartości został uwzględniony wynik na transakcjach sprzedaży wierzytelności w kwocie 8 400 tys. zł w 2017 roku oraz 31 400 tys. zł w 2016 roku.

12. Ogólne koszty administracyjne

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Koszty pracownicze:	(309 911)	(277 899)
Wynagrodzenia	(262 525)	(236 741)
Świadczenia pracownicze	(47 386)	(41 158)
Pozostałe koszty administracyjne, w tym:	(506 466)	(513 169)
Utrzymania i wynajmu budynków	(79 510)	(82 296)
Eksploatacja systemów informatycznych	(89 946)	(100 029)
Inne usługi obce	(96 888)	(81 063)
Reklama i sponsoring	(20 718)	(13 684)
Łączność	(13 173)	(14 714)
Oplaty na rzecz BFG	(45 379)	(70 464)
Podatki i opłaty	(22 582)	(20 312)
Podatek bankowy	(108 948)	(98 008)
Inne	(29 322)	(32 599)
Razem	(816 377)	(791 068)

Z dniem 1 lutego 2016 roku weszła w życie Ustawa z dnia 15 stycznia 2016 roku o podatku od niektórych instytucji finansowych, która objęła m.in. banki oraz zakłady ubezpieczeń. Podstawę opodatkowania stanowi nadwyżka sumy aktywów podmiotu ponad 4 miliardy PLN, w przypadku banków wynikająca z zestawienia obrotów i sald na koniec każdego miesiąca. Banki są uprawnione do pomniejszenia podstawy opodatkowania m.in. o wartość funduszy własnych, a także wartość skarbowych papierów wartościowych. Dodatkowo banki obniżają podstawę opodatkowania o wartość aktywów nabytych od NBP, stanowiących zabezpieczenie kredytu refinansowego udzielonego przez NBP. Stawka podatku dla wszystkich podatników wynosi 0,0366% miesięcznie, a podatek jest płacony miesięcznie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy. Podatek po raz pierwszy został zapłacony za luty 2016 roku. Zapłacony podatek nie stanowi kosztu uzyskania przychodu w podatku dochodowym od osób prawnych.

13. Amortyzacja

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Amortyzacja:		
Rzeczowych aktywów trwałych	(11 813)	(12 194)
Wartości niematerialnych i prawnych	(18 485)	(21 453)
Razem	(30 298)	(33 647)

14. Pozostałe koszty operacyjne

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Koszty rezerw na ryzyko operacyjne	(4 169)	(1 475)
Darowizny	(15)	(232)
Utrata wartości aktywów niefinansowych – odpisy z tyt. utraty i spisanie zaniechanych inwestycji	(88 414)	-
Pozostałe	(7 216)	(8 984)
Razem	(99 814)	(10 691)

W związku z zawartą Umową z dnia 14 grudnia 2017 roku pomiędzy DB AG, Banco Santander S.A. i Bank Zachodni WBK S.A., dotyczącą sprzedaży wydzielonej części Deutsche Bank Polska S.A. na rzecz Banku Zachodniego WBK S.A. (zamknięcie transakcji jest planowane na IV kwartał 2018 roku), Grupa dokonała aktualizacji wartości aktywów niefinansowych, które nie będą używane przez Grupę po zamknięciu się ww. transakcji. W wyniku przeprowadzonej aktualizacji Grupa utworzyła odpisy aktualizujące wartość WNiP o łączną kwotę 48 905 tys. zł (Nota 23) oraz wartość środków trwałych o kwotę 18 079 tys. zł (Nota 22).

Ponadto, w wyniku zamiany decyzji co do ostatecznego sposobu implementacji postanowień dyrektywy Mifid, Grupa zdecydowała o zaniechaniu trwających prac rozwojowych związanych z wdrożeniem modelu doradczego i dokonał spisania w koszty poniesionych dotychczas nakładów inwestycyjnych na łączną kwotę brutto 21 431 tys. zł.

15. Podatek dochodowy

w tys. PLN	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Zysk brutto przed opodatkowaniem	59 560	145 520
Bieżący podatek	(63 381)	(53 134)
Podatek odroczony	9 470	(330)
Razem podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	(53 911)	(53 464)
Uzgodnienie obciążenia wyniku finansowego		
Zysk przed opodatkowaniem	59 560	145 520
Podatek dochodowy według krajowej stawki podatku 19%	(11 316)	(27 649)
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodu	(39 226)	(27 289)
PFRON	(465)	(462)
Podatek bankowy	(20 700)	(18 621)
Koszty na opłatę ostrożnościową BFG	(8 622)	(4 160)
Koszty składek	(16)	(77)
Wewnątrzgrupowe – za 2014 i lata wcześniejsze	-	(1 497)
Koszty ZUS od świadczeń urlopowych – w części Pracownika	-	(490)
Pozostałe koszty operacyjne	(362)	(1 180)
Pozostałe koszty rzeczowe i amortyzacji	(2 187)	(645)
Koszty odpisów pozakredytowych NKUP	-	(157)
Odpisy impairmentowe na składniki majątku	(276)	-
Wierzytelności; odpisy oraz strata na sprzedaży	(6 598)	-
Przychody niestanowiące przychodów do opodatkowania	1 556	1 293
Prowizje z tyt. opłaty ostrożnościowej BFG za 2015	-	510
Przychody z rozwiązania odpisów/rezerw pozakredytowych	1 247	235
Pozostałe przychody operacyjne	-	548
Wycena instrumentów pochodnych	309	-
Umorzone kredyty hipoteczne	-	178
Podatek od papierów wartościowych	(5 878)	-
Rozliczenie prowizji wg ESP	266	-
Inne pozycje wpływające na wysokość obciążenia podatkowego	687	3
Razem podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	(53 911)	(53 464)
Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej		
Podatek dochodowy	(53 911)	(53 464)
Efektywna stopa podatkowa	91%	37%

16. Zysk na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję jest obliczany w oparciu o zysk przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

	01.01.2017 r. – – 31.12.2017 r.	01.01.2016 r. – – 31.12.2016 r.
Zysk za okres (tys. PLN)	5 649	92 056
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (szt.)	2 651 449 384	2 651 449 384
Podstawowy zysk za okres na jedną akcję (PLN)	0,00213	0,03472

17. Kasa, operacje z Bankiem Centralnym

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Gotówka*	122 142	107 749
Środki na rachunkach w Banku Centralnym	852 446	945 668
Razem	974 588	1 053 417

* Gotówka w rozumieniu polskie lub zagraniczne znaki pieniężne (banknoty, monety).

Deklarowana rezerwa obowiązkowa do utrzymywania w okresie obejmującym 31 grudnia 2017 roku wynosiła: 717 357,0 tys. PLN, a w okresie obejmującym 31 grudnia 2016 roku wynosiła: 610 755,0 tys. PLN. Rezerwa ta została ustalona jako średnia z dziennych stanów środków Klientów za październik 2017 roku (odpowiednio za październik 2016 roku) (art. 38 ust. 2 Ustawy o NBP).

18. Należności od banków

Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom według rodzaju

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Rachunek bieżący	634 583	846 456
Lokaty międzybankowe i kredyty udzielone innym bankom (w tym skupione wierzytelności)	186 312	5 965
Należności od banków brutto	820 895	852 421
Odpisy z tytułu utraty wartości, w tym:	(516)	(574)
– utworzone indywidualnie	-	-
– utworzone grupowo	(516)	(574)
Należności od banków netto	820 379	851 847

Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Bieżące	634 583	846 456
Terminowe	186 312	5 965
– do 1 miesiąca	186 312	5 522
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	-	441
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-	-
– powyżej 1 roku do 5 lat	-	-
– powyżej 5 lat	-	2
Odpisy z tytułu utraty wartości	(516)	(574)
Należności od banków netto	820 379	851 847

Zmiana stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności od innych banków

w tys. PLN	2017 rok	2016 rok
Stan odpisów z tytułu utraty wartości należności od innych banków na początek okresu	574	160
Utworzenie odpisów	2 409	414
Rozwiązanie odpisów	(2 466)	-
Spisanie w ciężar odpisów	-	-
Pozostałe zmiany	-	-
Stan odpisów z tytułu utraty wartości należności od innych banków na koniec okresu	516	574

19. Kredyty i pożyczki udzielone Klientom

Należności wobec Klientów według rodzaju

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Osoby fizyczne	23 092 667	25 070 682
Podmioty gospodarcze	7 714 996	6 017 706
Sektor publiczny	29 129	29 699
Należności od Klientów brutto	30 836 792	31 118 087
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(600 193)	(606 070)
Należności od Klientów netto	30 236 599	30 512 017

Szczegółowy opis zarządzania ryzykiem kredytowym oraz główne informacje dotyczące koncentracji ryzyka kredytowego zostały przedstawione w Nocie 44.

Należności wobec Klientów według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Bieżące	1 092 160	1 138 893
Terminowe	29 744 632	29 979 194
– do 1 miesiąca	352 257	238 777
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	398 345	402 553
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 431 145	2 942 794
– powyżej 1 roku do 5 lat	8 575 377	8 523 450
– powyżej 5 lat	16 987 508	17 871 620
Razem	30 836 792	31 118 087

Zmiana stanu odpisów aktualizujących

w tys. PLN	2017 rok	2016 rok
Stan na 1 stycznia	606 070	744 949
Zmiany w wartości odpisów aktualizujących:	(5 877)	(138 879)
Utrata wartości kredytów i pożyczek udzielonych Klientom	759 029	643 906
Należności spisane w ciężar rezerw*	(61 617)	(285 690)
Zmniejszenie z tytułu różnic kursowych	-	-
Odwroćenie straty z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych Klientom	(702 127)	(488 553)
Inne zmniejszenia	(1 162)	(8 542)
Stan na 31 grudnia	600 193	606 070

* Pozycja uwzględnia wartość 31 229 tys. PLN (w 2016 roku – 87 242 tys. PLN) należności spisanych w związku z transakcjami sprzedaży części portfeli niepracujących kredytów o łącznej wartości bilansowej brutto na dzień sprzedaży 53 959 tys. PLN (w 2016 roku – 132 282 tys. PLN).

Wynik na transakcjach sprzedaży został uwzględniony w odpisach z tytułu utraty wartości.

Na saldo odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na należności od Klientów składały się następujące kategorie:

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Odpis na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	526 796	545 122
Odpis na poniesione, lecz nie zaraportowane straty (IBNR)	73 397	60 948
Razem odpisy	600 193	606 070

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Należności z rozpoznaną utratą wartości, brutto	811 358	838 847
Odpisy aktualizujące na ekspozycje z rozpoznaną utratą wartości	(526 796)	(545 122)
Należności z rozpoznaną utratą wartości, netto	284 562	293 725
Należności bez rozpoznanej utraty wartości, brutto	30 025 434	30 279 240
Odpisy aktualizujące na poniesione, lecz nie zaraportowane straty (IBNR)	(73 397)	(60 948)
Należności bez rozpoznanej utraty wartości, netto	29 952 037	30 218 292
Razem należności od Klientów brutto	30 836 792	31 118 087
Razem odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(600 193)	(606 070)
Razem należności od Klientów netto	30 236 599	30 512 017

W 2017 roku nie było istotnych zmian zasad szacowania utraty wartości.

W niniejszej nocie dokonano korekty danych porównywalnych należności od Klientów brutto i odpisów aktualizujących ich wartość, które dotyczyły pakietu sprzedanych w 2016 roku wierzytelności. W sprawozdaniu za rok 2016 Grupa wykazała należności od Klientów brutto w kwocie 31 204 124 tys. zł, natomiast odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości stanowiły kwotę 692 107 tys. zł.

20. Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Wycena pochodnych instrumentów finansowych	67 203	138 674
Razem	67 203	138 674

Szczegółowe informacje dotyczące aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zostały zaprezentowane w Nocie 36 oraz w Nocie 44.

Dotatnia wartość rynkowa niezapadłych pochodnych instrumentów finansowych

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Transakcje stopy procentowej	19 657	23 044
– IRS	19 657	23 044
Transakcje walutowe	47 546	115 630
– FX spot/forward	32 830	22 304
– FX swap	14 716	69 405
– Kupione opcje walutowe	-	23 840
– Opcje walutowe wbudowane w depozyt	-	81
Razem	67 203	138 674

Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (przeznaczonych do obrotu)

w tys. PLN	2017 rok	2016 rok
Saldo na początek okresu	-	198 435
Zwiększenia	-	14 185 300
– zakup dłużnych papierów wartościowych*	-	14 185 300
– zwiększenie wartości papierów wartościowych**	-	-
Zmniejszenia	-	(14 383 735)
– sprzedaż dłużnych papierów wartościowych*	-	(13 858 726)
– wykup dłużnych papierów wartościowych*	-	(499 700)
– zmniejszenie wartości papierów wartościowych**	-	(25 309)
Saldo na koniec okresu	-	-

* Wartości nominalne.

** Obejmują wycenę rynkową, odsetki i dyskonto.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
do 1 miesiąca	14 591	58 051
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	15 947	18 595
powyżej 3 miesięcy do 1 roku	15 270	27 114
powyżej 1 roku do 5 lat	5 049	15 991
powyżej 5 lat	16 346	18 923
Razem	67 203	138 674

21. Inwestycyjne aktywa finansowe

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży:		
Obligacje Skarbu Państwa	5 874 914	5 042 629
Bony pieniężne NBP	1 739 522	1 749 631
Akcje i udziały	9 723	6 877
Razem	7 624 159	6 799 137

W pozycji „Akcje i udziały” Grupa wykazuje akcje VISA, które otrzymała jako członek organizacji VISA International w kwocie 9 394 tys. zł na dzień 31 grudnia 2017 roku, oraz akcje VISA Europe w kwocie 6 597 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku, oraz akcje GPW S.A., oraz BondSpot S.A. o łącznej wartości na dzień 31 grudnia 2017 roku 329 tys. zł, oraz 280 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Akcje VISA Inc. są indeksowane do Visa Common A Shares. Do ksiąg na datę rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. przyjęto wartość wyceny wynikającej z giełdowej wartości akcji serii A, indeksu 13,952 oraz kursu EUR/PLN na dzień bilansowy.

W czerwcu 2016 roku Jednostka Dominująca otrzymała informację o sfinalizowaniu transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. W wyniku rozliczenia transakcji Grupa ujęła w sprawozdaniu finansowym za rok 2016:

— otrzymaną w gotówce kwotę 10 mln EUR, stanowiącą równowartość 44,4 mln złotych według średniego kursu NBP z dnia 21 czerwca 2016 roku.

W wyniku rozliczenia transakcji Jednostka Dominująca rozpoznała w rachunku zysków i strat w 2016 roku zysk przed opodatkowaniem w kwocie 44,4 mln zł.

Zmiana stanu papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży przedstawia się następująco:

w tys. PLN	2017 rok	2016 rok
Saldo na początek okresu	6 799 137	5 769 466
Zwiększenia	59 459 109	73 781 952
– zakup papierów wartościowych*	59 443 835	73 671 673
– zwiększenie wartości papierów wartościowych**	15 274	110 279
Zmniejszenia	(58 634 087)	(72 752 281)
– sprzedaż papierów wartościowych*	(185 000)	(84 395)
– wykup dłużnych papierów wartościowych*	(58 408 814)	(72 665 484)
– zmniejszenie wartości papierów wartościowych**	(40 273)	(2 402)
Saldo na koniec okresu	7 624 159	6 799 137

* Wartości nominalne.

** Obejmują wycenę rynkową, odsetki i dyskonto.

Grupa, będąc uczestnikiem Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, utrzymuje obligacje skarbowe stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku w wartości nominalnej 107 000,00 tys. PLN (według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku w wysokości 107 000,00 tys. PLN). Wartości bilansowe tych obligacji przedstawiały się następująco: 107 963,0 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 106 499,5 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2016 roku. Grupa przyjęła do wyliczenia wysokości funduszu ochrony środków gwarantowanych wynikającą z przepisów stawkę procentową w wysokości 0,55% (w 2016 roku stawka procentowa wynosiła 0,55%) sumy środków pieniężnych zgromadzonych w banku na wszystkich rachunkach, stanowiącej podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej. W związku ze zmianą ustawy o BFG i wprowadzeniem składek na Fundusz Gwarancyjny oraz Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji Grupa utrzymuje obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek. Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość zobowiązania do zapłaty na Fundusz Gwarancyjny wynosiła 3 063 tys. zł, natomiast na Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji 10 550 tys. zł. Obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek miały wartość nominalną odpowiednio 3 490 tys. zł oraz 12 000 tys. zł.

22. Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość brutto

w tys. PLN	Grunt i budynki	Maszyny i urządzenia	Wyposażenie	Środki trwałe w budowie	Razem
Stan na dzień 01.01.2016 r.	116 865	81 377	20 399	4 116	222 757
Zwiększenia (z tytułu)	3 540	5 521	188	-	9 249
Zakupy	3 540	5 521	188	-	9 249
Zmniejszenia (z tytułu)	(11 436)	(5 205)	(1 113)	(3 458)	(21 212)
Zbycia	(7)	(1 366)	-	-	(1 373)
Likwidacji	(11 429)	(3 839)	(1 113)	-	(16 381)
Trwała utrata wartości	-	-	-	-	-
Rozliczenie nakładów	-	-	-	(3 458)	(3 458)
Inne zmiany	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2016 r.	108 969	81 693	19 474	658	210 794
Stan na dzień 01.01.2017 r.	108 969	81 693	19 474	658	210 794
Zwiększenia (z tytułu)	2 512	4 773	694	4 466	12 445
Zakupy	309	4 743	596	4 466	10 114
Rozliczenie inwestycji	2 203	30	98	-	2 331
Zmniejszenia (z tytułu)	(298)	(2 445)	(506)	(2 331)	(5 580)
Zbycia	(58)	(430)	(32)	-	(520)
Likwidacji	(240)	(2 015)	(474)	-	(2 729)
Trwała utrata wartości	-	-	-	-	-
Rozliczenie nakładów	-	-	-	(2 331)	(2 331)
Inne zmiany	-	-	-	(62)	(62)
Stan na dzień 31.12.2017 r.	111 183	84 021	19 662	2 731	217 597

Umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości

w tys. PLN	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Wyposażenie	Środki trwałe w budowie	Razem
Stan na dzień 01.01.2016 r.	91 004	69 538	20 392	-	180 934
Amortyzacja	6 935	5 064	195	-	12 194
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	(2 135)	(709)	-	-	(2 844)
Sprzedaż/likwidacja	(9 371)	(4 918)	(1 113)	-	(15 402)
Inne zmiany	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2016 r.	86 433	68 975	19 474	-	174 882
Stan na dzień 01.01.2017 r.	86 433	68 975	19 474	-	174 882
Amortyzacja	5 570	5 549	694	-	11 813
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	10 180	7 777	-	-	17 957
Sprzedaż/likwidacja	(232)	(2 407)	(506)	-	(3 145)
Inne zmiany	-	-	-	-	-
Stan na dzień 31.12.2017 r.	101 951	79 894	19 662	-	201 507

Wartość bilansowa

w tys. PLN	Grunty i budynki	Maszyny i urządzenia	Wyposażenie	Środki trwałe w budowie	Razem
Na dzień 01.01.2016 r.	25 861	11 839	7	4 116	41 823
Na dzień 31.12.2016 r.	22 536	12 718	-	658	35 912
Na dzień 01.01.2017 r.	22 536	12 718	-	658	35 912
Na dzień 31.12.2017 r.	9 232	4 127	-	2 731	16 090

23. Wartości niematerialne

Wartość brutto

w tys. PLN	Oprogramo- wanie	Nakłady	Ogółem
Stan na 01.01.2016 r.	206 495	47 241	253 736
Zakupy	1 635	38 063	39 698
Rozliczenie inwestycji	26 213	-	26 213
Przeniesienia z nakładów	-	(28 144)	(28 144)
Inne zmiany	-	(673)	(673)
Stan na 31.12.2016 r.	234 343	56 487	290 830
Stan na 01.01.2017 r.	234 343	56 487	290 830
Zakupy	130	31 329	31 459
Rozliczenie inwestycji	20 158	-	20 158
Przeniesienia z nakładów	-	(20 172)	(20 172)
Likwidacja	(12 324)	-	(12 324)
Inne zwiększenia, korekty	-	11 207	11 207
Spisanie nakładów w koszty w związku z zaniechaniem inwestycji	-	(21 431)	(21 431)
Stan na 31.12.2017 r.	242 307	57 420	299 727

Amortyzacja oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości

w tys. PLN	Oprogramo- wanie	Nakłady	Ogółem
Stan na 01.01.2016 r.	164 180	-	164 180
Amortyzacja	21 452	-	21 452
Rezerwa na amortyzację	-	-	-
Likwidacja	-	-	-
Inne zmiany	-	-	-
Stan na 31.12.2016 r.	185 632	-	185 632
Stan na 01.01.2017 r.	185 632	-	185 632
Amortyzacja	18 485	-	18 485
Utrata wartości	35 182	13 723	48 905
Rezerwa na amortyzację	-	-	-
Likwidacja	(12 323)	-	(12 323)
Inne zmiany	(1 453)	-	(1 453)
Stan na 31.12.2017 r.	225 523	-	239 246

Wartość bilansowa

w tys. PLN	Oprogramo- wanie	Nakłady	Ogółem
Na 01.01.2016 r.	42 315	47 241	89 556
Na 31.12.2016 r.	48 711	56 487	105 198
Na 01.01.2017 r.	48 711	56 487	105 198
Na 31.12.2017 r.	16 784	57 420	60 481

24. Należności z tytułu podatku dochodowego

Na dzień 31 grudnia 2017 roku istnieją należności z tytułu bieżącego podatku od osób prawnych w kwocie 1 231 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2016 roku – 9 333 tys. PLN), stanowiące różnicę między sumą zaliczek miesięcznych zapłaconych w uproszczonej formie zgodnie z art. 25 ust. 6 Ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych a podatkiem należnym na ten dzień od dochodu osiągniętego od początku roku podatkowego. Kwota ta dotyczy nadpłaty z 2015 roku.

25. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	119 041	90 832
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(93 774)	(72 069)
Razem aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	25 267	18 764

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są związane z następującymi pozycjami:

Ujemne różnice przejściowe między wartością podatkową i bilansową aktywów i zobowiązań

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.	Zmiana w 2017 r.
Naliczone odsetki do zapłacenia	65 835	52 085	13 750
Odsetki od zobowiązań wobec banków	19 548	37 972	(18 424)
Korekta odsetek do wartości efektywnej – depozyty międzybankowe	-	(4)	4
Odsetki od pożyczki podporządkowanej	12 486	1 040	11 446
Odsetki od depozytów i rachunków Klientów (podmioty niefinansowe i budżet)	30 946	12 352	18 594
Rezerwa na koszty odsetek od lokaty pracującej	-	225	(225)
Odsetki od zobowiązań – operacje spekulacyjne – IRS – swap	2 855	511	2 344
Korekta odsetek do wartości efektywnej – depozyty Klientów	-	(11)	11
Rezerwy na koszty	116 987	101 284	15 703
Premia od dłużnych papierów wartościowych	-	-	-
Odpisy aktualizujące ekspozycje kredytowe i wartość godziwą instrumentów finansowych	294 521	309 314	(14 793)
Przychody pobierane z góry	72 880	-	72 880
Różnica pomiędzy wartością księgową i podatkową środków trwałych	68 404	2 685	65 719
Przychody należne za rok bieżący otrzymane w roku następnym z tyt. wynagrodzenia za usługi finansowe	7 613	4 029	3 584
Wycena aktywów finansowych – instrumenty pochodne	292	5 264	(4 972)
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	3 398	(3 398)
Razem	626 532	478 059	148 473
Stawka podatku	19%	19%	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	119 041	90 832	28 209
w tym odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	-	646	(646)
w tym odniesione na rachunek zysków i strat	119 041	90 187	28 854

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego są związane z następującymi pozycjami:

Dodatnie różnice przejściowe między wartością podatkową i bilansową aktywów i zobowiązań

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.	Zmiana w 2017 r.
Naliczone odsetki do otrzymania	64 756	67 743	(2 987)
Niezrealizowane dyskonto od papierów wartościowych	63 785	-	63 785
Koszty zapłacone z góry	334 371	256 886	77 485
Wycena aktywów finansowych – instrumenty pochodne	17 623	24 007	(6 384)
Przychody od papierów – naliczone	-	26 506	(26 506)
Inne przychody do otrzymania	-	3 379	(3 379)
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	13 010	786	12 224
Razem	493 545	379 307	114 238
Stawka podatku	19%	19%	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	93 774	72 068	21 706
w tym odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	2 472	149	2 323
w tym odniesione na rachunek zysków i strat	91 302	71 919	19 383

26. Inne aktywa

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Dłużnicy różni netto	75 825	62 696
Należności z tytułu rozliczenia kart	49 474	46 099
Należność od ubezpieczycieli	3 748	1 896
Rozliczenia międzyokresowe czynne	15 122	5 603
Należności publicznoprawne	594	2 244
Pozostałe aktywa	-	2 898
Rozliczenia międzybankowe	22 546	5 654
Należności od Klientów z tytułu zawartych transakcji	11 272	18 861
Należności od Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych	8 004	33 222
Przychody do otrzymania	34 583	32 289
Należności od podmiotów z Grupy DB	33 602	21 197
Razem	167 946	163 467

Struktura wiekowa salda dłużników różnych

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Nieprzeterminowane	75 917	62 615
Przeterminowane do roku	113	45
Przeterminowane od 1 do 3 lat	660	721
Przeterminowane od 3 do 5 lat	12	24
Przeterminowane powyżej 5 lat	789	793
Dłużnicy różni brutto	77 491	64 198
Ódpisy z tytułu utraty wartości	(1 666)	(1 502)
Dłużnicy różni netto	75 825	62 696

27. Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania wobec banków według rodzaju

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
W rachunku bieżącym	149 535	464 108
Depozyty terminowe	13 116 831	14 985 194
Pożyczki i kredyty otrzymane	61 142	172 813
Razem	13 327 508	15 622 115

Zobowiązania wobec banków według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Bieżące	149 535	464 108
Terminowe	13 177 973	15 158 007
– do 1 miesiąca	273 363	398 044
– powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	331 907	335 320
– powyżej 3 miesięcy do 1 roku	2 525 578	2 038 115
– powyżej 1 roku do 5 lat	8 599 646	8 958 327
– powyżej 5 lat	1 447 479	3 428 201
Razem	13 327 508	15 622 115

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu kredytów otrzymanych od banków

w tys. PLN	2017	2016
Stan na początek okresu	172 813	426 595
Zwiększenia z tytułu:	-	13 752
– kredyty otrzymane	-	-
– odsetki od kredytów otrzymanych	-	222
– różnice kursowe	-	13 530
Zmniejszenia z tytułu:	(111 671)	(267 534)
– spłata kredytów	(99 534)	(267 134)
– spłata odsetek	-	(400)
– różnice kursowe	(12 137)	-
Stan zobowiązań na koniec okresu	61 142	172 813

28. Zobowiązania wobec Klientów

Zobowiązania wobec Klientów według rodzaju

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
W rachunku bieżącym		
Osoby fizyczne	4 517 991	4 051 887
Podmioty gospodarcze	9 316 854	9 825 652
Sektor publiczny	83 580	76 417
Razem rachunki bieżące	13 918 425	13 953 956
Depozyty terminowe		
Osoby fizyczne	3 531 769	2 030 168
Podmioty gospodarcze	2 817 124	1 757 958
Sektor publiczny	39 667	39 870
Razem depozyty terminowe	6 388 560	3 827 996
Depozyty zabezpieczające transakcje pochodne		
Osoby fizyczne	-	-
Podmioty gospodarcze	33 678	15 748
Sektor publiczny	-	-
Razem depozyty zabezpieczające transakcje pochodne	33 678	15 748
Razem	20 340 663	17 797 700

Zobowiązania wobec Klientów według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Bieżące	13 918 425	13 953 956
Terminowe	6 422 238	3 843 744
- do 1 miesiąca	2 226 753	1 206 939
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	546 113	780 820
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 299 276	1 620 008
- powyżej 1 roku do 5 lat	339 468	230 171
- powyżej 5 lat	10 628	5 806
Razem	20 340 663	17 797 700

29. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Ujemna wartość rynkowa niezapadłych pochodnych instrumentów finansowych

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Transakcje stopy procentowej	3 148	4 127
- IRS	3 148	4 127
Transakcje walutowe	109 079	85 405
- FX spot/forward	26 651	22 516
- FX swap	82 428	38 768
- Opcje wbudowane w depozyt	-	81
- Sprzedane opcje walutowe	-	24 040
Razem	112 227	89 532

Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat według terminów zapadalności

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
- do 1 miesiąca	50 288	33 229
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	21 116	18 998
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	35 527	24 648
- powyżej 1 roku do 5 lat	3 007	10 019
- powyżej 5 lat	2 289	2 638
Razem	112 227	89 532

Kompensowanie instrumentów finansowych

31.12.2017 r. w tys. PLN	Wycena instrumentów pochodnych	Teoretyczna wartość kompensaty	Wartość depozytów zabezpieczających (przyjętych/udzielonych)	Wartość netto
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	67 203	38 171	-	29 032
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	112 227	38 171	3 718	70 338

31.12.2016 r. w tys. PLN	Wycena instrumentów pochodnych	Teoretyczna wartość kompensaty	Wartość depozytów zabezpieczających (przyjętych/udzielonych)	Wartość netto
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	138 674	3 791	-	134 883
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	89 532	3 791	-	85 741

30. Rezerwy

w tys. PLN	Rezerwy na odprawy emerytalne	Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwa na koszty związane z restrukturyzacją	Rezerwa na koszty związane z działalnością operacyjną Banku	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2017 r.	1 556	12 561	992	10 641	-	25 750
Rezerwy utworzone w ciągu roku	1 715	30 156	432	-	-	32 303
Rezerwy rozwiązane/wykorzystane w ciągu roku	(1 463)	(24 580)	-	(6 510)	-	(32 553)
Zmiana kwalifikacji rezerwy	-	(34)	(2)	-	-	(36)
Stan na 31 grudnia 2017 r.	1 808	18 102	1 422	4 131	-	25 463

Stan na 1 stycznia 2016 r.	1 146	8 762	771	12 590	11 518	34 787
Rezerwy utworzone w ciągu roku	1 463	16 231	297	-	-	17 991
Rezerwy rozwiązane/wykorzystane w ciągu roku	(1 053)	(12 432)	(76)	(1 949)	(11 518)	(27 028)
Zmiana kwalifikacji rezerwy	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2016 r.	1 556	12 561	992	10 641	-	25 750

Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

W pozycji „Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe” zostały ujęte rezerwy na poniesione, ale nie zidentyfikowane straty dotyczące ekspozycji pozabilansowych.

Rezerwy na sprawy sporne

Łączna wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, w których Grupa występowała w roli pozwanego, wyniosła według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku 71 mln zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2016 – 32 mln zł.

Grupa utworzyła rezerwy w tych przypadkach, w których według szacunków Grupy prawdopodobieństwo konieczności wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest większe niż 50%. Na dzień 31 grudnia 2017 roku rezerwy na roszczenia prawne, w których Grupa występowała w roli pozwanego, wyniosły 1 420 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2016 roku 992 tys. zł.

Przeciwko Grupie toczy się sprawa dotycząca zarzutu Prezesa UOKiK odnośnie do stosowania przez Jednostkę Dominującą oraz inne polskie banki praktyk monopolistycznych związanych z kartami kredytowymi. Decyzja

Prezesa UOKiK została wydana w dniu 29 grudnia 2006 roku. W wyniku odwołania Jednostki Dominującej od Decyzji Prezesa UOKiK Sąd Okręgowy w Warszawie w 2013 roku zmniejszył wysokość kary dla Jednostki Dominującej z kwoty 2 894 tys. zł na 25 tys. zł. Jednakże w związku ze złożonymi apelacjami Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił wyżej wymieniony wyrok Sądu Okręgowego, m.in. w ten sposób, że oddalił w całości wszystkie odwołania banków, w tym Jednostki Dominującej, od decyzji Prezesa UOKiK oraz oddalił apelacje złożone przez banki, w tym Jednostkę Dominującą, od wyroku Sądu Okręgowego. Jednostka Dominująca dokonała zapłaty kwoty 2 894 tys. zł, wynikającej z Decyzji Prezesa UOKiK. Jednostce Dominującej przysługuje prawo do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego.

Rezerwy na koszty związane z restrukturyzacją

Na dzień bilansowy Jednostka Dominująca utworzyła rezerwy na koszty związane z restrukturyzacją, w tym 3 105 tys. zł na restrukturyzację zatrudnienia oraz na koszty związane z restrukturyzacją placówek w kwocie 1 026 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2016 roku rezerwy te stanowiły odpowiednio – 2 754 tys. zł na restrukturyzację zatrudnienia oraz na koszty związane z restrukturyzacją placówek w kwocie 7 887 tys. zł.

31. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych

Na dzień 31 grudnia 2017 roku występuje zobowiązanie z tytułu bieżącego podatku od osób prawnych w kwocie 30 779 tys. PLN stanowiące różnicę między podatkiem należnym na ten dzień od dochodu osiągniętego od początku roku podatkowego a sumą zaliczek miesięcznych zapłaconych w uproszczonej formie zgodnie z art. 25 ust. 6 Ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych. Zobowiązania podmiotów w ramach Grupy z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych za rok 2017 zostało uregulowane z zachowaniem terminów ustawowych.

32. Inne zobowiązania

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Rozrachunki międzybankowe	197 698	141 925
Wierzyciele różni	49 327	42 368
Rozrachunki publicznoprawne	17 994	22 626
Zobowiązania wobec biur maklerskich i KDPW	82	5 123
Pozostałe rozrachunki	33 663	23 020
Rezerwy, w tym:	132 659	103 495
na nagrody i premie	22 215	14 957
na koszty do zapłacenia	96 768	70 559
na niewykorzystane urlopy	9 755	8 311
pozostałe	3 921	9 668
Przychody pobierane z góry	23 825	19 462
Razem	455 248	358 019

33. Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane obejmują na dzień bilansowy dwie pożyczki podporządkowane otrzymane od Deutsche Bank AG.

Podmiot udzielający finansowania:	Wartość nominalna w walucie pożyczki	Waluta	Oprocentowanie na dzień 31.12.2017 r.	Termin wymagalności	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2017 r.
Deutsche Bank AG					
Kapitał	55 000	EUR	1,701	04.07.2018 r.	229 399
Odsetki	231	EUR	x	x	965
Razem	55 231	EUR	x	x	230 364

Podmiot udzielający finansowania:	Wartość nominalna w walucie pożyczki	Waluta	Oprocentowanie na dzień 31.12.2016 r.	Termin wymagalności	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2016 r.
Deutsche Bank AG	55 000	EUR	1,729	04.07.2018 r.	243 320
Kapitał	235	EUR	x	x	1 040
Odsetki	55 235	EUR	x	x	244 360
Razem					

Podmiot udzielający finansowania:	Wartość nominalna w walucie pożyczki	Waluta	Oprocentowanie na dzień 31.12.2017 r.	Termin wymagalności	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2017 r.
Deutsche Bank AG	300 000	EUR	3,81	29.04.2026 r.	1 251 271
Kapitał	2 762	EUR	x	x	11 520
Odsetki	302 762	EUR	x	x	1 262 791
Razem					

Podmiot udzielający finansowania:	Wartość nominalna w walucie pożyczki	Waluta	Oprocentowanie na dzień 31.12.2016 r.	Termin wymagalności	Kwota zobowiązania na dzień 31.12.2016 r.
Deutsche Bank AG	300 000	EUR	3,839	29.04.2026 r.	1 327 200
Kapitał	2 783	EUR	x	x	12 313
Odsetki	302 783	EUR	x	x	1 339 513
Razem					

Zobowiązania podporządkowane obejmują:

- 1) Pożyczkę otrzymaną od Deutsche Bank (Malta) Ltd. (dawniej Deutsche Financial Services (Malta) Ltd.) w dniu 4 lipca 2008 roku z 10-letnim okresem wymagalności. Środki pozyskane z pożyczki posłużyły na rozwój działalności. Bank uzyskał w dniu 2 września 2008 roku zgodę KNF na zaliczenie kwoty pochodzącej z pożyczki do funduszy uzupełniających dla celów kalkulacji współczynnika wypłacalności. W 2016 roku, na skutek zmian organizacyjnych w Grupie Deutsche Bank AG, pożyczka podporządkowana została przekazana z Deutsche Bank (Malta) do Deutsche Bank AG bez zmian warunków samej pożyczki. Jednostka Dominująca w marcu 2016 roku uzyskała ponowną zgodę KNF na zaliczenie kwoty pochodzącej z pożyczki do funduszy uzupełniających dla celów kalkulacji współczynnika wypłacalności.
- 2) Pożyczkę otrzymaną od Deutsche Bank AG w dniu 29 kwietnia 2016 roku z 10-letnim okresem wymagalności. Jednostka Dominująca uzyskała w dniu 24 maja 2016 roku zgodę KNF na zaliczenie kwoty pochodzącej z pożyczki do funduszy uzupełniających dla celów kalkulacji współczynnika wypłacalności.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu pożyczek podporządkowanych

w tys. PLN	2017	2016
Stan na początek okresu	1 583 873	235 521
Zwiększenia z tytułu:	53 152	1 370 797
– pożyczki otrzymane	-	1 314 600
– odsetki od pożyczek otrzymanych	53 152	34 660
– różnice kursowe	-	21 537
Zmniejszenia z tytułu:	(143 870)	(22 445)
– spłata pożyczek	-	-
– spłata odsetek	(54 020)	(22 445)
– różnice kursowe	(89 850)	-
Stan zobowiązań na koniec okresu	1 493 155	1 583 873

34. Kapitał akcyjny Jednostki Dominującej

Akcje zwykłe

w PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Akcje wyemitowane, na dzień 1 stycznia 2017 r. – w pełni opłacone	2 651 449 384	2 651 449 384
Akcje wyemitowane, na dzień 31 grudnia 2017 r. – w pełni opłacone	2 651 449 384	2 651 449 384

Kapitał akcyjny (struktura)

Seria/emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej (w tys. PLN)	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
I	imienne zwykłe	1 000 000	1 000	gotówka	04-11-1991	01-01-1992
II	zwykłe na okaziciela	2 500 000	2 500	gotówka	24-11-1992	01-01-1993
III seria A	imienne zwykłe	250 000	250	gotówka	26-08-1993	01-01-1993
III seria B	imienne zwykłe	304 960	305	aport	30-11-1993	01-01-1994
III seria C	zwykłe na okaziciela	189 465	189	gotówka	30-11-1993	01-01-1994
III seria D	imienne zwykłe	288 883	289	gotówka	30-11-1993	01-01-1993
III seria E	zwykłe na okaziciela	1 300 000	1 300	gotówka	16-02-1994	01-01-1994
III seria F	zwykłe na okaziciela	1 666 692	1 667	gotówka	13-04-1994	01-01-1994
IV	zwykłe na okaziciela	1 971 068	1 971	gotówka	16-06-1994	01-01-1994
V	zwykłe na okaziciela	3 031 014	3 031	gotówka	30-12-1994	01-01-1995
VI	imienne zwykłe	1 671 915	1 672	aport	23-06-1997	01-01-1997
VII seria A	zwykłe na okaziciela	14 261 897	14 262	gotówka	22-12-1997	01-01-1998
VIII seria AA	zwykłe na okaziciela	235 000 000	235 000	gotówka	20-03-2000 25-07-2000	01-01-2000
IX seria BB	zwykłe na okaziciela	34 620 975	34 621	gotówka	28-07-2000	01-01-2000
X	zwykłe na okaziciela	38 215 967	38 216	gotówka	28-12-2001	01-01-2002
Umorzenie akcji	zwykłe na okaziciela	(150 568 503)	(150 569)	umorzenie dobrowolne, nieodpłatne	27-10-2004	nie dotyczy
XI	imienne zwykłe	89 000 000	89 000	gotówka	18-08-2005	01-01-2005
XII	imienne zwykłe	121 951 219	121 951	gotówka	29-11-2006	01-01-2007
XIII	imienne zwykłe	185 000 000	185 000	gotówka	26-09-2007	01-01-2008
XIV	imienne zwykłe	257 013 000	257 013	gotówka	07-09-2009	01-01-2010
XV	imienne zwykłe	193 000 000	193 000	gotówka	26-05-2010	01-01-2011
XVI	imienne zwykłe	167 000 000	167 000	gotówka	03-12-2010	01-01-2011
XVII	imienne zwykłe	121 860 972	121 861	gotówka	25-08-2011	01-01-2012
XVIII	imienne zwykłe	300 000 000	300 000	gotówka	25-10-2011	01-01-2012
XIX	imienne zwykłe	110 000 000	110 000	gotówka	27-04-2012	01-01-2013
XX	imienne zwykłe	107 000 000	107 000	gotówka	22-06-2012	01-01-2013
XXI	imienne zwykłe	813 919 860	813 920	przejęcie w trybie art. 492 § 1 pkt. 1 KSH	31-01-2014	01-01-2013
Liczba akcji, razem		2 651 449 384				
Kapitał akcyjny, razem			2 651 449			

Wartość nominalna jednej akcji = 1,00 PLN

Na dzień bilansowy Grupa nie posiadała akcji uprzywilejowanych.

W dniu 20 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy KRS, dokonał wpisu dotyczącego podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 40 mln PLN w wyniku XXII emisji 40 000 000 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, po cenie emisyjnej 5 zł za sztukę. Akcje zostały objęte przez dotychczasowego akcjonariusza, tj. Deutsche Bank AG. Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną zwiększyła kapitał zapasowy Banku.

35. Pozostałe kapitały

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	525 366	525 366
Kapitał z aktualizacji wyceny, w tym	10 624	(2 031)
wycena portfela aktywów finansowych dost. do sprzedaży	13 011	(2 612)
podatek odroczony	(2 472)	496
pozostałe kapitały z aktualizacji wyceny	85	85
Zyski zatrzymane	1 021 461	1 035 993
kapitał zapasowy	319 948	319 948
kapitał rezerwowy	639 445	572 615
fundusz ogólnego ryzyka	56 419	51 374
zysk za okres	5 649	92 056
Razem	1 557 195	1 559 328

Do dnia podpisania sprawozdania Zarząd Jednostki Dominującej nie podjął uchwały w zakresie rekomendacji sposobu podziału zysku za rok 2017. Intencją Zarządu jest zarekomendowanie Radzie Nadzorczej podjęcie uchwały w sprawie zatrzymania 100% zysku za rok 2017 w celu zwiększenia kapitału rezerwowego.

Na dzień bilansowy Grupa nie miała zobowiązań z tytułu zadeklarowanych niewypłaconych dywidend.

36. Wartość godziwa

Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Wartość godziwa to kwota, za jaką składnik aktywów mógłby być wymieniony lub zobowiązanie wykonane, pomiędzy dobrze poinformowanymi i zainteresowanymi stronami w bezpośrednio zawartej transakcji, innej niż sprzedaż pod przymusem lub likwidacja, i jest najlepiej odzwierciedlona przez cenę rynkową, jeśli jest dostępna.

Poniżej podsumowanie wartości bilansowej i godziwej dla grup aktywów i pasywów, które nie są prezentowane w bilansie w wartości godziwej:

31.12.2017 r.

w tys. PLN	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa		
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	820 379	819 852
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom	30 236 599	28 505 550
Faktoring	641 442	641 442
Karty kredytowe	114 687	114 687
Kredyty hipoteczne	19 811 330	18 131 982
Kredyty inwestycyjne	4 543 820	4 504 763
Kredyty obrotowe	418 463	418 463
Kredyty w rachunku bieżącym	1 255 472	1 255 472
Pozostałe	585 592	585 592
Pożyczki konsumpcyjne	2 801 552	2 788 948
Pożyczki lombardowe	64 241	64 201
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec innych banków	13 327 508	13 564 508
Depozyty bieżące	149 535	149 535
Depozyty terminowe, kredyty i pożyczki	13 177 973	13 414 972
Zobowiązania wobec Klientów	20 340 663	20 354 625
Depozyty bieżące	13 918 370	13 918 370
Depozyty terminowe	6 422 293	6 436 255
Zobowiązania podporządkowane	1 493 155	1 640 453

31.12.2016 r.

w tys. PLN	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa		
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	851 847	846 767
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom	30 512 017	28 082 031
Faktoring	394 389	394 389
Karty kredytowe	114 507	114 507
Kredyty hipoteczne	22 116 068	19 670 582
Kredyty inwestycyjne	3 492 995	3 470 976
Kredyty obrotowe	393 662	393 662
Kredyty w rachunku bieżącym	1 004 640	1 004 640
Pozostałe	526 735	531 812
Pożyczki konsumpcyjne	2 403 274	2 435 646
Pożyczki lombardowe	65 747	65 815
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec innych banków	15 622 115	15 819 724
Depozyty bieżące	464 108	464 108
Depozyty terminowe, kredyty i pożyczki	15 158 007	15 355 616
Zobowiązania wobec Klientów	17 797 700	17 784 513
Depozyty bieżące	13 953 956	13 953 956
Depozyty terminowe	3 843 744	3 830 557
Zobowiązania podporządkowane	1 583 873	1 583 496

Określenie wartości godziwej

Poniżej przedstawiono podsumowanie głównych metod i założeń wykorzystywanych podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych.

Należności od innych banków

Wartość godziwa depozytów w innych bankach została wyznaczona poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych. Marżami uwzględnionymi przy dyskontowaniu przepływów jest krzywa premii za płynność kwotowana przez Grupę Deutsche Bank AG na koniec odpowiednio 2017 roku i 2016 roku.

Kredyty i pożyczki udzielone Klientom

Wartość godziwa należności od Klientów została wyznaczona poprzez zdyskontowanie dla głównych grup produktów kredytowych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu aktualnych stóp procentowych dla adekwatnego portfela rozumianych jako oprocentowanie kredytów udzielanych w ostatnim kwartale odpowiednio 2017 i 2016 roku. Dla pozostałych należności od Klientów wartość godziwą stanowi ich wartość bilansowa.

Wartość godziwa kredytów hipotecznych udzielonych Klientom została wyliczona jako wartość bieżąca przyszłych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych, uwzględniając zmianę w poziomie marży od momentu udzielenia kredytu. Stopy procentowe przyjęte do kalkulacji uwzględniają premię za płynność, jaką Grupa musiałaby zapłacić za transakcje finansujące akcją kredytową. Nie jest uwzględnione natomiast dyskonto związane z ryzykiem regulacyjnym dotyczącym ewentualnej zmiany przepisów w zakresie przewalutowania kredytów hipotecznych. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie jest ono możliwe do racjonalnego oszacowania.

Zobowiązania wobec innych banków

Wartość godziwa depozytów terminowych dla całości portfela została wyznaczona poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych, a dla pozostałych zobowiązań przyjęto wartość bilansową jako przybliżenie wartości godziwej.

Zobowiązania wobec Klientów

Wartość godziwa zobowiązań wobec Klientów o stałym oprocentowaniu została wyznaczona poprzez zdyskontowanie dla głównych grup produktów depozytowych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu aktualnych stóp procentowych dla adekwatnego portfela. Za aktualny poziom stóp procentowych uznano oprocentowanie depozytów udzielonych w grudniu odpowiednio 2017 i 2016 roku. Wartość godziwą zobowiązań wobec Klientów o zmiennym oprocentowaniu stanowi ich wartość bilansowa.

Pożyczka podporządkowana

W przypadku pożyczki podporządkowanej wartość godziwa została wyznaczona poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych oraz indykatywnych premii charakterystycznych dla tego typu instrumentów na koniec odpowiednio 2017 i 2016 roku.

Grupa dokonuje wyliczenia wartości godziwej dla instrumentów finansowych przy zastosowaniu jednej z następujących technik wyceny:

- poziom I – instrumenty finansowe, których wartość godziwa jest wyliczana na podstawie bezpośrednich kwotowań dostępnych na rynku. Do tej kategorii Bank zaklasyfikował dłużne papiery wartościowe, dla których istnieją kwotowania na aktywnych rynkach.
- poziom II – instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej na podstawie modeli wyceny, w których wszystkie istotne parametry wejściowe są obserwowane na aktywnym rynku (bezpośrednio lub pośrednio). Do tej kategorii Bank zaklasyfikował bony pieniężne NBP oraz transakcje na instrumentach pochodnych, które są wyceniane na podstawie modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych z użyciem parametrów obserwowanych na rynku lub modeli wyceny opcji. Instrumenty poziomu 2 wyceniane są przy użyciu krzywych dochodowości. Krzywe te są oparte na rynkowych kwotowaniach następujących instrumentów: IRS (do wyceny IRS), FRA (do wyceny IRS w terminie do roku), punkty swapowe (do wyceny transakcji FX swap i FX forward).
- poziom III – instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej na podstawie modeli wyceny, w których istotny parametr wejściowy nie jest obserwowany na aktywnym rynku. W tej kategorii Grupa prezentuje akcje VISA INC serii C. Akcje są indeksowane do Visa Common A Shares. Do ksiąg na datę rozliczenia transakcji przejęcia Visa Europe Limited przez Visa Inc. przyjęto wartość wyceny wynikającej z giełdowej wartości akcji serii A, indeksu 13,952 oraz kursu EUR/PLN na dzień bilansowy.

Grupa może zastosować przeniesienie aktywów lub zobowiązań pomiędzy kategorią I a kategorią II w przypadku, gdy kwotowania z aktywnego rynku przestaną być dostępne na koniec okresu sprawozdawczego oraz przeniesienie między kategorią II a kategorią III w przypadku, gdy parametr stosowany do wyceny i wpływający istotnie na wycenę przestanie być obserwowalny. W opisywanych okresach sprawozdawczych nie wystąpiły przeniesienia pomiędzy kategoriami wartości godziwej.

W przypadku instrumentów pochodnych stanowiących aktywa kalkulowana jest korekta wyceny odzwierciedlająca ryzyko kredytowe kontrahenta CVA (credit value adjustment). Grupa uznaje wpływ korekty odzwierciedlającej ryzyko kredytowe kontrahenta (stanowiącej daną nieobserwowalną) za nieistotną z punktu widzenia całości wyceny. W związku z powyższym instrumenty te są prezentowane w kategorii II.

Poniższe tabele prezentują podział aktywów i zobowiązań finansowych w podziale na trzy powyższe kategorie:

31.12.2017 r.

w tys. PLN	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa					
Kasa, środki w Banku Centralnym	974 588	974 588	-	974 588	-
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	820 379	819 852	-	819 852	-
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom	30 236 599	28 505 550	-	-	28 505 550
Faktoring	641 442	-	-	-	641 442
Karty kredytowe	114 687	-	-	-	114 687
Kredyty hipoteczne	19 811 330	-	-	-	18 131 982
Kredyty inwestycyjne	4 543 820	-	-	-	4 504 763
Kredyty obrotowe	418 463	-	-	-	418 463
Kredyty w rachunku bieżącym	1 255 472	-	-	-	1 255 472
Pozostałe	585 592	-	-	-	585 592
Pożyczki konsumpcyjne	2 801 552	-	-	-	2 788 948
Pożyczki lombardowe	64 241	-	-	-	64 201
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	67 203	67 203	-	67 203	-
Inwestycyjne aktywa finansowe	7 624 159	7 624 159	5 875 243	1 739 522	9 394
Inne aktywa finansowe	117 647	117 647	-	117 647	-
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	13 327 508	13 564 508	-	13 564 508	-
Depozyty bieżące	149 535	149 535	-	149 535	-
Depozyty terminowe, kredyty i pożyczki	13 177 973	13 414 972	-	13 414 972	-
Zobowiązania wobec Klientów	20 340 663	20 354 625	-	20 354 625	-
Depozyty bieżące	13 918 370	13 918 370	-	13 918 370	-
Depozyty terminowe	6 422 293	6 436 255	-	6 436 255	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	112 227	112 227	-	112 227	-
Zobowiązania podporządkowane	1 493 155	1 640 453	-	1 640 453	-
Inne zobowiązania finansowe	280 770	280 770	-	280 770	-

31.12.2016 r.

w tys. PLN	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Poziom I	Poziom II	Poziom III
Aktywa					
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 053 417	1 053 417	-	1 053 417	-
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	851 847	846 767	-	846 767	-
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom	30 512 017	28 082 031	-	-	28 082 031
Faktoring	394 389	394 389	-	-	394 389
Karty kredytowe	114 507	114 507	-	-	114 507
Kredyty hipoteczne	22 116 068	19 670 582	-	-	19 670 582
Kredyty inwestycyjne	3 492 995	3 470 976	-	-	3 470 976
Kredyty obrotowe	393 662	393 662	-	-	393 662
Kredyty w rachunku bieżącym	1 004 640	1 004 640	-	-	1 004 640
Pozostałe	526 735	531 812	-	-	531 812
Pożyczki konsumpcyjne	2 403 274	2 435 646	-	-	2 435 646
Pożyczki lombardowe	65 747	65 815	-	-	65 815
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	138 674	138 674	-	138 674	-
Inwestycyjne aktywa finansowe	6 799 137	6 799 137	5 042 909	1 749 631	6 597
Inne aktywa finansowe	123 331	123 331	-	123 331	-
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	15 622 115	15 819 724	-	15 819 724	-
Depozyty bieżące	464 108	464 108	-	464 108	-
Depozyty terminowe, kredyty i pożyczki	15 158 007	15 355 616	-	15 355 616	-
Zobowiązania wobec Klientów	17 797 700	17 784 513	-	17 784 513	-
Depozyty bieżące	13 953 956	13 953 956	-	13 953 956	-
Depozyty terminowe	3 843 744	3 830 557	-	3 830 557	-
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	89 532	89 532	-	89 532	-
Zobowiązania podporządkowane	1 583 873	1 583 496	-	1 583 496	-
Inne zobowiązania finansowe	212 436	212 436	-	212 436	-

Na koniec 2016 i 2017 roku Grupa posiadała aktywa wyceniane do wartości godziwej według technik wyceny opartych na istotnych parametrach nie pochodzących z aktywnego rynku (poziom III). Opis wyceny zawiera Nota 21.

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku w roku 2017 i 2016 przedstawia poniższa tabela:

w tys. PLN	Akcje
Bilans otwarcia – 01.01.2017 r.	6 597
Zyski lub straty	2 797
Rozpoznane w rachunku zysków i strat	-
Rozpoznane w kapitałach własnych	2 797
Zamiana na akcje	-
Sprzedaże	-
Spląty/zapadalność	-
Odpisy z tytułu utraty wartości	-
Bilans zamknięcia – 31.12.2017 r.	9 394

w tys. PLN	Akcje
Bilans otwarcia – 01.01.2016 r.	37 930
Zyski lub straty	6 984
Rozpoznane w rachunku zysków i strat	44 395
Rozpoznane w kapitałach własnych	(37 411)
Zamiana na akcje	6 080
Sprzedaże	(44 397)
Spląty/zapadalność	-
Odpisy z tytułu utraty wartości	-
Bilans zamknięcia – 31.12.2016 r.	6 597

37. Zobowiązania warunkowe i pozabilansowe

Grupa posiada zobowiązania do udzielenia kredytów. Na zobowiązania te składają się zatwierdzone, a nie uruchomione kredyty oraz kredyty w rachunku bieżącym.

Grupa wystawia gwarancje i akredytywy, które stanowią zabezpieczenie wywiązania się Klientów Grupy ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich. Tego typu umowy mają określone limity i są przyznawane na okresy przeciętnie do trzech lat. Grupa udziela także promes przyznania kredytu.

Wartości zobowiązań warunkowych wynikające z kontraktów z podziałem na kategorie zostały zaprezentowane w poniższej tabeli. Wartości gwarancji i akredytów pokazane w poniższej tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka byłaby ujawniona na dzień bilansowy, gdyby Klienci w całości nie wywiązali się ze swoich zobowiązań. Tabela na kolejnej stronie prezentuje wartość nominalną tych zobowiązań.

Wartość warunkowych zobowiązań udzielonych

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Linie kredytowe	2 959 071	2 738 877
Otwarte/potwierdzone akredytywy importowe/eksportowe	35 073	28 128
Gwarancje	1 562 942	1 529 212
Pozostałe zobowiązania, w tym:	577 059	511 267
Zobowiązania z tytułu promes kredytowych	137 850	211 246
Razem	5 134 145	4 807 484

Wiele z przyznaných zobowiązań warunkowych wygaśnie, zanim zostanie w całości lub częściowo wypłacone. Z tego powodu ich wartości nie odzwierciedlają przewidywanych przyszłych przepływów pieniężnych.

W ramach działalności operacyjnej Jednostka Dominująca otrzymuje zabezpieczenia na pokrycie ekspozycji kredytowych. Najczęściej są to otrzymane gwarancje lub poręczenia innych banków lub podmiotów niebankowych. Ujmowane są w otrzymanych zobowiązaniach warunkowych w wysokości wynikającej z umów.

Wartość warunkowych zobowiązań otrzymanych

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Finansowe	530 000	451 668
Gwarancyjne	1 261 968	818 470
Razem	1 791 968	1 270 138

Poniżej zaprezentowano wartości nominalne transakcji bieżących związanych z operacjami wymiany oraz transakcji pochodnych.

Papiery wartościowe Klientów

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Papiery wartościowe Klientów (działalność maklerska)	2 133 200	1 747 434

Zobowiązania związane z realizacją transakcji walutowych oraz wartości nominalne transakcji pochodnych

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Transakcje bieżące związane z operacjami wymiany walutowej	577 466	2 135 352
Transakcje pochodne	13 300 923	18 833 605
Razem	13 878 389	20 968 957
Transakcje pochodne		
Terminowe kontrakty walutowe (forwardy)	4 159 248	3 295 774
Kupione	2 080 695	1 646 605
Sprzedane	2 078 553	1 649 169
Terminowe kontrakty walutowe (swapy)	8 126 862	12 177 192
Kupione	4 028 170	6 099 301
Sprzedane	4 098 692	6 077 891
Swapy na stopę procentową (IRS)	1 014 813	1 006 979
Opcje walutowe	-	2 346 262
Nominał kupiony	-	1 173 131
Nominał sprzedany	-	1 173 131
Opcje wbudowane w depozyty	-	7 398
Nominał kupiony	-	3 699
Nominał sprzedany	-	3 699
Razem transakcje pochodne	13 300 923	18 833 605

38. Aktywa stanowiące zabezpieczenie

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych, w obligacjach skarbowych o wartości nominalnej 107 000,00 tys. PLN (31 grudnia 2016 roku – 107 000,00 tys. PLN), stanowiących pokrycie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych, zgodnie z art. 369 Ustawy z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz zabezpieczenie dla składanych przez spółkę zależną lokat – w kwocie 25 000,00 tys. PLN (31 grudnia 2015 roku – 25 000,00 tys. PLN). W związku ze zmianą ustawy o BFG i wprowadzeniem składek na Fundusz Gwarancyjny oraz Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji Grupa utrzymuje ponadto obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek. Na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość zobowiązania do zapłaty na Fundusz Gwarancyjny wynosiła 3 063 tys. zł, natomiast na Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji 10 550 tys. zł. Obligacje stanowiące pokrycie zobowiązań do zapłaty składek miały wartość odpowiednio 3 490 tys. zł oraz 12 000 tys. zł.

39. Leasing operacyjny

Umowy leasingu, w których Grupa Kapitałowa Deutsche Bank Polska S.A. jest leasingobiorcą

Płatności leasingowe z tytułu nieodwołalnego leasingu operacyjnego są wyszczególnione poniżej:

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Poniżej jednego roku	47 595	53 378
Od roku do pięciu lat	123 413	125 275
Powyżej pięciu lat	22 230	41 358
Razem	193 238	220 011

Grupa leasinguje pojazdy samochodowe. Umowy standardowo są zawierane na okres 3,5 roku, z opcją przedłużenia leasingu po tym okresie. Żadna z umów leasingowych nie zawiera płatności warunkowych.

Koszt z tytułu leasingu operacyjnego samochodów w 2017 i w 2016 roku wyniósł odpowiednio 6 125 tys. PLN i 6 586 tys. PLN.

Grupa leasinguje powierzchnię biurową, zgodnie z umowami leasingu operacyjnego. Standardowo umowy zawierane są na okres 5–10 lat. Wysokość kosztów dotyczących najmu za rok obrotowy 2017 wyniosła 54 058 tys. PLN (w 2016 roku – 61 317 tys. PLN), średni miesięczny koszt związany z najmem kształtuje się na poziomie 4 505 tys. PLN (w 2016 roku – 5 110 tys. PLN).

40. Gotówka i jej ekwiwalenty

Dla celów rachunku przepływów pieniężnych gotówka i jej ekwiwalenty obejmują salda rachunków bieżących, za wyjątkiem instrumentów o charakterze inwestycyjnym.

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Kasa i środki w Banku Centralnym	974 588	1 053 417
Rachunki bieżące w innych bankach	607 276	846 314
Lokaty złożone w innych bankach o terminie zapadalności do 3 miesięcy	213 103	142
Razem	1 794 967	1 899 873

41. Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej w roku obrotowym i poprzedzającym

w tys. PLN	2017 rok		2018 rok – nagrody za rok 2017		2016 rok		2017 rok – nagrody za rok 2016	
	Zarząd	Rada Nadzorcza	Zarząd	Rada Nadzorcza	Zarząd	Rada Nadzorcza	Zarząd	Rada Nadzorcza
Wynagrodzenia wypłacone w roku obrotowym, w tym część odroczonej i nieodroczonej nagrody zmiennej	12 758	632	1 489	-	12 845	412	206	-
Inne krótkoterminowe świadczenia	99	-	-	-	216	-	-	-
Długoterminowe świadczenia	60	-	-	-	504	-	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-	-	-	1 281	-	-	-
Razem	12 917	632	1 489	-	14 846	412	206	-

Podane kwoty uwzględniają wynagrodzenia podstawowe, nagrody, narzuty z tytułu ubezpieczeń społecznych oraz inne dodatkowe świadczenia, takie jak: świadczenia rzeczowe, polisy ubezpieczeniowe na życie, inne ubezpieczenia.

Jednostka Dominująca utworzyła rezerwę na wypłatę zmiennych składników wynagrodzeń Zarządu za rok 2017 w kwocie 1 323 tys. zł (bez narzutów). Planowana wypłata dotycząca części gotówkowej wypłacanej bez odroczenia wynosi 1 489 tys. zł (bez narzutów) i została wypłacona w marcu 2018 roku, natomiast pozostała część planowanych wypłat w kwocie 2 234 tys. zł (bez narzutów) będzie odroczone w czasie i wypłacana w ciągu kolejnych czterech lat, pod warunkiem spełnienia się przesłanek będących podstawą do ich wypłaty, częściowo bezpośrednio w środkach pieniężnych, a częściowo poprzez odniesienie do wartości hipotetycznego instrumentu opartego na formule odnoszącej się do wartości bilansowej akcji Banku. Ponadto Jednostka Dominująca utworzyła rezerwę na nagrody retencyjne dla członków Zarządu związane z zawartą transakcją odsprzedaży części detalicznej Banku do BZWBK S.A. w kwocie 6 985 tys. zł.

Saldo rezerwy utworzonej na zmienne składniki wynagrodzeń na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosło 6,078 tys. zł, z czego 2 698 tys. zł zostało wypłacone w 2017 roku.

Kredyty, pożyczki, gwarancje i inne pożyczki świadczone przez Grupę na rzecz kierownictwa

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Członkowie Zarządu	12 213	13 667
Członkowie Rady Nadzorczej	-	9
Razem	12 213	13 676

42. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Jednostki powiązane z Grupą to:

Jednostka Dominująca – Deutsche Bank AG,
Pozostałe jednostki w ramach Grupy DB.

W ramach działalności operacyjnej przeprowadzono pewną liczbę transakcji bankowych z podmiotami powiązаныmi. Obejmują one przede wszystkim kredyty otrzymane, lokaty otrzymane, usługi obce, depozyty oraz transakcje na instrumentach pochodnych. Transakcje z jednostkami powiązаныmi są zawierane na zasadach rynkowych.

Wartości istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi, salda poszczególnych pozycji bilansu na koniec roku oraz związane z nimi koszty i przychody za rok obrotowy przedstawiają się następująco:

DB Securities S.A. – jednostka zależna

w tys. PLN	2017 rok	2016 rok
Należności, w tym:	323	551
Należności z tytułu prowizji	264	495
Pozostałe należności	59	56
Inwestycje w jednostki zależne	20 426	20 426
Zobowiązania, w tym:	202 511	137 259
Środki na rachunkach bankowych	202 255	137 149
Zobowiązania z tytułu prowizji	256	110
Przychody, w tym:	5 955	10 256
Przychody z tytułu odsetek	-	7
Przychody z tytułu prowizji	5 367	4 453
Pozostałe przychody	492	529
Dywidendy otrzymane	-	5 267
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacji	96	-
Koszty, w tym:	(1 899)	(2 175)
Koszty z tytułu odsetek	(353)	(872)
Koszty z tytułu prowizji	(1 546)	(1 303)
Zobowiązania pozabilansowe:	25 000	25 000
Przewłaszczenie papierów wart.	25 000	25 000

Deutsche Bank AG – Jednostka Dominująca

w tys. PLN	2017 rok	2016 rok
Należności, w tym:	785 925	822 256
Rachunki bieżące, lokaty	770 779	807 331
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	956	451
Inne aktywa	14 190	14 474
Zobowiązania, w tym:	10 790 699	11 515 414
Lokaty otrzymane	9 218 360	9 751 598
Kredyty otrzymane	61 142	172 814
Pożyczka podporządkowana	1 493 155	1 583 873
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	704	798
Pozostałe zobowiązania	17 338	6 331
Zobowiązania pozabilansowe:	333 150	437 829
Gwarancje udzielone	229 009	324 797
Gwarancje otrzymane	751	-
FX spot/forward	-	-
SWAP na stopę procentową (IRS)	103 390	113 032
Przychody, w tym:	257 555	14 059
Przychody z tytułu odsetek	8 457	15 120
Pozostałe przychody	(1 337)	(1 061)
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacji	250 435	-
Koszty, w tym:	(158 842)	(136 006)
Koszty z tytułu odsetek	(128 362)	(99 402)
Koszty z tytułu prowizji	(1 139)	(1 260)
Wynik z tytułu odpisów i rezerw	18	-
Ogólne koszty administracyjne, w tym:	(29 530)	(32 315)
Udział w kosztach współużytkowanych przez Bank globalnych systemów biznesowych i projektów oraz globalnych systemów HR	(29 530)	(32 315)
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacji	171	(3 029)

Deutsche Bank AG Oddział w Londynie

w tys. PLN	2017 rok	2016 rok
Należności, w tym:	63 167	97 135
Rachunki bieżące, lokaty	1 747	10 375
Należności z tytułu prowizji	466	651
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	22 715	73 479
Inne aktywa	38 239	12 630
Zobowiązania, w tym:	106 067	199 642
Lokaty otrzymane	16 048	132 876
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	82 199	60 508
Pozostałe zobowiązania	7 820	6 258
Przychody, w tym:	(197 765)	15 524
Przychody z tytułu prowizji	2 452	16 296
Przychody z tytułu odsetek	1 125	2 440
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	(200 918)	(3 631)
Pozostałe	(424)	419
Koszty, w tym:	(7 364)	(14 755)
Koszty z tytułu odsetek	(1 588)	(2 988)
Pozostałe koszty	(5 803)	(11 767)
Wynik z tytułu odpisów i rezerw	27	-
Zobowiązania pozabilansowe:	9 487 683	14 549 175
Gwarancje udzielone	57 310	83 846
FX spot/forward	1 395 918	1 927 768
FX swap	7 561 884	10 912 725
SWAP na stopę procentową IRS	472 571	448 006
Opcje walutowe	-	1 176 830

Deutsche Bank Privat-und Geschäftskunden AG

w tys. PLN	2017 rok	2016 rok
Należności, w tym:	294	352
Lokaty	294	352
Zobowiązania, w tym:	214 081	247 038
Lokaty otrzymane	214 032	247 038
Pozostałe zobowiązania	49	-
Koszty, w tym:	182	-
Pozostałe koszty	182	-
Przychody, w tym:	1 236	1 440
Pozostałe przychody	1 236	1 440

Norisbank GmbH

w tys. PLN	2017 rok	2016 rok
Należności, w tym:	21	10
Lokaty	18	10
Inne aktywa	3	-
Zobowiązania, w tym:	3 714 307	5 033 370
Lokaty otrzymane	3 714 307	5 033 370
Koszty, w tym:	(11 003)	(16 950)
Koszty z tytułu odsetek	(11 003)	(16 950)
Przychody, w tym:	60 646	17
Przychody z tytułu odsetek	74	17
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacji	60 572	-

Pozostałe jednostki z Grupy

w tys. PLN	2017 rok	2016 rok
Należności, w tym:	16 942	26 762
Rachunki bieżące	9 604	26 549
Pozostałe należności	7 338	213
Zobowiązania, w tym:	160 979	332 372
Środki na rachunkach bankowych	143 417	332 326
Pozostałe zobowiązania	17 562	46
Przychody, w tym	90 917	1 273
Przychody z tytułu odsetek	83	161
Pozostałe przychody	(557)	1 112
Wynik z instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz rewaluacji	91 391	-
Koszty, w tym	(16 981)	(18 465)
Koszty z tytułu odsetek	(824)	(2 464)
Pozostałe koszty	(16 168)	(16 001)
Wynik z tytułu odpisów i rezerw	11	-
Zobowiązania pozabilansowe	353 216	249 600
Gwarancje udzielone	353 216	248 804
Gwarancje i poręczenia otrzymane	-	796

43. Zdarzenia po dacie bilansowej

W dniu 20 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy KRS, dokonał wpisu dotyczącego podwyższenia kapitału zakładowego o kwotę 40 mln PLN w wyniku XXII emisji 40 000 000 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda, po cenie emisyjnej 5 zł za sztukę. Akcje zostały objęte przez dotychczasowego akcjonariusza, tj. Deutsche Bank AG. Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną zwiększyła kapitał zapasowy Banku.

44. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest związane zarówno z bilansowymi ekspozycjami kredytowymi, takimi jak udzielone pożyczki, kredyty, jak i ze zobowiązaniami pozabilansowymi, do których należy zaliczyć takie instrumenty jak gwarancje bankowe czy też niewykorzystane linie kredytowe.

Głównym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ochrona kapitału Grupy poprzez utrzymanie jakości portfela kredytowego zgodnej z apetytem na ryzyko, przy zapewnieniu odpowiedniej dochodowości i optymalnej alokacji kapitału.

Grupa definiuje ryzyko kredytowe jako niebezpieczeństwo niewypłacalności Kredytobiorcy lub braku spłaty zaciągniętych zobowiązań w terminie określonym w umowie, które związane jest z brakiem możliwości uregulowania w całości lub w części zobowiązań wobec Grupy.

Grupa minimalizuje ryzyko straty poprzez analizę sytuacji finansowej Kredytobiorcy oraz prawdopodobieństwa braku spłaty, zarówno przed udzieleniem kredytu, jak i w trakcie okresu kredytowania, przyjmowanie adekwatnych zabezpieczeń oraz monitoring terminowości spłat zarówno rat kapitałowych, jak i odsetkowych.

Organizacja procesu kredytowego

W ramach procesu kredytowego w Jednostce Dominującej zostały wyodrębnione i oddzielone od pozostałych funkcje sprzedażowe (związane z pozyskiwaniem Klientów), funkcje związane z podejmowaniem decyzji kredytowych oraz funkcje administracyjne związane z przygotowaniem i monitorowaniem umów kredytowych i zabezpieczeń. Departamenty zaangażowane w proces zarządzania ryzykiem kredytowym są jednostkami niezależnymi od funkcji sprzedażowych i podlegają członkowi Zarządu Banku odpowiedzialnemu za ryzyko. W strukturach jednostek zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem kredytowym istnieje podział na komórki odpowiedzialne za akceptację zaangażowań kredytowych dla Klientów indywidualnych, Klientów biznesowych, jak również Klientów korporacyjnych, instytucji finansowych oraz Klientów z sektora publicznego w celu zapewnienia najwyższej jakości podejmowanych decyzji.

Odpowiadając na zapotrzebowanie regulatora, jak też realizując strategię Grupy, w ramach struktur ryzyka został wyodrębniony Zespół Wyceny Zabezpieczeń, skupiający osoby z odpowiednią wiedzą i doświadczeniem oraz rzeczoznawców majątkowych, weryfikujące przydatność zewnętrznych operatów szacunkowych, krytycznie oceniające oszacowaną wartość nieruchomości, jak również monitorujące na bieżąco rynek nieruchomości w Polsce. Zespół Wyceny Zabezpieczeń uczestniczy również w procesie cyklicznej aktualizacji wartości nieruchomości przyjętych na zabezpieczenie ekspozycji kredytowych.

W strukturach ryzyka kredytowego Jednostki Dominującej funkcjonują dedykowane jednostki odpowiedzialne za implementację procesów, procedur i polityk kredytowych oraz za analizę i monitorowanie ryzyka związanego z portfelem kredytowym. Dodatkowo wyodrębniona została niezależna funkcja kontrolna wypełniana przez Biuro Zapewnienia Jakości i Spójności Danych.

Tworzenie, rozwój oraz walidacja stosowanych modeli ratingowych są dokonywane przy współpracy z właściwymi jednostkami Grupy Deutsche Bank AG, za co odpowiada wyspecjalizowana jednostka – Biuro Ratingów i Projektów – umiejscowiona w strukturach Departamentu Zarządzania Ryzykiem Kredytowym.

W ramach struktur ryzyka kredytowego funkcjonuje także Departament Restrukturyzacji, który w celu efektywnego zarządzania ekspozycjami kredytowymi, dla których zidentyfikowane zostały przesłanki utraty wartości bądź też wystąpiły kryteria wczesnego ostrzegania, przejmuje odpowiedzialność za ekspozycje o podwyższonym ryzyku i dokłada wszelkich starań, aby pomóc Klientom wyjść z pogorszonej sytuacji ekonomiczno-finansowej, ograniczając jednocześnie straty Banku do minimum. Departament Restrukturyzacji przejmuje odpowiedzialność za wszystkie ekspozycje w stosunku do Klientów biznesowych, Klientów korporacyjnych, instytucji finansowych i Klientów z sektora publicznego, którzy wykazują przeterminowanie w spłacie powyżej 30 dni, lub dla których

zidentyfikowano występowanie przesłanek utraty wartości. Tak wcześnie rozpoczynany proces restrukturyzacji zapewnia szybką reakcję na pogorszenie sytuacji finansowej Kredytobiorcy i jakości ekspozycji, a tym samym minimalizację strat Banku. Departament Restrukturyzacji odpowiedzialny jest również za proces restrukturyzacyjno-windykacyjny Klienta Indywidualnego, przy czym koncentruje się na ekspozycjach znaczących kwotowo w ramach ustalonego podziału zadań.

Dodatkowo w celu wsparcia procesów restrukturyzacyjnych i windykacyjnych Klienta indywidualnego w Jednostce Dominującej funkcjonuje wyodrębniona, wyspecjalizowana jednostka odpowiedzialna za ten obszar, tj. Departament Windykacji Należności. Jednostka ta wyposażona jest w narzędzia, systemy i pracowników, którzy dbają o terminową obsługę zadłużenia przez Klientów indywidualnych Banku oraz części Klientów biznesowych. Po zakończeniu czynności monitorujących i upominawczych (nie później niż w 70 dniu przeterminowania) następuje podział portfela pomiędzy Departament Restrukturyzacji i Departament Windykacji Należności na mocy ustalonych kryteriów w celu efektywnego zarządzania procesem odzysku należności poprzez stosowanie odpowiednich strategii windykacyjnych w zależności od kwoty ekspozycji oraz rodzaju Klienta, przy wykorzystaniu wyspecjalizowanych służb bankowych oraz profesjonalnych narzędzi informatycznych.

W przypadku należności wymagających restrukturyzacji Departament Restrukturyzacji oraz Departament Windykacji Należności prowadzą wspólnie wiele działań zmierzających do odzyskania pełnej kwoty zadłużenia.

W ramach jednostek zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie funkcjonuje również Departament Zarządzania Portfelem Kredytowym, który jest odpowiedzialny za informację zarządczą z zakresu ryzyka kredytowego, analizy portfeli kredytowych Banku.

Zasady podejmowania decyzji kredytowych oraz ocena ryzyka

Zasady podejmowania decyzji kredytowych, procedury oraz polityki z zakresu ryzyka kredytowego tworzą ramy prowadzonej przez Grupę działalności kredytowej oraz zarządzania ryzykiem kredytowym zarówno w stosunku do indywidualnej ekspozycji, jak i danego portfela. Zbiór tychże polityk i procedur podlega zatwierdzeniu przez Zarząd, a w niektórych przypadkach również przez Radę Nadzorczą Banku, aby zapewnić, że pozostają one w zgodzie ze strategią Banku i odpowiadają na zachodzące zmiany systemu bankowego i sytuacji gospodarczej. Funkcjonujące w Grupie regulacje dotyczą wszystkich etapów procesu kredytowego, tj. podejmowania decyzji kredytowych, analizy kredytowej i oceny ryzyka, monitoringu ekspozycji oraz Kredytobiorcy poprzez portfelowe i indywidualne, wewnętrzne przeglądy ekspozycji kredytowych, identyfikacji przesłanek utraty wartości, zarządzania zabezpieczeniami oraz procesu restrukturyzacji i windykacji. Dla zapewnienia ich aktualności i zgody z przepisami prawa podlegają one cyklicznej weryfikacji.

Decyzje kredytowe co do zasady są podejmowane przy zachowaniu zasady „dwóch par oczu”. Ze względu na posiadaną w Grupie infrastrukturę informatyczną oraz dedykowane narzędzia ratingowe oraz silniki obliczeniowe proces kredytowy jest wspierany w zakresie Klientów indywidualnych oraz Klientów biznesowych przez narzędzie informatyczne, tym samym pozwalając na przekazanie częściowo decyzyjności do jednostek sprzedaży czy operacji.

Kompetencje kredytowe odnoszą się każdorazowo do kwoty łącznego zaangażowania Grupy wobec Klienta lub grupy Klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie oraz do jakości ekspozycji kredytowej związanej z ryzykiem Klienta lub transakcji (ekspozycje o podwyższonym ryzyku mogą być zatwierdzane wyłącznie przez pracowników posiadających stosowne kompetencje kredytowe).

Grupa stosuje zasadę, zgodnie z którą samo zabezpieczenie nie może być podstawą udzielenia kredytu, stąd też przed podjęciem decyzji kredytowej zarówno w stosunku do nowego zaangażowania, jak i prolongowania lub zmiany już istniejącego Kredytobiorca musi być oceniony pod kątem wiarygodności oraz zdolności do całkowitego oraz terminowego wypełniania swoich zobowiązań wobec Grupy. Kwota, typ, okres kredytowania, harmonogram spłat i cel udzielonego kredytu muszą właściwie odpowiadać profilowi ryzyka Klienta i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

W celu kwantyfikacji ryzyka kredytowego oraz usprawnienia procesu podejmowania decyzji Grupa stosuje narzędzia ratingowe. W Grupie funkcjonują:

- komponenty informatyczne wspierające wyznaczanie ocen ratingowych Klientów indywidualnych i biznesowych,
- proces ratingowy pozwalający na wyznaczanie oceny ratingowej w ramach procesu podejmowania decyzji kredytowej przy wykorzystaniu aktualnych informacji o Kliencie pochodzących z różnych źródeł,
- proces re-ratingowy dedykowany dla Klientów indywidualnych i biznesowych umożliwiający cykliczną aktualizację oceny ratingowej w oparciu o zgromadzone przez Grupę informacje,
- system okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych uzależniony od rodzaju Klienta oraz wielkości zaangażowania w Grupie, w ramach którego aktualizowana jest ocena ratingowa.

Metodologia wyznaczania ratingu jest uzależniona od segmentu Klienta i wymaganych przez Grupę danych służących ocenie ryzyka. We współpracy z wyspecjalizowanymi jednostkami Grupy Deutsche Bank AG są opracowywane modele ratingowe, które uwzględniają wszystkie istotne informacje o Kliencie, pochodzące ze źródeł wewnętrznych (np. hurtowni danych) i źródeł zewnętrznych (np. Biura Informacji Kredytowej S.A.), o ile informacje zgromadzone w tych źródłach mają zastosowanie dla danego typu Klienta.

W zakresie Klientów indywidualnych oraz biznesowych koncepcja oceny ratingowej zakłada zastosowanie podejścia do oceny Klienta umożliwiającego przeprowadzanie precyzyjnego pomiaru ryzyka oraz osiągnięcie wysokiej elastyczności łączenia komponentów ratingowych. Zapewnienie prawidłowości, przejrzystości i powtarzalności wyznaczania oceny ratingowej jest osiągane przez:

- zarządzanie narzędziami wspomagającymi wyznaczanie oceny ratingowej i systemami workflow,
- przeglądy portfela: prowadzone przez Bank, jak i niezależne przeglądy wykonywane przez wyspecjalizowane jednostki w ramach Grupy Deutsche Bank,
- walidację: przeprowadzane lokalnie w ramach procesów weryfikacyjnych oraz przez wyspecjalizowane jednostki Grupy Deutsche Bank. Grupa używa 21-stopniowej skali ratingowej do oceny ryzyka kredytowego Klientów, gdzie klasa „iAAA” oznacza Klientów o najniższym ryzyku wystąpienia zdarzenia default. Grupa w okresach rocznych na bazie aktualnych danych portfelowych może dokonywać re-kalibracji modeli ratingowych.

Optymalizacja ryzyka kredytowego

Zdolność kredytowa Kredytobiorcy oraz prawdopodobieństwo braku wywiązania się przez niego ze zobowiązań w określonym horyzoncie czasu jest głównym czynnikiem uwzględnianym w procesie decyzyjnym. Ponadto zawarcie transakcji kredytowej jest uzależnione od ustanowienia zabezpieczenia kredytu zgodnego z parametrami i definicjami oferowanych przez Bank produktów kredytowych. Poza produktami z definicji niezabezpieczonymi ocena ryzyka kredytowego Klienta i wnioskowanej transakcji determinuje potrzebę ustanowienia zabezpieczenia na rzecz Grupy. Grupa, przyjmując adekwatne zabezpieczenia, ocenia je obiektywnie i stosownie do kryteriów wewnętrznych.

Zabezpieczenie wierzytelności kredytowych Grupy jest bardzo ważnym elementem minimalizowania nieprzewidywalnych ryzyk mogących wystąpić w przyszłości w procesie kredytowania Klientów Grupy. Jego zasadniczym celem jest ograniczenie ryzyka straty Grupy w przypadku niewypłacalności Kredytobiorcy.

Na etapie analizy kredytowej Grupa zawsze zakłada, że sprzedaż zabezpieczenia jest zasadniczo równoznaczna z likwidacją przedmiotu zabezpieczenia, dlatego jest ono wyceniane a priori wyłącznie z punktu widzenia tzw. wartości likwidacyjnej.

Z zasady zabezpieczenie musi zostać skutecznie ustanowione na rzecz Grupy przed dokonaniem pierwszej wypłaty środków z tytułu kredytu. Skuteczność ta musi być zachowana przez cały okres trwania kredytu.

W procesie zatwierdzania ekspozycji kredytowych Grupa określiła katalog akceptowalnych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych, przy czym jedynie część z nich może stanowić techniki redukcji ryzyka kredytowego.

Zabezpieczenie kredytowe może przybrać postać różnych instrumentów prawnych. Mogą je stanowić zarówno składniki majątku, jak i osobista odpowiedzialność zabezpieczającego za spłatę długu, które mają na celu zmniejszenie ryzyka strat z tytułu udzielonych kredytów w sytuacji, gdy dojdzie do windykacji danego zaangażowania.

Do zabezpieczeń akceptowanych przez Grupę należą:

- Zabezpieczenia osobiste, charakteryzujące się odpowiedzialnością osobistą podmiotu udzielającego zabezpieczenia:
 - poręczenie według prawa cywilnego,
 - weksel,
 - poręczenie wekslowe,
 - przelew wierzytelności,
 - przystąpienie do długu,
 - przejęcie długu,
 - gwarancja bankowa,
 - ubezpieczenie kredytu,
 - pełnomocnictwo do rachunku,
 - oświadczenie o poddaniu się egzekucji.
- Zabezpieczenia rzeczowe, ograniczające odpowiedzialność podmiotu do poszczególnych składników jego majątku:
 - przewłaszczenie na zabezpieczenie,
 - zastaw kodeksowy na prawach,
 - zastaw rejestrowy,
 - zastaw finansowy,
 - blokada papierów wartościowych na rachunku papierów wartościowych oraz blokada jednostek uczestnictwa w rejestrze uczestnika funduszu,
 - blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym,
 - kaucja,
 - hipoteka.

Dokonując wyboru określonej formy zabezpieczenia wierzytelności, Grupa uwzględnia m.in. następujące czynniki: okres spłaty kredytu, status prawny Kredytobiorcy, sytuację finansową Kredytobiorcy oraz realną możliwość zbycia.

W przypadku zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomości Grupa preferuje wpis na pierwszym miejscu.

Podstawowymi kryteriami oceny jakości prawnego zabezpieczenia wierzytelności Banku są: jego wartość rynkowa, stopień płynności oraz szybkość, skuteczność i kosztowność ewentualnych działań windykacyjnych. Zabezpieczenie określone w decyzji kredytowej dla danej ekspozycji musi być możliwe do rejestracji i monitoringu zgodnie z przyjętymi w Grupie odrębnymi procedurami.

Grupa dla szacowania wartości zabezpieczenia w przypadku Klientów indywidualnych i biznesowych posługuje się jego wartością likwidacyjną. Taka praktyka ma zapewnić uzyskanie realistycznej wielkości, jaką Grupa będzie w stanie odzyskać w sytuacji, gdy Kredytobiorca nie będzie regulować zobowiązań.

Wartość likwidacyjna jest równa średnim oczekiwany przychodom z wymuszonej sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia. Jest ona szacowana za pomocą minimalnych standardowych obniżek wartości rynkowej, adekwatnych dla danego typu zabezpieczenia i wyznaczana w decyzji kredytowej.

W zakresie finansowania Klientów indywidualnych i Klientów biznesowych poziomy standardowych obniżek wartości podlegają rocznym przeglądom.

Grupa na bieżąco prowadzi monitoring ustanowionych zabezpieczeń (wartość, relacja w stosunku do poziomu zadłużenia itp.). W zależności od rodzaju finansowania i formy przyjętego zabezpieczenia monitoring jest prowadzony nawet w okresach dziennych. Powzięcie informacji o nieadekwatności poziomu zabezpieczeń w stosunku

do poziomu zaangażowania kredytowego skutkuje koniecznością zwiększenia zabezpieczenia kredytu przez Klienta lub koniecznością spłaty części zaangażowania.

W zakresie kalkulacji wymogów kapitałowych Grupa korzysta z zewnętrznych ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez poniższe uznane zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (agencje ratingowe) w celu ustalenia wagi ryzyka ekspozycji oraz zabezpieczeń zgodnie z zasadami przyjętymi dla metody standardowej.

1. Fitch Ratings,
2. Moody's Investors Service,
3. Standard and Poor's Ratings Services.

W tym celu porównywane są oceny ratingowe kraju z trzech agencji ratingowych i do oceny wybierany jest najniższy z trzech ratingów.

W procesie kalkulacji wymogów kapitałowych Grupa wykorzystuje długoterminowe ratingi dłużnika (w tym ratingi krajów) stanowiące bieżącą ocenę ogólnej zdolności finansowej (wiarygodności kredytowej) dłużnika do spłaty zobowiązań finansowych. Ratingi dłużnika są stosowane wobec ekspozycji wobec instytucji. Stosując zewnętrzne oceny wiarygodności kredytowej, Grupa kieruje się zapisami art. 138 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (dalej CRR).

W zakresie stosowania technik redukcji ryzyka na potrzeby kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, zgodnie z CRR, uznane zabezpieczenia dzielone są przez Grupę na:

- rzeczywistą ochronę kredytową oraz
- nierzeczywistą ochronę kredytową.

Dodatkowo na potrzeby wyznaczania wartości zabezpieczeń oraz ich uwzględnienia w kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego metodą standardową Grupa stosuje kompleksową metodę uznawania zabezpieczeń finansowych. W przypadku rzeczywistej ochrony kredytowej stosowanej w Grupie aktywa stanowiące technikę redukcji ryzyka są odpowiednio płynne (tzn. w przypadku ich sprzedaży można uzyskać cenę netto nieodlegającą od ceny rynkowej), zaś ich wartość długookresowa na tyle stabilna, by dać pewność skuteczności zastosowanej ochrony kredytowej. Stopień korelacji, rozumiany jako wpływ pogorszenia oceny wiarygodności kredytowej dłużnika na jakość zabezpieczenia, pomiędzy wartością aktywów wykorzystanych do ochrony a wiarygodnością kredytową dłużnika nie jest w ocenie Grupy istotny.

Grupa, stosując metodę standardową dla celów wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, traktuje jako rzeczywistą ochronę kredytową, w zgodności z art. 197 CRR, następujące zabezpieczenia finansowe:

- środki pieniężne zdeponowane w Banku,
- środki pieniężne deponowane w banku będącym stroną trzecią (uwzględniane w procesie kalkulacji jak nierzeczywista ochrona kredytowa),
- dłużne papiery wartościowe,
- akcje,
- jednostki uczestnictwa w funduszach zbiorowego inwestowania.

Grupa nie stosuje innych zabezpieczeń finansowych określonych w art. 197 CRR.

Wśród zabezpieczenia w postaci hipoteki na nieruchomości Grupa wyróżnia:

- hipoteki na nieruchomości mieszkalnej,
- hipoteki na nieruchomości komercyjnej.

Ekspozycje zabezpieczone hipoteką na nieruchomości są klasyfikowane w ramach metody standardowej do odrębnej klasy ekspozycji zabezpieczonych hipoteką na nieruchomościach – niezależnie od tego, czy zabezpieczenie na nieruchomości jest efektywne (zgodnie z Rozdziałem 2 Tytuł II CRR). W związku z tym zabezpieczenie w postaci hipoteki na nieruchomości nie jest sensu stricto techniką ograniczania ryzyka kredytowego.

W przypadku nierzeczywistej ochrony ryzyka kredytowego warunkiem uznania strony podejmującej zobowiązanie jest jej wiarygodność, zaś umowy o ochronie kredytowej – jej skuteczność prawna w stosownych jurysdykcjach. Grupa, stosując metodę standardową dla celów wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, traktuje jako nierzeczywistą ochronę kredytową gwarancje i poręczenia w zgodności z art. 203 CRR. Grupa nie stosuje innych form nierzeczywistej ochrony kredytowej określonych w Rozdziale 4 Tytuł II CRR.

Zgodnie z art. 501 CRR Grupa stosuje współczynnik wsparcia wobec ekspozycji spełniających łącznie poniższe kryteria:

- Ekspozycja należy do kategorii detalicznej lub kategorii dotyczącej przedsiębiorstw bądź kategorii ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach.
- Ekspozycja jest ekspozycją wobec przedsiębiorstwa, którego obroty roczne nie przekraczają 50 mln EUR.
- Łączna kwota zobowiązań Klienta będącego dłużnikiem lub grupy powiązanych Klientów wobec Banku i Jednostek Dominujących oraz ich jednostek zależnych, w tym wszelkich ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, jednak z wyjątkiem należności lub należności warunkowych z zabezpieczeniem w formie nieruchomości mieszkalnych, nie przekracza – zgodnie z wiedzą Banku – kwoty 1,5 mln EUR.

Współczynnik wsparcia jest stosowany dla ekspozycji należących do klas ekspozycji „Ekspozycje detaliczne”, „Ekspozycje wobec przedsiębiorców” lub „Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach”; wykluczone są ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania.

Zarządzanie ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem odbywa się zarówno na poziomie pojedynczej ekspozycji kredytowej, jak i w ujęciu portfelowym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w zakresie indywidualnych ekspozycji kredytowych odbywa się w drodze akceptacji jedynie tych zaangażowań, dla których wskaźniki ryzyka – wyznaczane zgodnie z obowiązującymi procedurami – kształtują się w zdefiniowanych przez Grupę przedziałach oraz poprzez monitoring poszczególnych zaangażowań i ich przeglądy wewnętrzne w trakcie okresu kredytowania. Celem monitorowania jest identyfikacja zagrożeń w celu podjęcia działań zapobiegawczych oraz eliminowanie następstw ryzyka kredytowego. Grupa kładzie szczególny nacisk na skuteczne monitorowanie ryzyka kredytowego, dlatego też na bieżąco udoskonala procedury w tym zakresie, dostosowując je do zmieniających się warunków. Dodatkowo w Grupie zostały wdrożone kryteria wczesnego ostrzegania, pomagające wcześniej zidentyfikować możliwość wystąpienia przesłanki utraty wartości.

Zarządzanie ryzykiem w zakresie ryzyka portfelowego odbywa się poprzez kształtowanie procedur związanych z działalnością kredytową, w tym określanie dopuszczalnych parametrów ryzyka dla poszczególnych Klientów i produktów kredytowych, zasad badania wiarygodności Klientów przed udzieleniem kredytu, przypisania ich do właściwej klasy ryzyka oraz ustalanie limitów koncentracji wierzytelności.

W Grupie funkcjonuje również aktualizowana cyklicznie „Lista branż”, określająca ryzyko kredytowe danej branży na podstawie danych zewnętrznych i wewnętrznych, służąca optymalnemu zarządzaniu branżowym ryzykiem kredytowym oraz kształtowaniu struktury branżowej portfela kredytowego.

Dodatkowo Grupa poddaje swoje portfele kredytowe cyklicznym stress testom w celu zbadania ich wrażliwości na zmieniające się warunki makroekonomiczne.

Identyfikacja przesłanek utraty wartości ekspozycji indywidualnie istotnych odbywa się głównie w procesie kwartalnych monitoringów. Identyfikacja przesłanek utraty wartości ekspozycji ocenianych portfelowo opiera się głównie na bieżącym monitoringu terminowości obsługi zadłużenia przez Klienta.

Sposób wyceny portfela kredytowego jest uzależniony zarówno od profilu ryzyka, jak również od wielkości ekspozycji kredytowej. Portfel ekspozycji homogenicznych jest wyceniany za pomocą metod kolektywnych przy zastosowaniu modeli statystycznych. Wycena ta obejmuje portfele ekspozycji pogrupowanych w oparciu o podobne

charakterystyki ryzyka. Indywidualnie istotne ekspozycje kredytowe (portfel niehomogeniczny) z przesłankami utraty wartości podlegają indywidualnej wycenie eksperckiej, dokonywanej co najmniej w okresach kwartalnych.

W ujęciu portfelowym ryzyko kredytowe jest mierzone poprzez obserwację kształtowania się poziomu ekspozycji, dla których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości w stosunku do wszystkich ekspozycji kredytowych, rozkładu klas ryzyka (ratingów) oraz między innymi cykliczny monitoring należności wykazujących zaległość w spłacie powyżej 90 dni.

Identyfikacja utraty wartości

Metodologia dla identyfikacji oraz szacowania utraty wartości zakłada podział ekspozycji kredytowych grupy na portfel homogeniczny i portfel niehomogeniczny. Każda ekspozycja kredytowa musi być przypisana do konkretnego portfela i w danym okresie sprawozdawczym może być zawarta wyłącznie w jednym. Możliwe jest jednak, że dana ekspozycja zostanie przeniesiona do innego portfela w trakcie „życia produktu” ze względu na zmianę kwoty zaangażowania. Podział ekspozycji pomiędzy portfelami homogenicznym i niehomogenicznym jest określony poprzez próg istotności, który został zdefiniowany na poziomie 1 mln EUR. Ponadto do ekspozycji niehomogenicznych zalicza się – bez względu na kwotę udzielonego finansowania – typy ekspozycji wskazane poniżej w sekcji definiującej portfel ekspozycji niehomogenicznych.

Portfel homogeniczny jest zdefiniowany jako zbiór ekspozycji kredytowych do kwoty 1 mln EUR, dla których analiza pod kątem utraty wartości dokonywana jest grupowo ze względu na podobną strukturę i charakterystykę produktów zaliczonych do danego zbioru. Dodatkowo duża liczba umów w portfelu homogenicznym nie pozwala na ich indywidualną ocenę pod kątem utraty wartości. W Grupie zdefiniowano osiem portfeli homogenicznych, które zostały wydzielone, biorąc pod uwagę takie przesłanki, jak:

- definicja produktu,
- proces udzielania i obsługi produktu,
- istnienie/rodzaj zabezpieczenia,
- typ Klienta,
- liczba umów pożyczek/kredytów w zbliżonych kwotach,
- kwota ekspozycji kredytowych danego rodzaju.

Aktualnie wyróżnia się następujące portfele homogeniczne:

- Portfel Ekspozycji Detalicznych o małym zaangażowaniu (do 25 tys. PLN),
- Portfel Ekspozycji Detalicznych o dużym zaangażowaniu (powyżej 25 tys. PLN),
- Portfel Kredytów Hipotecznych o małym zaangażowaniu (do 1 mln PLN),
- Portfel Kredytów Hipotecznych o dużym zaangażowaniu (powyżej 1 mln PLN),
- Portfel Kredytów Gospodarczych,
- Portfel Kredytów CF,
- Portfel Kart Kredytowych,
- Portfel Ekspozycji Restrukturyzowanych CF.

Dla uznania zbioru kredytów/pożyczek za homogeniczny (jednorodny) ważne jest, by charakterystyka ryzyka wskazująca na zdolność Klienta do wywiązania się ze zobowiązań, jak również straty generowane przez dany kredyt/pożyczkę były podobne. Analiza pod kątem utraty wartości dla portfeli homogenicznych opiera się na obserwacjach danych historycznych odnośnie co do zaangażowania/limitów, utworzonych na nie rezerw, poniesionych strat, kwot spisanych w ciężar rezerw bez umorzenia oraz jakości danego portfela identyfikowanej poprzez przemieszczenia ekspozycji kredytowych pomiędzy kolejnymi koszykami przeterminowania.

Historyczne doświadczenia odnośnie co do strat generowanych przez dany portfel podlegają dostosowaniu na podstawie obserwacji danych odnośnie co do portfela homogenicznego w celu odzwierciedlenia skutków aktualnych uwarunkowań, które nie miały wpływu na dane historyczne.

Analiza kolektywna portfela kredytowego

Zgodnie z przyjętą metodologią Grupa kalkuluje odpis aktualizujący dla danego portfela homogenicznego, który odzwierciedlać będzie szacunkową kwotę straty w danym portfelu homogenicznym, jaka została poniesiona na

datę sprawozdawczą. W oparciu o homogeniczność tych portfeli został stworzony automatyczny proces pozwalający na utworzenie adekwatnych odpisów aktualizujących oraz rezerw.

Jeżeli zaistnieje obiektywna przesłanka utraty wartości przez ekspozycję kredytową ewidencjonowaną według zamortyzowanego kosztu, kwota straty jest szacowana jako różnica pomiędzy zamortyzowanym kosztem ekspozycji a wartością bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych za pomocą efektywnej stopy procentowej.

Dla portfeli homogenicznych Grupa zdefiniowała następujące przesłanki utraty wartości:

- znaczące trudności finansowe Kredytobiorcy,
- niedotrzymanie warunków umowy poprzez opóźnienia w spłacie lub jej zaprzestanie.

Ze względu na zastosowanie podejścia kolektywnego dla portfeli homogenicznych przesłanki utraty wartości są obserwowane na podstawie następujących zmiennych:

- umowa kredytu/pożyczki została wypowiedziana lub trwale zawieszona zostało naliczanie odsetek,
- ekspozycja kredytowa wykazuje zaległość w spłacie 90 dni lub więcej,
- Grupa przyznała kontrahentowi, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych kontrahenta, udogodnienia, którego w innym przypadku by nie udzieliła. Wszystkie podejmowane wobec Klienta działania restrukturyzacyjne są traktowane jako przesłanka utraty wartości,
- w ramach przeprowadzonego przeglądu kredytowego Klientów biznesowych (z wyłączeniem Klientów prowadzących działalność w oparciu o uproszczoną księgowość) zostały zidentyfikowane mierzalne kryteria wskazujące na znaczące trudności finansowe Kredytobiorcy.

Ekspozycje, dla których zidentyfikowano co najmniej jedną z wyżej wymienionych przesłanek, są traktowane jako ekspozycje z utratą wartości bez względu na posiadane zabezpieczenie. Wskazanie pojedynczego zdarzenia powodującego utratę wartości może nie być możliwe, a utrata wartości może być efektem jednoczesnego zaistnienia kilku z ww. przesłanek.

W podejściu grupowym podstawową ideą jest zastąpienie skomplikowanych charakterystyk indywidualnych umów poprzez wybranie wspólnych średnich charakterystyk obrazujących zachowanie danego segmentu portfela. Takie założenie pozwala na ustalenie prawidłowej wyceny zarówno całego portfela, jak też jego poszczególnych segmentów. Kwoty odpisów dotyczą zarówno ekspozycji ze stwierdzoną utratą wartości, jak i ekspozycji bez stwierdzonej utraty wartości, dla których zgodnie z wymogami MSR 39 Grupa tworzy odpisy na zaistniałe, lecz nie zaraportowane straty (tj. IBNR – Incurred but not reported), gdyż dane historyczne wykazują, że takie straty miały miejsce, ale z powodu braku identyfikacji przesłanek utraty wartości lub też braku możliwości przypisania poniesionych strat do poszczególnych ekspozycji, ekspozycje takie nie były traktowane jako ekspozycje z utratą wartości. Zgodnie z MSR 37 Grupa ocenia pod kątem zawiązania rezerw również pozabilansowe ekspozycje kredytowe, badając wystąpienie obiektywnych przesłanek wpływających na zmianę prawdopodobieństwa realizacji tych ekspozycji oraz określa prawdopodobieństwo wykorzystania tej ekspozycji w przyszłości. Grupa tworzy rezerwy na tę część ekspozycji pozabilansowej, co do której prawdopodobne jest, że dojdzie do wypływu środków, chyba że przeprowadzenie wiarygodnych szacunków nie jest możliwe.

W ramach pomiaru utraty wartości w Grupie jest wykorzystywany model statystyczny, który w ramach spójnego podejścia pozwala na kalkulację odpisów na utratę wartości, jak również odpisów IBNR dla ekspozycji kredytowych charakteryzujących się określonymi cechami. Wprowadzona w 2014 roku metodyka polega na podejściu opartym na kalibracji każdej ze składowych stawki odpisu jako odrębnego komponentu. Na podstawie danych historycznych kalibrowane są w regularnych odstępach parametry PD, LGD, CCF przedstawione poniżej. Dodatkowo Bank szacuje bezpośrednio rezerwy na zobowiązania pozabilansowe w portfelu ekspozycji homogenicznych. Dodatkowo Bank Grupa w 2016 roku zdecydowała się wprowadzić zmiany w metodyce kalkulacji odpisów i rezerw GVA, tj. odpisu IBNR dla ekspozycji niehomogenicznych. W ramach powyższych zmian wydzielone zostały również dwa dodatkowe portfele homogeniczne – portfel tzw. ekspozycji detalicznych o dużym zaangażowaniu oraz portfel ekspozycji hipotecznych o dużym zaangażowaniu.

Częściami składowymi modelu pomiaru utraty wartości są:

- model PD, określający wartość zagrożoną utratą wartości w okresie identyfikacji straty, czyli w okresie LIP – Loss Identification Period;
- model LGD, określający poziom straty w przypadku stwierdzenia utraty wartości z uwzględnieniem efektywnej stopy na potrzeby szacowania wartości pieniądza w czasie;
- model EAD, określający wartość oczekiwaną ekspozycji w momencie stwierdzenia utraty wartości. W przypadku zaangażowań bilansowych EAD jest równe wartości bilansowej brutto ekspozycji. W przypadku zobowiązań pozabilansowych EAD jest równe wartości zobowiązania pozabilansowego pomnożonego przez CCF. Parametr CCF określa, wobec jakiej części pozabilansowej ekspozycji Bank oczekuje konwersji na ekspozycje bilansowe w okresie identyfikacji straty.

Ogólny model pomiaru utraty wartości ma następującą postać:

$$\text{Odpis} = \text{PD} \cdot \text{LGD} \cdot \text{EAD}$$

W 2015 roku Grupa wprowadziła zmiany uwzględniające modyfikację parametru LGD wynikającą z ewolucji poziomu LTV. Zależność ta została zastosowana wobec portfela hipotecznego, zarówno w zakresie ekspozycji niebędących w utracie wartości, jak też dla ekspozycji, które znajdują się w statusie utraty wartości. Wprowadzone rozwiązanie pozwala bez zbędnej zwłoki uwzględniać w wycenie utraty wartości portfela hipotecznego zmiany rynkowe, które mogą mieć wpływ na portfel; w szczególności umożliwia to uwzględnienie ruchów kursów walutowych oraz zmian w wycenie wartości zabezpieczeń.

Kalibracja parametrów modelu grupowej oceny utraty wartości dla portfeli homogenicznych odbywa się raz na kwartał. Model pomiaru utraty wartości ma charakter PIT (Point in Time), zapewniony m.in. przez wykorzystywanie najświeższych informacji na potrzeby kalibracji parametrów oraz nadawania wyższych wag obserwacjom najbardziej aktualnym. Zarówno model, jak też parametry składowe są poddawane regularnemu procesowi testowania historycznego. Weryfikacja poniesionych strat z przewidywanymi stratami jest przeprowadzana co najmniej raz w roku. Weryfikacja poziomu strat jest dokonywana w taki sposób, aby efekty weryfikacji zostały uwzględnione na dzień kończący rok finansowy.

Analiza indywidualna utraty wartości ekspozycji kredytowych

Do portfela niehomogenicznego w Grupie są przypisywane następujące typy ekspozycji:

- wszystkie ekspozycje kredytowe obsługiwane przez obszar Klientów korporacyjnych i instytucji finansowych oraz sektora publicznego,
- ekspozycje niehomogeniczne ze względu na charakter finansowania, typ Klienta czy rodzaj zabezpieczenia, w tym:
 - ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego,
 - gwarancje bankowe, limity na transakcje pochodne oraz linie wielozadaniowe,
 - kredyty i pożyczki na zakup papierów wartościowych lub zabezpieczone w tej formie lub też zabezpieczone innymi aktywami płynnymi, tj. pożyczki lombardowe i kredyty na zakup akcji,
- ekspozycje kredytowe obszaru Klientów biznesowych (małe i średnie firmy) oraz Klientów indywidualnych, których kwota ekspozycji przekracza wartość ustalonego progu istotności.

Jeżeli wystąpiła i została zaobserwowana przesłanka utraty wartości dla ekspozycji niehomogenicznej, Grupa dokonuje odpisu aktualizującego w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy aktualną kwotą ekspozycji mierzoną według zamortyzowanego kosztu a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych.

Kredyty niehomogeniczne są testowane pod kątem utraty wartości, jeżeli wystąpi obiektywna przesłanka utraty wartości. Ekspozycje kredytowe muszą być poddane analizie m.in., jeżeli:

- Kredytobiorca nie wypełnia swoich zobowiązań z umowy kredytu, tzn. jeżeli płatności wykazują min. 90 dni zaległości w spłacie; w przypadku podmiotów sektora finansowego okres zaległości implikujący przesłankę utraty wartości wynosi 45 dni,
- umowa kredytu została wypowiedziana,

- Grupa przyznała kontrahentowi, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych kontrahenta, udogodnienie, którego w innym przypadku by nie udzieliła. Wszystkie podejmowane wobec Klienta działania restrukturyzacyjne są traktowane jako przesłanka utraty wartości,
- Kredytobiorca kwestionuje ekspozycję kredytową na drodze sądowej,
- Kredytobiorca ogłosił – lub jest prawdopodobne, że ogłosi – upadłość,
- wszczęto postępowanie naprawcze,
- w wyniku okresowego przeglądu ekspozycji kredytowej zaobserwowano występowanie czynników podwyższonego ryzyka a ocena sytuacji finansowej Kredytobiorcy skutkuje zmianą ratingu do zdefiniowanej klasy,
- w ramach przeglądu dokonano negatywnej oceny sytuacji finansowej Kredytobiorcy, skutkującej koniecznością przekazania ekspozycji do Departamentu Restrukturyzacji,
- ogłoszono likwidację przedsiębiorstwa,
- podmiot (osoba) trzeci wszczął egzekucję do przedmiotu zabezpieczenia,
- wykreślono dłużnika z ewidencji gospodarczej,
- nie jest znane miejsce pobytu i nieujawniony majątek Kredytobiorcy,
- nastąpiło obniżenie przez uznaną i powszechnie akceptowaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej (agencję ratingową) ratingu Klienta, np. z klasy inwestycyjnej do klasy spekulacyjnej, ratingu kraju – siedziby Klienta – z klasy inwestycyjnej do klasy spekulacyjnej, ratingu jakichkolwiek papierów dłużnych emitowanych przez Klienta,
- Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec Klienta,
- zanik aktywnego rynku na daną bilansową ekspozycję kredytową ze względu na trudności finansowe.

Dla niehomogenicznych ekspozycji kredytowych nie jest konieczne zaobserwowanie wielu przesłanek utraty wartości.

Dodatkowo dla niehomogenicznych ekspozycji kredytowych, dla których nie doszło do utraty wartości, w księgach Banku ewidencjonowana jest rezerwa na zaistniałe, lecz nie zaraportowane straty, zwana Rezerwą GVA (General Value Adjustment). GVA jest kalkulowana na podstawie prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązań przez Klienta (PD) oczekiwanej wartości ekspozycji w przypadku wystąpienia zdarzenia niewykonania zobowiązań oraz straty w przypadku wystąpienia ww. zdarzenia (LGD).

Ekspozycje niehomogeniczne, dla których zaszyły przesłanki utraty wartości, nie zawsze są ekspozycjami, dla których doszło do utraty wartości. Jeżeli Grupa otrzyma dodatkową rekompensatę, np. odsetki od zadłużenia przeterminowanego, lub kredyt zostanie przedłużony z bieżącym oprocentowaniem, wówczas te dodatkowe przychody mogą być uwzględnione w szacunku wartości teraźniejszej przyszłych przepływów pieniężnych.

Jeżeli w następnym okresie szacowania ekspozycji kredytowej strata z tytułu utraty wartości zmniejszyła się i można to w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem, które wystąpiło po oszacowaniu straty, to Grupa odwraca stratę (tj. rozwiązuje wcześniej utworzony odpis aktualizujący w adekwatnej wysokości). Do całkowitego odwrócenia strat może dojść wyłącznie w przypadku, gdy bieżąca wartość oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych jest równa wartości księgowej ekspozycji kredytowej.

Modele wyceny w tym założenia, w oparciu o które Grupa szacuje odpisy z tytułu utraty wartości, podlegają okresowym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową a rzeczywistą wielkością strat.

Polityka spisywania należności w ciężar rezerw bez umorzenia

Metodologia spisywania należności w ciężar rezerw jest uzależniona od rodzaju portfela, do którego przyporządkowana jest dana ekspozycja kredytowa.

Metodologia tworzenia odpisów aktualizujących dla portfela homogenicznego zakłada, że po osiągnięciu określonej liczby miesięcy od stwierdzenia utraty wartości (60 miesięcy) dana ekspozycja, o ile nie została odzyskana (spłacona), podlega symulowanemu spisaniu w ciężar rezerw, kiedy to automatycznie dotwarzany jest odpis do poziomu 100% wartości ekspozycji. Okres ten jest cyklicznie backtestowany przez Grupę pod kątem spełnienia warunków usunięcia aktywów finansowych z bilansu według MSR 39.

Dla ekspozycji niehomogenicznych każda decyzja o przeniesieniu ekspozycji do ewidencji pozabilansowej jest podejmowana indywidualnie, jeżeli Grupa uzna, że nie ma możliwości odzyskania należności ze względu na sytuację finansową Kredytobiorcy.

W stosunku do ekspozycji niehomogenicznych oraz homogenicznych portfeli zabezpieczonych decyzja o spisaniu należności w ciężar rezerw może zostać podjęta wyłącznie przez pracowników Departamentu Restrukturyzacji oraz Departamentu Windykacji Należności posiadających odpowiednie kompetencje kredytowe. Jedynie w stosunku do ekspozycji homogenicznych proces spisania w ciężar rezerw odbywa się w sposób automatyczny, po osiągnięciu przez ekspozycję określonego przeterminowania. Jednakże w każdym przypadku w Departamencie Restrukturyzacji lub Departamencie Windykacji Należności może zostać podjęta decyzja o wcześniejszym spisaniu lub wstrzymaniu spisania w ciężar rezerw – takie decyzje muszą zostać udokumentowane i odzwierciedlać sytuację finansową Kredytobiorcy.

Wyniki działalności Banku z tytułu odpisów na utratę wartości wraz z ujęciem kosztów z tytułu rezerwy IBNR oraz windykacji prezentuje Nota 11 – Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wraz z wyszczególnieniem takich pozycji, jak: spisanie w ciężar rezerw, różnice kursowe oraz odwrócenie straty z tytułu utraty wartości prezentuje Nota 19 – Kredyty i pożyczki udzielone Klientom.

Maksymalna ekspozycja narażona na ryzyko kredytowe

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Ekspozycje narażone na ryzyko kredytowe związane z aktywami bilansowymi		
Kredyty i pożyczki dla banków	820 895	851 847
Kredyty i pożyczki dla Klientów:	30 836 792	31 118 087
Kredyty dla Klientów indywidualnych:	23 092 667	25 070 682
Karty kredytowe	120 255	122 657
Kredyty gotówkowe i inne kredyty dla Klientów indywidualnych	3 007 118	2 829 098
Kredyty hipoteczne	19 965 294	22 118 927
Kredyty udzielone podmiotom korporacyjnym	7 714 996	6 017 706
Kredyty udzielone podmiotom publicznym	29 129	29 699
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej	67 203	138 674
Inwestycyjne aktywa finansowe	7 624 159	6 799 137
Papiery dłużne	7 614 436	6 792 260
Akcje i jednostki udziałowe	9 723	6 877
Ryzyko kredytowe związane z pozycjami pozabilansowymi	5 134 145	4 807 484
Zobowiązania o charakterze gwarancyjnym	1 598 015	1 557 340
Zobowiązania kredytowe i pozostałe zobowiązania związane z kredytami	3 536 130	3 250 144

Ze względu na fakt, że ani kredyty udzielone bankom, ani papiery wartościowe utrzymywane przez Grupę nie wykazują utraty wartości ani przesłanek utraty wartości, nie są one prezentowane w tabelach dotyczących ekspozycji z utratą wartości i/lub przeterminowanych.

Na kwotę, która najlepiej odzwierciedla maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe, wpływają ustanowione przez Grupę zabezpieczenia. Wpływ finansowy wartości zabezpieczeń na kwotę odpisów aktualizujących wartość należności dla portfela z rozpoznaną utratą wartości, gdzie odpis aktualizacyjny był szacowany metodą indywidualnej oceny, wynosi 110 589 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku (na dzień 31 grudnia 2016 roku – 131 254 tys. PLN).

W poniższych tabelach (których korekta dotyczyła) dokonano korekty danych porównywalnych należności od Klientów brutto i odpisów aktualizujących ich wartość, które dotyczyły pakietu sprzedanych w 2016 roku wierzytelności. W sprawozdaniu za rok 2016 Grupa wykazała należności od Klientów brutto w kwocie 31 204 124 tys. zł, natomiast odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości stanowiły kwotę 692 107 tys. zł.

Podział aktywów finansowych na ekspozycje bez stwierdzonej utraty wartości i ze stwierdzoną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2017 roku (w tys. PLN)

w tys. PLN	Osoby fizyczne						Ogółem	Udział
	Karty kredytowe	Kredyty hipoteczne	Pozostałe	Pożyczki konsumpcyjne	Pożyczki lombardowe	Pochodne		
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	112 560	19 723 188	149	2 740 584	64 432	-	22 640 913	98,0%
nieprzeterminowane i bez utraty wartości	103 704	19 433 836	114	2 581 982	63 352	-	22 182 988	96,1%
przeterminowane i bez utraty wartości	8 856	289 352	35	158 602	1 080	-	457 925	2,0%
Aktywa finansowe z utratą wartości	7 695	242 107	1 524	198 740	1 688	-	451 754	2,0%
Ogółem	120 255	19 965 295	1 673	2 939 324	66 120	-	23 092 667	100,0%

w tys. PLN	Podmioty gospodarcze, w tym banki									
	Factoring	Karty kredytowe	Kredyty hipoteczne	Kredyty inwestycyjne	Kredyty obrotowe	Kredyty w rachunku bieżącym	Pozostałe	Pochodne	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	644 005	485	763	4 525 087	392 357	1 236 261	1 406 459	67 203	8 272 620	95,8%
nieprzeterminowane i bez utraty wartości	643 733	485	754	4 462 753	388 746	1 162 101	1 405 794	67 203	8 131 568	94,2%
przeterminowane i bez utraty wartości	272	-	9	62 334	3 611	74 160	666	-	141 052	1,6%
Aktywa finansowe z utratą wartości	17 206	-	-	108 881	91 365	89 790	52 362	-	359 604	4,2%
Ogółem	661 211	485	763	4 633 968	483 722	1 326 051	1 458 821	67 203	8 632 224	100,0%

w tys. PLN	Banki centralne i rządy				Inne aktywa finansowe				Aktywa finansowe razem	
	Papiery wartościowe	Kasa i rachunek bieżący w NBP	Ogółem	Udział	Akcje, udziały	Pozostałe	Ogółem	Udział	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	7 614 436	974 588	8 589 024	100,0%	9 723	117 739	127 462	98,8%	39 630 019	98,0%
nieprzeterminowane i bez utraty wartości	7 614 436	974 588	8 589 024	100,0%	9 723	117 739	127 462	98,8%	39 031 042	96,5%
przeterminowane i bez utraty wartości	-	-	-	0,0%	-	-	-	0,0%	598 977	1,5%
Aktywa finansowe z utratą wartości	-	-	-	0,0%	-	1 574	1 574	1,2%	812 932	2,0%
Ogółem	7 614 436	974 588	8 589 024	100%	9 723	119 313	129 036	100,0%	40 442 951	100,0%

Podział kredytów i pożyczek na portfel homogeniczny i niehomogeniczny na dzień 31 grudnia 2017 roku

w tys. PLN	Factoring		Karty kredytowe		Kredyty hipoteczne		Kredyty inwestycyjne		Kredyty obrotowe	
	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	644 005	4 509	113 045	263	19 723 950	12 364	4 525 087	33 027	392 358	2 978
Portfel niehomogeniczny	450 767	3 402	-	-	79 204	300	1 989 981	13 962	138 100	1 160
Portfel homogeniczny	193 238	1 107	113 045	263	19 644 746	12 064	2 535 106	19 065	254 258	1 818
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	17 206	15 261	7 695	5 790	242 107	142 363	108 881	57 121	91 364	62 281
Portfel niehomogeniczny	7 055	7 049	-	-	13 472	8 112	32 571	10 645	40 692	33 469
Portfel homogeniczny	10 151	8 212	7 695	5 790	228 635	134 251	76 310	46 476	50 672	28 812
Ogółem	661 211	19 770	120 740	6 053	19 966 057	154 727	4 633 968	90 148	483 722	65 259

w tys. PLN	Kredyty w rachunku bieżącym		Pozostałe		Pożyczki konsumpcyjne		Pożyczki lombardowe		Razem kredyty i pożyczki		Wskaźnik pokrycia odpisem
	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	1 236 261	11 407	1 406 608	1 723	2 740 584	7 451	64 432	191	30 846 330	73 913	0,2%
Portfel niehomogeniczny	638 411	5 203	1 406 171	1 623	5 988	15	64 432	191	4 773 054	25 856	0,5%
Portfel homogeniczny	597 850	6 204	437	100	2 734 596	7 436	-	-	26 073 276	48 057	0,2%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	89 790	59 172	53 886	52 800	198 741	130 321	1 688	1 688	811 358	526 797	64,9%
Portfel niehomogeniczny	39 238	17 658	47 562	47 558	12 382	11 061	1 688	1 688	194 660	137 240	70,5%
Portfel homogeniczny	50 552	41 514	6 324	5 242	186 359	119 260	-	-	616 698	389 557	63,2%
Ogółem	1 326 051	70 579	1 460 494	54 523	2 939 325	137 772	66 120	1 879	31 657 688	600 710	1,9%

**Jakość kredytowa aktywów finansowych, nieprzeterminowanych,
bez utraty wartości po ratingach wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku**

Rating	w tys. PLN						Osoby fizyczne
	Karty kredytowe	Kredyty hipoteczne	Pożyczki konsumpcyjne	Pożyczki lombardowe	Pozostałe	Ogółem	
iAAA	-	-	-	-	-	-	-
iAA+	11	-	-	-	-	-	11
iAA	-	1 258	25	-	-	-	1 283
iAA-	1	109 195	2 416	-	-	-	111 612
iA+	21	691 610	5 791	4	-	-	697 427
iA	545	3 347 970	22 575	279	-	-	3 371 369
iA-	2 649	5 659 183	47 452	5 835	-	-	5 715 120
iBBB+	3 621	4 184 509	51 073	13 930	8	-	4 253 141
iBBB	4 570	2 540 675	63 231	3 730	6	-	2 612 212
iBBB-	12 728	1 355 215	111 780	4 491	26	-	1 484 241
iBB+	18 970	661 419	590 202	23 259	-	-	1 293 850
iBB	19 990	333 373	1 095 010	2 593	3	-	1 450 968
iBB-	20 317	187 430	354 187	4 229	6	-	566 169
iB+	10 472	127 022	142 618	5 003	-	-	285 115
iB	4 236	68 494	49 260	-	2	-	121 991
iB-	2 197	57 190	21 070	-	16	-	80 473
iCCC+	2 019	43 546	12 190	-	13	-	57 768
iCCC	722	23 958	5 044	-	12	-	29 735
iCCC-	547	23 722	7 726	-	14	-	32 010
iCC+	4	3 867	34	-	8	-	3 913
iD	82	14 200	297	-	-	-	14 580
Bez ratingu	2	-	-	-	-	-	2
Ogółem	103 704	19 433 836	2 581 982	63 352	114	-	22 182 988

w tys. PLN		Podmioty gospodarcze, w tym banki							
Rating	Faktoring	Karty kredytowe	Kredyty hipoteczne	Kredyty inwestycyjne	Kredyty obrotowe	Kredyty w rachunku bieżącym	Pozostałe	Instrumenty pochodne	Ogółem
iAAA	-	(1)	-	-	-	-	943	-	942
iAA+	-	1	-	7 000	-	-	48 394	16	55 411
iAA	-	2	-	20 658	-	2 876	44 269	-	67 805
iAA-	-	7	-	11 959	1 496	244	-	40	13 746
iA+	-	4	-	21 815	-	-	181 704	207	203 730
iA	7 437	8	-	31 823	655	2 080	63 886	941	106 830
iA-	3 851	7	-	145 548	11 613	28 169	110 313	2 079	301 580
iBBB+	10 318	21	-	286 969	8 728	14 890	817 277	25 393	1 163 597
iBBB	32 170	47	-	421 235	18 716	46 609	59 607	1 888	580 272
iBBB-	51 926	22	-	562 694	12 252	101 196	54 845	6 807	789 742
iBB+	89 904	30	-	540 670	58 743	149 045	2 249	8 779	849 421
iBB	83 168	54	-	485 577	53 912	150 268	13 509	2 954	789 442
iBB-	111 028	56	-	663 166	41 593	176 411	8 111	2 144	1 002 509
iB+	59 619	60	-	441 612	77 903	206 097	7	7 509	792 808
iB	123 190	71	-	338 483	67 392	167 615	663	2 147	699 561
iB-	23 105	18	-	205 400	10 836	33 989	2	1 831	275 181
iCCC+	40 437	35	-	179 263	8 178	39 042	-	2 252	269 207
iCCC	5 057	15	-	40 524	10 460	32 982	-	24	89 062
iCCC-	2 523	19	-	45 959	6 269	10 589	1	957	66 316
iCC+	-	-	-	-	-	-	-	314	314
iD	-	(1)	-	385	-	-	-	655	1 039
Bez ratingu	-	10	754	12 013	-	-	13	266	13 056
Ogółem	643 733	485	754	4 462 753	388 746	1 162 101	1 405 794	67 203	8 131 569

w tys. PLN		Banki centralne i rządy			Inne aktywa finansowe		Aktywa finansowe razem
Rating	Papiery wartościowe	Kasa i rachunek bieżący w NBP	Ogółem	Akcje, udziały	Pozostałe	Ogółem	Ogółem
iAAA	-	-	-	-	-	-	942
iAA+	-	-	-	-	-	-	55 422
iAA	-	-	-	-	-	-	69 088
iAA-	-	-	-	-	-	-	125 358
iA+	7 614 436	974 588	8 589 024	-	-	-	9 490 180
iA	-	-	-	-	-	-	3 478 199
iA-	-	-	-	-	-	-	6 016 699
iBBB+	-	-	-	-	-	-	5 416 738
iBBB	-	-	-	-	-	-	3 192 483
iBBB-	-	-	-	-	-	-	2 273 982
iBB+	-	-	-	-	-	-	2 143 270
iBB	-	-	-	-	-	-	2 240 410
iBB-	-	-	-	-	-	-	1 568 678
iB+	-	-	-	-	-	-	1 077 922
iB	-	-	-	-	-	-	821 553
iB-	-	-	-	-	-	-	355 654
iCCC+	-	-	-	-	-	-	326 975
iCCC	-	-	-	-	-	-	118 797
iCCC-	-	-	-	-	-	-	98 326
iCC+	-	-	-	-	-	-	4 227
iD	-	-	-	-	-	-	15 619
Bez ratingu	-	-	-	9 723	117 739	127 462	140 520
Ogółem	7 614 436	974 588	8 589 024	9 723	117 739	127 462	39 031 042

Kredyty przeterminowane i bez utraty wartości na dzień 31 grudnia 2017 roku

Przeterminowanie

w tys. PLN	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
1-29	330 333	95 400	425 733
30-59	97 197	32 325	129 522
60-89	30 394	13 326	43 720
90-179	-	-	-
Ogółem	457 924	141 051	598 975

Podział ekspozycji kredytowych na portfel homogeniczny i niehomogeniczny na dzień 31 grudnia 2017 roku

w tys. PLN	Ekspozycje	Udział
Portfel niehomogeniczny	4 967 715	15,7%
Portfel homogeniczny	26 689 973	84,3%
Ogółem	31 657 688	100,0%

Podział portfela kredytowego na ekspozycje bez stwierdzonej utraty wartości i ze stwierdzoną utratą wartości na dzień 31 grudnia 2016 roku

w tys. PLN	Osoby fizyczne						Pochodne	Ogółem	Udział
	Karty kredytowe	Kredyty hipoteczne	Pozostałe	Pożyczki konsumpcyjne	Pożyczki lombardowe				
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	112 720	22 037 328	10	2 339 168	65 811	-	24 555 036	97,9%	
nieprzeterminowane i bez utraty wartości	104 982	21 691 922	-	2 194 073	64 242	-	24 055 219	95,9%	
przeterminowane i bez utraty wartości	7 738	345 406	10	145 094	1 569	-	499 817	2,0%	
Aktywa finansowe z utratą wartości	9 938	293 464	1 112	209 416	1 715	-	515 646	2,1%	
Ogółem	122 657	22 330 792	1 122	2 548 584	67 526	-	25 070 682	100,0%	

w tys. PLN	Podmioty gospodarcze, w tym banki								Ogółem	Udział
	Faktoring	Karty kredytowe	Kredyty hipoteczne	Kredyty inwestycyjne	Kredyty obrotowe	Kredyty w rachunku bieżącym	Pozostałe	Pochodne		
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	395 371	421	849	3 447 873	368 537	982 747	1 380 827	138 674	6 715 299	95,4%
nieprzeterminowane i bez utraty wartości	392 443	421	843	3 414 016	360 307	953 167	1 379 023	138 674	6 638 895	94,3%
przeterminowane i bez utraty wartości	2 928	-	6	33 857	8 230	29 579	1 804	-	76 405	1,1%
Aktywa finansowe z utratą wartości	7 190	-	-	112 697	75 164	73 724	54 426	-	323 201	4,6%
Ogółem	402 561	421	849	3 560 571	443 701	1 056 471	1 435 253	138 674	7 038 501	100,0%

w tys. PLN	Banki centralne i rządy				Inne aktywa finansowe			Aktywa finansowe razem		
	Papiery wartościowe	Kasa i rachunek bieżący w NBP	Ogółem	Udział	Akcje, udziały	Pozostałe	Ogółem	Udział	Ogółem	Udział
Aktywa finansowe bez utraty wartości, w tym:	6 792 260	1 053 417	7 845 677	100,0%	6 877	123 250	130 127	98,8%	39 246 139	97,9%
nieprzeterminowane i bez utraty wartości	6 792 260	1 053 417	7 845 677	100,0%	6 877	123 250	130 127	98,8%	38 669 918	96,5%
przeterminowane i bez utraty wartości	-	-	-	0,0%	-	-	-	0,0%	576 221	1,4%
Aktywa finansowe z utratą wartości	-	-	-	0,0%	-	1 583	1 583	1,2%	840 430	2,1%
Ogółem	6 792 260	1 053 417	7 845 677	100%	6 877	124 833	131 710	100,0%	40 086 569	100,0%

Podział kredytów i pożyczek na portfel homogeniczny i niehomogeniczny na dzień 31 grudnia 2016 roku

w tys. PLN	Faktoring		Karty kredytowe		Kredyty hipoteczne		Kredyty inwestycyjne		Kredyty obrotowe	
	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	395 371	1 395	113 141	217	22 038 176	32 435	3 447 873	12 346	368 537	1 823
Portfel niehomogeniczny	228 606	1 024	-	-	129 329	613	1 436 748	5 875	119 143	437
Portfel homogeniczny	166 765	371	113 141	217	21 908 847	31 822	2 011 125	6 472	249 394	1 385
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	7 190	6 777	9 938	8 354	293 464	183 137	112 697	55 229	75 164	48 216
Portfel niehomogeniczny	-	-	-	-	20 540	13 414	62 244	21 340	29 545	16 914
Portfel homogeniczny	7 190	6 777	9 938	8 354	272 924	169 723	50 453	33 889	45 619	31 302
Ogółem	402 561	8 172	123 078	8 571	22 331 688	215 620	3 560 571	67 575	443 701	50 038

w tys. PLN	Kredyty w rachunku bieżącym		Pozostałe		Pożyczki konsumpcyjne		Pożyczki lombardowe		Razem kredyty i pożyczki		Wskaźnik pokrycia odpisem
	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	Ekspozycje	Odpis	
Kredyty i pożyczki bez utraty wartości, w tym:	982 747	3 819	1 380 695	2 638	2 339 168	6 785	65 811	64	31 131 519	61 521	0,2%
Portfel niehomogeniczny	462 277	1 850	1 380 630	2 555	12 452	10	65 811	64	3 834 997	12 428	0,3%
Portfel homogeniczny	520 469	1 968	65	82	2 326 716	6 775	-	-	27 296 522	49 093	0,2%
Kredyty i pożyczki z utratą wartości, w tym:	73 724	48 012	55 538	55 158	209 416	138 525	1 715	1 715	838 847	545 123	65,0%
Portfel niehomogeniczny	23 766	7 002	51 050	51 199	14 333	7 652	1 715	1 715	203 194	119 236	58,7%
Portfel homogeniczny	49 958	41 010	4 487	3 959	195 084	130 873	-	-	635 653	425 887	67,0%
Ogółem	1 056 471	51 830	1 436 233	57 795	2 634 574	231 300	67 526	1 779	31 970 366	606 644	1,9%

Jakość kredytowa aktywów finansowych, nieprzeterminowanych, bez utraty wartości
wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku

w tys. PLN		Osoby fizyczne				
Rating	Karty kredytowe	Kredyty hipoteczne	Pożyczki konsumpcyjne	Pożyczki lombardowe	Ogółem	
iAAA	-	-	-	-	-	
iAA+	-	-	-	-	-	
iAA	-	1 021	-	-	1 021	
iAA-	0	118 957	4 430	-	123 388	
iA+	8	846 532	2 937	378	849 855	
iA	634	4 009 859	22 455	1 643	4 034 591	
iA-	2 912	6 575 481	49 400	6 607	6 634 399	
iBBB+	3 334	4 537 309	59 589	27 735	4 627 966	
iBBB	4 626	2 591 079	56 471	3 099	2 655 276	
iBBB-	13 613	1 385 778	104 576	24 358	1 528 324	
iBB+	18 116	633 095	490 523	125	1 141 859	
iBB	21 081	375 927	890 789	297	1 288 095	
iBB-	21 143	210 266	328 533	-	559 942	
iB+	9 547	137 295	121 102	-	267 944	
iB	4 360	70 323	39 030	-	113 714	
iB-	2 158	60 147	20 268	-	82 572	
iCCC+	1 738	48 194	14 938	-	64 870	
iCCC	931	35 117	4 964	-	41 012	
iCCC-	694	23 304	1 585	-	25 584	
iCC+	2	3 063	118	-	3 182	
iD	82	28 799	756	-	29 636	
Bez ratingu	3	375	(18 390)	-	(18 012)	
Ogółem	104 982	21 691 922	2 194 073	64 242	24 055 219	

w tys. PLN		Podmioty gospodarcze, w tym banki							
Rating	Factoring	Karty kredytowe	Kredyty hipoteczne	Kredyty inwestycyjne	Kredyty obrotowe	Kredyty w rachunku bieżącym	Pozostałe	Instrumenty pochodne	Ogółem
iAAA	-	6	-	-	-	-	-	-	6
iAA+	-	2	-	-	-	-	863	-	866
iAA	-	-	-	-	-	-	13 670	-	13 670
iAA-	-	-	-	-	-	-	66	-	66
iA+	-	2	-	-	-	-	240 487	-	240 489
iA	7 453	1	-	6 333	-	9 293	64 574	52	87 705
iA-	-	2	-	943	-	-	56 219	249	57 413
iBBB+	579	8	-	53 348	2 070	28 586	839 895	70 714	995 200
iBBB	13 274	4	-	120 083	16 821	44 082	96 767	557	291 591
iBBB-	29 345	25	-	433 934	57 347	106 085	16 745	6 576	650 059
iBB+	56 912	39	-	722 478	45 880	181 471	2 170	15 246	1 024 197
iBB	98 475	37	-	890 702	97 138	228 799	5 550	21 495	1 342 196
iBB-	97 900	53	-	538 883	70 540	177 302	28 254	3 378	916 311
iB+	81 408	72	-	318 304	39 509	94 174	3	595	534 064
iB	4 228	74	-	184 400	11 915	60 474	554	542	262 187
iB-	-	29	-	58 518	8 509	15 616	3	-	82 675
iCCC+	2 569	45	-	21 333	276	4 857	1	-	29 081
iCCC	300	(1)	-	11 817	168	724	-	-	13 009
iCCC-	-	9	-	12 743	-	26	2	-	12 780
iCC+	-	-	-	1 968	-	-	-	-	1 968
iD	-	-	-	-	10 132	-	-	-	10 132
Bez ratingu	-	16	843	38 228	-	1 676	13 198	19 269	73 231
Ogółem	392 443	421	843	3 414 016	360 307	953 167	1 378 881	138 674	6 638 895

w tys. PLN	Banki centralne i rządy			Inne aktywa finansowe			Aktywa finansowe razem
	Papiery wartościowe	Kasa i rachunek bieżący w NBP	Ogółem	Akcje, udziały	Pozostałe	Ogółem	Ogółem
Rating							
iAAA	-	-	-	-	-	-	6
iAA+	-	-	-	-	-	-	866
iAA	-	-	-	-	-	-	14 692
iAA-	-	-	-	-	-	-	123 454
iA+	6 792 260	1 053 417	7 845 677	-	-	-	8 936 021
iA	-	-	-	-	-	-	4 122 297
iA-	-	-	-	-	-	-	6 691 812
iBBB+	-	-	-	-	-	-	5 623 165
iBBB	-	-	-	-	-	-	2 946 867
iBBB-	-	-	-	-	-	-	2 178 383
iBB+	-	-	-	-	-	-	2 166 056
iBB	-	-	-	-	-	-	2 630 292
iBB-	-	-	-	-	-	-	1 476 253
iB+	-	-	-	-	-	-	802 007
iB	-	-	-	-	-	-	375 901
iB-	-	-	-	-	-	-	165 247
iCCC+	-	-	-	-	-	-	93 951
iCCC	-	-	-	-	-	-	54 020
iCCC-	-	-	-	-	-	-	38 364
iCC+	-	-	-	-	-	-	5 151
iD	-	-	-	-	-	-	39 769
Bez ratingu	-	-	-	6 877	123 250	130 127	185 345
Ogółem	6 792 260	1 053 417	7 845 677	6 877	123 250	130 127	38 669 918

Kredyty przeterminowane i bez utraty wartości na dzień 31 grudnia 2016 roku

Przeterminowanie

w tys. PLN	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Ogółem
1-29	353 839	57 086	410 925
30-59	92 253	14 817	107 070
60-89	53 724	4 502	58 226
90-179	-	-	-
Ogółem	499 816	76 405	576 221

Podział ekspozycji kredytowych na portfel homogeniczny i niehomogeniczny na dzień 31 grudnia 2016 roku

w tys. PLN	Ekspozycje	Udział
Portfel niehomogeniczny	4 038 333	12,6%
Portfel homogeniczny	27 932 175	87,4%
Ogółem	31 970 508	100,0%

Koncentracja ryzyka kredytowego

a) w ujęciu geograficznym

Miasto

w tys. PLN	31.12.2017 r.		31.12.2016 r.	
	Zaangażowanie	Udział	Zaangażowanie	Udział
Warszawa	15 890 731	39,3%	15 363 899	38,3%
Kraków	1 672 329	4,1%	1 770 013	4,4%
Wrocław	1 876 604	4,6%	1 905 922	4,8%
Poznań	768 285	1,9%	828 904	2,1%
Gdańsk	821 642	2,0%	859 944	2,1%
Pozostałe	19 413 361	48,1%	19 357 888	48,3%
Razem	40 442 951	100,0%	40 086 569	100,0%

b) w ujęciu sektorowym

w tys. PLN	31.12.2017 r.		31.12.2016 r.	
	Zaangażowanie	Udział	Zaangażowanie	Udział
Osoby fizyczne	23 092 667	57,1%	25 070 682	62,6%
Podmioty gospodarcze:	8 632 223	21,3%	7 038 500	17,6%
Banki Centralne i rządy	8 589 024	21,3%	7 845 677	19,6%
Niesklasyfikowane sektorowo	129 037	0,3%	131 710	0,3%
Razem	40 442 951	100,0%	40 086 569	100,1%
Produkcja	2 038 242	5,0%	1 671 750	4,2%
Dystrybucja	1 714 769	4,2%	1 355 776	3,4%
Obsługa nieruchomości	1 047 139	2,6%	693 306	1,7%
Budownictwo	206 468	0,5%	390 940	1,0%
Transport	514 427	1,3%	159 229	0,4%
Pozostałe	3 111 178	7,7%	2 767 357	6,9%
Razem podmioty gospodarcze	8 632 223	21,3%	7 038 358	17,6%

Podział portfela aktywów finansowych według produktów

Rodzaj kredytu

w tys. PLN	31.12.2017 r.		31.12.2016 r.	
	Zaangażowanie	Udział	Zaangażowanie	Udział
Kredyty hipoteczne	19 966 059	49,3%	22 331 641	55,7%
Pożyczki konsumpcyjne	2 939 324	7,3%	2 548 584	6,4%
Kredyty inwestycyjne	4 633 968	11,5%	3 560 571	8,9%
Kredyty w rachunku bieżącym*	1 326 050	3,3%	1 056 471	2,6%
Pożyczki lombardowe	66 120	0,2%	67 526	0,2%
Kredyty obrotowe	483 722	1,2%	443 701	1,1%
Faktoring**	661 211	1,6%	402 561	1,0%
Pozostałe	1 460 494	3,6%	1 436 375	3,6%
Karty kredytowe	120 740	0,3%	123 078	0,3%
Razem portfel kredytowy	31 657 688	78,3%	31 970 508	79,8%
Pochodne	67 203	0,2%	138 674	0,3%
Papiery wartościowe	7 614 436	18,8%	6 792 260	16,9%
Inne aktywa finansowe	1 103 624	2,7%	1 185 127	3,0%
Razem aktywa finansowe	40 442 951	100,0%	40 086 569	100,0%

* Limity w ROR, linie kredytowe w rachunku bieżącym, linie debetowe dla firm.

** Linie faktoringowe z regresem, wykup wierzytelności.

Największe zaangażowania kredytowe

wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku (bez ekspozycji rządowych i w bankach centralnych)

Symbol PKD

w tys. PLN	Udzielony limit	Zaangażowanie	Współczynnik koncentracji
1 64.19.Z	985 186	754 112	5,04%
2 64.91.Z	185 629	161 772	3,21%
3 64.19.Z	162 887	34 017	3,01%
4 64.30.Z	145 501	-	1,35%
5 64.19.Z	121 182	-	2,23%
6 33.10.Z	92 255	-	1,70%
7 64.19.Z	74 632	-	1,38%
8 46.90.Z	72 387	-	1,34%
9 52.10.B	70 820	-	1,17%
10 47.59.Z	65 579	19 927	0,84%

Największe zaangażowania kredytowe

wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku (bez ekspozycji rządowych i w bankach centralnych)

Symbol PKD

w tys. PLN	Udzielony limit	Zaangażowanie	Współczynnik koncentracji
1 64.19.Z	1 060 062	818 244	4,42%
2 64.19.Z	242 002	17 866	4,50%
3 64.91.Z	196 877	144 918	3,18%
4 64.19.Z	121 237	-	2,25%
5 33.10.Z	98 243	6	1,83%
6 64.19.Z	74 632	-	1,39%
7 47.59.Z	66 702	-	0,68%
8 41.20.Z	60 068	39 715	1,12%
9 29.32.Z	57 688	39 297	0,90%
10 64.19.Z	55 000	-	1,02%

Struktura ekspozycji według okresów zapadalności

wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

Przedział okresów zapadalności

w tys. PLN	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Banki centralne i rządy	Niesklasyfikowane sektorowo	Ogółem
do 1 roku	471 888	3 413 390	6 528 080	119 313	10 532 671
od 1 do 5 lat	1 087 214	1 216 827	2 060 944	-	4 364 985
od 5 do 10 lat	3 707 578	1 743 669	-	-	5 451 247
od 10 do 20 lat	10 907 620	2 258 295	-	-	13 165 915
powyżej 20 lat	6 918 367	43	-	9 723	6 928 133
Ogółem	23 092 667	8 632 224	8 589 024	129 036	40 442 951

Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

Podział

w tys. PLN	Zaangażowanie	Średnie zaangażowanie
Osoby fizyczne	23 092 667	138
Podmioty gospodarcze	8 632 224	773
Banki centralne i rządy	8 589 024	780 820
Niesklasyfikowane sektorowo	129 036	406
Ogółem	40 442 951	-

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości w podziale na istotne obszary geograficzne wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku

Miasto

w tys. PLN	Zaangażowanie	Rezerwa
Warszawa	129 491	78 863
Kraków	47 069	34 458
Wrocław	45 280	29 312
Poznań	20 662	16 628
Gdańsk	11 279	6 859
Pozostałe	557 577	360 675
Ogółem	811 358	526 795

Struktura ekspozycji według okresów zapadalności wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku

Przedział okresów zapadalności

w tys. PLN	Osoby fizyczne	Podmioty gospodarcze	Banki centralne i rządy	Niesklasyfikowane sektorowo	Ogółem
do 1 roku	480 025	3 029 896	6 696 650	124 833	10 331 404
od 1 do 5 lat	1 130 589	1 173 494	1 149 027	-	3 453 110
od 5 do 10 lat	3 168 755	1 450 557	-	-	4 619 312
od 10 do 20 lat	12 581 199	1 384 491	-	-	13 965 690
powyżej 20 lat	7 710 114	62	-	6 877	7 717 053
Ogółem	25 070 682	7 038 500	7 845 677	131 710	40 086 569

Łączna kwota ekspozycji według wyceny bilansowej, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego i średnia kwota ekspozycji w danym okresie w podziale na klasy wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku

Podział

w tys. PLN	Zaangażowanie	Średnie zaangażowanie
Osoby fizyczne	25 070 682	151
Podmioty gospodarcze	7 038 500	707
Banki centralne i rządy	7 845 677	713 243
Niesklasyfikowane sektorowo	131 710	315
Ogółem	40 086 569	-

Kwoty ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości w podziale na istotne obszary geograficzne wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku

Miasto	Zaangażowanie	Rezerwa
w tys. PLN		
Warszawa	148 963	88 497
Kraków	40 452	28 742
Wrocław	52 214	36 161
Poznań	28 719	17 051
Gdańsk	9 354	6 041
Pozostałe	559 146	368 629
Ogółem	838 847	545 123

Restrukturyzacja należności obciążonych ryzykiem kredytowym

Proces dochodzenia należności od Klientów Grupy jest realizowany etapowo w fazie monitoringu, a także przed wystąpieniem ponownych zaległości w spłacie, zarówno na etapie restrukturyzacji, jak i windykacji. Proces ten obejmuje generalne standardy aktywnego postępowania Grupy oraz czynności i terminy na ich wykonanie, których celem jest doprowadzenie do niezwłocznej spłaty wymagalnych zobowiązań Klientów Grupy.

W celu efektywnego zarządzania ekspozycjami kredytowymi, dla których zidentyfikowane zostały przesłanki utraty wartości bądź też wystąpiły kryteria wczesnego ostrzegania, jak i występują opóźnienia w spłacie należności, wyspecjalizowane jednostki Grupy przejmują odpowiedzialność za ekspozycje o podwyższonym ryzyku i dokładają wszelkich starań, by pomóc Klientom wyjść z pogorszonej sytuacji ekonomiczno-finansowej, ograniczając jednocześnie straty Grupy do minimum.

System podejmowania decyzji oraz etap monitoringu są oparte na wystandaryzowanych procesach zatwierdzonych w Grupie (uzależnionych od kwoty ekspozycji i rodzaju Klienta Grupy), wspieranych przez specjalistyczny system informatyczny do zarządzania należnościami zagrożonymi.

Proces restrukturyzacji obejmuje doprowadzenie do ustalenia akceptowanych przez Grupę warunków rozliczenia zadłużenia, w tym: ustalenia harmonogramu spłaty całości zadłużenia Klienta, uzyskanie dodatkowego prawnego zabezpieczenia spłaty wierzytelności Grupy (w sprawach tego wymagających) oraz w przypadku zaangażowań całkowicie wymagalnych zawarcie stosowanych uгод. Restrukturyzacja każdorazowo wymaga zarówno wniosku Klienta – zawierającego propozycję spłaty, podstawowe dokumenty potwierdzające uzyskiwanie przychodu/dochodu umożliwiającego dokonywanie spłaty – jak i podjęcia decyzji przez właściwy poziom decyzyjny w Grupie.

W przypadku, jeżeli w trakcie działań restrukturyzacyjnych doszło do rozpoznania utraty wartości ekspozycji zawiązywany jest adekwatny odpis aktualizujący.

Proces windykacji obejmuje prowadzenie windykacji wewnętrznej oraz zewnętrznej (poprzez zlecenie dochodzenia spłaty przez zewnętrzne specjalizowane firmy windykacyjne – realizowane zarówno do wierzytelności całkowicie wymagalnych, jak i częściowo wymagalnych przed wypowiedzeniem umów celem doprowadzenia do odzyskania jak największej wartości wymagalnych należności), jak i przeprowadzenie wymaganego procesu egzekucyjnego.

Normy i limity wynikające z przepisów art. 395 CRR i art. 71 Prawa bankowego

Wartość ekspozycji Grupy wobec Klienta lub grupy powiązanych Klientów po uwzględnieniu skutku ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art. 387-403 CRR nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału Grupy.

Wartość ekspozycji Grupy wobec Klienta, który jest instytucją, lub grupy powiązanych Klientów, jeśli do grupy należy co najmniej jedna instytucja, po uwzględnieniu skutku ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art.

399-403 CRR nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału Grupy lub kwoty 150 mln EUR, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa, pod warunkiem, że suma wartości ekspozycji wobec wszystkich powiązanych Klientów, niebędących instytucjami, po uwzględnieniu skutku ograniczania ryzyka kredytowego zgodnie z art. 387-403 CRR nie przekracza 25% uznanego kapitału instytucji.

Wartość ekspozycji obliczana jest zgodnie z art. 71 ustawy Prawo bankowe, z uwzględnieniem wyłączeń wymienionych w art. 400 ust. 2 i art. 493 ust. 3 oraz rozporządzeń Ministra Finansów.

Wartości dopuszczalnych limitów kształtowały się na dzień:

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Limit koncentracji zaangażowania (25% funduszy własnych) zgodnie z art. 71 ustawy Prawo bankowe oraz art. 395 CRR	1 351 858	1 351 551
Limit koncentracji zaangażowania (25% funduszy własnych) zgodnie z art. 71 ust 1 a ustawy Prawo bankowe oraz art. 395 CRR	1 351 858	1 351 551

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku Grupa nie przekroczyła limitów wynikających z art. 395 CRR.

Art. 79a ust. 4 ustawy Prawo bankowe

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku Grupa nie przekroczyła limitów wynikających z art. 79a ust. 4 Prawa bankowego, stanowiących, że suma kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń udzielonych członkom organów i osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku lub podmiotowi powiązanemu kapitałowo lub organizacyjnie z członkiem organów Banku lub osobą zajmującą stanowisko kierownicze w Banku, nie może przekroczyć 10% sumy funduszy podstawowych.

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Fundusze podstawowe Grupy	4 132 920	4 005 713
10% Funduszy podstawowych Grupy	413 292	400 571

Wewnętrzne limity koncentracji

Ponadto w celu zarządzania detalicznym portfelem kredytowym Bank stosuje następujące wewnętrzne limity koncentracji:

- Limity branżowe – w celu zarządzania ryzykiem związanym z nadmierną koncentracją portfela kredytowego w danej branży/grupie branż.
- Limity geograficzne – w celu zarządzania ryzykiem związanym z nadmierną koncentracją portfela kredytowego Klientów indywidualnych w danym województwie.
- Limity walutowe – celu zarządzania ryzykiem związanym z nadmierną koncentracją portfela kredytów udzielonych w walucie obcej.
- Limity produktowe – w celu ograniczenia ryzyka związanego z nadmierną koncentracją w portfelu kredytowym niektórych produktów (np. kredytów na finansowanie nieruchomości komercyjnych).
- Limity dotyczące jakości portfela kredytowego (np. limit poziomu przeterminowanych ekspozycji kredytowych, limit migracji między klasami (okresami) przeterminowania, limit dla wczesnych opóźnień w spłacie).
- Limity dotyczące niestandardowych transakcji – w celu zarządzania ryzykiem związanym z zawieraniem transakcji na niestandardowych warunkach.
- Limity dotyczące portfela detalicznych ekspozycji kredytowych.
- Limity dotyczące portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
- Limity dotyczące portfela ekspozycji kredytowych finansujących nieruchomości.
- Limity na produkty skarbowe.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku stwierdzono następujące przekroczenia limitów wewnętrznych:

- Limit odstępstw dla portfela ekspozycji kredytowych Klientów biznesowych – wykorzystanie limitu na dzień 31 grudnia wynosi 47,81%, co stanowi 191% limitu.
- Limit dla branży Wynajem i zarządzanie nieruchomościami – wykorzystanie limitu na dzień 31 grudnia wynosi 11,06%, co stanowi 111% limitu.

Zaangażowania z udzielonym udogodnieniem typu forbearance

Grupa raportuje transakcje z udzielonym udogodnieniem w spłacie (forbearance) w oparciu o projekt Standardów Technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA), zgodnie z dokumentem EBA Final draft Implementing Technical Standards on Supervisory reporting on forbearance and non performing exposures under article 99(4) of Regulation No 575/2013 nr EBA/ITS/2013/03/rev1 z dnia 24 lipca 2014 roku. Po opublikowaniu ostatecznej wersji tych standardów przez EBA regulacje Banku zostaną zweryfikowane pod kątem zgodności z tym dokumentem i w razie potrzeby odpowiednio dostosowane.

Zgodnie z przyjętą definicją forbearance występuje, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- Klient ma trudności finansowe, które skutkują lub mogą skutkować brakiem możliwości obsługi zadłużenia zgodnie z warunkami zawartymi w umowie o charakterze kredytowym.
- Bank zdecydował o zastosowaniu wobec niego udogodnienia w celu umożliwienia Klientowi wywiązania się ze zobowiązań umownych lub niedopuszczenia do powstania trudności ze spłatą, tj. o zmianie warunków umowy lub refinansowaniu ekspozycji w części lub całości, które nie wynikają ze względów komercyjnych i zostały przyznane w trakcie procesu windykacji/restrukturyzacji na warunkach odbiegających od standardów rynkowych.

Poniższa tabela przedstawia strukturę kredytów i pożyczek z udzielonym udogodnieniem typu forbearance wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Wartość ekspozycji w tys. PLN	Kredyty i pożyczki udzielone Klientom razem				w tym forbearance				Udział forbearance w kredytach i pożyczkach
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Odpis/wartość brutto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Odpis/wartość brutto	
Ekspozycje bez rozpoznanej utrąty wartości	30 846 329	(73 913)	30 772 416	0,2%	310 998	(3 772)	307 226	1,2%	
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	29 128	(105)	29 024	0,4%	-	-	-	NA	NA
Instytucje kredytowe	820 896	(516)	820 380	0,1%	-	-	-	NA	NA
Przedsiębiorstwa	7 355 393	(53 016)	7 302 377	0,7%	36 075	(1 201)	34 874	3,3%	0,4%
Gospodarstwa domowe	22 640 912	(20 277)	22 620 635	0,1%	274 923	(2 571)	272 352	0,9%	1,2%
Ekspozycje z rozpoznaną utrąta wartości	811 358	(526 813)	284 545	64,5%	386 154	(236 915)	149 239	61,4%	
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Instytucje kredytowe	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Przedsiębiorstwa	359 604	(245 413)	114 190	68,2%	165 554	(113 972)	51 582	68,8%	46,1%
Gospodarstwa domowe	451 755	(281 399)	170 355	62,3%	220 600	(122 943)	97 657	55,7%	57,3%

Poniższa tabela przedstawia strukturę kredytów i pożyczek z udzielonym udogodnieniem typu forbearance wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Wartość ekspozycji w tys. PLN	Kredyty i pożyczki udzielone Klientom razem				w tym forbearance				Udział forbearance w kredytach i pożyczkach
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Odpis/wartość brutto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Odpis/wartość brutto	
Ekspozycje bez rozpoznanej utrąty wartości	31 131 519	(61 521)	31 193 040	0,2%	382 363	(6 131)	388 494	1,6%	-
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	29 699	(54)	29 645	0,2%	-	-	-	NA	NA
Instytucje kredytowe	852 421	(575)	852 996	0,1%	1	-	1	0,0%	0,0%
Przedsiębiorstwa	5 694 505	(21 391)	5 715 896	0,4%	59 285	(887)	58 398	1,5%	1,0%
Gospodarstwa domowe	24 555 036	(39 502)	24 594 538	0,2%	323 077	(5 244)	317 833	1,6%	1,3%
Ekspozycje z rozpoznaną utrąty wartości	924 884	(631 160)	293 724	68,2%	456 032	(281 237)	174 795	61,7%	-
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Instytucje kredytowe	-	-	-	NA	-	-	-	NA	NA
Przedsiębiorstwa	307 227	(200 248)	106 979	65,2%	165 778	(55 422)	110 356	33,4%	103,2%
Gospodarstwa domowe	515 646	(330 539)	185 107	64,1%	204 217	(35 484)	168 733	17,4%	91,2%

Zgodnie z projektem Standardów Technicznych Bank stosuje następujące kryteria wyjścia ekspozycji z forbearance (uzdrowienia ekspozycji):

- Ekspozycja nie znajduje się w statusie niepracująca (non-performing zgodnie z definicją EBA).
- Od momentu wyjścia ekspozycji z udogodnieniem typu forbearance ze statusu niepracująca minął dwuletni okres obserwacji, podczas którego następowały regularne spłaty ekspozycji.
- W trakcie trwania okresu obserwacji nie pojawiło się przeterminowanie powyżej 30 dni kalendarzowych oraz nie nastąpiło udzielenie kolejnego udogodnienia typu forbearance na takiej ekspozycji.

45. Zarządzanie ryzykiem rynkowym oraz płynności

Zarządzanie ryzykiem w procesie zarządzania aktywami i pasywami koncentruje się głównie na dwóch rodzajach ryzyka:

- ryzyku płynności,
- ryzyku rynkowym.

Podział ról i kompetencji

W procesie zarządzania aktywami i pasywami najważniejszą funkcję pełni Rada Nadzorcza oraz Zarząd Banku, natomiast bezpośredni nadzór jest sprawowany przez Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku (ALCO).

Rada Nadzorcza określa strategię działania oraz ustanawia apetyt na ryzyko w zakresie ryzyk płynności i rynkowego. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Grupy w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią oraz zatwierdza plany pozyskania i utrzymywania środków obcych uznanych za stabilne źródło finansowania.

Zarząd Jednostki Dominującej m.in. ustanawia i sprawuje nadzór nad całym systemem zarządzania ryzykiem, nadzoruje realizację polityki zarządzania aktywami i pasywami, zatwierdza systemy limitów wewnętrznych, stosowane metodologie do wyliczenia poszczególnych miar ryzyka oraz plany awaryjne w zakresie ryzyka rynkowego i płynności.

W celu usprawnienia procesu zarządzania aktywami i pasywami został powołany Komitet ALCO, który pełni funkcję opiniodawczo-doradczą dla Zarządu. W pracach Komitetu uczestniczy pięciu członków Zarządu. Do głównych zadań Komitetu należy:

- kontrola i monitorowanie poziomu ryzyka,
- akceptacja i monitorowanie bieżącej strategii zarządzania aktywami i pasywami,
- rekomendowanie Zarządowi metodologii stosowanej przy kalkulacji poszczególnych miar ryzyka, wyznaczeniu wysokości limitów oraz określaniu długoterminowych strategii ryzyka rynkowego i płynności.

Za operacyjne zarządzanie ryzykiem płynności odpowiada Biuro Zarządzania Płynnością (BZP), dla którego głównymi i najważniejszymi zadaniami są: zarządzanie płynnością bieżącą, średnio- i długoterminową.

BZP odpowiada także za zarządzanie ryzykiem rynkowym linii biznesowych, których ekspozycje zaliczane są do księgi bankowej.

Jednostką odpowiedzialną za identyfikację, pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka jest Departament Ryzyka Finansowego (DRF). DRF jest jednostką całkowicie niezależną od jednostek biznesowych. Do zadań DRF przede wszystkim należy:

- identyfikacja ryzyka rynkowego i płynności,
- opracowanie części strategii dotyczącej ryzyka rynkowego i płynności dotyczącej pomiaru i monitorowania ryzyka przy zadanych założeniach strategii poszczególnych linii biznesowych,
- opracowanie i wdrażanie metodologii zarządzania poszczególnymi ryzykami,
- sporządzanie analiz ryzyka, wyliczanie miar poszczególnych ryzyk, kontrola wykorzystania limitów,
- wyznaczanie kapitału ekonomicznego na ryzyko rynkowe.

Proces zarządzania ryzykiem płynności i rynkowym

Zarządzanie ryzykiem zarówno płynności, jak i rynkowym w Grupie przebiega według następujących etapów:

- 1) identyfikacja ryzyka – za identyfikację ryzyka odpowiada DRF,
- 2) wprowadzenie i stosowanie odpowiednich narzędzi do zarządzania ryzykiem, m.in.:
 - (a) wyznaczenie strategii zarządzania ryzykiem i apetytu na ryzyko – Rada Nadzorcza ustanawia strategię zarządzania ryzykiem,
 - (b) wyznaczenie limitów – Zarząd Banku zatwierdza system limitów wewnętrznych (po akceptacji Komitetu ALCO),
 - (c) zapewnienie właściwej struktury organizacyjnej w Banku odpowiedzialnej za odpowiednie kształtowanie i korygowanie struktury aktywów i pasywów – ryzyko rynkowe oraz płynności jest w Banku zarządzane centralnie przez BZP (księga bankowa),
- 3) pomiar i monitoring ryzyka – za obszar ten odpowiada DRF. Oprócz regulacyjnych miar ryzyka rynkowego i płynności Bank wdrożył własne miary monitorowania ryzyka,
- 4) kontrola systemu ryzyka rynkowego i płynności – Zarząd Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli ryzyka w Banku i przedkłada te informacje Radzie Nadzorczej, bieżąca kontrola dokonywana jest przez Komitet ALCO.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest to ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się ze zobowiązań finansowych. Płynnością nazywany jest stan, w którym Grupa ma zdolność do satysfakcjonującego i terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bez konieczności poniesienia straty w toku normalnej działalności lub w innych warunkach, które można przewidzieć. Ryzyko płynności jest nierozdzielnie związane z działalnością każdego banku. Nie łączy się z konkretnym produktem, lecz wynika z ogólnej struktury bilansu, ponieważ bardzo ważną konsekwencją działalności Grupy jest niedopasowanie terminów płatności, wynikające np. z przyjmowania krótkoterminowych depozytów i udzielania stosunkowo długoterminowych kredytów. Grupa jest w związku z tym narażona na ryzyko, że żądania wypłaty przez depozytariuszy przewyższą zdolność Grupy do przekształcenia aktywów na gotówkę. Zapewnienie płynności polega zatem na utrzymaniu zdolności do natychmiastowego pokrycia wszystkich płatności związanych z bieżącą obsługą wymagalnych depozytów, akcją kredytową, a także wcześniejszym likwidowaniem depozytów oraz zwiększonym zapotrzebowaniem na kredyty bądź z regulowaniem innych zobowiązań Banku.

W Grupie definiowane są następujące rodzaje ryzyka płynności:

- Ryzyko niedopasowania aktywów i pasywów – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań wynikające z rozbieżności w wysokości i czasie przepływów finansowych wynikających z zapadalności aktywów i wymagalności zobowiązań.
- Ryzyko rozliczenia – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na ograniczenia w transferze środków finansowych.
- Ryzyko koncentracji – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na uzależnienie się lub nadmierną ekspozycję wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych.
- Ryzyko opcji – ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na prawo kontrahenta do zmiany wysokości i terminów przepływów pieniężnych.

Celem zarządzania płynnością jest finansowanie niedoborów środków pieniężnych lub odpowiednie zagospodarowanie ich nadmiaru.

Dlatego też zarządzanie płynnością dokonywane jest poprzez:

- utrzymywanie właściwej struktury finansowania w celu zapewnienia odpowiedniej struktury terminowej przepływów;
- utrzymanie na odpowiednim poziomie aktywów płynnych;
- zachowanie zdolności do rozliczeń płatniczych;
- określenie pożądanego i akceptowanego poziomu płynności w Banku poprzez wyznaczenie apetytu na ryzyko, zestawu wewnętrznych limitów płynnościowych, które minimalizują ryzyko płynności;
- analizowanie na bieżąco pozycji płynnościowej, monitorowanie limitów, przeprowadzanie cyklicznych płynnościowych testów warunków skrajnych oraz monitorowanie wskaźników wczesnego ostrzegania (aktywatorów);
- posiadanie planu awaryjnego zachowania płynności.

Role i obowiązki

Odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem płynności spoczywa na Zarządzie Banku, natomiast Rada Nadzorcza, sprawując funkcje kontrolne wobec Zarządu Banku, akceptuje m.in. zatwierdzoną przez Zarząd Banku strategię zarządzania ryzykiem płynności. W Banku działa Komitet ALCO, który jest organem opiniodawczo-doradczym Zarządu Banku i w ramach swoich obowiązków zajmuje się m.in. monitorowaniem bieżącego poziomu ryzyka płynności poprzez analizę profilu płynnościowego i struktury finansowania aktywów oraz ocenę działania w zakresie zarządzania ryzykiem płynności. W wyniku swoich prac komitet rekomenduje Zarządowi Banku do zatwierdzenia odpowiednie regulacje, a Zarząd Banku podejmuje wiążące decyzje w zakresie wprowadzenia tych regulacji w życie. Odpowiedzialność za bezpośrednie zarządzanie płynnością i wykonywanie strategii płynności Banku na poziomie operacyjnym, a także utrzymywanie płynności w granicach limitów nadzorczych oraz limitów uchwalonych przez Bank jest w pełni scentralizowana i spoczywa na Biurze Zarządzania Płynnością, natomiast Departament Ryzyka Finansowego jest odpowiedzialny za identyfikację, pomiar, monitorowanie pozycji oraz kontrolę limitów. Taka struktura organizacyjna Banku zapewnia rozdzielenie funkcji zarządzania ryzykiem od funkcji księgowych oraz monitorowania, pomiaru i kontroli ryzyka.

Strategia zarządzania ryzykiem płynności

Biuro Zarządzania Płynnością, zarządzając płynnością, ma na uwadze zapewnienie wystarczającej i dostępnej kwoty pasywów pozyskanych po akceptowalnym koszcie, które mają pokryć potencjalne wypływy z tytułu zobowiązań Banku. Dlatego też polityka zabezpieczenia płynności polega na utrzymywaniu i pozyskiwaniu różnicowanych i stabilnych źródeł finansowania, wśród których najważniejszym jest zdywersyfikowana baza depozytowa, na którą nie mają wpływu zjawiska sezonowe. Innymi podstawowymi źródłami finansowania Banku są kapitały własne oraz depozyty i pożyczki zaciągnięte na rynku międzybankowym. Polityka Banku realizowana na rynku lokat międzybankowych uwzględnia zarówno lokowanie nadwyżki środków na rynku międzybankowym, jak i zaciąganie pożyczek jako źródło regulowania płynności bądź jako źródło finansowania działalności kredytowej.

Strategia finansowania:

Ze względu na strukturę walutową aktywów strategia finansowania Banku jest uzależniona od waluty:

— PLN

Podstawowym i najważniejszym źródłem finansowania aktywów złotych Banku jest zdywersyfikowana i stabilna baza depozytowa Klientów, a następnie baza kapitałowa i długoterminowe depozyty międzybankowe (ze względu na fakt, że saldo depozytów klientów z pierwotnym terminem wymagalności powyżej 1 roku jest niewielkie, Bank zawiera długoterminowe depozyty międzybankowe w celu częściowego finansowania kredytów, w szczególności kredytów hipotecznych).

— CHF i EUR

Z uwagi na brak wystarczających lokalnych i jednocześnie stabilnych źródeł finansowania aktywów w EUR i CHF Bank finansuje swoje aktywa w ramach Grupy poprzez przyjmowanie depozytów i zaciąganie pożyczek w CHF i EUR na okres do 10 lat.

Nadwyżka płynności

W celu zapewnienia zdolności do pokrycia zwiększonych bieżących wypływów Jednostka Dominująca utrzymuje na odpowiednim poziomie aktywa płynne poprzez:

- inwestowanie w bony pieniężne NBP, papiery skarbowe z ryzykiem kredytowym rządu polskiego – w celu zapewnienia odpowiedniej płynności portfela papierów wartościowych,
- inwestowanie w krótkoterminowe lokaty międzybankowe,
- zarządzanie saldem na rachunkach nostro.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku aktywa płynne wynosiły 8,5 mld PLN, co stanowi 21,3% sumy bilansowej Jednostki Dominującej. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu aktywów płynnych, który stanowi także dodatkowe zabezpieczenie w przypadku obniżenia oceny kredytowej Jednostki Dominującej i w związku z tym potencjalny możliwy odpływ funduszy, w Jednostce Dominującej nałożony jest limit – aktywa płynne nie mogą spaść poniżej 15% sumy bilansowej.

Bardzo ważnym elementem strategii zarządzania ryzykiem płynności jest wsparcie inwestora strategicznego, które wyrażone jest w szczególności poprzez:

- przyznane warunkowe linie kredytowe umożliwiające w ramach niewykorzystanego limitu pozyskanie w dowolnym momencie finansowania na okres średnio- i długoterminowy,
- oświadczenie o wsparciu (Declaration of Backing),
- współpraca z Departamentem Treasury DBAG w procesie zarządzania płynnością.

Raportowanie ryzyka płynności

Departament Ryzyka Finansowego, odpowiedzialny za raportowanie ryzyka płynności, sporządza raporty dzienne, w ramach którego według danych na poprzedni dzień roboczy są przedstawiane regulacyjne normy płynności wraz z wykorzystaniem nadzorczych limitów i wewnętrznych (o charakterze ostrzegawczym). Na posiedzeniach Komitetu ALCO dodatkowo są przedstawiane analizy koncentracji i stabilności bazy depozytowej, Funding Matrix (analiza niedopasowania terminowego pozycji bilansowych powyżej 1 roku, w ujęciu nominalnym), urealniona luka płynności oraz wyniki testów warunków skrajnych w zakresie utrzymywania płynności Banku w sytuacjach kryzysowych.

Pomiar ryzyka płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku odbywa się m.in. poprzez:

- dostarczanie właściwego obrazu płynności bieżącej i strukturalnej,
- analizy struktury terminowej pozycji Banku,
- wprowadzanie odpowiednich miar ryzyka,
- ustanowienie limitów na miary ryzyka ograniczających ryzyko płynności,
- analizy aktywów płynnych, źródeł finansowania,
- analizy awaryjnych testów warunków skrajnych – w celu uzyskania obrazu płynności w sytuacji zdarzenia kryzysowego.

Bardzo ważnym narzędziem stosowanym przy zarządzaniu ryzykiem płynności jest analiza luki płynności (zestawienie aktywów i pasywów Banku według urealnionych/kontraktowych terminów zapadalności/wymagalności). Pozwala ona na monitorowanie pozycji płynności w skali całego Banku w ujęciu krótko-, średnio- i długoterminowym. Metoda luki ma za zadanie ostrzegać z wyprzedzeniem o pojawieniu się niebezpiecznego dla Banku niedopasowania aktywów i pasywów. Funkcja ostrzegawcza pozwala na zareagowanie z wyprzedzeniem lub zaplanowanie użycia odpowiedniego instrumentu finansowego w celu pokrycia ujemnej luki. Luka płynności jest wykonywana na podstawie danych obejmujących pozycje całego Banku (wraz z transakcjami pozabilansowymi).

Zamieszczone poniżej tabele przedstawiają zestawienia aktywów oraz pasywów według kontraktowych terminów zapadalności/wymagalności według stanu na 31 grudnia 2017 roku oraz 2016 roku.

Aktywa (pozycje bilansowe i pozabilansowe) według terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2017 roku

w tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Kasa, środki w Banku Centralnym	973 712	973 712	-	-	-	-	-
Lokaty w innych bankach oraz kredyty udzielone innym bankom*	817 590	817 590	-	-	-	-	-
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom*	30 501 306	1 423 083	581 773	1 115 065	2 089 467	8 503 915	16 788 002
Inwestycyjne aktywa finansowe	7 624 159	2 063 053	-	1 316 797	2 173 641	2 060 944	9 723
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej	67 203	14 591	15 947	7 487	7 783	5 049	16 346
Inne aktywa finansowe	117 647	117 348	-	-	-	299	-
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, gwarancyjne	1 261 968	1 010 875	-	251 093	-	-	-
Zobowiązania pozabilansowe otrzymane, dotyczące finansowania	-	-	-	-	-	-	-
Instrumenty pozabilansowe – pozycja długa	6 530 460	3 358 328	1 398 850	874 711	708 741	153 695	36 135
Razem	47 894 046	9 778 581	1 996 570	3 565 153	4 979 632	10 723 902	16 850 206

* Według wartości nominalnej.

Zobowiązania (pozycje bilansowe i pozabilansowe) według terminów wymagalności na dzień 31 grudnia 2017 roku

w tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Zobowiązania wobec innych banków*	13 326 453	438 549	331 110	798 690	1 724 821	8 587 071	1 446 212
Zobowiązania wobec Klientów*	20 343 126	16 357 912	824 043	1 120 144	1 694 565	335 874	10 588
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej	112 227	50 288	21 116	27 053	8 474	3 007	2 289
Inne zobowiązania finansowe	280 770	280 770	-	-	-	-	-
Zobowiązania podporządkowane*	1 480 670	-	-	-	229 400	-	1 251 270
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, dotyczące finansowania	3 564 738	353 187	684 390	763 623	1 121 106	642 432	-
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, gwarancyjne	1 569 408	101 861	112 725	200 343	362 773	622 097	169 609
Instrumenty pozabilansowe – pozycja krótka	6 580 728	3 394 924	1 404 975	895 220	707 460	145 533	32 616
Razem	47 258 119	20 977 491	3 378 359	3 805 071	5 848 598	10 336 015	2 912 584

* Według wartości nominalnej.

Luka na dzień 31 grudnia 2017 roku

w tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Luka (aktywa – zobowiązania)	635 927	(11 198 910)	(1 381 789)	(239 918)	(868 966)	387 888	13 937 622
Luka skumulowana		635 927	11 834 837	13 216 626	13 456 544	14 325 510	13 937 622

Aktywa (pozycje bilansowe i pozabilansowe) według terminów zapadalności na dzień 31 grudnia 2016 roku

w tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 052 671	1 052 671	-	-	-	-	-
Lokaty w innych bankach oraz kredyty udzielone innym bankom*	875 346	874 900	442	-	-	4	-
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom*	30 783 943	1 346 373	583 235	959 341	1 778 906	8 456 977	17 659 111
Inwestycyjne aktywa finansowe	6 799 110	2 599 877	-	1 389 032	1 654 324	1 149 027	6 849
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej	131 603	50 053	20 783	11 378	15 321	15 563	18 504
Inne aktywa finansowe	123 331	113 694	9 359	-	-	278	-
Zobowiązania warunkowe otrzymane, gwarancyjne	818 050	729 503	199	243	88 104	-	-
Zobowiązania warunkowe otrzymane, dotyczące finansowania	1 637	1 135	503	-	-	-	-
Instrumenty pozabilansowe – pozycja długa	8 966 792	6 606 646	1 241 065	342 437	459 577	281 355	35 711
Razem	49 552 483	13 374 852	1 855 587	2 702 431	3 996 233	9 903 204	17 720 176

* Według wartości nominalnej.

Zobowiązania (pozycje bilansowe i pozabilansowe) według terminów wymagalności na dzień 31 grudnia 2016 roku

w tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Zobowiązania wobec innych banków*	15 615 429	870 991	337 004	1 097 532	938 219	8 948 790	3 422 893
Zobowiązania wobec Klientów*	17 809 247	15 325 477	1 123 922	553 893	572 354	227 947	5 653
Instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej	82 631	25 514	20 442	10 445	13 809	9 454	2 968
Zobowiązania podporządkowane*	1 570 520	-	-	-	-	243 320	1 327 200
Inne zobowiązania finansowe	212 436	206 072	-	6 304	60	-	-
Zobowiązania warunkowe udzielone, dotyczące finansowania	3 270 447	226 511	537 039	946 330	1 045 282	515 285	-
Zobowiązania warunkowe udzielone, gwarancyjne	1 537 038	78 351	163 378	135 434	346 610	698 342	114 923
Instrumenty pozabilansowe – pozycja krótka	8 925 678	6 580 838	1 239 935	341 789	457 263	272 001	33 852
Razem	49 023 425	23 313 754	3 421 720	3 091 726	3 373 596	10 915 139	4 907 489

* Według wartości nominalnej.

Luka

na dzień 31 grudnia 2016 roku

w tys. PLN	Razem	<1M	>1M-3M	>3M-6M	>6M-1R	>1R-5L	>5L
Luka (aktywa – zobowiązania)	529 058	(9 938 902)	(1 566 134)	(389 295)	622 637	(1 011 935)	12 812 687
Luka skumulowana	529 058	529 058	10 467 960	12 034 094	12 423 389	11 800 752	12 812 687

W celu zaprezentowania bardziej rzeczywistego obrazu płynności Grupa stosuje w luce płynności urealnienia opierające się na modelowaniu zachowań Klientów.

W przypadku pozycji aktywów urealnienia dotyczą:

- kredytów odnawialnych, dla których nie można ustalić faktycznego czasu spłaty (ponadto Klienci mogą wielokrotnie wykorzystywać przyznany limit) – w szczególności dla linii PCB, na podstawie danych historycznych, przy wykorzystaniu analizy Monte Carlo, jest otrzymywana najbardziej prawdopodobna trajektoria przepływów za spłat oraz pociągnięć. Natomiast w przypadku linii GTB do oszacowania spłat brana jest mediana maksymalnych spadków sald w poszczególnych oknach czasowych;
- przesunięcia sald kredytów uznanych za wątpliwe lub stracone (według klasyfikacji stosowanej do rozliczenia podatku od osób prawnych), do ostatniego przedziału czasowego;
- uwzględnienia wcześniejszych spłat kredytów hipotecznych, mających znaczący wpływ na rzeczywisty profil zapadalności, który jest krótszy niż wynikający z umowy;
- uwzględnienia kwot nadpłat z tytułu kredytów hipotecznych, kart kredytowych oraz kredytów gotówkowych poprzez ich odpowiednie odjęcie od profilu zapadalności;

— przesunięcia płynnych papierów wartościowych (obligacji i bonów skarbowych) do przedziału „od 7 dni do 1 miesiąca” w celu odzwierciedlenia możliwości sprzedaży tych papierów (dlatego też w luce urealnionej papiery są wykazywane w aktualnej wartości rynkowej).

W przypadku strony pasywnej urealnienia dotyczą pozycji depozytów – uwzględniają fakt, że rzeczywisty czas utrzymywania depozytów jest dłuższy od deklarowanego. Bank dokonuje urealnienia salda na podstawie zebranych danych historycznych dotyczących wycofywania środków, odnawialności, zrywalności czy przyjmowania nowych depozytów. W przypadku rachunków bieżących i lokat overnight brany jest pod uwagę maksymalny wpływ, jaki miał miejsce w poszczególnych oknach czasowych. Urealnienia kont oszczędnościowych bazują na wynikach analizy odnawialności środków oryginalnie zdeponowanych na tych rachunkach.

Dla linii biznesowej GTB urealniane są salda na wszystkich rachunkach bieżących oraz lokatach terminowych, których saldo nie przekracza 100 mln PLN. Urealnienia dokonuje się na podstawie maksymalnych wpływów, jakie miały miejsce w poszczególnych oknach czasowych.

W przypadku pozycji pozabilansowych urealnienia dotyczą niepobraných środków przyznanych w ramach umów kredytowych (za wyjątkiem kwoty wolnej środków uwzględnianej już przy urealnieniach kredytów odnawialnych). W oparciu o analizę historyczną prognozowane są potencjalne wzrosty salda w horyzoncie kolejnych 6 miesięcy.

W ciągu roku 2017 Grupa spełniała wymogi Uchwały KNF 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności (nadzorcze miary płynności M1–M4).

Na dzień 31 grudnia 2017 oraz 31 grudnia 2016 roku nadzorcze miary płynności Jednostki Dominującej kształtowały się na następującym poziomie:

	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
M1 – Luka płynności krótkoterminowej (dane w tys. PLN)	1 861 239,40	1 430 479,50
M2 – Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,19	1,11
M3 – Współczynnik pokrycia aktywów niepięnych funduszami własnymi	35,38	43,45
M4 – Współczynnik pokrycia aktywów niepięnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,11	1,08

Także zgodnie z obowiązującym nowymi przepisami Rozporządzenia UE nr 575/2013 oraz Rozporządzenia delegowanego Komisji z dnia 10 października 2014 roku uzupełniającego Rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych Bank spełniał wskaźnik pokrycia wpływów netto powyżej wymaganego poziomu.

Poniżej zaprezentowane są dane odnośnie do LCR – tabela przedstawia dane zgodnie z EBA/GL/2017/01 – Guidelines on LCR disclosure to complement the disclosure of liquidity risk management under Article 435 of Regulation (EU) Np. 575/2013:

Waluta i jednostka (w mln PLN)	Kwota (średnia)				Wartość ważona (średnia)			
	31.03.2017 r.	30.06.2017 r.	30.09.2017 r.	31.12.2017 r.	31.03.2017 r.	30.06.2017 r.	30.09.2017 r.	31.12.2017 r.
Kwartał kończący się w dniu								
Liczba miejsc po przecinku stosowana przy zaokrągleniach	2	2	2	2	2	2	2	2
Aktywa płynne wysokiej jakości								
1 Aktywa płynne łącznie					6 657,37	6 699,07	6 944,02	7 330,50
Wypływy pieniężne								
2 Depozyty detaliczne	5 645,92	6 028,32	6 316,37	6 943,67	379,08	408,78	448,47	509,56
3 Depozyty stabilne	4 457,05	4 491,92	4 504,44	4 649,53	222,85	224,6	225,22	232,48
4 Depozyty mniej stabilne	1 188,86	1 446,35	1 811,94	2 294,15	156,23	184,18	223,25	277,08
5 Niezabezpieczone finansowanie hurtowe	11 292,68	11 369,68	11 455,79	11 663,03	6 805,09	6 904,31	6 896,97	6 741,29
6 Depozyty operacyjne	-	-	-	472,16	-	-	-	114,17
7 Depozyty nieoperacyjne	11 292,68	11 369,68	11 455,79	11 190,86	6 805,09	6 904,31	6 896,97	6 627,12
8 Niezabezpieczony dług	-	-	-	-	-	-	-	-
9 Zabezpieczone finansowanie hurtowe	-	-	-	-	-	-	-	-
10 Dodatkowe wypływy	2 391,47	2 408,97	2 514,00	2 627,30	560,02	540,38	524,41	494,4
11 Wypływy z tytułu instrumentów pochodnych i innych wymaganych zabezpieczeń	221,47	225,43	223,76	204,78	221,47	225,43	223,76	204,78
12 Wypływy z tytułu strukturyzowanych instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	-	-	-
13 Przyznane instrumenty kredytowe i instrumenty wsparcia płynności	2 170,00	2 183,54	2 290,24	2 422,52	338,55	314,95	300,65	289,63
14 Inne zobowiązania kontraktowe	204,96	235,98	275,26	292,24	142,86	174,99	213,28	227,66
15 Inne finansowe zobowiązania	2 649,16	2 699,66	2 647,14	2 576,09	-	-	-	-
16 Całkowite wypływy pieniężne	22 184,19	22 742,61	23 208,55	24 102,33	7 887,04	8 028,45	8 083,13	7 972,92
Wpływy pieniężne								
17 Wpływy z tytułu zabezpieczonych transakcji kredytowych	-	-	-	-	-	-	-	-
18 Wpływy z tytułu w pełni pracujących transakcji kredytowych	1 093,38	1 184,40	1 113,48	1 076,34	898,52	975,39	911,28	878,88
19 Inne wpływy pieniężne	52,79	45,27	42,65	13,74	52,79	45,27	42,65	13,74
EU-19a (Różnica pomiędzy całkowitymi ważonymi wpływami płynności i całkowitymi ważonymi wpływami płynności wynikająca z transakcji dokonywanych w państwach trzecich, w których istnieją ograniczenia transferu, lub są denominowane w walutach niewymiennych)	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-19b (Nadwyżka wpływów płynności w związku z powiązaną wyspecjalizowaną instytucją kredytową)	-	-	-	-	-	-	-	-
20 Całkowite wpływy pieniężne	1 146,16	1 229,67	1 156,13	1 090,09	951,31	1 020,65	953,93	892,62
EU-20a Wpływy płynności podlegające wyłączeniu z ograniczenia wpływów płynności	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-20b Wpływy płynności podlegające ograniczeniu wynoszącemu 90%	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-20c Wpływy płynności podlegające ograniczeniu wynoszącemu 75%	1 146,16	1 229,67	1 156,13	1 090,09	951,31	1 020,65	953,93	892,62
21 Zabezpieczenie przed utratą płynności					6 657,37	6 672,18	6 944,02	7 330,50
22 Wpływ płynności netto					6 935,74	7 007,80	7 129,20	7 080,30
23 Wskaźnik pokrycia wpływów netto (%)					96%	95%	97%	104%

W listopadzie 2017 roku został wprowadzony i zaakceptowany model, za pomocą którego z sald depozytów Klientów linii GTB zostały wydzielone salda depozytów operacyjnych. Ponieważ salda tych depozytów otrzymują preferencyjną wagę wypływów, implementacja tego modelu spowodowała wzrost wskaźnika LCR. Ze względu na prezentowanie w tabeli średnich rocznych danych nie jest to w pełni odzwierciedlone. Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku wskaźnik pokrycia wypływów netto wynosił 132,38%.

Należy zaznaczyć, że ze względu na bardzo ograniczoną działalność skarbową ekspozycja na transakcje pochodne oraz potencjalne wezwanie do zwiększenia zabezpieczenia nie ma znaczącego wpływu na wskaźniki płynności (w tym LCR). Ponadto proces składania depozytów zabezpieczających (margining) jest dokonywany tylko dla transakcji zawartych z DB AG. Niemniej jednak Bank w sierpniu 2017 roku przekroczył próg istotności operacji instytucji w ramach transakcji na instrumentach pochodnych (wyliczony zgodnie z Rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2017/208 z dnia 31 października 2016 roku uzupełniającym Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących dodatkowych wypływów płynności odpowiadających potrzebom w zakresie zabezpieczenia wynikającym z wpływu scenariusza niekorzystnych warunków rynkowych na operacje instytucji w ramach transakcji na instrumentach pochodnych) i od tego dnia uwzględnia w wyliczeniach LCR dodatkowy wpływ odpowiadający potrzebom w zakresie zabezpieczenia wynikającym z wpływu scenariusza niekorzystnych warunków rynkowych na operacje instytucji w ramach transakcji na instrumentach pochodnych.

LCR w walutach znaczących

W Banku zostały zidentyfikowane trzy waluty znaczące: PLN, EUR i CHF. Dwie ostatnie waluty wynikają z posiadanego portfela kredytów hipotecznych w tych walutach. Zgodnie z opisaną wyżej strategią portfele te są finansowane w przeważającej części z długoterminowych depozytów międzybankowych otrzymanych od podmiotów należących do Grupy DB. Depozyty te są zawierane w ramach dostępnych wolnych środków z linii, której wysokość jest ustalana m.in. na podstawie właśnie zapotrzebowania na finansowanie. Dlatego też aktywa płynne w tych walutach mogą być nieznaczące i wahania wysokości wskaźnika LCRa są w dużej mierze uzależnione od zapadających depozytów międzybankowych (w szczególności widoczne jest to w CHF, gdzie jest bardzo ograniczona kwota depozytów klientów). Żeby zmniejszyć wahania LCR, zapadające depozyty międzybankowe są odnawiane na nowe terminy, tak aby uniknąć nadmiernej koncentracji w poszczególnych przedziałach czasowych. Dodatkowo w Banku w 2017 roku wprowadzono do obsługi strukturę evergreen – depozyt międzybankowy bez terminu zapadalności, ale z ustalonym terminem wypowiedzenia. Ponieważ zasadnicza większość pozycji jest w PLN, zmiany wskaźnika LCR, liczonego osobno dla PLN, są związane ze zmianami wskaźnika łącznego (z wyłączeniem wahań związanych z zapadającymi depozytami międzybankowymi, o których mowa powyżej oraz instrumentów pochodnych).

Dodatkowo w celu ułatwienia monitorowania ryzyka płynności w Banku są wprowadzone odpowiednie miary i limity wewnętrzne na ryzyko płynności krótko-, średnio- i długoterminowej.

Najważniejsze z nich to:

- wyniki testów warunków skrajnych,
- wskaźniki niedopasowania aktywów i pasywów wyliczone na podstawie urealnionej luki płynności w horyzoncie 1 miesiąca, 6 miesięcy i 1 roku – miary oparte na raporcie urealnionej luki płynności, mające zastosowanie dla horyzontu 6 miesięcy i 1 roku (w ujęciu skumulowanym), określającej poziom pokrycia przez aktywa zapadające do danego terminu sumy pasywów wymagalnych oraz wypływu netto z uwzględnionej w raporcie urealnionej luki płynności pozycji pozabilansowych;
- poziom luki urealnionej w EUR i CHF w terminie do 30 dni w stosunku do wielkości aktywów w danej walucie;
- analiza MCO (Maximum Cash Outflow) – służy do monitorowania płynności w terminach do 8 tygodni w celu identyfikacji nadmiernych luk płynności i wskazania nadmiernego uzależnienia od finansowania krótkoterminowego. W celu projekcji przyszłego zapotrzebowania na finansowanie działalności monitorowane są oczekiwane przepływy dla zdefiniowanych produktów. Limit jest ustalony na maksymalny dopuszczalny wpływ (MCO). Zestawienie MCO zawiera kontraktowe przepływy finansowe wynikające z transakcji depozytowych zawartych na rynku międzybankowym oraz z podmiotami Grupy DB;
- Coverage Ratio – wskaźnik płynności długoterminowej, który informuje, jaki procent aktywów zapadających powyżej czasu T jest pokryty pasywami wymagalnymi powyżej czasu T;

— Mortgage Coverage Ratio – wskaźnik płynności długoterminowej, który informuje, jaki procent kredytów zabezpieczonych hipotecznie zapadających powyżej czasu T jest pokryty pasywami wymagalnymi powyżej czasu T.

W powyższych miarach ryzyko płynności rynku (produktu) jest uwzględnione poprzez bieżącą analizę rynku, stosowanie odpowiednich haircutów w analizach. Dodatkowo zmiany w płynności rynku (brak możliwości zawierania transakcji) czy wzrost spreadów są aktywowanymi uruchomienia planów awaryjnych.

Dodatkowym narzędziem służącym do monitorowania ryzyka płynności jest badanie stabilności bazy depozytowej, ponieważ zdywersyfikowana i stabilna baza depozytowa jest podstawowym źródłem finansowania w Banku. Ze względu na różne charakterystyki osobno badana jest baza depozytowa linii PCB i GTB. Depozyty linii PCB (osób prywatnych i małych oraz średnich przedsiębiorstw) cechują się małą koncentracją, biorąc pod uwagę pojedynczy depozyt czy pojedynczego Klienta (największy jednostkowy depozyt nie przekracza 0,8%, a suma depozytów pojedynczego Klienta – 1,4% łącznej bazy depozytowej linii PCB) oraz dużą dywersyfikacją ze względu na produkty (rachunki bieżące, konta oszczędnościowe, depozyty terminowe). W przypadku linii GTB jest obserwowana duża koncentracja depozytów, dlatego też przy obliczaniu lokalnych wskaźników płynności jest stosowany bardzo konserwatywny pomiar stabilności bazy depozytowej, przez co w dużej mierze środki te są inwestowane w aktywa płynne.

Testy warunków skrajnych

W procesie zarządzania ryzykiem płynności analizy testów warunków skrajnych stanowią bardzo ważny element, gdyż pokazują zdolność Banku do wytrzymywania zdefiniowanych scenariuszy w ciągu 8 tygodni (porównanie wpływów i wypływów odbywa się w następujących przedziałach czasowych: 1, 2, 3, 4, 5 dni oraz 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 tygodni). Celem tego typu analiz jest zidentyfikowanie niedoborów płynności i określenie odpowiednich środków zaradczych poprzez uwzględnienie ważnych czynników ryzyka płynności, takich jak: zawirowania na rynkach finansowych, wycofywanie depozytów, pociągnięcia niewykorzystanych wolnych środków w ramach udzielonych wcześniej kredytów oraz ocenę skompensowania założonych wpływów, np. poprzez sprzedaż aktywów płynnych.

Według wyznaczonej lokalnie metodologii testów warunków skrajnych Bank analizuje testy w trzech wariantach:

- wewnętrznym, obrazującym obniżenie ratingu DB AG kryzys płynności w DB Polska S.A. czy kryzys płynności w DB Group,
- systemowym, obrazującym kryzys finansowy całego systemu bankowego, kryzys ekonomiczny w krajach rozwijających się, kryzys gospodarczy,
- stanowiącym kombinację obu wymienionych wariantów.

W ramach każdego z wariantów analizowane są dwa rodzaje testów:

- dotkliwe warunki skrajne o charakterze krótkoterminowym (do dwóch tygodni),
- mniej dotkliwe, ale utrzymujące się w czasie (do dwóch miesięcy).

Na wyniki testów warunków skrajnych nałożone są limity wewnętrzne, zdefiniowany jest apetyt na ryzyko płynności średnioterminowej. Dodatkowo wyniki stress testów są wykorzystywane jako kryterium pogorszenia płynności w planach awaryjnych zachowania płynności. Jednym z aktywatorów jest przynajmniej jeden negatywny wynik analizy scenariuszy testów warunków skrajnych (dla jakiegokolwiek przedziału czasowego).

Wszystkie powyżej wymienione elementy procesu monitorowania i kontroli ryzyka płynności, a w szczególności wyznaczanie miar ryzyka oraz sprawdzenie wykorzystania nałożonych limitów wewnętrznych i nadzorczych, mają za zadanie ostrzeżenie o pojawieniu się niebezpiecznej dla Banku sytuacji oraz sprawdzenie efektywności zarządzania ryzykiem płynności. Każda większa zmiana wskaźnika z dnia na dzień (w przypadku miar liczonych codziennie) jest wyjaśniana i opisywana. Pozwala to na szybką reakcję Banku, gdyby przeprowadzane działania i transakcje nie przynosiły oczekiwanych rezultatów. Dodatkowo raz w roku Zarząd Banku dokonuje oceny przyjętej polityki w zakresie ryzyka płynności pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Ocena ta składa się z oceny strategii oraz zmian poszczególnych pozycji Banku i wpływu ich na poziom ryzyka płynności oraz z oceny jakościowej procesu zarządzania i kontroli ryzyka płynności jest prezentowana na Komitecie ds. Ryzyka Rady Nadzorczej. Dodatkowo co roku przy pracach nad dokumentem „Plan

pozyskania i utrzymywania środków uznanych w Banku za stabilne źródło finansowania” przeprowadzana jest weryfikacja zapisów sprzed roku wraz z porównaniem z rzeczywistymi zmianami w poszczególnych pozycjach. Pozwala to na obserwację zmian pozycji w dłuższym horyzoncie czasowym i – w razie konieczności – zauważenie niepokojących trendów.

Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości wartości portfela Grupy na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku).

W swojej działalności Grupa identyfikuje następujące rodzaje ryzyka rynkowego:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe.

Docelowy profil ryzyka rynkowego wynika z charakteru prowadzonej przez Grupę działalności oraz przyjętej strategii w zakresie podejmowanego ryzyka. Ekspozycje na ryzyko rynkowe podzielone są w Grupie na ekspozycje księgi handlowej oraz bankowej.

Działalność handlowa Grupy obejmuje jedynie działalność sprzedażową w zakresie produktów walutowych (FX spot, FX forward, FX swap) oraz produktów stopy procentowej (IRS). Pozycje ryzyka powstałe w wyniku oferowania Klientom powyższych produktów są natychmiast zamykane transakcjami przeciwstawnymi z podmiotami Grupy DB AG.

Pozostała działalność klasyfikowana jest jako niehandlowa i obejmuje przede wszystkim:

- transakcje oddziałowe zawarte z Klientami: depozyty, kredyty, płatności w walutach obcych z kont złotych, spłaty oraz wypłaty kredytów w walutach obcych;
- transakcje zawierane z Klientami korporacyjnymi: depozyt, kredyty, płatności, transakcje finansujące operacje handlu zagranicznego, gwarancje;
- transakcje na rynku międzybankowym zapewniające Bankowi odpowiedni poziom płynności;
- utrzymywanie puli aktywów płynnych zabezpieczających odpowiedni poziom płynności Banku;
- proces polegający na transferze i zarządzaniu pozycją ryzyka wynikającą z instrumentów księgi bankowej DBP do księgi handlowej.

Pomiar ryzyka rynkowego

Główną metodą wykorzystywaną przez Grupę do pomiaru i monitorowania ryzyka rynkowego jest metoda wartości zagrożonej (VaR). VaR jest liczony metodą symulacji historycznej na podstawie danych z ostatnich 250 dni, przy poziomie ufności 99%, w horyzoncie czasowym 1 dnia. Rada Nadzorcza określiła apetyt na ryzyko rynkowe Banku w postaci wielkości miary VaR dla księgi handlowej i bankowej.

Poniżej przedstawiony jest limit oraz wartość VaR oddzielnie dla księgi bankowej i handlowej:

w tys. PLN	Limit	Wartość	Minimum w 2017 r.	Maksimum w 2017 r.	Wartość średnia w 2017 r.
		na dzień 31.12.2017 r.			
Księga bankowa VaR	2,50	1 361,51	274,73	2 366,59	979,51
Księga handlowa VaR	120,00	24,56	12,94	179,37	34,69

Oprócz miary VaR w zależności od rodzaju ryzyka rynkowego Grupa stosuje dodatkowe, opisane w rozdziałach poniżej, metody pomiaru i monitorowania ryzyka.

W związku z nieprowadzeniem typowej działalności handlowej limit VaR księgi handlowej obniżono w końcu 2017 roku do 0,12 mPLN (0,15 mPLN wcześniej).

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości portfela Grupy na zmiany stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej dotyczy obecnego bądź przyszłego ryzyka obniżenia kapitałów banku oraz przychodów wynikającego ze zmian stopy procentowej, które mają wpływ na wartość pozycji księgi bankowej. Zmiana stóp procentowych wpływa bezpośrednio na wartość bieżącą i przyszłe przepływy pieniężne produktów księgi bankowej oraz na wynik odsetkowy Grupy prezentowany w sprawozdaniu finansowym. W konsekwencji w praktyce rynkowej podejścia do ryzyka stopy procentowej można wyróżnić dwie klasy metod pomiaru ryzyka stopy procentowej księgi bankowej:

- symulacja zmiany wyniku (Earnings Measure – EM),
- symulacja zmiany wartości ekonomicznej (Economic Value – EV).

Oba podejścia są komplementarne – oba odzwierciedlają wpływ zmian stopy procentowej na wynik Banku.

Definicja Earnings Measure (EM)

EM definiowane jest jako wynik księgowy Grupy. Wynik ten odzwierciedla przychody na produktach oferowanych Klientom oraz koszty pozyskania finansowania i zabezpieczenia ryzyka działania Banku.

Definicja Economic Value (EV)

EV definiowane jest jako teoretyczna zmiana netto wartości bieżącej (fair value) księgi bankowej. EV jest więc zmianą wartości bieżącej wszystkich przepływów wynikających z produktów księgi bankowej.

Do wyznaczenia EM Bank używa miary wyniku odsetkowego netto (NII). W przeprowadzanych symulacjach zakłada się statyczną strukturę i wielkość bilansu. Do wyznaczenia NII odrębnie traktowane są salda bez określonej zapadalności. Dla części sald NMD opartych na stopie zarządzanej przez Grupę stosuje się odpowiednie założenia co do elastyczności stóp procentowych tych produktów na zmiany rynkowych stóp procentowych.

Do szacowania EV Bank wykorzystuje miarę VaR.

Grupa identyfikuje następujące rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – ryzyko wynikające z niedopasowania wielkości przeszacowywanych w danym czasie aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych. Monitorowane i zabezpieczane tego rodzaju ryzyka odbywa się na podstawie wyników analiz luki stopy procentowej, wyliczonych wartości PV01 oraz wartości zagrożonej VaR;
- Ryzyko opcji Klienta – ryzyko wynikające z opcji Klienta wpisanych w produkty bankowe, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych. Grupa identyfikuje ryzyko opcji Klienta w następujących produktach:
 - kredyty i pożyczki dające Kredytobiorcy prawo przedterminowej spłaty całości lub części kredytu, prawo prolongaty terminu spłaty, zmiany systemu spłat, zmiany waluty, zmiany oprocentowania (ze stałej na zmienną);
 - depozyty terminowe pozwalające deponentom wycofać swoje środki w dowolnym momencie.

Grupa ogranicza i rekompensuje ryzyko opcji Klienta poprzez system prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytów, zerowe lub obniżone oprocentowanie w przypadku zerwania depozytów, a także poprzez stawkę transferową ON stosowaną dla niektórych produktów;

- Ryzyko bazowe – ryzyko wynikające z niedoskonałego powiązania stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania. Ryzyko to jest monitorowane poprzez dodatkowe analizy wyniku odsetkowego przy założeniu przeszacowania w różnych terminach i w różnym stopniu aktywów;

- Ryzyko krzywej dochodowości – ryzyko polegające na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku. Ryzyko to jest badane i raportowane na podstawie metody VaR.

Jednostką głównie odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem stopy procentowej jest BZP – ryzyko generowane przez produkty linii GTB oraz PCC transferowane jest na bazie dziennej do BZP. BZP może zamykać pozycję ryzyka stopy procentowej z DZPW.

Z uwagi na nieprzewodzenie typowej działalności handlowej w 2017 roku limit VaR na ryzyko stopy procentowej księgi handlowej został ograniczony do 0,08 mPLN (0,1 mPLN wcześniej). Limit VaR stopy procentowej księgi bankowej pozostał niezmienny na poziomie 2,3 mln PLN.

Pomiar NII został wprowadzony w Jednostce Dominującej w IV kwartale 2017 roku. Zarząd Jednostki Dominującej zatwierdził limit 80mPLN na wynik odsetkowy netto w przypadku scenariusza równoległego przesunięcia stóp procentowych o 100 punktów bazowych.

Raportowanie ryzyka stopy procentowej

DRF raportuje miary ryzyka stopy procentowej w ramach raportu dziennego oraz raportu (omawianego na Komitecie ALCO), który zawiera zbiorcze informacje o zmianach w pozycjach, poziomie ryzyka oraz przekroczeniach limitów.

Miary służące do pomiaru/monitorowania ryzyka stopy procentowej

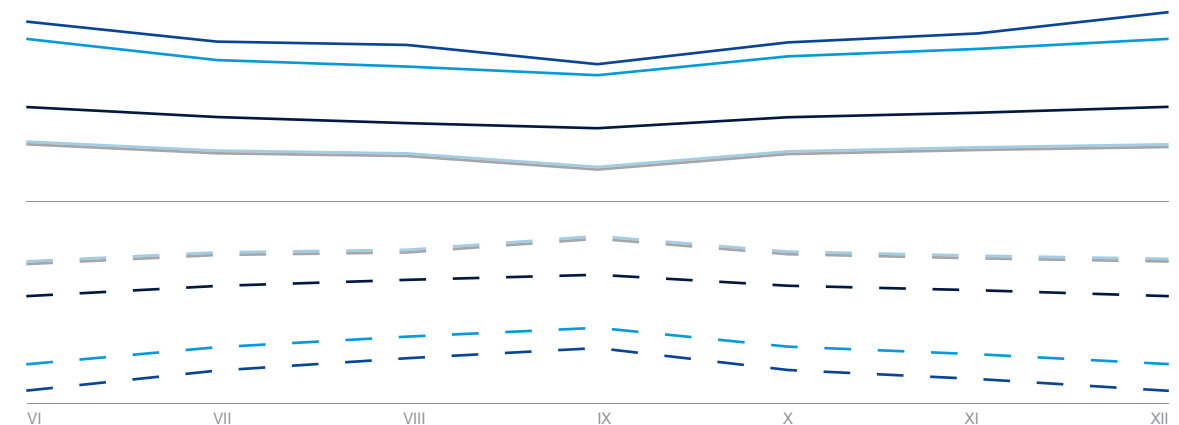
Do pomiaru oraz monitorowania ryzyka stopy procentowej w Banku są wykorzystywane:

- metoda VaR,
- dochód odsetkowy netto (NII),
- testy warunków skrajnych,
- kapitał ekonomiczny na pokrycie ryzyka stopy procentowej.

Dwie podstawowe miary ryzyka stopy procentowej księgi bankowej to dochód odsetkowy netto (NII) oraz metoda wartości narażonej na ryzyko (VaR). Wynik symulacji NII we wszystkich rozpatrywanych scenariuszach w okresie od czerwca do grudnia 2017 roku przedstawiono na wykresie poniżej:

NII według różnych scenariuszy zmian stóp procentowych

w mln PLN

	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
100 pkt. bazowych w górę	46,51	41,56	38,52	36,00	41,42	43,67	46,55
100 pkt. bazowych w dół	(46,51)	(41,56)	(38,52)	(36,00)	(41,42)	(43,67)	(46,55)
200 pkt. bazowych w górę	88,51	78,62	77,03	67,50	78,24	82,68	93,10
200 pkt. bazowych w dół	(93,03)	(83,13)	(77,03)	(71,99)	(82,84)	(87,34)	(93,10)
równoległe przesunięcie w górę	80,01	69,53	66,41	62,08	71,35	75,11	79,99
równoległe przesunięcie w dół	(80,01)	(71,62)	(66,41)	(62,08)	(71,35)	(75,11)	(79,99)
wystromienie krzywej	(29,47)	(25,03)	(23,70)	(17,03)	(24,62)	(26,64)	(28,17)
wypłaszczenie krzywej	29,47	25,03	23,70	17,03	24,62	26,64	28,17
krótki koniec krzywej w górę	29,47	25,03	23,70	17,03	24,62	26,64	28,17
krótki koniec krzywej w dół	(29,47)	(25,03)	(23,70)	(17,03)	(24,62)	(26,64)	(28,17)

w tys. PLN	Limit	Wartość na dzień 31.12.2017 r.	Minimum w 2017 r.	Maksimum w 2017 r.	Wartość średnia w 2017 r.
IR VaR księga bankowa	2 300,00	1 359,16	279,09	2 364,49	979,69
IR VaR księga handlowa	80,00	24,54	12,11	54,70	32,34

W celu oszacowania skutków szokowych zmian stóp procentowych Jednostka Dominująca przeprowadza testy warunków skrajnych przy założeniu:

- hipotetycznych scenariuszy przesunięcia krzywej dochodowości wyznaczonych na podstawie historycznych zmienności poszczególnych stóp procentowych (punkt na krzywej dochodowości),
- równoległe przesunięcie stóp procentowych o 200 punktów bazowych,
- scenariusz wyznaczony na podstawie historycznych wydarzeń rynkowych. Scenariusz ten dotyczy całej krzywej dochodowości jednocześnie (np. wydarzenia bazujące na kryzysie argentyńskim, rosyjskim itp.).

Do oszacowania kapitału ekonomicznego na pokrycie ryzyka stopy procentowej Jednostka Dominująca wykorzystuje przeprowadzane powyżej stress testy oraz dodatkowo:

- kalkuluje VaR w ujęciu 10-dniowym dla pozycji księgi handlowej i bankowej;
- przeprowadza stress test polegający na wyliczeniu wpływu zmiany stóp procentowych równe 1-szemu i 99-temu per centylowi zaobserwowanych zmian historycznych (zmiany w ujęciu rocznym).

Kapitał ekonomiczny równy jest różnicy pomiędzy większą z dwóch wartości: odchylenia zmiany wartości portfela księgi handlowej bądź bankowej w wyniku przeprowadzenia scenariuszy szokowych zmian stóp procentowych i wartości VaR 10 dni oraz kapitału wyznaczonego dla filar 1.

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe jest to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku w rezultacie wrażliwości wartości portfela Banku na zmiany kursów walut.

Ryzyko walutowe jest generowane w wyniku:

- transakcji walutowych zawieranych z Klientami Banku,
- transakcji zawieranych przez DZPW w ramach zarządzania pozycją własną Banku,
- zawierania innych transakcji niż walutowe, które generują pozycję walutową dla Banku (np. odsetki od depozytów w walutach obcych).

Jednostką odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem walutowym jest BZP. Ryzyko walutowe wynikające z transakcji zawieranych przez poszczególne zespoły sprzedażowe linii biznesowych (GTB, PCC) jest zamykane na bieżąco za pomocą transakcji przeciwstawnych z podmiotami Grupy DBAG. Pozostałe ryzyko walutowe jest transferowane do BZP na bieżąco.

W związku z nieprowadzeniem typowej działalności handlowej limity VaR ryzyka walutowego zostały dalej ograniczone w końcu 2017 roku. Limit księgi handlowej został zmniejszony z 0,1 mPLN do 0,08 mPLN. W przypadku księgi bankowej limit ten został zmniejszony z 0,3 mln PLN do 0,2 mPLN.

Pomiar ryzyka walutowego

Podstawową miarą stosowaną przy ocenie ryzyka walutowego jest:

- VaR,
- pozycja walutowa Banku oraz
- analiza scenariuszy szokowych.

Raportowanie ryzyka walutowego

DRF codziennie sporządza raport przedstawiający VaR ryzyka walutowego, otwarte pozycje walutowe, analizy stress test i wykorzystanie limitów. Dodatkowo w ramach informacji analizowanych na Komitecie ALCO, oprócz zbiorczego zestawienia wykorzystania limitów i wyników testów warunków skrajnych, omawiane są także bieżące strategie zarządzania ryzykiem kursowym.

Limity ograniczające ryzyko walutowe

Podstawowym limitem ograniczającym ryzyko walutowe jest limit na wartość zagrożoną (VaR). VaR walutowy wraz z bieżącym poziomem limitu przedstawiono w tabeli poniżej:

w tys. PLN	Limit	Wartość	Minimum w 2017 r.	Maksimum w 2017 r.	Wartość średnia
		na dzień 31.12.2017 r.			w 2017 r.
FX VaR księga bankowa	200,00	7,63	1,08	132,12	11,40
FX VaR księga handlowa	80,00	2,50	0,01	192,07	9,41

VaR jest mierzony metodą symulacji historycznej, przy 99-proc. przedziale ufności oraz 250-dniowej historii danych rynkowych.

Wyszczególnienie walut w działalności walutowej Grupy stan na dzień 31 grudnia 2017 roku

Aktywa

w tys. PLN

Wyszczególnienie	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	Ogółem
Kasa, środki w Banku Centralnym	13 237	1 014	2 472	21 303	-	38 026
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	151 232	23 276	2 838	550 329	82 098	809 773
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom	295 518	43 066	3 931 258	7 734 115	2	12 003 959
Inwestycyjne aktywa finansowe	-	-	-	9 394	-	9 394
Inne aktywa	1	-	-	9 451	-	9 452
Razem	459 988	67 356	3 936 568	8 324 592	82 100	12 870 604

Zobowiązania

w tys. PLN

Wyszczególnienie	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	Ogółem
Zobowiązania wobec innych banków	13 797	1 295	3 872 193	6 641 532	1 561	10 530 378
Zobowiązania wobec Klientów	655 339	68 458	64 496	2 563 964	92 672	3 444 929
Inne zobowiązania	61	-	-	9 247	-	9 308
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	1 481 634	-	1 481 634
Razem	669 197	69 753	3 936 689	10 696 377	94 233	15 466 249

stan na dzień 31 grudnia 2016 roku

Aktywa

w tys. PLN

Wyszczególnienie	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	Ogółem
Kasa, środki w Banku Centralnym	12 165	1 251	2 231	22 222	-	37 869
Lokaty w innych bankach oraz kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	13 833	11 637	11 743	649 563	169 735	856 511
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom	307 017	26 330	5 082 831	8 528 327	-	13 944 505
Inwestycyjne aktywa finansowe	-	-	-	6 597	-	6 597
Inne aktywa	32	-	1 016	32 222	-	33 270
Razem	333 047	39 218	5 097 821	9 238 931	169 735	14 878 752

Zobowiązania

w tys. PLN

Wyszczególnienie	USD	GBP	CHF	EUR	pozostałe	Ogółem
Zobowiązania wobec innych banków	9 105	175	5 167 426	7 180 577	865	12 358 148
Zobowiązania wobec Klientów	541 077	78 396	60 008	2 279 574	172 315	3 131 370
Inne zobowiązania	725	1	21 064	70 268	42	92 100
Zobowiązania podporządkowane	-	-	-	1 571 560	-	1 571 560
Razem	550 907	78 572	5 248 498	11 101 979	173 222	17 153 178

46. Zarządzanie kapitałem własnym

Zgodnie z obowiązującym prawem Grupa jest zobowiązana do utrzymywania funduszy własnych w wielkości adekwatnej do ponoszonego ryzyka oraz dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności. Miarą służącą do określenia adekwatności kapitałowej jest łączny współczynnik adekwatności kapitałowej (wyptalności).

Zgodnie z decyzjami kapitałowymi dla Grupy Deutsche Bank Komisja Nadzoru Finansowego oczekuje, że Bank będzie spełniał wymóg w zakresie łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) – przy uwzględnieniu bufora zabezpieczającego (w wysokości 1,25%) i bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (w wysokości 0,25%) – na poziomie minimum 13,50% oraz współczynnika kapitału Tier I (T1) – przy uwzględnieniu bufora zabezpieczającego (w wysokości 1,25%) i bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym (w wysokości 0,25%) – na poziomie co najmniej 10,50%. Ponadto Bank został zobowiązany do utrzymywania dodatkowego wymogu

w zakresie funduszy własnych ponad wartość wynikającą z wymogów obliczonych zgodnie z przepisami CRR w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych na poziomie 1,62% dla łącznego współczynnika kapitałowego (TCR), 1,22% dla współczynnika kapitału Tier I (T1) oraz 0,91% dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I (CET1).

Grupa zarządza ryzykiem i kapitałem w ramach zbioru zasad, określonej struktury organizacyjnej oraz procesów pomiaru, kontroli i alokacji dostosowanych do profilu swojej działalności.

Podejście Grupy do zarządzania ryzykiem i kapitałem opiera się na następujących ogólnych zasadach:

- Zarząd Banku zapewnia całościowy nadzór nad procesem zarządzania ryzykiem i kapitałem.
- Bank zarządza poszczególnymi ryzykami oraz kapitałem w ramach skoordynowanych procesów, wdrożonych we właściwych jednostkach organizacyjnych.
- Jednostki biorące udział w procesie kontroli ryzyka mają zapewnioną organizacyjną i funkcjonalną niezależność od jednostek biznesowych.

Fundusze własne Grupy

Zasady wyliczania funduszy własnych

Zgodnie z postanowieniami Prawa bankowego oraz Rozporządzenia 575/2013 fundusze własne Banku obejmują:

- Kapitał podstawowy Tier I,
- Kapitał dodatkowy Tier I,
- Kapitał Tier II.

Kapitał podstawowy Tier I Banku składa się z:

- 1) instrumentów kapitałowych, o ile spełnione zostały warunki określone w art. 28 CRR, oraz powiązanych z nimi azio emisyjnych,
- 2) zysków zatrzymanych;

Zyski z bieżącego okresu lub zyski roczne ujmuje się w kapitale podstawowym Tier I wyłącznie gdy:

- Zysk został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku lub
- Bank uzyskał zgodę KNF na włączenie zysku do funduszy własnych po spełnieniu warunków określonych w art. 26 ust. 2 CRR.

- 3) skumulowanych innych całkowitych dochodów w tym niezrealizowanych zysków i strat z przeszacowania portfela instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży (AFS) wycenianego według wartości godziwej;
- 4) kapitału rezerwowego;
- 5) funduszy ogólnego ryzyka bankowego.

Kapitał dodatkowy Tier I Banku obejmuje:

instrumenty kapitałowe, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 52 ust. 1 CRR, wraz z azio emisyjnym związanym z tymi instrumentami, po zastosowaniu odliczeń wymaganych przez art. 56 CRR oraz po zastosowaniu art. 79 CRR. Instrumenty te nie kwalifikują się jako pozycja kapitału podstawowego Tier I (CET1) lub Tier II.

Obecnie Bank nie posiada instrumentów kwalifikujących się jako pozycje dodatkowe Tier I (AT1).

Kapitał Tier II Banku składa się z:

- instrumentów kapitałowych i pożyczek podporządkowanych wraz z azio emisyjnym związanym z tymi instrumentami, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 63 CRR.

Zakres, w jakim instrumenty w Tier II kwalifikują się jako pozycje w Tier II w trakcie ostatnich pięciu lat okresu zapadalności danych instrumentów, oblicza się na podstawie art. 64 CRR, mnożąc wynik obliczenia określonego w lit. a) przez kwotę, o której mowa w lit. b):

- a) kwota nominalna instrumentów lub pożyczek podporządkowanych w pierwszym dniu ostatniego pięcioletniego okresu ich umownego terminu zapadalności podzielona przez liczbę dni kalendarzowych w tym okresie;

b) liczba pozostałych dni kalendarzowych umownego terminu zapadalności instrumentów lub pożyczek podporządkowanych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa wykorzystywała pożyczki podporządkowane, które spełniają wszystkie kryteria określone w art. 63 CRR oraz których termin zapadalności wynosi mniej niż pięć lat kalendarzowych. W konsekwencji pożyczki te kwalifikują się jako instrumenty w kapitale Tier II w kwotach określonych na podstawie postanowień art. 64 CRR.

Adekwatność kapitałowa w roku 2017 i 2016

w tys. PLN	31.12.2017 r.	31.12.2016 r.
Kapitał Tier I (T1)	4 132 920	4 131 690
Kapitał podstawowy Tier I (CET1)	4 132 920	4 131 690
Kapitał dodatkowy Tier I (AT1)	-	-
Kapitał Tier II	1 274 511	1 274 511
Fundusze własne ogółem	5 407 431	5 406 202
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, ryzyka kredytowego kontrahenta, ryzyka rozmycia oraz dostaw z późniejszym terminem rozliczenia	2 366 474	2 092 844
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rozliczenia/dostawy	-	-
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka pozycji, ryzyka walutowego i ryzyka cen towarów	2 616	5 432
Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego	153 706	155 056
Wymogi kapitałowe z tytułu stałych kosztów pośrednich	-	-
Wymogi kapitałowe z tytułu korekty wyceny kredytowej	46	235
Wymogi kapitałowe z tytułu dłużnych ekspozycji w portfelu handlowym	-	-
Wymogi z tytułu innych ekspozycji na ryzyko	-	-
Całkowity wymóg kapitałowy	2 522 842	2 253 568
Współczynnik kapitałowy CET1	13,11%	14,67%
Współczynnik kapitałowy T1	13,11%	14,67%
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	17,15%	19,19%

Ryzyko operacyjne

Strategia i proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując także ryzyko prawne. Definicja ryzyka operacyjnego nie obejmuje ryzyka biznesowego i ryzyka reputacji.

Przyjęta w Grupie strategia w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym określa podstawowe procesy niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym. Stopień formalizacji i złożoności strategii jest dostosowany do specyfiki działania Grupy oraz do aktualnego i docelowego profilu ryzyka.

W kwestiach zarządzania tym ryzykiem Grupa kieruje się zapisami odpowiednich obowiązujących regulacji, w tym uchwał oraz rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego.

W celu dopasowania zarządzania ryzykiem do rodzaju oraz skali prowadzonej działalności został wdrożony w Grupie zintegrowany proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, obejmujący:

- identyfikację ryzyka,
- analizę i ocenę ryzyka, która umożliwi wycenę ekspozycji na ryzyko,
- reakcję na ryzyko, czyli wybór i realizację odpowiednich działań dostosowanych do ekspozycji na ryzyko (ograniczenie, transfer, akceptacja, unikanie),
- monitorowanie ryzyka,
- raportowanie wyników analizy i oceny ryzyka w usystematyzowany sposób,
- określenie uczestników procesu i ich ról, obowiązków i zakresu odpowiedzialności.

Na podstawie odpowiednich procedur jest przeprowadzana identyfikacja oraz szacowanie ryzyka operacyjnego w produktach, procesach bankowych oraz czynnościach zlecanych na zewnątrz zarówno przed ich wdrożeniem, jak i w ciągu cyklu ich funkcjonowania.

W ramach identyfikacji obszarów podwyższonego ryzyka operacyjnego Grupa gromadzi informacje o występujących stratach operacyjnych, monitoruje poziom zdefiniowanych kluczowych wskaźników ryzyka stanowiących instrument wczesnego ostrzegania, a także stosuje inne elementy procesu (pozwalające na sprawne zarządzanie tym ryzykiem), takie jak: prowadzenie regularnych kontroli z zakresu ryzyka operacyjnego (przede wszystkim w terenowych jednostkach sieci dystrybucji Banku), samoocena ryzyk, analiza scenariuszy.

Struktura i organizacja jednostek zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie

Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym została zatwierdzona przez Zarząd Jednostki Dominującej. Została wdrożona w całej organizacji i pozwoliła na uświadomienie wszystkim pracownikom (na różnych szczeblach organizacyjnych) ich obowiązków w odniesieniu do ryzyka operacyjnego. Zgodnie z procesem każda jednostka operacyjna Grupy odpowiada za aktywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym pojawiającym się w powierzonym im obszarze działalności Grupy.

W Grupie obowiązuje podział obowiązków pracowników oraz zasada „dwóch par oczu”, zaimplementowana zarówno w procedurach, jak i systemach informatycznych, do których dostęp uzależniony jest od zakresu obowiązków wykonywanych przez danego pracownika.

Grupa w celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym powołała Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym jako wydzieloną jednostkę odpowiedzialną za realizację przyjętej strategii w tym obszarze.

Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

W Grupie zostały określone zasady eskalacji, raportowania i monitorowania ryzyka operacyjnego. Zidentyfikowane działania ograniczające podlegają monitoringowi do momentu całkowitego wdrożenia.

Wszystkie obszary działalności Grupy są objęte identyfikacją ryzyk operacyjnych, które następnie są szacowane pod względem potencjalnej wysokości straty i częstości jej występowania. Wyniki identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego są monitorowane na bieżąco i analizowane w czasie oraz podlegają cyklicznemu raportowaniu do naczelnych organów Grupy.

Ponadto Grupa wylicza corocznie (na bieżący rok) apetyt na ryzyko operacyjne, stanowiący wielkość ryzyka, która może być przez Grupę zaakceptowana, biorąc pod uwagę jego strukturę. Na podstawie skalkulowanego apetytu na ryzyko operacyjne określone są limity, których przestrzeganie podlega okresowemu monitoringowi i kwartalnemu raportowaniu.

Stosowane metody wyliczania kapitału na pokrycie ryzyka operacyjnego

Grupa Deutsche Bank Polska S.A. stosuje standardową (TSA – Standardized Approach) metodę wyliczania wymogu regulacyjnego z tytułu ryzyka operacyjnego.

Straty z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowane w roku 2017 i 2016

w procentowym podziale na rodzaj i kategorie zdarzeń

Rozkład strat operacyjnych brutto odnotowanych przez Grupę w roku 2017 i 2016 w podziale na poszczególne kategorie zdarzeń operacyjnych prezentuje poniższa tabela.

Kategoria zdarzeń operacyjnych

	2017 rok	2016 rok
Oszustwa wewnętrzne	1,2%	0,0%
Oszustwa zewnętrzne	9,4%	23,4%
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1,8%	37,7%
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	80,9%	9,8%
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,7%	7,4%
Zakłócenia działalności Banku i awarie systemów	0,1%	9,0%
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	5,9%	12,7%

Zasady ograniczania ryzyka operacyjnego oraz strategii i procesy monitorowania skuteczności metod ograniczania ryzyka operacyjnego

Zgodnie z przyjętą strukturą zarządzania ryzykiem operacyjnym Grupa realizuje model zarządzania ryzykiem operacyjnym, w którym odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem spoczywa na wszystkich pracownikach Grupy, zgodnie z zakresem odpowiedzialności i przypisanych zadań, a w szczególności na kierujących komórkami organizacyjnymi. W toku bieżącej działalności pracownicy podejmują czynności ograniczające zidentyfikowane ryzyka operacyjne w swoich obszarach.

W Grupie zidentyfikowane istotne ryzyka są objęte działaniami ograniczającymi z odpowiednimi terminami wdrożenia z uwzględnieniem ryzyka pozostałego po wprowadzeniu działań ograniczających.

Bufory kapitałowe

Na dzień 31 grudnia 2017 roku bufory kapitałowe były obliczane według zasad określonych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (CRD IV), Ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym oraz w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr 1152/2014 z dnia 4 czerwca 2014 roku uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ustalania lokalizacji geograficznej odnośnych ekspozycji kredytowych na potrzeby obliczania specyficznych dla instytucji wskaźników bufora antycyklicznego.

W grudniu 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego, na podstawie art. 39 Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, po zasięgnięciu opinii Komitetu Stabilności Finansowej, zidentyfikowała Deutsche Bank Polska SA jako inną instytucję o znaczeniu systemowym i nałożyła na Bank bufor (na zasadzie indywidualnej i skonsolidowanej) innej instytucji o znaczeniu systemowym.

Zgodnie z ww. regulacjami i decyzją KNF na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa była zobowiązana utrzymywać:

- 1) bufor zabezpieczający na poziomie 1,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 CRR. Na dzień 31 grudnia 2017 roku kwota ta wyniosła 394 194 tys. PLN.
- 2) bufor antycykliczny, który na dzień 31 grudnia 2017 wyniósł 0 PLN – z uwagi na to, że na dzień 31 grudnia 2017 roku ekspozycje zagraniczne Banku nie przekraczały 2% łącznych ogólnych ekspozycji kredytowych, ekspozycji zaliczonych do portfela handlowego i ekspozycji sekurytyzacyjnych, w związku z czym ekspozycje te zostały przypisane do państwa pochodzenia instytucji (Polska), otrzymując tym samym wskaźnik bufora antycyklicznego obowiązujący w 2017 roku dla ekspozycji kredytowych zlokalizowanych na terytorium RP, tj. 0%.
- 3) bufor innej instytucji systemowo ważnej w wysokości równoważnej 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 CRR. Na dzień 31 grudnia 2017 roku kwota ta wynosiła 78 839 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa spełniała wymóg połączonego bufora.

47. Polityka w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń

Informacje jakościowe

Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, a także liczbę posiedzeń organizowanych w danym roku obrachunkowym przez organ zarządzający pełniący nadzór nad wynagrodzeniami, w tym – w stosownych przypadkach – informacje na temat składu i zakresu zadań komisji ds. wynagrodzeń, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano przy ustalaniu polityki w zakresie wynagrodzeń, oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron

Zgodnie z Uchwałą nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku w 2012 roku Deutsche Bank Polska S.A. (dalej zwany „Bankiem”) wdrożył przy współpracy zewnętrznego konsultanta – firmy Ernst & Young Polska – a Rada Nadzorcza zatwierdziła Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Deutsche Bank Polska S.A. (dalej zwaną „Polityką”), które kształtują i mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Wszystkie stanowiska w Banku zostały przeanalizowane pod kątem głównych ryzyk podlegających zarządzaniu w Banku i na tej podstawie zostały wyłonione stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Wykaz stanowisk kierowniczych, które mają istotny wpływ na profil ryzyka, został zaakceptowany przez Radę Nadzorczą i stanowi załącznik nr 3 do ww. Polityki.

W 2012 roku na podstawie §6 Uchwały nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego został powołany w Banku Komitet ds. Wynagrodzeń. Komitet ds. Wynagrodzeń jest ciałem doradczym Rady Nadzorczej, a członkowie Komitetu wykonują swoje kompetencje na podstawie art. 390 Kodeksu spółek handlowych.

W 2015 roku dokonano aktualizacji Polityki w związku z koniecznością spełnienia wymogów regulacyjnych będących następstwem:

a) wdrożenia w Banku Zasad Ładu Korporacyjnego;

W wyniku wdrożenia Zasad Ładu Korporacyjnego zostały wprowadzone do Polityki zapisy dotyczące:

- wynagrodzenia za pracę oraz innych świadczeń,
- źródeł finansowania wypłat wynagrodzenia zmiennego,
- zdefiniowania zakresu odpowiedzialności organów sprawujących nadzór nad polityką wynagradzania w Banku.

W konsekwencji wprowadzenia ww. zmian Polityka zmiennych składników wynagrodzeń została przekształcona w Politykę stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A.

b) zmian wprowadzonych do ustawy Prawo bankowe przez Ustawę o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym.

W zakresie polityki wynagradzania ustawa stanowi m.in., że stosowana przez Bank polityka wynagradzania obejmuje także jego podmioty zależne oraz uwzględnia politykę wynagrodzeń podmiotu dominującego w stosunku do Banku.

W 2017 roku w związku z koniecznością dostosowania wewnętrznych regulacji do Rozporządzenia Ministra Finansów i Rozwoju z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, dotychczasowa Polityka stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A. została przekształcona w Politykę wynagradzania

z uwzględnieniem stałych i zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w tym członków Zarządu, w Deutsche Bank Polska S.A.

W 2017 roku w skład Komitetu ds. Wynagrodzeń wchodził:

— w okresie od 01.01.2017 do 13.06.07.2017 r.

- 1) Pan Peter Tils,
- 2) Pan Hubert A. Janiszewski,
- 3) Pan Filip Gossow,

— w okresie od 14.06.2017 do 31.12.2017 r.

- 1) Pan Peter Tils,
- 2) Pan Hubert A. Janiszewski,
- 3) Pan Filip Gossow.

Do zadań Komitetu należy:

- ustalanie warunków zatrudnienia członków Zarządu określonych w umowie o pracę, kontrakcie menadżerskim lub innej umowie;
- wydawanie opinii na temat obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń, w tym w szczególności monitorowanie wysokości i składników wynagrodzeń;
- monitorowanie i wydawanie opinii na temat polityki zmiennych składników wynagrodzeń, w tym wysokości i składników wynagrodzeń, osób zajmujących stanowiska kierownicze w Deutsche Bank Polska S.A., kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku oraz interes udziałowców Banku;
- opiniowanie i monitorowanie wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku związane z zarządzaniem ryzykiem oraz zachowaniem zgodności działania Deutsche Bank Polska S.A. z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Posiedzenia Komitetu ds. Wynagrodzeń odbywają się nie rzadziej niż raz w roku. Posiedzenia Komitetu mogą być zwołane przez przewodniczącego Komitetu lub z inicjatywy członka Rady Nadzorczej oraz na wniosek Zarządu Banku. W 2017 roku odbyło się sześć posiedzeń Komitetu ds. Wynagrodzeń.

Informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem a wynikami

Deutsche Bank Polska S.A realizuje lokalną politykę wynagradzania z uwzględnieniem oraz w połączeniu z polityką wynagrodzeń Grupy DB celem spójnego zarządzania ryzykiem Grupy DB i ograniczeniem konfliktu interesów.

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze Deutsche Bank Polska S.A wspiera ostrożne i stabilne zarządzania ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz w sposób szczególny dba o długoterminowe dobro Banku, interes akcjonariuszy, inwestorów i jego udziałowców.

Całkowite wynagrodzenie jest podzielone na składniki stałe i zmienne. Stałe składniki winny stanowić na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, aby było możliwe prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia.

Podstawą do określenia wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów pracy każdej osoby objętej Polityką oraz danej jednostki organizacyjnej z uwzględnieniem 3-letniego horyzontu oraz wyników Banku. Do oceny indywidualnych efektów pracy stosuje się kryteria finansowe oraz niefinansowe z uwzględnieniem poziomu ryzyka związanego z tymi efektami. Kryteria te powinny być obiektywne i uwzględniać jakość zarządzania Bankiem oraz długoterminowe aspekty działania i sposób realizacji celów strategicznych. Przy czym wynagrodzenie zmienne kierowników komórki audytu wewnętrznego, komórki ds. zarządzania ryzykiem braku zgodności, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem i sprawy kadrowe jest niezależne od wyników gospodarczych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.

Wyplata wynagrodzenia zmiennego jest finansowana i wypłacana ze środków Banku i jest niezależna od wyników podmiotu dominującego Banku lub grupy, do której należy Bank.

Najważniejsze informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń

Wysokość zmiennej części wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze jest zależna od wyników ich oceny indywidualnej, wyników jednostki organizacyjnej i wyników całego Banku. Indywidualna ocena jest dokonywana w oparciu o obowiązujący w Banku proces oceny pracowniczej. Wysokość części zmiennej wynagrodzenia corocznie jest przedmiotem analizy Komitetu ds. Wynagrodzeń, pełniącego funkcję konsultacyjno-doradczą dla Rady Nadzorczej.

Co najmniej 50% wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze wymienione w załączniku 3 pkt. 1 do Polityki, o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Banku, stanowi zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku i wypłacane jest w instrumentach finansowych, przy czym osoby objęte Polityką nie mogą zbyć tych instrumentów wcześniej, niż wynika to z zasad określonych przez Bank.

Co najmniej 40% wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze wymienione w załączniku nr 3 pkt. 1 do Polityki, o szczególnie istotnym wpływie na profil ryzyka Banku, jest wypłacane po zakończeniu okresu oceny, za jaki to wynagrodzenie przysługuje, przy czym wypłata jest odroczonej w czterech równych transzach przez cztery kolejne lata następujące rok po przypisaniu nagrody uznaniowej.

Możliwość realizacji odroczonej płatności w danym roku jest uzależniona od spełnienia między innymi następujących kryteriów:

- osiągnięcia przez Bank zysku za poprzedni rok,
- pozytywnej oceny efektów pracy danej osoby zajmującej stanowisko kierownicze uwzględniającej 3-letni horyzont.

48. Działalność maklerska

Deutsche Bank Polska S.A. od 13 marca 2007 roku prowadzi działalność maklerską, która jest realizowana w ramach Biura Maklerskiego, będącego wyodrębnioną jednostką organizacyjną Banku, na podstawie Decyzji Komisji Nadzoru Finansowego PW/DDM/M/4040/10/1/KNF26/2006 z dnia 13 października 2006 roku, Decyzji Komisji Nadzoru Finansowego DFL/4040/51/34/1/10/47/09/10/KW z dnia 15 lipca 2010 roku oraz Decyzji Komisji Nadzoru Finansowego DFL/4040/4/5/1/10/78/10/KW z dnia 10 listopada 2010 roku. Bank, działając również jako agent firmy inwestycyjnej DB SECURITIES S.A., został wpisany na listę agentów prowadzoną przez Komisję Nadzoru Finansowego – Decyzja DPF/4024/36/12/U/07/KE-K z dnia 29 sierpnia 2007 roku.

Działalność maklerska Deutsche Bank Polska S.A. polega w szczególności na przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń nabycia oraz zbycia instrumentów finansowych, oferowaniu instrumentów finansowych, doradztwie inwestycyjnym w zakresie obrotu papierami wartościowymi oraz zarządzaniu portfelami instrumentów finansowych na zlecenie.

Podpisy wszystkich członków Zarządu

(podpis)

Krzysztof Kalicki
Prezes Zarządu

(podpis)

Leszek Niemycki
Wiceprezes Zarządu

(podpis)

Zbigniew Bętkowski
Członek Zarządu
Osoba, której powierzono
prowadzenie ksiąg
rachunkowych Banku

(podpis)

Piotr Gemra
Członek Zarządu

(podpis)

Tomasz Kowalski
Członek Zarządu

(podpis)

Kamil Kuźmiński
Członek Zarządu

(podpis)

Piotr Olendski
Członek Zarządu

(podpis)

Piotr Pawłowski
Członek Zarządu

(podpis)

Magdalena Rogalska
Członek Zarządu

Warszawa, dnia 15 czerwca 2018 roku

04 -

Pozostałe informacje

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania – 189

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania

Dla Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej Deutsche Bank Polska S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nasza opinia

Naszym zdaniem, załączone roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Deutsche Bank Polska S.A. („Grupa”), w której Jednostką Dominującą jest Deutsche Bank Polska S.A. („Jednostka Dominująca”, „Bank”):

- przedstawia rzetelny i jasny obraz skonsolidowanej sytuacji majątkowej i finansowej Grupy na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz jej skonsolidowanego wyniku finansowego i skonsolidowanych przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony w tym dniu zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Grupę przepisami prawa oraz statutem Jednostki Dominującej.

Niniejsza opinia jest spójna z naszym sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy z dniem niniejszego sprawozdania dnia 26 czerwca 2018 r.

Przedmiot naszego badania

Przeprowadziliśmy badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Deutsche Bank Polska S.A., które zawiera:

- skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2017 r.;
oraz sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.:
- skonsolidowany rachunek zysków i strat;
- skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów;
- skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym;
- skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych, oraz
- informację dodatkową zawierającą opis przyjętych zasad rachunkowości i inne informacje objaśniające.

Podstawa opinii

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”) oraz stosownie do postanowień ustawy z dn. 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym („Ustawa o biegłych rewidentach” – Dz. U. z 2017 r., poz. 1089, z późn. zm.), a także Rozporządzenia UE nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego („Rozporządzenie UE” – Dz. U. UE L158). Nasza odpowiedzialność zgodnie z KSB została dalej opisana w sekcji *Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego*.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Niezależność i etyka

Jesteśmy niezależni od Grupy zgodnie z *Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych* („Kodeks IFAC”) przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do naszego badania sprawozdań finansowych w Polsce. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IFAC. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Grupy zgodnie z wymogami niezależności określonymi w Ustawie o biegłych rewidentach oraz w Rozporządzeniu UE.

Nasze podejście do badania

Podsumowanie

Istotność ogólna przyjęta do badania została określona na poziomie 15.300 tys. zł, co stanowi 5% skorygowanego zysku przed opodatkowaniem.

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego Grupy za okres zakończony 31 grudnia 2017 r.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek
Ujawnienia związane z MSSF 9 Instrumenty finansowe.

Wycena i prezentacja aktywów przeznaczonych do dystrybucji do właścicieli oraz utrata wartości aktywów niefinansowych.

Zaprojektowaliśmy nasze badanie ustalając istotność i oceniając ryzyko istotnego zniekształcenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego. W szczególności rozważyliśmy gdzie Zarząd Jednostki Dominującej dokonał subiektywnych osądów; na przykład w odniesieniu do znaczących szacunków księgowych, które wymagały przyjęcia założeń oraz rozważenia wystąpienia przyszłych zdarzeń, które z natury są niepewne. Odnieśliśmy się również do ryzyka obejścia przez Zarząd kontroli wewnętrznej, w tym – wśród innych spraw – rozważyliśmy czy wystąpiły dowody na stroniczość Zarządu, która stanowiłaby ryzyko istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem.

Dostosowaliśmy zakres naszego badania w celu wykonania wystarczającej pracy umożliwiającej nam wydanie opinii o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jako całości, biorąc pod uwagę strukturę Grupy, procesy księgowe i kontrole oraz branżę, w której działa Grupa.

Istotność

Na zakres naszego badania miał wpływ przyjęty poziom istotności. Badanie zaprojektowane zostało w celu uzyskania racjonalnej pewności czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia. Zniekształcenia mogą powstać na skutek oszustwa lub błędu. Zniekształcenia są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podjęte na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Na podstawie naszego zawodowego osądu ustaliliśmy progi ilościowe dla istotności, w tym ogólną istotność w odniesieniu do skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako całości, którą przedstawiamy poniżej. Progi te, wraz z czynnikami jakościowymi umożliwiły nam określenie zakresu naszego badania oraz rodzaj, czas i zasięg procedur badania, a także ocenę wpływu zniekształceń, zarówno indywidualnie, jak i łącznie na skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość.

Koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują, na sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym wszystkie opinie, oświadczenia i stwierdzenia zawarte w sprawozdaniu biegłego rewidenta z badania są wyrażane z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i zawodowym osądem biegłego rewidenta.

Ogólna istotność dla Grupy	15.300 tys. zł (12.500 tys. zł w 2016 roku)
Podstawa ustalenia	5% zysku przed opodatkowaniem, skorygowanego o wpływ podatku od instytucji finansowych oraz jednorazowych wydarzeń, tj. odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych oraz kosztów związanych z planowanym podziałem Banku.
Uzasadnienie przyjętej podstawy	<p>Przyjęliśmy zysk przed opodatkowaniem jako podstawę określenia istotności, ponieważ naszym zdaniem miernik ten jest powszechnie używany do oceny działalności Grupy przez użytkowników sprawozdań finansowych oraz jest ogólnie przyjętym wskaźnikiem odniesienia. Skorygowaliśmy go o wpływ podatku od instytucji finansowych, który ma naturę szczególnego obciążenia podatkowego, oraz jednorazowe zdarzenia, związane z planowanym podziałem Banku, tj. koszty planowanego podziału oraz odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych.</p> <p>Istotność przyjęliśmy na poziomie 5% ponieważ na podstawie naszego profesjonalnego osądu mieści się on w zakresie akceptowalnych progów ilościowych istotności.</p>

Uzgodniliśmy z Komitetem Audytu Jednostki Dominującej, że poinformujemy o zidentyfikowanych podczas badania zniekształceniach skonsolidowanego sprawozdania finansowego o wartości większej niż 1.530 tys. zł, a także zniekształceniach poniżej tej kwoty, jeżeli w naszej ocenie byłoby to uzasadnione ze względów na czynniki jakościowe.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas naszego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za bieżący okres. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako całości oraz przy formułowaniu naszej opinii oraz podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka, a w przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne przedstawiliśmy najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

Podczas naszego badania skupiliśmy się na wysokości i kompletności odpisów aktualizujących wartość należności z uwagi na to, że szacunki Zarządu w tym obszarze mają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, są skomplikowane oraz subiektywne.

Odpisy wyliczane są zarówno w odniesieniu do portfeli kredytowych o podobnych charakterystykach, jak i w odniesieniu do indywidualnych istotnych ekspozycji. Saldo odpisów aktualizujących wartość Kredytów i pożyczek udzielonych klientom wyniosło na dzień 31 grudnia 2017 r. 600.193 tys. PLN, w tym skalkulowanych na bazie portfelowej 437.614 tys. zł, tj. 73 %.

Z uwagi na to, że struktura portfela kredytowego Grupy obejmuje w znacznej mierze należności analizowane na potrzeby oszacowania utraty wartości metodą portfelową, podczas naszego badania zwróciliśmy szczególną uwagę na kalkulację odpisu grupowego dla portfeli należności kredytowych cechujących się zbliżonymi charakterystykami.

Kalkulacja odpisów aktualizujących wartość należności metodą portfelową wymaga zastosowania istotnych szacunków w celu określenia odpowiedniego momentu i kwot odpisów. Odbywa się ona z użyciem modeli statystycznych opartych na danych historycznych, które estymują poziom utraty wartości dla każdego z zidentyfikowanych przez Grupę portfeli homogenicznych. Założenia używane w tych modelach (takie jak okres ujawnienia straty, prawdopodobieństwo wystąpienia straty oraz współczynnik straty w przypadku zaistnienia niewypłacalności) są przedmiotem osądu Zarządu. Mogą na nie wpływać wydarzenia nieuwzględnione w danych historycznych, takie jak sprzedaże portfeli wierzytelności.

W przypadku odpisów z tytułu utraty wartości, szacowanych w podejściu indywidualnym, profesjonalny osąd jest niezbędny w celu ustalenia, kiedy nastąpiło zdarzenie powodujące utratę wartości, a następnie w celu oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych związanych z daną ekspozycją. Przyszłe przepływy pieniężne są szacowane na podstawie wyników finansowych kredytobiorcy oraz możliwości kontynuowania przez niego działalności gospodarczej, wyceny zabezpieczeń oraz innych czynników ustalanych przez Zarząd.

Ujawnienia związane z wdrożeniem MSSF 9 Instrumenty finansowe

MSSF 9 Instrumenty finansowe obowiązuje dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się po 1 stycznia 2018 r.

MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów wymaga ujawnienia w sprawozdaniach finansowych „znanych lub wiarygodnie oszacowanych informacji potrzebnych do oceny możliwego wpływu” nowych standardów, które zostały już opublikowane, ale nie weszły jeszcze w życie. Oczekuje się ujawnienia opisu wpływu na sprawozdanie finansowe zmian będących skutkiem zastosowania danego standardu po raz pierwszy.

W nocy 2 c załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa ujawniła informacje ilościowe i jakościowe umożliwiające użytkownikom sprawozdania finansowego zrozumienie wpływu wdrożenia MSSF 9 na klasyfikację i wycenę instrumentów finansowych, a także kapitały Grupy.

Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy

Nasze badanie w tym obszarze rozpoczęliśmy od aktualizacji zrozumienia polityk oraz procedur związanych z szacowaniem utraty wartości. Obejmują one, między innymi, ocenę kluczowych elementów w zakresie identyfikacji utraty wartości oraz jej wyceny (moment ujęcia, kompletność, ciągłość, poprawność, wycena zabezpieczeń, monitoring sygnałów wczesnego ostrzeżenia, walidacja).

Ocenie poddaliśmy dodatkowo poprawność zaprojektowania, a także przetestowaliśmy efektywność operacyjną kontroli kluczowych dla procesu identyfikacji utraty wartości oraz oceny poziomu rozpoznania utraty wartości. Dokonaliśmy tego z uwzględnieniem ryzyka przekroczenia uprawnień kontrolnych i nadużyć po stronie Zarządu.

Dodatkowo przeanalizowaliśmy też wyniki backtestów, w tym wpływ ewentualnych korekt eksperckich. Ponadto przeliczyliśmy niezależnie odpisy aktualizujące wartość należności dla całego portfela kredytowego.

Przeanalizowaliśmy korekty wprowadzone do modeli szacowania utraty wartości mające odzwierciedlić zmiany szacunków dotyczących odzysków używanych w procesie szacowania odpisów aktualizujących oraz ich zasadność.

W przypadku ekspozycji istotnych indywidualnie, na wybranej próbie zaangażowań z portfela pracującego przeanalizowaliśmy, czy w naszej ocenie nie wystąpiły przesłanki utraty wartości zgodnie z MSR 39.

W przypadku ekspozycji z utratą wartości dla wybranej próby zaangażowań przeanalizowaliśmy wycenę zabezpieczeń oraz założenia w zakresie innych przyszłych przepływów pieniężnych opracowane przez Zarząd.

Dodatkowo oceniliśmy zasadność szacunków w zakresie planowanych terminów przyjętych przepływów pieniężnych.

Dokonaliśmy także przeglądu zmian klasyfikacji klientów oraz utworzeń odpisów po zakończeniu badanego roku w celu oceny prawidłowości określenia momentu wystąpienia utraty wartości.

Nasze prace w tym zakresie nie skutkowały istotnymi korektami.

Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy

Pomimo, że Grupa nie rozpoznała jeszcze wpływu MSSF 9 w głównych sprawozdaniach finansowych, a jedynie ujawniła wpływ nowego standardu w nocy 2 c, dokonaliśmy badania tego ujawnienia zgodnie z wymaganiami KSB.

Zapoznaliśmy się z procesem implementacji standardu i szacowania jego wpływu przez Grupę, w tym z metodologią używaną w procesie modelowania ryzyka kredytowego.

Wykonaliśmy procedury wiarygodności aby zbadać klasyfikację instrumentów finansowych oraz przypisanie ekspozycji do kosztów rozpoznawania strat oczekiwanych.

Badając proces dokonywania szacunków przez Zarząd oraz dane, na których się on opierał, sprawdziliśmy zasadność stosowanych metod oraz kompletność i poprawność danych wsadowych, a także poprawność użytych formuł i założeń.

Biorąc pod uwagę poziom złożoności MSSF 9 oraz istotność związanego z nim ujawnienia dla oceny sytuacji finansowej Grupy na dzień 31 grudnia 2017 r., przywiązaliśmy szczególną uwagę do zbadania tego ujawnienia.

Nie zidentyfikowaliśmy istotnych zniekształceń w ujawnieniach związanych z MSSF 9 zawartych w sprawozdaniu finansowym.

Wycena i prezentacja aktywów przeznaczonych do dystrybucji do właścicieli

Utrata wartości aktywów niefinansowych

W grudniu 2017 r. akcjonariusz Banku ogłosił plan zbycia działalności detalicznej Deutsche Bank Polska S.A. (z wyjątkiem hipotecznych kredytów walutowych) na rzecz Banku Zachodniego WBK S.A. Oczekiwane jest wydanie aktywów i zobowiązań związanych z tą działalnością do właściciela, który dokona stosownej transakcji z Bankiem Zachodnim WBK S.A. Transakcja jest warunkowa i zależy m.in. od zgody Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) oraz Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK).

W związku z planowaną transakcją Grupa przeprowadziła analizę w świetle MSSF 5 i MSR 36 w celu zapewnienia odpowiedniego ujęcia księgowego i sprawozdawczego.

MSSF 5 wymaga identyfikacji oraz przewidzianej standardem wyceny i ujawnień w przypadku, gdy aktywa i zobowiązania są przeznaczone do sprzedaży/dystrybucji do właścicieli. Grupa przeanalizowała kryteria MSSF 5 w odniesieniu do aktywów i zobowiązań objętych potencjalnym podziałem i sprzedażą części Banku. Zgodnie z oceną Grupy według stanu wiedzy na dzień 31 grudnia 2017 r. nie doszło do spełnienia warunków przewidzianych MSSF 5, dlatego też Zarząd nie zaklasyfikował aktywów i zobowiązań objętych planowaną transakcją jako przeznaczonych do dystrybucji do właścicieli.

W oparciu o zapisy MSR 36 Grupa na każdy dzień bilansowy ocenia istnienie przesłanek (zewnątrznych lub wewnętrznych), które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości któregoś ze składników aktywów trwałych lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne. W związku z tym, że wartości odzyskiwalne ośrodków wypracowujących środki pieniężne w postaci działalności detalicznej wydzielanej i działalności detalicznej pozostającej w strukturach Banku były niższe od ich wartości księgowej, Zarząd rozpoznał utratę wartości aktywów niefinansowych powiązanych z działalnością przeznaczoną do wydzielenia i sprzedaży przez akcjonariusza Banku, a także z działalnością detaliczną pozostającą w Banku.

Jak nasze badanie odniosło się do tej sprawy

Z uwagi na istotność planowanej transakcji oraz istotne szacunki, których musiał dokonać Zarząd, podczas naszego badania w szczególności sposób odnieśliśmy się do zbadania poprawności zidentyfikowania oraz ujęcia przez Zarząd efektów księgowych planowanego podziału Banku.

W pierwszym kroku skupiliśmy się na potwierdzeniu braku spełnienia kryteriów MSSF 5 i zasadności braku zaklasyfikowania przez Grupę planowanych do wydania aktywów i zobowiązań jako przeznaczonych do dystrybucji do właścicieli. Dokonaliśmy tego na bazie informacji dokumentów przedstawionych nam przez Zarząd.

Z uwagi między innymi na niepewność co do uzyskania wymaganych zgód regulacyjnych oraz wewnętrznych, a także skomplikowany operacyjnie charakter transakcji przewidujący bezpośrednią migrację danych klientów do systemów nabywcy uznaliśmy przesłanki, którymi kierował się Zarząd za zasadne.

W następnym kroku przeanalizowaliśmy założenia, na mocy których Grupa rozpoznała utratę wartości aktywów niefinansowych powiązanych z działalnością przeznaczoną do wydzielenia i sprzedaży przez akcjonariusza Banku, a także z działalnością detaliczną pozostającą w Banku.

W odniesieniu do obu rodzajów działalności na podstawie informacji przedstawionych przez Grupę stwierdziliśmy, że wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej obydwu ośrodków wypracowujących środki pieniężne, w związku z czym zasadne było rozpoznanie utraty wartości i jej alokacja do rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających przepisom MSR 36.

Dodatkowo potwierdziliśmy adekwatność ujawnień dokonanych przez Grupę, w tym w szczególności opisu wpływu planowanej transakcji na zasadność przyjęcia założenia o kontynuacji działalności oraz istotnych szacunków dokonanych przez Zarząd.

Zidentyfikowane w wyniku badania korekty dotyczące utraty wartości aktywów niefinansowych zostały wprowadzone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Po uwzględnieniu korekt w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie stwierdzono istotnych zniekształceń.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej za skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Zarząd Jednostki Dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej i wyniku finansowego Grupy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz z obowiązującymi Grupę przepisami prawa i statutem, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd uważa za niezbędną aby umożliwić sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając skonsolidowane sprawozdanie finansowe Zarząd Jednostki Dominującej jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Grupy do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd albo zamierza dokonać likwidacji Grupy, albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Zarząd Jednostki Dominującej oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie z dn. 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa o rachunkowości” –tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 395, z późn. zm.). Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Naszymi celami są uzyskanie racjonalnej pewności czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podjęte na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Grupy ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Jednostki Dominującej obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywu, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Grupy;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Jednostki Dominującej;
- wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Jednostki Dominującej zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, które mogą poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Grupy do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w sprawozdaniu biegłego rewi-

- denta na powiązane ujawnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Grupa zaprzestanie kontynuacji działalności;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację;
 - uzyskujemy wystarczająco odpowiednie dowody badania odnośnie do informacji finansowych jednostek lub działalności gospodarczych wewnątrz Grupy w celu wyrażenia opinii na temat skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Jesteśmy odpowiedzialni za kierowanie, nadzór i przeprowadzenie badania Grupy i jesteśmy wyłącznie odpowiedzialni za naszą opinię z badania.

Komunikujemy się z Komitetem Audytu odnośnie, między innymi, do planowanego zakresu i czasu przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleń badania, w tym wszelkich znaczących słabości kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Składamy Komitetowi Audytu oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz komunikujemy wszystkie powiązania i inne sprawy, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw komunikowanych Komitetowi Audytu ustaliliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za bieżący okres i dlatego uznaliśmy je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają publicznego ujawnienia na ich temat lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że kwestia nie powinna być komunikowana w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje przeważąby korzyści dla interesu publicznego takiego ujawnienia.

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności

Inne informacje

Na inne informacje składa się sprawozdanie z działalności Grupy za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 r. („Sprawozdanie z działalności”) wraz z oświadczeniem na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 55 ust 2b Ustawy o rachunkowości, które jest wyodrębnioną częścią tego Sprawozdania z działalności.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Jednostki Dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie Sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami prawa.

Zarząd Jednostki Dominującej oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby Sprawozdanie z działalności Grupy wraz z wyodrębnionymi częściami spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie obejmuje Sprawozdania z działalności.

W związku z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest przeczytanie Sprawozdania z działalności, i czyniąc to, rozważenie czy nie jest ono istotnie niespójne ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, z naszą wiedzą uzyskaną w trakcie badania, lub w inny sposób wydaje się być istotnie zniekształcone. Jeżeli, na podstawie wykonanej pracy stwierdzimy istotne zniekształcenie Sprawozdania z działalności, jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszym sprawozdaniu z badania. Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami Ustawy o biegłych rewidentach jest również wydanie opinii, czy Sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z przepisami oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Ponadto jesteśmy zobowiązani do wydania opinii, czy Grupa sporządziła oświadczenie na temat informacji niefinansowych.

Ponadto jesteśmy zobowiązani do poinformowania czy Grupa sporządziła oświadczenie na temat informacji niefinansowych.

Sprawozdanie z działalności Grupy uzyskaliśmy przed datą niniejszego sprawozdania z badania.

Informacje finansowe zawarte w Sprawozdaniu z działalności Grupy zostały zbadane zgodnie z zakresem opisanym w niniejszym sprawozdaniu z badania oraz wymogami Prawa bankowego.

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Na podstawie wykonanej pracy w trakcie badania, naszym zdaniem, Sprawozdanie z działalności Grupy:

- zostało sporządzone zgodnie z wymogami art. 49 Ustawy o rachunkowości oraz art. 111a ust. 1-2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe („Prawo bankowe” – Dz. U. z 2017 r., poz. 1876, z późn. zm.);
- jest zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Ponadto oświadczamy, że w świetle wiedzy o Grupie i jej otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania nie stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności Grupy istotnych zniekształceń.

Informacja na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami Ustawy o biegłych rewidentach potwierdzamy, że Grupa sporządziła oświadczenie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 55 ust 2b Ustawy o rachunkowości jako wyodrębnioną część Sprawozdania z działalności.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących oświadczenia na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Informacja o przestrzeganiu regulacji ostrożnościowych

Zarząd Jednostki Dominującej jest odpowiedzialny za przestrzeganie obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności za prawidłowe ustalenie współczynników kapitałowych.

Współczynniki kapitałowe na dzień 31 grudnia 2017 r. zostały przedstawione w nocie 46 skonsolidowanego sprawozdania finansowego i obejmują współczynnik kapitału podstawowego Tier I, współczynnik kapitału Tier I oraz łączny współczynnik kapitałowy.

Naszym obowiązkiem jest poinformowanie w sprawozdaniu z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, czy jednostki wchodzące w skład Grupy przestrzegają obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności czy Grupa prawidłowo ustaliła współczynniki kapitałowe. Dla potrzeb niniejszej informacji za odrębne przepisy rozumiemy Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późn. zm. ("CRR"), Prawo bankowe oraz ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym („Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym” – Dz.U. z 2017 r. poz. 1934 z późn. zm.).

Celem badania sprawozdania finansowego nie jest przedstawienie opinii o przestrzeganiu obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach wymienionych powyżej, w szczególności o prawidłowym ustaleniu współczynników kapitałowych i opinii takiej nie formułujemy.

W oparciu o wykonaną przez nas pracę informujemy, że nie stwierdziliśmy:

- przypadków nieprzestrzegania przez Grupę w okresie od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. obowiązujących regulacji ostrożnościowych, określonych w odrębnych przepisach wymienionych powyżej;
- nieprawidłowości w zakresie ustalenia przez Grupę na dzień 31 grudnia 2017 r. współczynników kapitałowych zgodnie z odrębnymi przepisami wymienionymi powyżej, które miałyby istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Oświadczenie na temat świadczenia usług niebędących badaniem sprawozdania finansowego

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczyliśmy na rzecz Jednostki Dominującej i jej spółek zależnych są zgodne z prawem i przepisami obowiązującymi w Polsce oraz że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zakazane na mocy art. 5 ust. 1 Rozporządzenia UE oraz art.136 Ustawy o biegłych rewidentach.

W badanym okresie świadczyliśmy na rzecz Jednostki Dominującej i jednostek przez nią kontrolowanych w Unii Europejskiej następujące usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych i które nie zostały ujawnione w sprawozdaniu z działalności Grupy lub w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym:

- usługi doradztwa, w tym doradztwa IT;
- usługi atestacyjne związane z przechowywaniem aktywów klientów.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani po raz pierwszy do badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 30 czerwca 2016 r. oraz ponownie uchwałą z dnia 30 czerwca 2017 r. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy badamy nieprzerwanie począwszy od roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2015 r., to jest przez trzy kolejne lata.

Kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie w imieniu PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., spółki wpisanej na listę firm audytorskich pod numerem 144, którego rezultatem jest niniejsze sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta, jest Marta Dzięcioł.

(podpis)

Marta Dzięcioł
Kluczowy Biegły Rewident
Numer w rejestrze 11674

Warszawa, 26 czerwca 2018 r.

